

**DEWAN RAKYAT
PARLIMEN KEDUABELAS
PENGKAL PERTAMA
MESYUARAT KEDUA**

Bil. 31	Isnin	14 Julai 2008
----------------	--------------	----------------------

K A N D U N G A N

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN (Halaman 1)

USUL-USUL:

Kajian Separuh Pengkal Rancangan Malaysia Kesembilan (Halaman 42)

Waktu Mesyuarat dan Urusan Dibebaskan Daripada
Peraturan Mesyuarat (Halaman 103)

Menangguhkan Mesyuarat di Bawah P.M. 16(3) (Halaman 183)

UCAPAN PENANGGUHAN:

ADUN Subang Jaya Dihalang Hadir Majlis Anjuran Pelajar
– Y.B. Tuan Pua Kiam Wee (P.J. Utara) (Halaman 183)

MALAYSIA

DEWAN RAKYAT

Isnin, 14 Julai 2008

Mesyuarat dimulakan pada pukul 10.00 pagi

DOA

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

JAWAPAN-JAWAPAN LISAN BAGI PERTANYAAN-PERTANYAAN

Tuan Salahuddin Ayub [Kubang Kerian]: Tuan Yang di-Pertua, *point of order*. Tuan Yang di-Pertua, Peraturan Mesyuarat 14(1)(e).

Saya mohon penjelasan daripada Tuan Yang di-Pertua, adakah kawasan Parlimen dan kawasan-kawasan yang berhampiran telah menjadi 'war zone'? Saya minta penjelasan Tuan Yang di-Pertua, adakah arahan Tuan Yang di-Pertua sendiri yang tidak mengizinkan Ahli-ahli Parlimen pada hari ini membawa tetamu-tetamu.

Saya juga meminta, adakah boleh Tuan Yang di-Pertua menggunakan Peraturan Mesyuarat 14(1)(i), penerangan daripada menteri-menteri ini untuk mengizinkan sama ada Menteri Dalam Negeri yang menyebabkan kesesakan lalu lintas pada hari ini yang mengganggu perjalanan Ahli-ahli Parlimen. Apa yang dikatakan ada perhimpunan besar-besaran, sedangkan kami daripada Pakatan Rakyat tidak pernah menganjurkan, tidak pernah mengarahkan ahli-ahli kami untuk berhimpun di sini sehinggakan dua hari di Kuala Lumpur ini menjadi seolah-olah 'kawasan perang'.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Ahli-ahli Yang Berhormat, sering kali saya mengingatkan bahawa apabila berdiri untuk menarik perhatian Tuan Yang di-Pertua mengenai dengan peraturan mesyuarat, tujuan untuk berdiri itu ialah semata-mata untuk mengatakan bahawa ada kecacatan atau kecelaan mesyuarat yang sedang berlaku di dalam Dewan. Apa-apa perkara yang disebut yang berlaku di luar Dewan dan selepas itu menggunakan peraturan mesyuarat yang tidak patut digunakan, itu tidak boleh.

Walau bagaimanapun oleh kerana Ahli Yang Berhormat Kubang Kerian telah berdiri membangkitkan mengenai dengan soal ini, soal keselamatan di luar adalah bukan soal saya. Itu mengenai keselamatan, yang membuat itu semuanya daripada pihak keselamatan. Tugas saya adalah di bawah Peraturan Mesyuarat 42, di mana semua peraturan mesyuarat perlu diambil tahu dan diendahkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat.

1. **Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]** minta Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna menyatakan faktor utama kenaikan harga barang juga berkait dengan masalah pemantauan dan penguatkuasaan. Bagi menjimatkan kos, bolehkah kementerian menggerakkan tenaga NGO, Penggerak Rakan Muda, Penggerak Belia, Penyelia KEMAS dan lain-lain dengan diberikan sedikit elaun bagi membantu kementerian membuat pemantauan dan penguatkuasaan.

Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Dato' Shahrir Abdul Samad]: Tuan Yang di-Pertua, pertamanya, suka saya menyatakan bahawa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna tidak bertujuan untuk membayar sedikit elaun bagi mereka yang ingin membantu kementerian dalam memantau dan menguatkuasakan soal kenaikan harga ataupun bekalan barangan.

Pertamanya adalah kerana kementerian sudah pun mempunyai seramai 1,888 pegawai pemantau harga yang telah dilantik pada tahun ini di seluruh negara bagi membantu pemantauan kepada harga dan juga bekalan barang-barang secara berkala. Mereka ini adalah dilantik di bawah Majlis Harga Barang Negara. Kedua, dari segi kegiatan sukarela, memang kementerian menggalakkan tindakan secara sukarela dan ini dilakukan melalui Program Rakan Pengguna iaitu sehingga bulan Jun ini seramai 31,102 orang telah menjadi ahli berdaftar.

Selain daripada itu, kementerian juga bekerjasama dengan persatuan-persatuan pengguna dan digalakkan agar ahli dan pemimpin persatuan-persatuan pengguna ini mengambil bahagian membantu usaha untuk memantau harga barang-barang dan membuat laporan kepada pihak kementerian bagi membantu dari segi penguatkuasaan harga yang telah ditetapkan terutamanya bagi barang-barang perlu.

Selain daripada itu, kementerian menyediakan kemudahan bagi pengguna untuk membuat aduan sama ada melalui talian bebas tol iaitu 1-800-886-800 ataupun melalui SMS 32255 ataupun melalui e-mel kepada KPDNHEP yang ada alamat e-melnya sendiri. Pada keseluruhannya memanglah kementerian tidak bercadang untuk membayar elaun kepada mereka sama ada daripada kalangan Penggerak Rakan Muda, Penggerak Belia ataupun Penyelia KEMAS seperti yang telah ditanyakan oleh Ahli Yang Berhormat berkenaan. Terima kasih.

Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]: Terima kasih, Yang Berhormat Menteri di atas jawapan tadi. Soalan tambahan saya, sejauh manakah keberkesanan langkah pemantauan dan penguatkuasaan dalam membendung kenaikan harga barang. Adakah pihak kementerian berpuas hati dengannya dan adakah undang-undang yang sedia ada memadai bagi memastikan peniaga tidak menaikkan harga barang sesuka hati. Terima kasih.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, sememangnya, saya rasa kalau kita ini bersikap berpuas hati tentunya kita tidak akan melakukan penambahbaikan yang diperlukan kepada keadaan yang sentiasa berubah. Oleh sebab itu dari segi penambahbaikan

itu harus kita lihat bukan hanya kepada pemantauan dan penguatkuasaan tetapi juga melihat kepada sistem pengedaran barang-barang ini.

■1010

Kalau kita lihat kepada pengalaman kita, sesuatu program atau skim untuk meningkatkan kecekapan pengedaran barangan mahupun dengan cara mewujudkan pasar tani umpamanya tetapi apabila ia telah berjalan sekian lama. Kita melihat bahawa kaedah itu dan keadaan itu tidak boleh menambah baik kepada pengedaran kerana manusia apabila mempunyai satu-satu sistem. Sistem apabila ia sudah digunakan begitu lama, ia akan menimbulkan masalahnya yang tersendiri dan tidak dapat mencapai tujuan yang asal.

Jadi oleh itu, haruslah sentiasa ditambah baik sistem pengedaran barang-barang makanan atau barang-barang perlu tetapi bagi kementerian kita memberi penumpuan kepada barang-barang perlu yang mana bertujuan untuk membantu golongan berpendapatan rendah dan ke arah ini kementerian sedang mencadangkan menambah baik pengedaran barang-barang dan dengan cara mewujudkan skim ala PERNAS Edar dahulu. Sambil kita menggunakan sistem pengedaran yang sedia ada mahupun melalui *hypermarket*, pasar raya, sistem perkedai Purnama di peringkat Angkatan Tentera. Perlu juga digunakan sistem umpamanya FELDA *Mart* di bawah pengelolaan FELDA sendiri tetapi harus juga ditambah baik pengedaran barang-barang perlu terutamanya kepada kedai-kedai di peringkat kampung dan di kawasan-kawasan golongan berpendapatan rendah.

Jadi selain daripada pemantauan dan penguatkuasaan, saya percaya bahawa kalau kita dapat meningkatkan dan menambah baikkan sistem pengedaran barang-barang perlu terutamanya kita dapat menentukan bahawa bekalan barang-barang ini dapat disampaikan pada harga yang berpatutan. Dari segi kemampuan peraturan-peraturan yang lain memang ada kekurangan dari segi undang-undang yang boleh kita tingkatkan keberkesannya dan perkara ini sedang dalam pertimbangan dalam pihak kementerian untuk menambahkan keberkesanan undang-undang bagi menentukan bekalan terutamanya bekalan barang-barang perlu dapat dilaksanakan dengan sebaik mungkin.

Tuan Fong Kui Lun [Bukit Bintang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, saya ingin tanya Yang Berhormat Menteri sejauh manakah langkah penguat kuasa telah diambil ke atas peniaga-peniaga yang mengambil kesempatan menaikkan harga barang keperluan dan berapa ramai dakwaan yang dikenakan hukuman di mahkamah. Terima kasih.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, dari segi barang-barang perlu memanglah ada pemantauan dan penguatkuasaan yang dibuat oleh kementerian oleh Bahagian Penguat Kuasa dan saya tidak mempunyai angka yang terkini bagi menjawab kepada pihak Ahli Yang Berhormat tetapi proses pemantauan dan penguatkuasaan itu sedang dijalankan dan ia akan terus dijalankan tetapi bagaimanapun tentunya sama ada kita ingin mencapai kesan yang lebih baik dari penguatkuasaan tentunya bantuan daripada semua pihak perlu dilakukan.

Sememangnya Tuan Yang di-Pertua sebahagian besar daripada hasil kejayaan pihak penguat kuasa, bukan kerana Bahagian Penguat Kuasa kementerian saya yang dapat bertindak atas pemantauan mereka sendiri atau lawatan dan serbuan mereka sendiri tetapi sebenarnya hasil daripada laporan orang ramai.

2. Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak] minta Perdana Menteri menyatakan mengapakah kerajaan sering mengalami kekalahan atau kerugian apabila berurusan dengan Kerajaan Singapura – contohnya perjanjian bekalan air, Tanjung Pagar. Kehilangan Pulau Batu Puteh, pembatalan pembinaan jambatan bengkok di Selat Tebrau, pembelian Bank International Indonesia (BII) oleh Maybank dan pembelian Parkway oleh Khazanah Nasional.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Tuan Yang di-Pertua oleh sebab isu yang dibangkit ini agak banyak. Jadi saya minta izin masa sikit untuk menjawab.

Tuan Yang di-Pertua: Sila.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, adalah tidak benar untuk mengatakan bahawa kerajaan sering mengalami kekalahan atau kerugian apabila berurusan dengan Singapura. Kenyataan yang berbentuk ini *generalisation* dengan izin tidak menguntungkan mana-mana pihak malah boleh menimbulkan pelbagai salah faham serta tanggapan negatif di antara kedua-dua buah negara dan rakyatnya.

Mengenai soal bekalan air kepada Singapura, perjanjian-perjanjian air di antara Johor dan Singapura telah ditandatangani pada tahun 1961 dan 1962. Harus kita ingat pada ketika itu bahawa Singapura adalah sebuah negeri di bawah jajahan Inggeris dan kita baru sahaja merdeka sudah tentu ada hubungan yang baik di antara kedua negeri. Untuk mendapat persetujuan Singapura supaya harga air dinaikkan agar lebih sejajar dengan keadaan semasa. Beberapa siri rundingan telah diadakan sejak tahun 1998. Penyelesaian masih belum dicapai. Ini tidak bermakna Malaysia telah mengalami kerugian atau kekalahan kerana proses rundingan belum selesai. Malaysia tidak akan bersetuju ke atas sebarang penyelesaian yang tidak sejajar dengan kepentingan negara.

Mengenai Tanjung Pagar, stesen kereta api KTM masih berada di Tanjung Pagar sehingga ada satu persetujuan baru antara Malaysia dengan Singapura. Stesen kereta api tersebut akan kekal di Tanjung Pagar, seperti mana perkhidmatan kereta api KTM ke Singapura masih beroperasi hingga ke Tanjung Pagar.

Bagi isu Pulau Batu Puteh ataupun *Pedra Branca* keputusan Mahkamah Keadilan Antarabangsa mesti dilihat satu sudut yang lebih luas dan tidak boleh mengambil kira kehilangan Pulau Batu Puteh. Kes ini bukan mengenai Pulau Batu Puteh sahaja tetapi adalah mengenai juga Batuan Tengah (*Middle Rocks*) dan Tubir Selatan (*South Ledge*).

ICJ juga telah memutuskan bahawa Batuan Tengah yang milik Malaysia manakala hak ke atas Tubir Selatan akan ditentukan secara perundingan antara Malaysia dengan Singapura.

Dalam hal ini, dan berasaskan prinsip-prinsip undang-undang laut antarabangsa Malaysia yakin boleh merundingkan dan berjaya memperoleh hak-hak milik ke atas Tubir Selatan juga.

Satu lagi kebaikan akibat keputusan ICJ itu, nelayan Malaysia sekarang bebas menangkap ikan di kawasan laut yang berkenaan setelah 22 tahun Singapura menghalang mereka pergi ke tempat itu. Demikian juga, Singapura tidak boleh sewenang-wenang meneruskan rancangan mereka hendak menambak laut berhampiran Pulau Batu Puteh kerana Malaysia berhak membantah sekiranya mereka berbuat demikian. Oleh yang demikian, Malaysia juga memperoleh keuntungan akibat daripada keputusan ICJ itu. Bukan sahaja Singapura yang dapat hak ke atas Pulau Batu Puteh.

Dalam hal pembinaan Jambatan Bengkok di Selat Tebrau. Pendapat undang-undang dari Jabatan Peguam Negara menunjukkan bahawa Malaysia tidak boleh meneruskan usaha membina jambatan tersebut secara bersendirian atau dengan izin *unilateral* tanpa mematuhi tuntutan undang-undang antarabangsa.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, ini berikut adalah pendapat undang-undang dari Jabatan Peguam Negara. Pembinaan Jambatan Bengkok untuk mengganti tambak Johor sebelah Malaysia perlu dikaji secara menyeluruh dengan mengambil kira implikasi undang-undang antarabangsa. Khususnya kesan alam sekitar terhadap Singapura dan di sekitar kawasan Selat Johor. Selain daripada itu, pembinaan Jambatan Bengkok ini akan melibatkan perobohan Tambak Johor sebelah Malaysia. Perobohan ini akan secara langsung menjejaskan paip-paip air yang terletak di dalam Tambak Johor dan paip-paip air yang terletak di kiri dan kanan tambak Johor.

Dalam konteks ini implikasi undang-undang perlu dikaji berdasarkan Perjanjian Air Johor-Singapura 1961 dan 1962. Perjanjian Wayleave dan Perjanjian Pemisahan Malaysia-Singapura iaitu *Separation Agreement* 1965.

Malaysia sebagai sebuah negara berdaulat dan bebas mempunyai kuasa mutlak terhadap kawasanya dan dalam melaksana kuasa tersebut tidak ada negara lain yang berhak campur tangan. Walau bagaimanapun, Malaysia tidak boleh mengambil tindakan *unilateral* tanpa mengambil kira prinsip dan undang-undang antarabangsa yang turut menyentuh dan mengambil kira hak kepentingan negara-negara jirannya. Untuk makluman Yang Berhormat juga, perlu dinyatakan bahawa Singapura beranggapan bahawa tiada keperluan untuk menggantikan Tambak Johor yang sedia ada dengan Jambatan Bengkok yang baru. Justeru Singapura telah menyatakan hasrat inginkan timbang balas atau pun dengan izin *quid-pro-quo* bagi mendapatkan persetujuan untuk membina jambatan baru.

■1020

Timbal balas yang dimaksudkan merupakan pembelian jumlah pasir yang banyak serta penggunaan ruang udara Malaysia oleh pesawat tentera udara Singapura. Dengan mengambil kira fakta berkenaan, kerajaan telah membuat keputusan tegas untuk menolak cadangan timbal

balas Singapura untuk memperoleh pasir dan penggunaan ruang udara Malaysia. Keputusan ini dibuat memandangkan timbal balas yang dikenakan Singapura boleh menjejaskan kedaulatan negara. Dalam hal ini, kerajaan telah memutuskan untuk menghentikan projek jambatan berkenaan memandangkan ia adalah selaras dengan kehendak rakyat dan kepentingan negara.

Berkenaan dengan pembelian Bank International Indonesia (BII) oleh Malayan Banking Berhad, ia telah dibuat melalui proses bidaan setelah ditawarkan oleh Temasek Holding Pte. Ltd. Temasek merupakan syarikat pelaburan milik Kerajaan Singapura. Sebelum ini Temasek telah mempunyai kepentingan dalam dua bank di Indonesia yakni Bank Danamon dan BII. Namun pada tahun 2006, Bank Indonesia telah memperkenalkan dasar *Single Presence Policy* yang menyatakan bahawa sebuah entiti itu tidak boleh mempunyai kepentingan dalam lebih daripada satu bank. Dengan ini, Temasek telah membuat keputusan untuk menjual BII melalui proses bidaan.

Dalam proses bidaan tersebut yang melibatkan dua pusingan dan memakan masa enam minggu, Maybank telah membuat kajian *due diligence* yang menyeluruh. Faktor-faktor yang telah diambil kira di dalam kajian ini termasuk penilaian sama ada Maybank mempunyai dana modal berkapasiti untuk melaksanakan pembelian tersebut, peluang dan potensi yang boleh diraih daripada pembelian tersebut serta kesesuaian pembelian tersebut dengan arah tuju strategik keseluruhan Maybank.

Dalam proses bidaan tersebut, Maybank telah disaingi oleh banyak bank-bank antarabangsa yang lain terutamanya Bank of China dan HSBC. Akhirnya Maybank telah berjaya memenangi proses bidaan tersebut dengan penilaian yang selaras dengan kemampuan dan perancangan strategik Maybank.

Dengan proses bidaan antarabangsa yang telus dan jelas ini, maka tidak timbul isu kerugian apabila berurusan dengan Kerajaan Singapura. Tambahan lagi, pembelian BII ini adalah urusan niaga sektor swasta yang telah diluluskan oleh Lembaga Pengarah Maybank dan bukannya urusan niaga di antara Kerajaan Malaysia dan Kerajaan Singapura.

Dalam soal pembelian Parkway Holdings Ltd. oleh Khazanah Nasional Berhad, tidak timbul soal kerugian bilamana berurusan dengan Kerajaan Singapura. Ini kerana Khazanah telah membeli 20.79% kepentingan Parkway daripada sektor swasta iaitu tiga buah syarikat pelaburan yang tidak ada satu pun merupakan syarikat milik Kerajaan Singapura. Syarikat-syarikat itu ialah Microchip Holdings LDC, Cobalt Ltd. dan Windjammer Ltd. Tidak ada sebarang kepentingan yang diambil alih daripada Kerajaan Singapura di mana urusan niaga tersebut telah dibuat dalam pasaran terbuka. Pembelian Parkway merupakan satu pembelian strategik yang bersesuaian serta melengkapi pelaburan Khazanah di dalam bidang penjagaan kesihatan yang lain seperti Pantai Holdings, Apollo Hospital di India, International Medical University (IMU) serta Gleneagles Kuala Lumpur.

Tambahan lagi, Parkway merupakan pengendali hospital tersenarai yang terbesar di Asia iaitu *Asia's largest public listed hospital operator* dengan izin. Dengan ini, ia menawarkan landasan terbaik untuk membolehkan Khazanah memanfaatkan peluang-peluang pertumbuhan dalam industri penjagaan kesihatan. Terima kasih.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Soalan tambahan saya Tuan Yang di-Pertua. Apakah Yang Berhormat Menteri bersetuju bahawa salah satu kriteria utama dalam pembentukan pasukan perunding dalam apa jua isu negara adalah persoalan *competent* ataupun dengan izin kompetensi.

Sekiranya Yang Berhormat bersetuju, apakah langkah-langkah yang akan diambil dalam pelantikan pasukan perunding di mana bukan sahaja seseorang itu kompeten dalam bidang yang tertentu, tetapi kompetennya itu juga melibatkan satu bidang kemahiran yang cukup utuh dan tidak boleh disanggah oleh mana-mana pihak? Banyak pertikaian yang kita dengar di mana pasukan perunding yang dihantar bagi pihak negara kita, walaupun mereka ada sedikit ilmu dalam bidang-bidang tertentu, tetapi *level of competency*nya itu agak rendah. Terima kasih.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Sememangnya kompetensi itu dalam apa hal sekalipun merupakan perkara yang sangat penting. Dalam pasukan kita yang mewakili kita dalam apa-apa juga perundingan, ia terdiri daripada pegawai-pegawai profesional tinggi daripada Kementerian Luar Negeri yang mana seperti Yang Berhormat sedia maklum, iaitu di antaranya ialah yang mewakili Malaysia dalam perundingannya dengan Singapura, Dato' Sri Fuad kalau tidak silap saya iaitu... Dia mewakili kita. Fauzi, minta maaf...

Menteri Dalam Negeri [Dato' Seri Syed Hamid Albar]: Dato' Fauzi.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Dato' Fauzi, minta maaf Dato' Fauzi. Dato' Fauzi merupakan seorang yang mempunyai pengalaman yang luas dalam soal hubungan antarabangsa dan juga undang-undang. Dia merupakan ketua kepada pasukan Malaysia dalam mengadakan perundingan.

Jadi, oleh sebab itu, Yang Berhormat juga jangan harus sahaja mengambil soal Batu Puteh. Bagaimana dengan Ligitan dan juga Sipadan? Itu kita menang. Jadi, ada kala kita menang dan kita kalah. Yang Berhormat, kita juga menggunakan peguam antarabangsa yang terkenal seperti Sir Datuk Elihu Lauterpacht yang juga mengambil kes kita di dalam isu Sipadan dengan Ligitan, kita menang. Akan tetapi sudah tentu seperti mana yang kita sebut tadi, dalam kes ini Singapura pun kata, dia ada kes, kita pun kata ada kes. Jadi terpulanglah. Jadi, dalam soal mengguna pakar, saya rasa Kerajaan Malaysia telah pun menunaikan tanggungjawabnya dengan menggunakan pakar yang terbaik yang boleh kita peroleh. Terima kasih.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Assalamualaikum Warrahmatullahi Wabarakatuh. Salam sejahtera, selamat pagi Tuan Yang di-Pertua. Atas jawapan Yang Berhormat Menteri, saya harap akan mencerahkan kekaburan yang selalu berlaku di kalangan rakyat di negara ini.

Saya ucapkan tahniah kepada Kerajaan Malaysia yang sentiasa menjaga hubungan baik dengan Kerajaan Singapura dan sudah tentu hubungan yang dijaga begitu baik antara Malaysia dengan Singapura akan dibalas dengan hubungan baik daripada Singapura kepada Malaysia.

Seorang Ahli: Soalan, soalan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Soalan, mukadimah panjang sangat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Soal kekalahan dan kerugian tidak timbul dalam hubungan Singapura dan Malaysia kerana kita yang penting mematuhi perjanjian-perjanjian yang telah termeterai seperti yang diperkatakan oleh Yang Berhormat Menteri tadi.

Saya hendak bertanya sedikit pertanyaan, kalau boleh jawab, jawablah, kalau tidak boleh jawab pun tidak mengapa. Secara bertulis pun saya akan terima. Apakah keuntungan Malaysia dalam membenarkan pelabur-pelabur dari Singapura dalam Wilayah Iskandar Malaysia? Terima kasih.

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Tuan Yang di-Pertua, pertamanya kita kena ingat, iaitu bahawa Singapura dengan Malaysia ini adalah jiran tetangga. Secara kebetulan sementara Singapura merupakan sebuah negara yang cukup kaya. Daripada segi budaya, cara hidup, rakyat Singapura dan Malaysia tidak ada perbezaan dan pernah suatu masa dahulu duduk dalam sebuah negara Malaysia. Jadi, saya rasa daripada mereka pergi jauh untuk melabur di negara-negara seperti China ataupun di Amerika Selatan, adalah lebih baik kalau mereka melabur di negara kita.

Dalam soal pelaburan ini, kita tidak kira dari mana pelaburan itu datang. Singapura merupakan negara kaya dan melabur di negara-negara yang jauh. Sepatutnya soalan yang kita tanya, mengapa tidak melabur di Malaysia? Jadi kita tidak seharusnya mempunyai perasaan bimbang dan takut kerana apa yang dilakukan oleh mereka untuk melabur di negara kita ialah satu tindakan persahabatan di antara dua buah negara yang jiran tetangga.

Oleh sebab itu, kita harus buang apa-apa perasaan yang boleh menyebabkan hubungan antara dua negara itu berlaku tidak baik. Kita harus terima baik. Kalau kita boleh terima baik pelaburan daripada Amerika, sebuah negara yang menyerang negara Islam Afghanistan, Sudan dan Libya dahulu, itu musuh kita kalau hendak dikirakan. Akan tetapi pelaburan boleh kita terima. Singapura ini, kalau kita melabur di negara kita, kita marah. Apakah kita merasakan Singapura ini sebagai sebuah negara musuh? Saya rasa tidak begitu dan saya merasa bahawa...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tidak, kita tidak marah. Kita pun sudah peruntukan...

Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz: Bimbanglah ya, marah tidak, bimbang. Jadi sebab itu, saya rasa kita harus terima iaitu pelaburan daripada mana sekali pun, waima daripada Singapura apatah lagi Singapura merupakan negara jiran tetangga kita. Terima kasih.

■ 1030

3. **Tuan Haji Ahmad Lai bin Bujang [Sibuti]** minta Menteri Dalam Negeri menyatakan apakah tindakan terhadap orang-orang mencuri tiang besi dan wayar elektrik masa kini dan apakah tindakan diambil kepada pembeli-pembeli barang-barang tersebut.

Menteri Dalam Negeri [Dato' Seri Syed Hamid Albar]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Sibuti yang telah mengemukakan soalan. Untuk makluman Yang Berhormat, Kerajaan Malaysia memandang serius kegiatan mencuri kabel dan besi kerana ia boleh memudaratkan keselamatan dan ekonomi negara. Beberapa tindakan telah diambil terhadap penjenayah yang didapati mencuri barang-barang besi termasuk tiang besi dan wayar elektrik. Mereka dikenakan tindakan di bawah Kanun Keseksaan sama ada yang mencuri, ataupun yang menerima barang-barang itu ataupun di bawah Undang-undang Kesalahan Kecil ataupun Undang-undang Pencegahan. Oleh itu kerajaan akan sentiasa mengambil tindakan yang prihatin terhadap kepentingan negara dan kita juga akan membatalkan lesen-lesen perniagaan barang-barang lusuh sekiranya peniaga tersebut didapati melanggar syarat-syarat lesen termasuklah barang-barang curi, terima kasih.

Tuan Haji Ahmad Lai bin Bujang [Sibuti]: Tuan Yang di-Pertua, kalau kita lihat barang-barang dicuri daripada besi dan dawai-dawai elektrik itu, maka membantutkan banyak projek kerajaan seperti perumahan untuk menyiapkan sebab wayar-wayar telah hilang awal dari waktu dia disiapkan. Oleh yang demikian, saya bertanya kepada Yang Berhormat Menteri apakah tindakan kepada pihak yang membuat kerja-kerja itu, berapa lesen yang sudah ditarik, dan berapa lesen yang baru dikeluarkan untuk barang-barang yang terpakai ini, terima kasih.

Dato' Seri Syed Hamid Albar: Tuan Yang di-Pertua, pihak polis mengambil tindakan dengan memantau dan bekerjasama dengan pihak kerajaan tempatan untuk menentukan perniagaan mereka dijalankan dengan baik dan sempurna oleh kerana kita memandang serius perkara ini dan menganggap ia boleh membawa kepada ancaman keselamatan dan juga menjejaskan ekonomi seperti mana Yang Berhormat mengatakan tadi. Untuk makluman Yang Berhormat, lesen yang telah dibatalkan pada tahun 2007 adalah sebanyak 264. Kalau diambil daripada 2005 hingga 2007 sebanyak 1,118 lesen telah dibatalkan.

Puan Hajah Siti Zailah binti Mohd. Yusoff [Rantau Panjang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan saya, setakat ini berapakah kes yang telah diambil tindakan terhadap pihak yang tidak bertanggungjawab ini dan apakah pemantauan dibuat terhadap pembeli-pembeli yang tidak berlesen juga yang beroperasi di seluruh negara yang menyalahgunakan peluang yang diberikan kepada mereka.

Dato' Seri Syed Hamid Albar: Tuan Yang di-Pertua, jumlah keseluruhan kes di seluruh negara adalah 2,946 dan tangkapan yang telah dibuat adalah seramai 702 dan daripada kes 383,307 telah selesai dan 76 masih lagi dalam bicara. Bagi mereka yang menjalankan

perniagaan tanpa lesen, mereka punya premis boleh ditutup dan boleh diambil tindakan dengan segera Tuan Yang di-Pertua.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Hendak tanya soalan tambahan satu lagi Tuan Yang di-Pertua, ini penting.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak boleh, semua pun soalan tambahan penting.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ini penting Tuan Yang di-Pertua., Ini berkenaan dengan negeri, di Sabah.

Tuan Yang di-Pertua: Tidak lagi yang penting. Sebelum ini saya tidak benarkan. Dua cukup.

4. Tuan Loke Siew Fook [Rasah] minta Menteri Kesihatan menyatakan sama ada kementerian bercadang untuk melaksanakan sistem "*Dispensing Separation*" untuk ubat-ubatan terkawal dan sekiranya ada, bagaimanakah ia akan dilaksanakan untuk memastikan setiap lapisan masyarakat tidak terjejas.

Timbalan Menteri Kesihatan [Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad]: Tuan Yang di-Pertua, kerajaan pada masa ini belum bercadang untuk melaksanakan sistem yang dikatakan oleh Yang Berhormat Rasah *Dispensing Separation* dengan izin, untuk ubat-ubatan di klinik-klinik swasta, terima kasih.

Tuan Loke Siew Fook [Rasah]: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Ini ada aduan ataupun permintaan daripada persatuan-persatuan farmasi Malaysia yang telah dihantar memorandum kepada Ahli-ahli Yang Berhormat dan saya juga telah menerima satu salinan. Soalan saya, semua sistem mesti ada *pros and cons* yang mereka telah menyenaraikan kebaikan-kebaikan kalau kita melaksanakan *Dispensing Separation* ini. Soalan saya adakah kementerian bercadang untuk melaksanakan pada projek ataupun cubaan dengan menggunakan sistem ini di beberapa bandar raya besar supaya *test*, kalau dia baik, kita boleh laksanakan kerana telah dikatakan kebaikan-kebaikannya yang telah dicadangkan dan keduanya saya hendak tanya sama ada Kementerian Kesihatan akan melaksanakan *a new pharmacy act* yang telah dicadangkan oleh kementerian dalam beberapa tahun ini, terima kasih.

Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Terima kasih, soalan tambahan daripada Yang Berhormat Rasah. Dari sudut kebaikan sistem *Dispensing Separation* ini memang terbukti baik. Ia baik jika segala faktor-faktor yang lain tidak berubah. Tetapi dalam negara kita, di bandar-bandar memang terdapat banyak farmasi. Tetapi di luar-luar bandar, di pekan-pekan kecil, tidak ada dan ini mungkin menyusahkan pengguna. Kita sedia membuat apa juga kajian bagi memastikan akhirnya bukan sahaja dia memberi manfaat kepada ahli farmasi, ataupun pengamal perubatan, tetapi yang lebih penting ia tidak menyusahkan rakyat. Perkara kedua tentang akta farmasi yang baru, sedang dalam kajian.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan tambahan saya ialah, apakah kementerian mengawal klinik-klinik swasta ini, di mana

doktor dia, dia ada perniagaan lain, dia sukar mencari doktor *locum*, maka pekerja itu, sesuka hati menjual ubat tanpa *prescription* terutamanya seperti viagra dan sebagainya. Apa tindakan yang diambil? [Ketawa]

Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Tuan Yang di-Pertua...[Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua: Beri peluang untuk menteri menjawab. Lepas itu baru kita ketawa. [Ketawa]

Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: [Ketawa] Tuan Yang di-Pertua, tetapi saya ketawa dahulu Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Menteri tidak jual?

Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Saya hairan dan ajaib, ada 5,000 lebih ubat yang ada di pasaran, di bawah Akta Racun, kenapa Batu Pahat hanya cakap viagra? [Ketawa]

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Dia hendak lawan kambing jamnapari.

Tuan Yang di-Pertua: Pasir Mas, saya dengar itu.

Datuk Dr. Abdul Latiff bin Ahmad: Tuan Yang di-Pertua, dia ada satu di bawah Akta Pengamal Perubatan, kita boleh ambil tindakan dan kita boleh rujuk pengamal-pengamal perubatan yang menyalahgunakan premis mereka atau juga kakitangan mereka bagi menjual apa-apa ubat di bawah Akta Racun. Jadi satu di bawah Akta Perubatan 1971, kedua di bawah akta dengan izin, Private Facility Act 1998, terima kasih.

5. Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran] minta Menteri Pembangunan Usahawan dan Koperasi menyatakan apakah pihak kerajaan bercadang menjalankan program khas di antara koperasi-koperasi sekolah dengan syarikat-syarikat atau usahawan persendirian dalam memberikan bimbingan kepada pelajar-pelajar bagi melibatkan diri dalam perniagaan.

Timbalan Menteri Pembangunan Usahawan dan Koperasi [Dato' Saifuddin bin Abdullah]: Tuan Yang di-Pertua, buat masa ini kita tidak ada program yang khusus ataupun program khas di antara koperasi-koperasi sekolah dengan syarikat-syarikat di luar sekolah ataupun dengan usahawan-usahawan persendirian. Walau bagaimanapun, apa yang berlaku selama ini ialah terdapat program mentor dan mentee, misalnya di antara koperasi sekolah dengan koperasi dewasa yang berdekatan dengan sekolah. Pada masa ini kita di kementerian khususnya di Suruhanjaya Koperasi Malaysia sedang berunding dengan sebuah syarikat yang besar, yakni syarikat Mydin untuk mereka membekalkan barangan-barangan tertentu ke koperasi sekolah kemungkinan besar ialah barang-barang seperti *stationery* dengan izin, alat tulis menulis untuk memberikan peluang kepada koperasi sekolah berniaga dengan cara yang lebih menguntungkan, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Sila Yang Berhormat Maran.

■1040

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya ucap tahniah kepada kementerian ini dan Kementerian Pelajaran kerana ada usaha untuk meningkatkan pengalaman anak-anak kita.

Soalan tambahan saya, kebanyakan di sekolah ini ada koperasi dan ada juga Kelab Usahawan Muda dan lazimnya di sekolah berkenaan, guru-guru yang sama juga menjalankan kerja ini, terlibat dengan koperasi dan Kelab Usahawan Muda dan dalam masa yang sama, guru ini juga menjalankan tugas lain sebagai guru, mengajar subjek-subjek lain.

Saya minta pandangan dan ingin bertanya Yang Berhormat apakah prestasi koperasi-koperasi sekolah sekarang ini, dan apakah Yang Berhormat bercadang atau kementerian bercadang untuk mewujudkan satu sistem yang lebih berkesan bagi kita melaksanakan perjalanan koperasi-koperasi sekolah ini supaya mereka benar-benar memberikan faedah kepada pelajar-pelajar kita. Terima kasih.

Dato' Saifuddin bin Abdullah: Terima kasih Yang Berhormat Maran. Tuan Yang di-Pertua, koperasi-koperasi sekolah sebenarnya telah mencapai kejayaan yang agak baik sejak koperasi sekolah mula-mula ditubuhkan.

Pada tahun 1968 sehingga 31 Disember 2007, kita mempunyai sebanyak 1,976 buah koperasi di sekolah-sekolah menengah yang melibatkan keanggotaan seramai 1.96 juta orang murid ataupun pelajar, dan ini mewakili modal syer berjumlah RM16.1 juta dan aset sebanyak RM142 juta dan *turnover*, dengan izin sebanyak RM141.8 juta, dan mereka juga mendapat keuntungan yang agak membanggakan.

Keuntungan pada tahun 2007 misalnya ialah sebanyak RM21.2 juta. Dalam hal-hal tertentu, koperasi-koperasi sekolah sebahagian daripadanya mempunyai *turnover* yang mungkin lebih baik daripada koperasi-koperasi dewasa. Daripada segi persoalan yang satu lagi yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat, memang benar ada sekolah-sekolah menengah yang ada koperasi sekolah dan pada waktu yang sama juga mempunyai kelab-kelab usahawan muda, dan memang benar di sebahagian sekolah yang ada kedua-dua aktiviti ini, guru yang sama yang menjadi guru penasihat dan kita faham ini agak membebankan, kerana pada waktu yang sama mereka juga perlu mengajar sebagaimana guru yang lain, dan saya difahamkan daripada segi *academic workload* dengan izin, dia tidak diringankan seperti guru disiplin yang ada diringankan sedikit beban akademiknya, tetapi ini adalah persoalan di bawah Kementerian Pelajaran Malaysia.

Apa yang kami bercadang Tuan Yang di-Pertua, ialah kalau dapat kita susun sebab ada sekolah-sekolah yang telah menjadikan sebahagian daripada Kelab Usahawan Muda itu di bawah koperasi dan begitu juga sebaliknya.

Ini adalah kebijaksanaan sekolah masing-masing untuk mengurangkan beban bagi guru yang terlibat, dan pada waktu yang sama mengoptimumkan prestasi kedua-dua koperasi dan

juga Kelab Usahawan Muda. Perundingan sebenarnya sudah dilakukan antara kementerian kami dengan Kementerian Pelajaran Malaysia untuk mendapatkan cara yang lebih baik supaya yang paling penting ialah pembudayaan dan pendedahan perniagaan diberikan kepada anak-anak kita. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Yang Berhormat Balik Pulau.

Tuan Mohd. Yusmadi bin Mohd. Yusof [Balik Pulau]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Tadi di dalam penjelasan Yang Berhormat Menteri mengatakan bahawa antara tujuan utama ialah ingin membudayakan keusahawanan di peringkat sekolah.

Soalan saya ialah, selain daripada modul *mentor-mentee* yang saya telah dengar daripada saya kecil, belajar sehingga sekarang dan sekarang diulang lagi dan menteri dilaporkan 'unik' bekas-bekas pemimpin belia. Saya rasa antara benda yang perlu mendapat pertimbangan ialah bagaimana satu rancangan ataupun program yang mempertimbangkan di antara semangat kesukarelawan dan juga keusahawanan. Sebagai contoh pertimbangan ialah *social entrepreneurship* yang merupakan D.E.T., dengan izin di negara-negara maju yang mana mempertekankan aspek kesukarelawan dan juga aspek kemasyarakatan yang didedahkan di peringkat awal.

Jadi saya mohon penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri, sebenarnya apa yang ingin dicapai yang didedahkan. Koperasi ini masih lagi berkisar mengenai keuntungan. Keusahawanan merujuk kepada keuntungan dengan mengesampingkan aspek kesukarelawan yang mana *social entrepreneur* menekankan aspek *social impact*. Terima kasih.

Dato' Saifuddin bin Abdullah: Terima kasih kepada Yang Berhormat. Sebenarnya soalan Yang Berhormat itu sangat baik. Ia melibatkan paradigma yang besar kerana di satu pihak kita ada koperasi yang mempunyai falsafah yang sangat berbeza dengan satu pihak lagi, yakni keusahawanan.

Keusahawanan berada dalam satu kerangka kapitalisme, manakala koperasi berada dalam satu kerangka yang sedikit sebanyak menyentuh soal sosialisme. Jadi kerana itu untuk memadankan antara kapitalisme di satu pihak dan sosialisme di satu pihak yang lain adalah satu tuntutan yang sangat besar, dan saya tak fikir pihak koperasi sekolah mampu melihatnya dalam pembentukan yang sedemikian rupa. Apa yang kita lakukan dalam koperasi sekolah sebagaimana yang saya sebutkan tadi ialah bagaimana kita boleh menanamkan pembudayaan, kesedaran tentang kepentingan keusahawanan melalui koperasi.

Prinsip ketujuh dalam koperasi itu ialah koperasi dan anggota koperasi perlu memberi sumbangan kepada masyarakat sama ada kalau di sekolah, dalam sekolah atau kalau di luar, kepada anggota masyarakat di luar koperasi. Merujuk persoalan Yang Berhormat timbulkan, *social enterprise* memang adalah perkara yang terbaru dalam perkembangan keusahawanan.

Sejak 10-15 tahun yang lalu, sekolah-sekolah perniagaan yang besar termasuk Harvard Business School, termasuk Yale Business School, termasuk IMD, termasuk NCR, mereka sudah

mula bercakap soal *social entrepreneur*, yakni suatu kaedah ataupun suatu kerangka yang lebih tinggi daripada CSR (*corporate social enterprise*). Akan tetapi sebagaimana saya katakan tadi itu mungkin terlalu tinggi untuk sebuah koperasi sekolah, namun oleh kerana prinsip ketujuh dalam koperasi dan setiap guru penasihat koperasi dan setiap anggota lembaga koperasi sekolah dan juga ahli-ahlinya, peserta-pesertanya, biasanya mereka sudah diberikan sedikit sebanyak kursus dan kesedaran untuk memahami prinsip yang ketujuh, yakni membantu masyarakat selain daripada sekadar mendapat keuntungan. Maka soal apa yang disebutkan oleh Yang Berhormat itu saya fikir sedikit sebanyak sudah mereka fahami dan mereka laksanakan. Terima kasih.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Tuan Yang di-Pertua, sebelum saya kemukakan soalan saya, saya ada satu masalah dalam Peraturan Mesyuarat 1(e).

Tuan Yang di-Pertua: Peraturan mesyuarat berapa?

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: 1(e). Salah satu usul yang telah diluluskan oleh Dewan ini semasa kita bersidang ialah untuk mengarahkan Ketua Polis Negara memberi kemudahan lalu lalang kepada Ahli-ahli Dewan. Apa yang telah dilakukan oleh pihak polis pagi ini dan semalam jelas menentang...

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: [Menyampuk] Tadi.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Arahan daripada Dewan ini. Dewan ini seharusnya berhak untuk mempersoalkan kebijaksanaan Ketua Polis Negara dalam mengambil tindakan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu, saya sudah faham itu. Ramai Ahli Yang Berhormat yang faham juga dengan Yang Berhormat Batu. Yang Berhormat Batu, saya buat *ruling* dulu sebelum Yang Berhormat Menteri menjawab.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Soalan saya ini bukan isu di luar Dewan, tetapi ini adalah arahan daripada...

Tuan Yang di-Pertua: Saya tahu. Biar saya yang menentukan sama ada isu luar Dewan ke ataupun dalam Dewan.

Ahli-ahli Yang Berhormat, ingin saya tekankan kembali. Perkara berlaku di luar Dewan adalah melanggar peraturan mesyuarat jika kita bangkitkan sewaktu sesi soal jawab ataupun perbahasan. Ingat itu, kerana mengganggu sesi soal jawab yang masa begitu suntuk. Selepas 11.30 pagi bolehlah.

Untuk ingatan Yang Berhormat Batu, usul yang dibuat pada setiap mula persidangan Parlimen ialah untuk memudahkan lalu lalang untuk Ahli-ahli Yang Berhormat. Baca usul itu. Sudah saya baca beberapa kali. Saya tadi pagi pun disekat juga. Walaupun ada *tag* Yang di-Pertua Dewan Rakyat.

■1050

Maklumlah Ahli-ahli Yang Berhormat, itu *tag* Yang di-Pertua Dewan Rakyat siapa pun boleh buat. Proton Perdana Eksekutif siapa pun boleh beli. Tidak apalah kalau untuk keselamatan semua. Jangan nanti apabila sudah berlaku, baru nanti ada Ahli Yang Berhormat

bilang kenapa keselamatan tidak ditekankan? *[Tepuk]* Berapa sudah Ahli Yang Berhormat yang dibunuh. Semua kita tahu dan sampai sekarang belum ada penyelesaian. Tolonglah Ahli Yang Berhormat, dengan soal keselamatan jangan lagi dipertikaikan. Sila Yang Berhormat Menteri.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Soalan saya nombor enam.

Tuan Yang di-Pertua: Ha, soalan nombor enam. Sila Yang Berhormat Menteri.
[Ketawa]

Seorang Ahli: *[Ketawa]* Yang Berhormat Menteri jawab dulu.

Tuan Yang di-Pertua: Sampai Tuan Yang di-Pertua pun tersasul. Bingung terlampau banyak *point of order*. Awal pagi lagi.

6. Tuan Chua Tian Chang [Batu] minta Menteri Luar Negeri menyatakan:-

- (i) sama ada kerajaan telah memohon Kerajaan Britain untuk memantau kegiatan P. Waytha Moorthy, Pengerusi HINDRAF di Eropah; dan
- (ii) adakah kerajaan mengarah Kedutaan Malaysia mengambil tindakan sedemikian.

Timbalan Menteri Luar Negeri [Datuk Abdul Rahim bin Bakri]: Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat Batu di atas soalan yang dikemukakan. Setakat ini, kerajaan berpendapat tidak ada keperluan untuk membuat sebarang pemantauan terhadap kegiatan Encik P. Waytha Moorthy di luar negeri. Sehubungan ini, tidak timbul langkah supaya kedutaan-kedutaan Malaysia untuk memantau kegiatan beliau. Terima kasih.

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sekejap, sekejap. *Is it point of order?*

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: ... *point of order*.

Tuan Yang di-Pertua: *Point of Order? I have already made ruling...*

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Soalan tambahan? *Oh I see*. Saya kasi Yang Berhormat Batu dulu. Sila Yang Berhormat Batu.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Soalan tambahan saya ialah.

Tuan Yang di-Pertua: Saya sebetulnya, kalau Yang Berhormat Bukit Gelugor asal saja cakap memang *point of order*. *[Dewan riuh]* *[Ketawa]* Jadi saya anggap *point of order*. Sila Yang Berhormat Batu.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Jika Kerajaan Malaysia tidak mengambil tindakan untuk pemantauan, saya ingin tahu sama ada Kerajaan Malaysia memaklumkan kepada Kerajaan British tentang hubungan atau tuduhan kerajaan terhadap P. Waytha Moorthy dalam kegiatan yang dikatakan melibatkan keganasan.

Saya juga dapati satu perbezaan yang besar di kalangan dalam isu ini. Pertama sekali dalam kes P. Waytha Moorthy dan kes yang terkini dengan *Private Investigator* Balasubramaniam. Dalam kes Bala, polis telah menghubungi *Interpol* dalam masa yang singkat. Adakah Menteri Luar Negeri dimaklumkan oleh polis dan juga memaklumkan kepada negara asing yang terlibat dalam kes Bala ini.

Dalam kes ini kita juga dapati satu *pattern* bila kes ini melibatkan Yang Berhormat Timbalan Perdana Menteri, seolah-olah Kementerian Luar Negeri mengambil tindakan yang lebih tegas tetapi dalam isu yang melibatkan, yang dikatakan kononnya kalau P. Waytha Moorthy melibatkan keganasan antarabangsa, kenapa Kementerian Luar Negeri tidak mengambil tindakan yang tegas sehingga beliau dibenarkan berada di luar negara dan teruskan kegiatan yang mempromosikan HINDRAF sehingga hari ini. Sekian, terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan isu yang telah dibangkitkan iaitu tentang kes aktivis HINDRAF, P. Waytha Moorthy yang telah pun melarikan diri daripada negara ini ke sebuah negara luar dan apa yang dilaporkan media bahawa beliau berada di Britain. Sebenarnya kita memang ada mendapat arahan untuk membatalkan pasport beliau tetapi sehingga hari ini belum ada tindakan yang dibuat dan Encik P. Waytha Moorthy sendiri masih lagi memegang pasport di luar negara dan bergerak sebagai pemegang pasport rakyat Malaysia.

Berkaitan dengan kes Balasubramaniam, ini adalah berkaitan dengan kes pemalsuan ataupun penarikan *statutory declaration* dan apa yang kita diberitahu bahawa beliau sekarang berada di sebuah negara ASEAN. Setakat ini Kementerian Luar Negeri belum mendapat maklumat tentang maklumat di mana beliau berada. Cuma pihak polis ada menyatakan di dalam akhbar bahawa pihak polis telah pun mengadakan temu janji dan juga menyiasat tentang diri beliau.

Jadi soal ini sebenarnya adalah merupakan bidang kuasa polis dan kita tidak melihat perkara ini sebagai satu *double standard* kerana berkaitan dengan kes Balasubramaniam tersebut adalah merupakan kes yang mungkin polis mempunyai maklumat yang lebih tepat dan juga mempunyai keupayaan untuk menghubungi beliau secepat mungkin untuk mendapatkan maklumat. Sekian.

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: Kali ini bukan *point of order* tetapi soalan tambahan.

Tuan Yang di-Pertua: Sila.

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: Tuan Yang di-Pertua, saya mendapat tahu atas sebab apa pasport P. Waytha Moorthy walaupun ia tidak dibatalkan sampai sekarang, tetapi ada arahan untuk batalkan pasport antarabangsa itu. Walaupun satu pasport antarabangsa bukan satu *judice right* tetapi satu *privilege* tentu kena ada sebab-sebab yang tertentu untuk membatalkan pasport antarabangsa itu.

Kedua, adakah kerajaan akan menangkap P. Waytha Moorthy bawah ISA jika dia kembali ke negara ini kerana dia adalah seorang warganegara dengan izin *by operation of law*. Jika dia akan ditangkap, itu bermakna dia tidak akan kembali. Jika itu dia jadi *stateless person* dan itu tidak baik untuk imej negara Malaysia. Terima kasih.

Datuk Abdul Rahim bin Bakri: Tuan Yang di-Pertua, berkaitan dengan kes P. Waytha Moorthy yang telah melarikan diri daripada negara ini sebenarnya adalah beliau telah didapati menjadi *instigator* ataupun pihak yang terlibat di dalam beberapa propaganda-propaganda HINDRAF yang telah menimbulkan sedikit kekacauan di negara ini sehingga menyebabkan pihak kerajaan mengambil tindakan untuk menangkap pemimpin-pemimpin ini kerana ia adalah merupakan satu usaha, *preventive* untuk memastikan supaya negara kita tidak menjadi sebuah negara yang menghadapi huru-hara. Beliau telah pergi ke negara luar.

Kalau sekiranya beliau merasakan bahawa beliau tidak mempunyai apa-apa kesalahan, beliau boleh balik. Kita mengalu-alukan untuk beliau balik. Malah kita menjemput untuk beliau balik. Sebab itu kita tidak membatalkan passport beliau supaya beliau boleh balik. Sekurang-kurangnya untuk menjawab kepada pihak berkuasa di negara kita dan sekurang-kurangnya kita dapat melihat adakah kes bagi beliau untuk ditahan kerana ini tidak bererti kalau beliau terlibat mungkin ada mereka yang ditahan dalam ISA hari ini adalah mereka-mereka yang telah dikenal pasti mengambil tindakan-tindakan yang boleh mengancam keselamatan negara.

Jadi berkaitan dengan isu passport yang telah dinyatakan tadi, seperti mana yang saya jelaskan tadi, sehingga hari ini pihak imigresen belum membatalkan passport beliau. Terima kasih.

7. Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera] minta Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan menyatakan sebab Akta Pemberi Pinjam 1951 masih diuruskan oleh kementerian ini dan tidak diserahkan kepada Bank Negara Malaysia. Adakah penyusunan ini telah membawa kepada permasalahan pengoperasian kegiatan Along.

Timbalan Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Datuk Robert Lau Hoi Chew]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Akta Pemberi Pinjam 1951 [Akta 400] ditapis oleh Jabatan Kehakiman Malaysia sebelum Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan atau KPKT mengambil balik tanggungjawab tersebut mulai 1 Ogos 1979. Ini bertujuan untuk memantapkan lagi kawal selia ke atas aktiviti pinjaman wang dan mengatasi masalah kegiatan pinjaman wang tanpa lesen. Pada 1 November 2003, KPKT telah mengambil balik sepenuhnya urusan pentadbiran Akta Pemberi Pinjam 1951 [Akta 400] dan masih relevan sehingga kini. Sekian.

Tuan Liew Chin Tong [Bukit Bendera]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, apakah pendirian kementerian dan adakah ini masalah yang hendak diselaraskan kerana badan-badan peminjam wang sebenarnya seharusnya diletakkan bawah kementerian ataupun Bank Negara.

■1100

Juga boleh saya tanya, siapa yang menguatkuasakan dan berapa orang telah dibawa ke mahkamah yang melanggar akta ini? Terima kasih.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: KPKT diberikan tanggungjawab memantau dan mengawal selia aktiviti-aktiviti pinjaman wang berlesen atau tanpa lesen kerana di bawah KPKT iaitu 144 PBT di seluruh negara kita, mereka mempunyai kakitangan. Tambah pula sekarang ini kerajaan bekerjasama dengan Polis Diraja Malaysia (PDRM).

Tentang berapa pinjaman wang tanpa lesen ditangkap, tindakan undang-undang yang diambil ke atas mana-mana individu atau syarikat pemberi pinjaman wang tanpa izin, contohnya menjalankan perniagaan tanpa permit iaitu sejak Januari tahun 2008, 250 kad promosi atau *calling card* dan 352 iklan di akhbar harian tempatan telah dipantau. Ini adalah satu bukti kerjasama di antara polis dan KPKT. Ini memang ada kita mengambil tindakan dengan seriusnya.

Datuk Halimah bini Mohamed Sadique [Tenggara]: Terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Soalan saya, saya hendak tanya, jawapan yang diberi oleh timbalan menteri tadi, tindakan undang-undang telah diambil, penguatkuasaan telah dijalankan tetapi kami, masyarakat masih hairan lagi kenapa kegiatan Along haram ini masih berleluasa. Bagaimana sebenarnya kementerian akan bertindak untuk mengatasi masalah ini selepas tindakan undang-undang dan penguatkuasaan dijalankan tetapi masih tidak mampu untuk menyelesaikannya. Terima kasih.

Datuk Robert Lau Hoi Chew: Terima kasih sahabat saya, Yang Berhormat Tenggara. Seperti saya katakan, bagi memastikan gejala pemberi pinjaman wang tanpa lesen atau Along dapat disekat, pasukan khas mengenai kegiatan memberi pinjaman wang tanpa lesen telah ditubuhkan pada 28 Disember 2006 yang diketuai oleh Polis Diraja Malaysia (PDRM). Pasukan ini telah membuat ketetapan dan pembahagian tugas iaitu satu Jabatan Siasatan Jenayah PDRM akan menjalankan siasatan kes-kes memberi pinjaman wang tidak berlesen yang menyebabkan keresahan dan terlibat dengan unsur-unsur jenayah.

Kedua, Jabatan Siasatan Jenayah Komersial PDRM akan menjalankan siasatan bagi kes-kes memberi pinjaman wang yang tidak berlesen dan tidak melibatkan keresahan perasaan.

Ketiga, kementerian saya atau KPKT akan menjalankan siasatan kes yang dilaporkan serta membuat pemantauan dan pemeriksaan ke atas premis pemberi pinjam wang berlesen untuk menentukan tidak ada pelanggaran akta dan peraturan berlaku. Sekian.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Tuan Yang di-Pertua, saya cuma hendak menarik perhatian. Saya lihat soalan 6, 7 dan 8 soalan pembangkang. Ini saya rasa tidak adil.

Beberapa Ahli: [Menyampuk]

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, kalaulah setiap apa pun dibangkitkan peraturan mesyuarat, kadang-kadang begitulah – apa yang adil bagi kita, tidak adil untuk orang lain. Jadi bagi saya pun, tidak adillah apabila membangkitkan begitu seolah-olah...

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Sebab ini sering berlaku, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Apa macam kalau saya dapat buktikan bahawa apa yang tercatat di sini ini adalah semuanya adil. Macam mana?

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Itulah, tolonglah, Ahli-ahli Yang Berhormat. Kita catat semua di sini. Ini bermakna seolah-olah yang saya dan timbalan-timbalan saya apabila buat tindakan, tidak adil semua. Sememangnya begitu. Sampai bila pun apa yang disebut oleh pembangkang tidak akan diterima oleh kerajaan, apa pun yang disebut oleh kerajaan, tidak akan diterima pembangkang. Itu hakikat yang sebenar.

Dr. Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Batu Pahat bangun selalu dapat.

Tuan Yang di-Pertua: Janganlah. Siapa yang berhujah begitu, janganlah buat begitu.

8. Tuan Amran bin Ab. Ghani [Tanah Merah] minta Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar menyatakan tindakan terhadap pencemaran Alam Sekitar (Bau dan Asap Kimia) yang dilepaskan oleh Kilang Getah Lee Rubber yang berada di tengah Bandar Tanah Merah yang menjadi rungutan rakyat setempat sekian lama.

Timbalan Menteri Sumber Asli dan Alam Sekitar [Datuk Maznah Mazlan]: Assalamualaikum, selamat pagi. Tuan Yang di-Pertua, bagi menjawab soalan Yang Berhormat Tanah Merah, untuk makluman Yang Berhormat, punca pencemaran bau dari Kilang Getah Lee Rubber di Tanah Merah adalah dari proses-proses penyimpanan getah beku, juga daripada pemprosesan getah-getah tersebut dan juga daripada bahagian pengering getah. Bagi mengawal pelepas bau, Jabatan Alam Sekitar telah mengarahkan Kilang Getah Lee Rubber Company Ptd. Ltd. di Tanah Merah untuk melaksanakan perkara-perkara berikut:

- (i) memasang alat penyerap bau ataupun *scrubber* pada setiap unit pengering. Terdapat dua buah unit pengering di kilang tersebut menempatkan getah-getah beku ataupun *cup lumps* itu di dalam bangunan yang tertutup dan berbumbung dan mencuci simen, terutama di kawasan di mana bahan getah-getah tersebut disimpan setiap hari. Di samping itu satu kajian khas telah dijalankan oleh Lembaga Getah Malaysia dan hasil kajian tersebut, pihak kilang telah mengambil beberapa tindakan. Di antaranya ialah memastikan bahawa pembersihan dan penyelenggaraan alat-alat tersebut supaya cekap dan efisien.
- (ii) menggunakan bahan kimia yang boleh mengurangkan kadar bau tersebut dan untuk makluman Yang Berhormat, Unit Perancang Ekonomi Negeri

juga telah mengarahkan kilang untuk berpindah operasi ke premis baru di Kuala Krai dan Jabatan Alam Sekitar menyokong perpindahan ini di Kawasan Perindustrian Sungai Nal, Kelantan kerana tapak yang sedia ada ini sudah padat dengan penduduk di kawasan sekitarnya.

Terima kasih.

Tuan Amran bin Ab. Ghani [Tanah Merah]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Jawapan yang diberikan oleh kementerian tadi bunyinya cukup sedap, tetapi hakikatnya puluhan tahun rakyat sampaikan hari ini masih lagi sengsara. Jadi orang buta yang naik kereta dari Kota Bharu pun tahu sampai di Tanah Merah. Jadi soalan saya, apakah kaedah mempercepatkan proses pemindahan yang dinyatakan tadi terhadap kilang getah ini. Sekian, terima kasih.

Datuk Maznah Mazlan: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, sebelum Ahli Yang Berhormat menjawab, ada satu perkara yang saya ingin sebut di sini supaya tidak timbul lagi syak wasangka yang tidak baik. Apabila soalan-soalan telah disenaraikan untuk dijawab, soalan tersebut itu walaupun pada hakikatnya apabila Ahli Yang Berhormat nampak daripada pembangkang bahawa lebih banyak daripada BN dan BN juga sebaliknya. Hakikat yang sebenar ialah memberi kepada kedua-dua belah pihak untuk mengemukakan soalan dan jawapan.

■1110

Kalau soalan itu daripada pembangkang, memberi kesempatan kepada kerajaan untuk menerangkan perkara yang sebenar supaya rakyat pun tahu. Tidak timbullah soalan siapa yang banyak, siapa yang tidak banyak begitu, siapa yang terdahulu siapa yang tidak. Yakinlah bahawa apa yang dibuat, ini semua adalah kepentingan untuk rakyat Malaysia dan Ahli-ahli Yang Berhormat juga. Sila Yang Berhormat Menteri jawab kepada soalan tambahan itu.

Datuk Maznah Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, menjawab soalan tambahan tadi, terima kasih atas soalan, tetapi saya ingin memaklumkan kepada Yang Berhormat bahawa pada masa ini terdapat rayuan daripada syarikat supaya pemindahan tersebut ditangguhkan daripada 2008 kepada 2010.

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Sama dengan Perdana Menteri.

Datuk Maznah Mazlan: Saya ingin memaklumkan kepada Yang Berhormat bahawa sebagai Ahli Parlimen di kawasan tersebut mungkin Yang Berhormat wajar mempertimbangkan perkara ini; kerana perpindahan ini akan melibatkan ketiadaan pekerjaan orang-orang Tanah Merah seramai 160 orang. Jadi Yang Berhormat timbanglah yang mana lebih sengsara, menghidu bau atau 160 orang rakyat yang tidak ada kerja. Ini kerana seperti kita maklum di Kelantan sekarang memang susah hendak dapat kerja. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu Pahat. Ini kalau tidak kasi sama dia ini bising lagi.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Ini adil, satu soalan tambahan pembangkang, satu soalan tambahan Barisan Nasional. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua, pertanyaan tambahan saya, isu bau dan asap kimia ini sebenarnya berlaku seluruh negara. Kita ada satu dasar yang dipanggil sebagai CDM iaitu mekanisme pembangunan bersih yang mana mereka ini akan diberikan satu sijil CER, Certified Emission Reduction yang boleh diniagakan. Saya ingin tanya apakah kementerian bercadang untuk menghapuskan cukai berasaskan kepada CER ini untuk menarik lebih banyak pelabur supaya menggunakan pendekatan CDM ini iaitu pelepasan gas rumah hijau ini. Terima kasih.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, saya lihat Yang Berhormat Batu Pahat dapat dua laluan hari ini untuk soalan tambahan kalau boleh beri laluan untuk orang lain juga. Terima kasih.

Datuk Maznah Mazlan: Tuan Yang di-Pertua, soalan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Batu Pahat tadi mungkin tidak ada kaitan dengan pencemaran bau di kilang getah kerana CDM ini berkaitan dengan karbon. Untuk makluman bersama, punca pencemaran bau ini ialah punca daripada adanya tindak balas kepada bahan mentah iaitu getah-getah yang lembap itu yang berpunca daripada reaksi mikro bakteria. Kita dapati bahawa asid lemak yang meruap itulah yang mengeluarkan bau dan ini mudah diatasi dengan proses-proses memastikan alat pengering itu dan alat kawalannya mencapai *efficiency* sekurang-kurangnya 99% dan untuk itu perlu ada pembersihan dan juga penyelenggaraan yang cekap.

Untuk itu Jabatan Alam Sekitar telah melaksanakan berbagai-bagai usaha untuk memastikan bahkan lawatan lebih daripada 75 kali telah dibuat di kilang tersebut. Kilang ini juga telah diberi surat arahan oleh Jabatan Alam Sekitar sebanyak 27 kali dan tindakan mahkamah sebanyak dua kali. Ini adalah tindakan-tindakan untuk mengurangkan dan memastikan mereka mematuhi peraturan-peraturan yang telah ditetapkan. Terima kasih.

9. Dato' Mukhriz bin Tun Mahathir [Jerlun] minta Menteri Pengajian Tinggi menyatakan berapa banyakkah projek penyelidikan dan pembangunan yang dilaksanakan di IPTA menghasilkan aplikasi yang mempunyai nilai komersial atau yang memberi manfaat kepada masyarakat setiap tahun dan adakah bilangan ini setimpal dengan jumlah geran yang diberikan oleh kerajaan kepada IPTA-IPTA ini.

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi [Dr. Hou Kok Chung]: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga Mac 2008 sebanyak 54 produk penyelidikan dan pembangunan atau R&D IPTA telah berjaya dikomersialkan dengan melibatkan jumlah jualan kasar sebanyak RM44.3 juta. Di samping itu, 64 produk sedang dalam proses pengkomersialan manakala 242 produk lagi berpotensi untuk dikomersialkan. Di dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM200 juta di bawah Skim Geran Penyelidikan Fundamental atau FRGS bagi menggalakkan aktiviti R&D di IPTA.

Pada tahun 2007, sebanyak RM83.6 juta telah diluluskan di bawah FRGS yang melibatkan 1,261 projek. Selain daripada FRGS pada tahun 2007, kerajaan melalui Kementerian Sains, Teknologi dan Inovasi telah meluluskan peruntukan sebanyak RM193.5 juta di bawah *science fund* yang melibatkan 707 projek dan sebanyak RM6.1 juta di bawah *techno fund*.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, setiap projek R&D perlu melalui tapisan yang ketat oleh panel-panel penilai sebelum sesuatu projek R&D diluluskan. Kerajaan sememangnya berhati-hati dalam meneruskan projek R&D agar peruntukan yang dibelanjakan akan memberi keuntungan kepada negara. Terima kasih.

Dato' Mukhriz bin Tun Mahathir [Jelun]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Oleh sebab IPTA-IPTA ini bersaing di antara satu sama lain untuk mendapatkan geran seperti yang disebutkan oleh Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi, untuk menjalankan pendidikan dan pembangunan atau R&D. Maka menjadi tabiat mereka untuk tidak berkongsi data-data penting dan pengetahuan daripada R&D tersebut antara IPTA. Ini amat merugikan negara kerana tidak memberangsangkan percambahan ilmu pengetahuan di dunia akademik negara kita dan kita sentiasa dituntut untuk mengurus dana yang terhad.

Apakah usaha-usaha yang dilakukan oleh pihak kementerian untuk memastikan bahawa IPTA-IPTA ini berkongsi ilmu di antara satu sama lain, supaya ini dapat mencetuskan R&D di pelbagai bidang-bidang yang berkaitan. Terima kasih.

Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPT memang selalu mengadakan berbagai-bagai mesyuarat di antara pihak-pihak universiti seperti yang telah tadi saya maklum. Setiap projek R&D perlu melalui proses tapisan yang ketat oleh panel-panel penilai sebelum sesuatu projek R&D diluluskan. KPT memang memantau tentang perkembangan pendidikan di setiap universiti dan semua hasil penyelidikan dapat dikongsi di antara satu sama lain. Sekian.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kepong.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, soalan tambahan. Tuan Yang di-Pertua, memang Yang Berhormat Jelun pun kali ini ada mengemukakan soalan yang tepat. Tuan Yang di-Pertua, tahukah di depan kita ini kakitangan kanan dari pejabat-pejabat kerajaan di Singapura dan Yang Berhormat Sri Gading tadi, oh dia tidak mengalu-alukan pelaburan daripada Singapura. Jadi inilah di belakang sana itu. *Just now Sri Gading was questioning about the Singapore investment in the Iskandar project, there you are.* Tuan Yang di-Pertua, jadi bolehkah? Yang Berhormat Kuala Krau memang dia keliru sedikit.

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Soalan tambahan itu lari tajuk Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Tan Seng Giaw [Kepong]: Tuan Yang di-Pertua, adakah Yang Berhormat boleh memberitahu kepada kita semua peratusan bagi misalnya ada 1,261 projek FRGS kita ini, berapa

peratus yang boleh dikomersialkan? Memang bukan semua boleh dikomersialkan. Kalau itulah matlamat semata-mata sahaja, jadi tidak ada R&D.

■1120

Bolehkah Yang Berhormat menerangkan kepada kita dan juga siapakah yang menjadi ahli-ahli untuk menapis ini. Berapa jawatankuasa ditubuhkan untuk menapis semua projek ini?

Dr. Hou Kok Chung: Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli Yang Berhormat memang pengkomersialan ini merupakan satu perkara yang baru di universiti-universiti tempatan dan pihak KPT memang berpuas hati dengan pencapaian dan untuk maklumat yang diminta oleh Ahli Yang Berhormat saya akan jawab sebab saya tak ada maklumat yang terperinci dan saya akan jawab secara bertulis. Terima kasih.

10. Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam] minta Perdana Menteri menyatakan usaha kerajaan mengenai pampasan peneroka FELDA, pemberian tanah kekal kepada peserta *FELDA Plantation*, pengembalian caruman Wang Tanam Semula kepada peneroka yang mengusahakan sendiri kebun mereka, penambahan kuota pengambilan generasi kedua dalam anak syarikat FELDA, mengkaji peranan Techno Plant Sdn. Bhd. di atas ketidaksempurnaan menyelia kebun peneroka, pembayaran Skim Insurans Berkelompok dalam 48 jam ketika musibah dan penyelesaian hak milik tanah peneroka yang telah selesai bayaran kembali.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Tuan Yang di-Pertua, soalan Yang Berhormat Shah Alam ini lebih daripada 40 patah perkataan.

Tuan Yang di-Pertua: Tak apalah. Kita sudah kira. Kalau lebih kita tak masukkan. Jadi pengiraan kami tidak lebih. Sila menteri.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Yang Berhormat Arau tak ada kerja lain kira perkataan. *[Ketawa]* Tukar Yang Berhormat Arau ambil jadi petugas Parlimen.

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Haji Hasan bin Malek]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. saya mengucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Shah Alam yang begitu prihatin kepada soal FELDA dan mengemukakan terlalu banyak isu dalam satu soalan. Ini macam TV. TV cakap 3 *in 1*, yang ini 7 *in 1*. Tujuh isu yang dibangkitkan. Untung Yang Berhormat Shah Alam lah, lebih daripada 40 perkataan.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya jawapan kita ini hendak menunjukkan ketelusan pihak kerajaan dalam soal membincangkan pembangunan FELDA ini sendiri. Isu pertama yang disebutkan ialah berkenaan dengan isu pampasan peneroka FELDA. Isu pampasan peneroka FELDA adalah berkaitan dengan bayaran pampasan kepada peneroka yang diambil tanah mereka bagi tujuan dibangunkan semula. Bayaran pampasan tanah peneroka adalah melibatkan tanah peneroka di Sungai Buaya daerah Hulu Selangor, Bukit Cerakah di daerah Kuala Selangor, LBJ dan Sendayan di Seremban dan Cahaya Baru di Johor Bahru. Kelima-lima rancangan tersebut adalah seluas 10,099 hektar melibatkan seramai 2,092 peneroka dan tidak lagi diuruskan oleh FELDA. Lima kawasan ini tidak lagi diuruskan oleh FELDA. Kesemua rancangan

terlibat telah dibatalkan dari Akta Tanah (Kawasan Penempatan Berkelompok) 1960 dan syarat kegunaan tanah telah diubah daripada pertanian kepada pembangunan bercampur.

Pembangunan semula yang dicadangkan ialah projek perumahan, institusi pendidikan atau kolej, taman rekreasi, pusat teknologi maklumat, kawasan perniagaan dan komersial, pembangunan industri dan sebagainya. Inilah yang disebutkan pembangunan bercampur. Bayaran pampasan kepada peneroka yang diambil tanah mereka diuruskan oleh pihak pemaju dan kerajaan tidak terlibat dengan pampasan ini. Malah semasa cadangan membangunkan semula kelima-lima rancangan ini dikemukakan dahulu kerajaan telah mengingatkan pihak pemaju supaya peneroka diberi pampasan seperti mana perjanjian yang ditandatangani.

Apa yang berlaku ialah semasa cadangan pembangunan semula ini dikemukakan peneroka telah pun melantik syarikat untuk mewakili mereka berurusan dengan pemaju dan menandatangani surat wakil kuasa (PA). Surat wakil kuasa antara lain peneroka bersetuju dan memberi hak kepada pemaju mengendalikan sebarang urusan yang berkaitan ubah syarat tanah dan juga soal-soal pampasan. Justeru itu kerajaan tidak mempunyai kuasa untuk campur tangan dalam perkara yang berkaitan perjanjian dengan pemaju termasuklah pampasan kepada peneroka. Tambahan pula kelima rancangan terlibat telah diserahkan balik kepada kerajaan negeri dan telah dibubarkan atau ditamatkan di bawah Akta Tanah (*Group Settlement Areas*) 1960. Justeru, ahli Yang Berhormat sewajarnya mengemukakan persoalan mengenai pampasan tanah bekas peneroka ini kepada kerajaan negeri yang terlibat. Dengan mengambil kira pembangunan semula yang berlaku di lima buah rancangan yang telah diubah syarat kegunaan tanah dan isu-isu pampasan tanah peneroka Kerajaan Pusat akan mengkaji dan menghalusi dengan lebih teliti lagi setiap permohonan atau cadangan untuk mengubah mana-mana status tanah peneroka untuk dijadikan pembangunan semula ini.

Untuk makluman Yang Berhormat, menteri yang bertanggungjawab kepada FELDA boleh menggunakan kuasa dan budi bicara beliau sama ada bersetuju atau tidak untuk membubarkan sesebuah rancangan di bawah seksyen 44 Akta Tanah (*Group Settlement Areas*) 1960. Itu yang satu.

Masuk yang dua pula. Pemberian tanah kekal kepada pekerja ladang *FELDA Plantations*. Kerajaan telah mengambil keputusan tidak lagi mengambil peneroka baru mulai 1 Januari 1960. Justeru itu kerajaan tidak bercadang untuk menyerap pekerja ladang FELDA sebagai peneroka di tanah rancangan. Pada masa ini terdapat seramai 1,920 pekerja tempatan bekerja di ladang FELDA seluruh negara. Bilangan ini merupakan hanya 10% dari jumlah keseluruhan tenaga kerja yang terdapat di ladang FELDA. Secara umumnya seramai lebih kurang 20,000 pekerja terdiri daripada pekerja-pekerja asing. Pekerja tempatan memperoleh gaji di antara RM600 ke RM800 sebulan dan ini tidak termasuk kemudahan lain yang disediakan oleh pengurusan ladang. Antara kemudahan yang turut disediakan kepada pekerja-pekerja ini ialah satu, rumah kediaman subsidi bil api dan air.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Ini soalan yang ke lapankah? Pasal isu yang kelapankah? Saya tak tanya tentang soal pekerja asing dan pekerja tempatan.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Ada kaitannya dengan pekerja ladang.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Shah Alam, Yang Berhormat Shah Alam. Jangan begitu Yang Berhormat Shah Alam. Biar menteri menjawab.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Sabar. Ini Yang Berhormat Shah Alam tak sabar pula. Jadi kemudahan yang diberikan kepada pekerja tadi rawatan perubatan, termasuk keluarga dan anak-anak di bawah 18 tahun. Cuti tahunan, caruman KWSP, bantuan persekolahan anak, pengangkutan anak-anak bersekolah, insurans berkelompok, dan sebagainya. Selain itu mereka turut diberikan insentif tambahan seperti elaun kehadiran bekerja, ganjaran berkhidmat dan pampasan. Seseorang pekerja boleh memperoleh pendapatan yang menarik sekiranya mengambil upah bagi kerja-kerja yang sukar dilaksanakan di ladang seperti menuai dan mengangkut buah.

Di samping itu bayaran bonus kepada pekerja dibayar secara harian bergantung kepada produktiviti pekerja itu sendiri. Skim Bantuan Perumahan Pekerja Tempatan atau SBPT turut disediakan bagi memenuhi tanggungjawab sosial FELDA dengan memberikan bantuan pendahuluan berupa wang tunai kepada pekerja tempatan supaya mereka boleh membuat tabungan untuk memiliki rumah apabila mereka bersara atau berhenti kerja. Skim ini diwujudkan untuk menggalakkan pekerja tempatan bekerja di ladang FELDA. Skim ini memperuntukkan bantuan RM100 sebulan kepada pekerja yang layak dan disimpan dalam satu akaun khas dan boleh dikeluarkan apabila pekerja mencapai umur 56 tahun.

Kemudahan-kemudahan lain turut disediakan seperti peralatan kerja, bantuan pengurusan jenazah dan lain-lain seperti yang diperuntukkan menurut Akta Pekerja 1955, Akta Keselamatan Sosial dan Pekerja dan Akta Keselamatan dan Kesihatan...

Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Kuala Krai]: Macam boikot orang FELDA nampaknya.

Tuan Mohd. Firdaus Jaafar [Jerai]: Panjangnya menteri.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Ini soalan dia. Jadi secara umum saya jawab pun secara umum.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Shah Alam, Yang Berhormat Shah Alam.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Tajuk yang ketiga.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Tajuk yang ketiga.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Saya tak tanya pun soalan itu. Saya tanya tentang pengambilan kembali wang caruman. *[Dewan riuh]*

■ 1130

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, dalam sesi soal jawab tidak boleh pencelahan, tolonglah, fahamlah itu.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Tetapi Tuan Yang di-Pertua, saya tidak tanya soalan itu, yang soalan kita tanya dia tak jawab, inilah masalahnya.

Tuan Yang di-Pertua: Ini apa yang salah? Ini bukan sahaja Shah Alam mencelah, ini sudah bercanggah dengan arahan Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Saya minta maafah Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sila menteri.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Baguslah Yang Berhormat Shah Alam, bila dia rasa salah, dia minta maaf, baguslah begitu. *[Dewan riuh]* Kerana Yang Berhormat, masalahnya, kadang kala mereka faham tetapi sengaja buat tidak faham.

Tuan Yang di-Pertua: Menteri, sila teruskan menteri.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Tajuk yang ketiga, pengembalian caruman wang tanam semula. Di peringkat pembangunan awal...

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Kalau nak sampai tujuh tajuk, 2010 lah. *[Ketawa]* *[Dewan riuh]*

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Apa yang kita tak tanya dia jawab, mana nak habis Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Yang tajuk tiga ada dalam soalan. *[Ketawa]* Yang dia sendiri tidak tahu apa yang dia soal.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Yang nombor dua tu, nombor dua. *[Dewan riuh]*

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi [Batu Pahat]: Maksudnya dia tidak berminat dengan jawapan Tuan Yang di-Pertua, dia hentam sahaja.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Kita cukup faham apa yang kita tanya dan jawapannya cukup tidak memuaskan kerana apa yang kita tanya tak dijawab. Yang mana yang ditanya tidak dijawab, jawab soalan lain.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Balik belajar buat soalanlah!

Dato' Haji Hasan bin Malek: Itu tafsiran sahaja.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Ini baru jawapan...

Tuan Yang di-Pertua: Lain kali kalau ada dialog di antara Yang Berhormat Timbalan Menteri dan Yang Berhormat Shah Alam, biar buat dialog di luar Dewan. *[Ketawa]* Jadi supaya sampai malam pun boleh, tiada Tuan Yang di-Pertua yang mencelah.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Ya, saya bersetuju. Saya ini lurus, orang tanya saya jawab. Soal dia puas hati atau tidak puas hati, saya serah kepada Yang Berhormat Shah Alam.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Apa yang kata saya tidak faham soalan itu, saya rasa jatuh *Standing Order* 36(6) Tuan Yang di-Pertua. Saya faham. [*Dewan riuh*] Kalau ada masa untuk soalan tambahan saya akan tunjuk saya faham.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Shah Alam duduklah! Yang Berhormat Shah Alam, apabila Yang Berhormat mengatakan pun bahawa jawapan menteri tidak puas hati, itu juga sangkaan jahat. Dua-dualah sangkaan jahat.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Itu bukan sangkaan jahat, itu kenyataan kerana saya tanya lain, dia jawab yang lain.

Tuan Yang di-Pertua: Sila duduk, sila duduk!

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi [Batu Pahat]: Lain kali jangan tanya.

Seorang Ahli: Hai, Yang Berhormat Batu Pahat, duduklah Yang Berhormat!

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli Yang Berhormat Menteri.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Ya, tajuk tiga tadi. Di peringkat awal pembangunan FELDA, setiap peneroka diwajibkan mencarum wang caruman tanah tanam semula sebanyak RM4 seekar sebulan selama tempoh 20 tahun bagi membolehkan caruman ini digunakan untuk kerja-kerja tanam semula.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Apabila...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Timbalan Menteri, duduk sekejap dulu. Panjang lagikah ini?

Dato' Haji Hasan bin Malek: Panjang Tuan Yang di-Pertua sebab ada tujuh tajuk.

Tuan Yang di-Pertua: Lebih kurang berapa minit.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: [*Menyampuk*]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kinabatangan duduk, saya bertanya kepada menteri. Lebih kurang berapa minit lagi menteri? [*Dewan riuh*]

Dato' Haji Hasan bin Malek: Jawapan bertulis ini saya rasa dalam 5 hingga 10 minit lagi Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, tolong senyap. Sesi soal jawab telah berakhir, saya cadangkan supaya jawapan yang perlu dibaca itu dihantar sahaja secara bertulis kepada Yang Berhormat Shah Alam. [*Tepuk*] Yang Berhormat Shah Alam setuju?

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Saya setuju tetapi yang penting Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Yang di-Pertua: Kalau setuju, setuju sahaja jangan ada tapi lagi. [*Ketawa*]

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: ...Saya setuju, saya setuju tetapi yang penting Tuan Yang di-Pertua biarlah jawapan itu menjawab soalan yang dikemukakan. Terima kasih.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Jawab sendiri!

Tuan Yang di-Pertua: Ya, lain kali jangan juga panjang-panjang soalan.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, saya menjawab apa yang disoal.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, betul.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Soal tafsiran dia tak puas hati itu, saya serahkan kepada Ahli Majlis. Bagi saya, saya cukup puas hati untuk hendak memberikan ketelusan, keterbukaan kita. *[Ketawa] [Tepuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Okey, Yang Berhormat Timbalan Menteri, keputusan saya beri sahaja jawapan itu kepada Yang Berhormat Shah Alam kerana Yang Berhormat Shah Alam pun telah bersetuju.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Sekarang? Sekarang?

Tuan Yang di-Pertua: Nantilah, nanti pun boleh sambil sembang-sembang di luar nanti.

Dato' Haji Hasan bin Malek: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih, terima kasih, dua-dua duduk, terima kasih.

Tuan Ahmad bin Maslan [Pontian]: Soalan nombor 11.

Seorang Ahli: Dah habis masa Yang Berhormat Pontian, duduk.

Tuan Yang di-Pertua: Apa lagi Yang Berhormat Shah Alam?

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Kalau ikut dia puas hati dengan jawapannya, lain kali dia tanya dia soal diri dia, dia beri jawapan yang dia puas hati dengan soalan. *[Ketawa]*

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sesi soal jawab telah pun berakhir.

[Masa untuk Pertanyaan-pertanyaan bagi Jawab Lisan telah tamat]

11.30 pg.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Peraturan mesyuarat, peraturan mesyuarat Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sesi soal jawab telah berakhir, sekarang Yang Berhormat Ipoh Timur mengemukakan peraturan mesyuarat, sila.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: 26(1)(p), pada hari ini ramai Ahli-ahli Parlimen menghadapi halangan untuk menghadiri Parlimen ini. *[Dewan riuh]* Yang Berhormat Kepong, Yang Berhormat Rasah dan ramai Ahli-ahli Parlimen dan semua pun. Pada 28 April, hari yang pertama Dewan yang mulia ini bersidang...

Tuan Yang di-Pertua: 26(1)(b)?

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: 26(1)(p), p for Penang. Pada 28 April...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat nanti dulu, sekarang saya mahu pastikan sama ada *point of order* itu betul atau tidak.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Ya.

Tuan Yang di-Pertua: Kerana kadang-kadang Ahli Yang Berhormat berdiri, menarik perhatian *point of order* tetapi apabila saya tengok tidak berkenaan pun. Sekarang ini 26(1)(p) usul berkenaan dengan hak dan kebebasan semasa kejadian itu berlaku, ia kena mengena?

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Ya, tanpa perlu beri notis, serta-merta boleh dikemukakan. Saya mahu beri cadangan untuk kemukakan satu usul di bawah 26(1)(p).

Tuan Yang di-Pertua: Untuk apa?

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Untuk merujuk Ketua Polis Negara kepada Jawatankuasa Hak Keistimewaan. [Ketawa] [Tepuk] Ya, benarkan saya memberikan hujah-hujah saya dan lepas itu Tuan Yang di-Pertua buat keputusan.

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi [Batu Pahat]: Buat laporan polis sahajalah!

Tuan Yang di-Pertua: Nanti dulu, nanti dulu.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Saya perlu habiskan *point of order* saya, saya belum habiskan.

Tuan Yang di-Pertua: Nanti dulu. Yang Berhormat, saya faham menurut peraturan mesyuarat kebiasaan biar pun di *House of Commons*, apabila seseorang Ahli Yang Berhormat berdiri dan mengemukakan *point of order*, sudah cukup untuk menarik perhatian kepada *point of order* yang berkenaan, tidak perlu berhujah. Saya boleh jawab.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: [Bercakap tanpa pembesar suara]

Tuan Yang di-Pertua: Tidak payah kasi alasan. Oleh sebab Yang Berhormat, apa 26(1)(p) ini adalah mengenai dengan hak kebebasan Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Dewan.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Ya.

Tuan Yang di-Pertua: Bukan orang luar. Jadi tidak payahlah berhujah, saya tahu apa Yang Berhormat Ipoh Timur akan kemukakan nanti.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Tuan Yang di-Pertua boleh baca fikiran saya. [Dewan riuh] Mungkin kalau boleh, bolehkah saya menasihatkan bahawa *the best Speaker speaks ... we don't have a Speaker that speaks too much*.

Tuan Yang di-Pertua: *I have to speak too much because all of you particularly Yang Berhormat Ipoh Timur, when you stand up you put a wrong point of order.* [Tepuk]

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: *I think we have a Speaker who speaks too much.* Benarkan saya habiskan *point of order* saya.

Tuan Yang di-Pertua: *Like now for an instance when I'm talking, Yang Berhormat Ipoh Timur should be sitting down.* [Tepuk]

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: *But the Speaker should not be speaking so much. We have a Speaker who is speaking too much.*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Ipoh Timur, *sit down under Standing Order 42.*

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Ya, bolehkah saya habiskan *point of order* saya? Bagaimana Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat. [*Dewan riuh*]

Beberapa Ahli: Duduklah, duduk.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, tidak apa, Yang Berhormat Ipoh Timur ini selalu membangkitkan *point of order* dan Yang Berhormat Ipoh Timur juga yang *point the words* “*world class Parliament*”. [*Dewan riuh*] Tak apa, tak apa, *I will listen to you, I listen to you*, sila.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Ya, sekurang-kurangnya keputusan muktamad akan dibuat oleh Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sila, sila.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Ya, pada 28 April, satu usul ada diluluskan oleh Dewan yang mulia ini yang berbunyi bahawa maksud di sini, “memerintahkan Ketua Polis Negara menjaga supaya selama penggal Dewan Rakyat yang ada sekarang, jalan-jalan melalui lorong-lorong menuju ke Dewan ini, hendaklah sentiasa terbuka dan boleh dilalui dan jangan ada apa-apa halangan menghalang Ahli-ahli hendak pergi dan balik dari Dewan ini. Jangan berlaku apa-apa kacau bilau di jalan-jalan menuju Dewan ini dan supaya jangan ada huru-hara di bangunan Dewan ini...

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Sampai ke ...?

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: ...dan berhampiran dengan bangunan ini dan Setiausaha Dewan Rakyat hendaklah menyampaikan perintah ini kepada Ketua Polis Negara yang tersebut”. Sangat nyata hari ini bahawa perintah ini adalah dilanggar oleh Ketua Polis Negara yang terkandung dalam usul yang tersebut. Oleh sebab ramai Ahli-ahli Parlimen menghadapi halangan apabila datang untuk menghadiri Parlimen yang mulia ini.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Tidak sampai ke Dewan pun!

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Apa sebab-sebab? Bukan tujuan saya untuk bincang, bahas di sini sama ada patut atau tidak patut. Oleh sebab ada satu usul tidak percaya kepada Perdana Menteri tetapi seolah-olah ada satu demonstrasi di Parlimen, tidak pernah dengar, tidak tahu sesiapa yang tahu sama ada seseorang boleh diharamkan daripada menghadiri Parlimen, datang ke Parlimen, Datuk Seri Anwar Ibrahim, *banned* daripada datang ke Parlimen.

■1140

Semua ini saya rasa melanggar usul yang kita luluskan untuk menjaga kemuliaan Dewan yang mulia ini dan integriti. Saya cadangkan bahawa Ketua Polis Negara dirujuk di bawah 26(1)(p) Jawatankuasa Hak dan Keistimewaan oleh kerana ingkar melaksanakan dan melanggar usul yang ada diluluskan oleh Dewan yang mulia ini pada 28 April. Sekian, terima kasih.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Sokong, sokong.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, walaupun pada mulanya telah saya mengemukakan fatwa saya bahawa peraturan mesyuarat yang telah dibangkitkan itu adalah

tidak betul. Sungguhpun demikian, oleh kerana saya ingin mencerminkan bahawa saya dan timbalan-timbalan saya sentiasa bertolak ansur untuk mendengar apa yang seperti begini sehingga saya dituduh bahawa saya *speaking to much*. *I will continue speaking so long as* Ahli-ahli Yang Berhormat terutama sekali Yang Berhormat Ipoh Timur tidak mematuhi peraturan mesyuarat.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, boleh...

Tuan Yang di-Pertua: Nanti dahulu. Yang Berhormat Bukit Gelugor, saya belum siap lagi membuat fatwa mengenai dengan apa yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Ipoh Barat.
[Dewan riuh]

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Apa itu fatwa itu.

Tuan Yang di-Pertua: Minta maaf, minta maaf. Yang Berhormat Padang Serai, jangan dahulu, jangan dahulu.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Pasir Salak.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pasir Salak, jangan dahulu.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Tarik balik, tarik balik.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pasir Salak, saya belum lagi bercakap, berhujah mengani dengan peraturan mesyuarat yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Ipoh Timur. Usul yang bersabit itu adalah usul yang bertujuan untuk keselamatan Ahli-ahli Yang Berhormat supaya Ahli-ahli Yang Berhormat tidak terhalang keluar masuk dalam Dewan ataupun di luar bangunan Dewan sewaktu persidangan. Akan tetapi kalaulah umpamanya ada risikan-risikan yang telah dibuat oleh pihak keselamatan yang dipertanggungjawabkan dengan pihak keselamatan dan memberitahu kepada Tuan Yang di-Pertua dan pihak yang bertanggungjawab Parlimen mengenai dengan keselamatan pula, itu kita kena ambil kira kerana dalam usul ini juga disebut bahawa jangan ada huru-hara timbul di Dewan ataupun di luar Dewan ataupun lorong-lorong yang masuk di dalam Dewan.

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Mana ada.

Tuan N. Gobalakrishnan [Padang Serai]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu, Yang Berhormat Padang serai duduk dahulu. Usul ada di depan saya. Jangan mencelah kalau tidak ada baca usul. Tolong, saya sebelum berhujah sudah saya baca semua. Ahli-ahli Yang Berhormat berdiri kadang-kadang tidak tahu apa pun.

"Bahawa Majlis ini memerintahkan Ketua Polis Negara menjaga selama penggal Dewan rakyat yang ada sekarang. Jalan-jalan melalui lorong-lorong menuju ke Dewan ini hendaklah sentiasa terbuka dan boleh dilalui dan jangan ada apa-apa halangan menghalang Ahli-ahli

hendak pergi dan balik dari Dewan. Jangan berlaku apa-apa kacau bilau di jalan-jalan menuju ke Dewan ini".

Siapa yang membuat kacau bilau? Polis? *[Dewan riuh]* Tiada. Yang Berhormat Batu duduk dahulu, Yang Berhormat Batu duduk. Ahli-ahli Yang Berhormat tolong dengar.

Ahli-ahli Yang Berhormat, kalau umpamanya ada penghalang, tidak akan Ahli-ahli Yang Berhormat semua berada di Dewan pada hari ini. Saya tadi pagi pun sewaktu datang di sini juga kena tahan sebentar. Saya tidak buat apa-apa bantahan kerana saya faham bahawa tag Tuan Yang di-Pertua Dewan Rakyat depan kereta saya itu, sesiapa pun boleh dibuat, sesiapa pun boleh dibuat. Kereta Proton Perdana Eksekutif siapa pun boleh beli.

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Malaysia, sesiapa pun boleh.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Jadi atas sebab itu, oleh kerana fasal keselamatan, saya sebagai Tuan Yang di-Pertua tidak mahu kompromi masalah ini.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Tunggu sekejap Yang Berhormat Gombak, saya belum siap lagi. *[Dewan riuh]*

Dato' Abd. Rahman bin Dahlan [Kota Belud]: Duduklah duduk.

Seorang Ahli: Demonstrasi jalanan lah ni!

Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]: Yang Berhormat Gombak duduk. *[Dewan riuh]*

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Kalau saya boleh bantu Tuan Yang di-Pertua. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat!

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Soal duduk atau tidak, saya serah kepada Tuan Yang di-Pertua. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Yang Berhormat Gombak, boleh duduk dahulu. Saya belum siapa bercakap lagi Yang Berhormat Gombak. Tak apa, semua duduk dahulu. Yang Berhormat Kota Belud, Yang Berhormat Silam duduk. *[Dewan riuh]* Ahli-ahli Yang Berhormat!

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, saya minta izin secara beradab, sama ada Tuan Yang di-Pertua benarkan atau tidak. Yang menteri hendak bangun buat apa. Kalau tidak duduk situ, jadi Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sudah, sudah, sudah!

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Orang tak tahu. Ini pun boleh jadi menteri.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Gombak duduk. *[Dewan riuh]*

Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat sudahlah. Orang ramai sudah nampak pun, orang sudah luar sudah dengar pun, *press* sekarang ini sudah buat liputan pun,

pegawai-pegawai kerajaan daripada Singapura nampak pun bahawa Ahli-ahli Yang Berhormat di Parlimen Malaysia semua gagah-gagah dan berani belaka.

Cuma kita kurang cekap dalam soal mengikut peraturan mesyuarat. Sudahlah, boleh? Sudahlah. Jadi mengenai apa yang ditimbulkan oleh Yang Berhormat Ipoh Timur, saya rasa tidak mengapalah, jangan kita berkompromi soal keselamatan kiat kerana itu risikan daripada pihak keselamatan dan tidak boleh sesiapa persoalkan. Jadi saya pun tadi kena tahan.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: *[Bangun]*

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *[Bangun]*

[Dewan riuh]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pasir Salak boleh duduk. Tidak apa, saya akan panggil siapa yang perlu saya panggil. Yang Berhormat Gombak, sila. Duduk.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Dia bagi laluan, apa pasal saya duduk.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Saya dahulu tadi Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Apa, yang saya nampak dia dahulu. Tak apa, Yang Berhormat Pasir Salak bersabar dahulu. Ini Yang Berhormat Gombak *point of order* ke apa ini?

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Ya, lanjutan daripada Tuan Yang di-Pertua sebut tadi, usul...

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi [Batu Pahat]: Mana *point of order* nya, sebutlah.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Usul yang...

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: *Point of order* mana?

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Dengar dahulu, saya belum mula bercakap lagi.

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: *Point of order* mana, *point of order* mana?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Silam, saya mahu dengar dahulu. Yang Berhormat Silam. Ahli-ahli Yang Berhormat lain tolong senyap dahulu. Sudahlah! Semua pun berani-berani semua. Saya tidak duduk di sini kalau saya tidak berani, nama pun Pandikar.

[Dewan riuh]

Dr. Mohd Hatta bin Md. Ramli [Kuala Krai]: Bukan setakat Pandikar, Mulia lagi tu.

Tuan Yang di-Pertua: Ada lagi Mulia, ada Amin lagi.

Dr. Haji Mohd. Hayati bin Othman [Pendang]: Kerisnya mana?

Tuan Yang di-Pertua: Pendekar yang baik biarpun punya kuasa tidak juga mengambil tindakan sewenang-wenang.

Dr. Haji Mohd. Puad bin Zarkashi [Batu Pahat]: Amin lagipun ada.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu Pahat, duduk. Saya mahu dengar Yang Berhormat Gombak. Sila Yang Berhormat Gombak, yang lain senyap. Saya mahu dengar Yang Berhormat Gombak, sama-sama kita dengar. Sila.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya apabila Tuan Yang di-Pertua sebut tadi satu usul yang dibaca oleh Yang Berhormat Ipoh Timur yang diluluskan pada 28 hari bulan juga menyebut kononnya ada risikan, ada kacau bilau dan demonstrasi. Boleh atau tidak Tuan Yang di-Pertua menggunakan kerusi yang mulia ini memberitahu Dewan demonstrasi apa, siapa penganjurnya, siapa perancangannya, mengapa. Dengar dahulu.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Orang kampung sudah tahu dah.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tidak ada sebarang usaha atau perancangan daripada mana-mana Pakatan Rakyat untuk merancang satu demonstrasi pada hari ini. Akan tetapi tuduhan yang diberikan terlalu jahat, ini bersifat *malafide* dengan izin Tuan Yang di-Pertua oleh pihak Jabatan Polis Negara sehingga menggunakan mahkamah dan majistret untuk mengeluarkan arahan dan perintah mahkamah menghalang Datuk Seri Anwar Ibrahim daripada menghadiri Parlimen pada hari ini.

Datuk Md. Sirat bin Abu [Bukit Katil]: Memang patut pun.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Kalau betul Parlimen ataupun Ahli Parlimen Barisan Nasional hebat, mengapa takut dengan seorang insan bernama Anwar Ibrahim

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tidak takut pun.

Datuk Md. Sirat bin Abu [Bukit Katil]: Tidak takut pun.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Saya bagi jaminan, saya hendak beri jaminan di depan Menteri Dalam Negeri, tidak ada sebarang perancangan demonstrasi ataupun huru-hara yang dirancang oleh Pakatan Rakyat. Yang ada adalah provokasi oleh pihak Barisan Nasional sendiri yang takut dengan kekuatan yang ada dalam Pakatan Rakyat.

■ 1150

Tuan Yang di-Pertua: Sudah, sudah Yang Berhormat Gombak.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: ...yang takut dengan kekuatan yang ada dalam Pakatan Rakyat.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih, terima kasih Yang Berhormat Gombak. Terima kasih.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, saya kira ini satu perkara yang serius kerana tuduhan ini serius, menakutkan rakyat, menyusahkan rakyat...[Dewan riuh]

Tuan Yang di-Pertua: Sudah, sudah Yang Berhormat Gombak. Terima kasih, terima kasih.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: ...pengguna jalan raya bukan sahaja Ahli Parlimen, berjam-jam. Berapa banyak? *[Dewan riuh]*

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *[Bangun]*

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Hari-hari...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Gombak sudah.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, saya hendak rumuskan. Ini adalah wang *tax payers*...*[Dewan riuh]*

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: ...kita bayar cukai...

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Yang tunjuk perasaan siapa....

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tuan S. K. Devamany]: *[Bangun]*

Seorang Ahli: Yang jahat PKR.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Apakah kita akan terus....

Menteri Pembangunan Usahawan dan Koperasi [Dato' Haji Noh bin Haji Omar]:
[Menyampuk][Dewan riuh]

Tuan Yang di-Pertua: Sudah, sudah, sudah. Semua duduk.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, ini laluan saya.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Sudah, sudah.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Ini laluan saya. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat. Tolonglah jaga maruah diri masing-masing. Sudah Yang Berhormat Gombak, sudah, sudah.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, ini laluan saya.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Gombak sudah, tolong, tolonglah. Yang Berhormat Gombak tolong, sila. Ahli Yang Berhormat yang lain sudah. Suruh duduk dulu, menteri. Dua menteri duduk, Ahli-ahli Yang Berhormat duduk dulu. Duduk! Ahli-ahli Yang Berhormat... *[Dewan riuh]*

Ahli-ahli Yang Berhormat, boleh duduk Ahli-ahli Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat tolong duduk, Yang Berhormat Gombak duduk. Yang Berhormat Gombak sudah saya dengar, sudah saya beri peluang kepada Yang Berhormat Gombak begitu lama. Sudah saya kasi peluang, sila Yang Berhormat duduk. Tolong Yang Berhormat Gombak. Tidak apa-apa, yang lain duduk juga. Yang lain pun duduk juga. Apabila saya arah Yang Berhormat Gombak duduk, Yang Berhormat Gombak duduk yang lain pun duduk jangan berdiri. Sila Yang Berhormat Gombak duduk. Sila. *[Dewan riuh]*

Ahli-ahli Yang Berhormat, kalau dalam kekecohan begini saya mempunyai kuasa untuk menangguhkan Dewan sepuluh minit atau dua puluh minit. Buat apa? Untuk apa? Kalau balik masuk Dewan begitu juga. Saya sudah terlampau beri kelonggaran untuk Yang Berhormat Gombak berucap dan saya tahu apa mesej itu. Saya sebut awal-awal tadi, apa pun disebut oleh

Pembanggang, sampai kiamat Barisan Nasional tidak dengar. Apa disebut Barisan Nasional sampai kiamat Pembanggang tidak dengar. Itu makanya politik itu jangan bawa ke dalam, buat di luar. Saya, Yang Berhormat Gombak terpaksa akur kepada nasihat pihak keselamatan dan saya tidak boleh pula bertindak kalau umpamanya dinasihatkan bahawa ada sesuatu perkara yang berlaku kerana itu tugas mereka. Tugas saya ialah di bawah Peraturan Mesyuarat 42, mesti diendahkan peraturan mesyuarat. Itu pun saya nampak, saya gagal. Bukan gagal kerana saya tidak tahu peraturan mesyuarat! Kegagalan saya adalah kurang daripada tabiat Ahli-ahli Yang Berhormat semua. Macam mana ini boleh berlaku?

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Gombak, belum saya selesai lagi. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Tolong. Yang Berhormat Gombak tidak apa duduk dulu Yang Berhormat Gombak. Jadi apa yang berlaku pada saat ini akan mendapat liputan di luar. Apa pun yang berlaku di luar tanpa pengetahuan saya pun *press* juga akan kasi liputan nanti. Masyarakat Malaysia semua akan dapat tahu Yang Berhormat Gombak. Biarlah rakyat itu juga nanti yang mengambil keputusan. Adakah tindakan polis itu betul atau tidak betul. Janganlah pula pada saat ini keputusan Ahli-ahli Yang Berhormat mahu saya ambil. Keputusan saya daripada awal bahawa peraturan mesyuarat ditimbulkan Yang Berhormat Ipoh Timur adalah *abusing of point of order*.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pasir Salak sudahlah mengenai dengan soal ini sudahlah.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tidak ada.

Tuan Yang di-Pertua: Mengenai dengan soal keselamatan, sudahlah. Semua hujah sudah saya dengar.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tidak ada kena mengena.. Tuan Yang di-Pertua saya...

Tuan Karpal Singh [Bukit Gelugor]: Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Ipoh Timur, duduk. Sila Yang Berhormat Pasir Salak, *point of order* ataupun apa?

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tadi Tuan Yang di-Pertua kata bagi Yang Berhormat Gombak dulu kemudian saya. Saya hendak cakap sikit. Hendak menyelesaikan perkara ini, Tuan Yang di-Pertua kata tadi apa yang di bawa oleh Yang Berhormat Ipoh Timur adalah tidak sesuai dengan peraturan mesyuarat yang disebutkan. Jadi dengan sebab itu, apa yang perlu dilayan? Teruskan sahaja perjalanan Mesyuarat. Ini Yang Berhormat Ipoh Timur *he has been too long in this Dewan. His mind is already gone*.

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Itu orang, enam juta orang. Saya mahu tanya Tuan Yang di-Pertua...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Teruskan Mesyuarat dan saya minta teruskan Mesyuarat. *No more all this....* Tidak perlu hendak layan ini. Ini dia sudah lama sangat dia punya fikiran sudah bingung.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Gombak sudah saya dengar Yang Berhormat Gombak punya cakap.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, satu sahaja. Saya hendak cadangkan Tuan Yang di-Pertua...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *[Bercakap tanpa pembesar suara][Dewan riuh]*

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: ...saya hendak cadangkan pada Tuan Yang di-Pertua kalau boleh ..saya ingin mencadangkan oleh...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Padang Serai, Yang Berhormat Gombak duduklah dulu. Ahli-ahli Yang Berhormat duduklah dulu. Tolonglah duduk. *[Dewan riuh]*

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat. Yang Berhormat Pasir Salak duduk dulu. Yang Berhormat Pokok Sena duduk dulu, duduk dulu Yang Berhormat Pokok Sena. Yang Berhormat Gombak pun belum selesai Yang Berhormat Pokok Sena mahu berdiri, lagi macam mana? Tidak apa-apa. Yang Berhormat Pasir Salak duduk dulu. Yang Berhormat Pokok Sena duduk dulu. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pasir Salak tolong duduk dulu. 'Sarut' suara Speaker, tolonglah. Semua berani, saya nampak Yang Berhormat Pasir Salak pun berani, Yang Berhormat Gombak pun berani. Berani semua, tidak ikut pun perintah Speaker. Semua berani, Yang Berhormat Pokok Sena pun berani. Sila, sila.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, benarkan saya buat satu cadangan kalau pohon...*[Dewan riuh]*

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Tuan Yang di-Pertua, peraturan mesyuarat.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pokok Sena duduklah dulu.

Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]: Yang Berhormat Gombak duduklah!

Tuan Yang di-Pertua: Saya dengar Yang Berhormat Gombak dulu, Yang Berhormat Pokok Sena, saya dengar Gombak dulu.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan...

Tuan Yang di-Pertua: Nanti dulu, Ahli-ahli Yang Berhormat diam dulu. Kalau tidak, tidak ada penyelesaian.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Nanti dulu. Duduk dulu Yang Berhormat Pasir Salak duduk. Nanti dulu, saya hendak dengar Yang Berhormat Gombak kerana Yang Berhormat Gombak *Chief Whip* Pembangkang. Tidak apa, kita dengar Yang Berhormat Gombak dulu. Sama-sama kita dengar. Sudah, dia mahu buat cadangan penghabisan. Sila Yang Berhormat Gombak.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mencadangkan kepada Dewan ini oleh kerana Menteri Dalam Negeri turut hadir pada pagi ini. Kalau boleh dengan izin Tuan Yang di-Pertua, Menteri Dalam Negeri bangun untuk menjelaskan apa sebenar masalah yang berlaku pada hari ini? *[Dewan riuh]*

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bangun]*

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Sekiranya...

Timbalan Menteri Pengajian Tinggi I [Datuk Ir. Haji Idris bin Haji Haron]: Tuan Yang di-Pertua, ini atas peraturan apa ini Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Sekiranya aduan yang diterima adalah ada kekacauan ataupun kacau bilau seperti dalam usul yang dibawa oleh Tuan Yang di-Pertua tadi, ada demonstrasi, kami hendak dengar siapa penganjur, siapa yang merancang, kumpulan mana?

Tuan S. K. Devamany: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Gombak sudah.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Setakat mana hari ini Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Yang di-Pertua: Menteri duduk, sila.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: ...setakat yang terlibat dalam perancangan ini, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Menteri duduklah, tolonglah menteri duduk. Saya sudah letih. Ahli-ahli Yang Berhormat betul-betul saya sudah letih. Tolonglah, kalau saya ikut perasaan saya, saya akan kasi lengang Parlimen ini. Saya ada kuasa berbuat demikian tetapi tolonglah Ahli-ahli Yang Berhormat. Itu makanya saya kata dalam persidangan jangan bawa perkara luar dalam persidangan. Boleh dibangkitkan dalam mana-mana nanti perbahasan. Sudah pun saya dengar, telinga saya ini tidak mahu lagi dengar dengan isu yang telah dibangkitkan selama saya jadi Speaker. Itu juga disebut pada setiap hari. Keselamatan, tsunami politik itu ini. Tolonglah. *[Dewan riuh]*

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pokok Sena nanti dulu. Nanti dulu, menteri-menteri tolong duduk. Yang Berhormat Pokok Sena duduk, Yang Berhormat Gombak tolong

duduk. Saya tidak boleh membenarkan umpannya sesuatu perkara di bahas sepanjang lebar yang tidak ada kena mengena dengan Mesyuarat, tidak boleh Yang Berhormat.

■1200

Menurut risikan itulah, kalau tidak ada kekacauan berlaku, Alhamdulillah. Semua kita semua bersyukur, tidak ada kekacauan, kalau jaminan daripada pembangkang tidak ada kekacauan, Alhamdulillah. Saya berdoa, kalau kerajaan tidak ada kekacauan, polis cekap, Alhamdulillah. *Prevention is better than cure*. Bersyukur kita semua. Kenapa harus bertengkar dalam Dewan pasal soal ini? Syukurlah! Pagi ini saya datang di Dewan dengan selamat. Ahli-ahli Yang Berhormat datang dengan selamat walaupun tergendala sedikit kerana keselamatan. Jangan nanti terlapor di akhbar, ditolak 1,444 malaikat, satu, dua Ahli Yang Berhormat ditembak, ia sudah pun berlaku.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Tuan Yang di-Pertua, kita berpendapat...

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu, sudahlah. Yang Berhormat Batu, sudah. Yang Berhormat Batu sudah, berfokus kepada *point of order*. Okey, Yang Berhormat Pokok Sena. Penghabisan dengan soalan ini Yang Berhormat Pokok Sena. Lepas itu, kita teruskan Mesyuarat.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Bukit Gelugor.

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Tak ada. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa apa salahnya Tuan Yang di-Pertua, kita menggunakan iaitu, "14(1)(i) Penerangan daripada Menteri-menteri". Kalau Tuan Yang di-Pertua boleh memberi peluang kepada Yang Berhormat Gombak tadi untuk memberikan sesuatu penjelasan, saya rasa elok kita menggunakan peruntukan ini bagi membolehkan seorang menteri supaya memberikan penerangan. Polis pencen mana yang memberi laporan kepada mereka? *[Dewan riuh]* Kita minta laporan. *[Dewan riuh]*

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu Pahat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Duduk. Tidak apalah. Duduklah, tak apa, tak apa Yang Berhormat Batu Pahat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu Pahat, duduk. Tolong.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]*

Tuan Yang di-Pertua: Tolong. Tolong, tolong! Saya sudah buat keputusan Yang Berhormat.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Bukit Gelugor.

Tuan Yang di-Pertua: Tak. Tak ada lagi, tak ada lagi. Tolonglah! Ahli-ahli Yang Berhormat, saya sudah letih dan saya nampak pun Ahli-ahli Yang Berhormat letih juga, tetapi oleh kerana Ahli-ahli Yang Berhormat terlampau ramai, saya kena satu orang, saya lebih letih. *[Ketawa]* Tolonglah. Kita semua tahu mesej yang perlu disampaikan oleh pembangkang. Kerajaan pun begitu juga mesej yang telah disampaikan.

Saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Ipoh Timur kerana membangkitkan ini, satu perkara. *When I said abuse of power, I did not say meant it bad.* Saya cuma mengatakan bahawa peraturan mesyuarat itu bagi pendapat tafsiran saya adalah kurang tepat untuk menggunakan ini, kerana orang luar kita bawa rujuk kepada hak asasi dan itu tugas dia hendak menjaga keselamatan kita semua.

Yang *politicking* itu jangan heret saya ke arena untuk membuat keputusan mengenai dengan soal politik. Itu tolong bantu saya. Itu tugas Ahli-ahli Yang Berhormat sekalian. Jadi bagi saya, apabila saya pun kena tahan tadi sekejap, saya terpaksa akur walaupun dalam hati kecil saya tidak perlu kerana itu adalah keselamatan saya. Begitu juga, apabila kita semua menaiki pesawat kapal terbang, terpaksa buka kasut, buka topi, hampir terbuka semua, kerana kononnya keselamatan, tidak juga kita membantah kerana itu keselamatan kita. *[Dewan riuh]*

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]**[Dewan riuh]* Saya, saya minta penjelasan. Saya minta...

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, Ahli-ahli Yang Berhormat senyap dulu. Tak apa, tak apa. Yang Berhormat Pokok Sena, sila, sila.

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Ya, kalau polis ataupun pihak keselamatan memberikan alasan ini setiap hari, mengatakan bahawa akan ada demonstrasi, akan ada demonstrasi, akan ada kekacauan, bagaimana? Sedangkan usul telah kita putuskan di dalam Parlimen untuk mengarahkan polis memberikan laluan yang lebih mudah kepada Ahli-ahli Parlimen. Kali ini alasan yang diberikan...

Tuan Yang di-Pertua: Saya faham itu Yang Berhormat Pokok Sena. Saya faham itu.

Puan Fong Po Kuan [Batu Gajah]: Yang Berhormat Bukit Gelugor.

Tuan Yang di-Pertua: Semua Ahli Yang Berhormat punya pendapat, mesej telah saya faham. Sekarang ini untuk memberi penghormatan kepada *the most senior Parliamentarian*. Tidak apa *point of order* penghabisan, saya beri dalam soal ini kepada Yang Berhormat Bukit Gelugor. Sila.

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Menteri Dalam Negeri ada di sini. Dia ada menyatakan dengan umum iaitu Anwar Ibrahim adalah seorang *sneak*.

Tuan Yang di-Pertua: Ini bukan lagi *point of order*, Yang Berhormat Bukit Gelugor. Tolonglah! [*Dewan riuh*] Bantu saya. Ini menimbulkan lagi kekacauan, keruhan dalam Dewan.

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: Tak. Dia boleh memberi sebab-sebab...

Tuan Yang di-Pertua: *Please*. Tak boleh.

Tuan R. Karpal Singh [Bukit Gelugor]: Mana boleh?

Tuan Yang di-Pertua: Sila-sila Setiausaha, sila teruskan Mesyuarat. Sila. [*Dewan riuh*]

Tuan Lim Kit Siang [Ipoh Timur]: Tuan Yang di-Pertua, apa keputusan? Apa keputusan? Oleh sebab, dalam perkara ini, sungguhpun...

Namun, Parlimen ada hak untuk tahu. Sekurang-kurangnya kita dapat diberitahu apa keadaan yang memerlukan, apa yang berlaku hari ini? Oleh kerana, *documents separation powers*. Parlimen sebenarnya, bersama dengan eksekutif dan polis atau jabatan, eksekutif sahaja, pun adalah usul yang kita luluskan pada 28...

Apa keputusan itu?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Ipoh Timur, Yang Berhormat Ipoh Timur. Yang Berhormat Ipoh Timur, saya telah sebut tadi keputusan saya bahawa adalah tidak betul di bawah peraturan mesyuarat yang disebut tadi itu untuk membawa IGP ke hak asasi dan kebebasan. Satu.

Kedua, kadang-kadang adalah perkara-perkara rahsia itu yang tidak perlu diberi jawapan oleh pihak keselamatan. Syukurlah kita tidak ada apa-apa berlaku. Tolonglah sudah saya buat ketetapan. Sila teruskan setiausaha.

USUL

KAJIAN SEPARUH PENGAL RANCANGAN MALAYSIA KESEMBILAN

Aturan Urusan Mesyuarat dibacakan bagi menyambung semula perbincangan yang ditangguhkan atas masalah:

Bahawa mengikut peruntukan Peraturan Mesyuarat 27(3) Dewan ini mengambil ketetapan-ketetapan berikut:

“Bahawa Dewan ini,

menyedari akan pertumbuhan ekonomi yang menggalakkan dan pencapaian matlamat sosioekonomi yang baik semasa awal pelaksanaan Rancangan Malaysia Kesembilan meskipun ekonomi Malaysia terus berhadapan dengan pelbagai ketidakpastian terutamanya kenaikan harga minyak petroleum mentah dunia;

merestui usaha kerajaan bagi melaksanakan Misi Nasional untuk mencapai matlamat Wawasan 2020 bagi menjadikan Malaysia sebuah negara maju;

meluluskan Kajian Separuh Pengal Rancangan Malaysia Kesembilan yang bertujuan melaksanakan strategi dan program serta menyediakan peruntukan bagi menjadikan Malaysia sebuah negara yang teguh dan bersatu padu seperti dibentang dalam Kertas Perintah CMD 8 Tahun 2008;

Bahawa dalam meluluskan Kajian Separuh Pengal Rancangan Malaysia Kesembilan, Dewan yang mulia ini menyeru seluruh rakyat Malaysia supaya berusaha dengan keazaman yang teguh dan terus menyokong kerajaan untuk membina Malaysia sebagai sebuah negara yang makmur, progresif, adil, berdaya tahan dan berdaya saing.” **[10 Julai 2008]**

12.06 tgh.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Minta maaf peraturan mesyuarat Tuan Yang di-Pertua. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, peraturan mesyuarat yang mana Yang Berhormat Permatang Pauh?

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: 18(1), mengenai usul tergegar saya yang telah ditolak. Saya mohon rayu agar Tuan Yang di-Pertua menimbang semula kerana usul ini adalah sungguh penting bagi rakyat yang terbanyak di mana suara rakyat kita pegang. *[Dewan riuh][Tepuk]*

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Tak betul, tak betul.

Tuan Yang di-Pertua: Ahli-ahli Yang Berhormat, sila. Saya faham Yang Berhormat Permatang Pauh.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Tak, sikit lagi Tuan Yang di-Pertua. Izinkan saya habiskan. Bahawa untuk membawa usul ini Tuan Yang di-Pertua, kenapakah Parlimen dilakukan seperti mana hendak ada perang? Saya, isu keselamatan saya terima, tetapi saya tidak pernah tengok Parlimen ini diberikan sebagaimana...

Tuan Yang di-Pertua: Permatang Pauh ya, ya...

Menteri Kerja Raya [Dato' Ir. Mohd. Zin bin Mohamed]: *[Bangun]*

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: ...Banyak dawai.

Tuan Yang di-Pertua: Ya, saya faham, saya faham.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Apa yang berlaku?

Tuan Yang di-Pertua: Ya, sila, sila. Duduk dulu Yang Berhormat Permatang Pauh.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Kita datang di sini...

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Duduk dulu. Jangan buang masa.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Permatang Pauh, duduk Yang Berhormat Permatang Pauh. *Point of order...*

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Tolonglah Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak tanya kenapalah?

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Yang Berhormat Sepang duduk Yang Berhormat Sepang.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Sekurang-kurangnya, usul saya ini diberikan laluan untuk...

Tuan Yang di-Pertua: Saya beri penerangan. Saya beri penjelasan.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: ...Saya menzahirkan...

Tuan Yang di-Pertua: Saya beri penjelasan.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: ...Di dalam Dewan ini. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Saya beri penjelasan. Ahli-ahli Yang Berhormat, saya terlalu letih dan saya telah dituduh bahawa saya terlampau banyak *speaking as a Speaker*. Dalam peraturan mesyuarat di *House of Commons*, apabila Tuan Yang di-Pertua menolak Usul di bawah 18(1), 18(2), yang sama dengan peruntukan *Standing Order* 24 di *House of Commons*, Tuan Yang di-Pertua tidak perlu memberi alasan pun. Namun, apabila saya sudah bertindak sebegini, kalaulah pula saya tidak jawab seolah-olah semua pun disembunyikan - Tuan Yang di-Pertua menyebelah. Untuk menjawab persoalan ini, biarlah Ahli-ahli Yang Berhormat perlu tahu.

Pada hari Khamis jam lebih kurang 3.45 petang, saya dikunjungi oleh Yang Berhormat Permatang Pauh dengan notis Usul 18(1) dan 18(2). Apabila saya baca usul yang dikemukakan, iaitu usul bahawa Yang Berhormat daripada Permatang Pauh mahu meminta Dewan yang mulia ini mengambil ketetapan tidak percaya yang inilah Yang Berhormat Pokok Sena. Saya tahu Yang Berhormat Pokok Sena punya tujuan untuk bertanya. *[Ketawa]* Biar dulu saya bercakap.

Ahli-ahli Yang Berhormat belum tahu lagi pendekar yang duduk di sini. *[Ketawa]*

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Saya bertanya bagi pihak Yang Berhormat Batu Pahat.

Tuan Yang di-Pertua: Dalam notis yang diberikan kepada saya, iaitu usul mengambil ketetapan. Sedangkan 18(1) dan 18(2) adalah untuk mohon, untuk merunding. Mengambil ketetapan untuk tidak percaya *means*, bermakna melibatkan pengundian.

Macam mana saya boleh hendak membenarkan di bawah 18(1) dan 18(2)? Maka, saya menjawab kepada Yang Berhormat daripada Permatang Pauh, saya tolak permohonan itu di bawah Peraturan Mesyuarat 18(7) dan keputusan itu saya sampaikan kepada Yang Berhormat Permatang Pauh. Alasan saya, saya tolak dalam kamar ialah semua yang hendak dikemukakan dalam Dewan ini di bawah 18(1) dan 18(2) telah pun diujahkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat pada 23 April 2008, sewaktu menteri bawa satu usul mengenai dengan kenaikan harga minyak. Semua alasan telah saya dengar. Mengenai dengan *security* semua saya sudah dengar. Mengenai soal kebebasan bercakap semua saya dengar.

Jadi apabila saya mengambil kira semua, maka keputusan saya ialah kalau saya benarkan sekali pun dibaca di dalam Dewan ini, semua dunia tengok kepada Tuan Yang di-Pertua Dewan Rakyat Malaysia. Bodoh ke tidak?

■1210

Bolehkah beri masuk usul yang tidak kena mengena dengan 18(1) dan 18(2). Usul untuk membuat ketepatan tidak percaya kepada Perdana Menteri dan Majlis. Ini apa ini? *[Sambil memandang kepada beberapa Ahli Yang Berhormat yang menyampuk]* Yang cakap ini apa ini. Semua pun yang dicakapkan telah saya dengar. Jadi, jangan heret kuasa Tuan Yang di-Pertua di gelanggang politik. Jangan. Jadi, maka itu saya tolak Yang Berhormat Permatang Pauh dan memberi alasan seperti begitu. Boleh kita teruskan mesyuarat? Sila.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Kuala Krai]: Minta Yang Berhormat Permatang Pauh bacakan dahulu, tengok.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Tuan Yang di-Pertua, minta penjelasan.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: *Point of order* apakah ini?

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: 18(1)

Tuan Yang di-Pertua: Sila Yang Berhormat Gombak 18(1). Baca 18(1) kepada saya.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Merujuk kepada surat yang diterima oleh Yang Berhormat Permatang Pauh tadi. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Baca sahaja 18(1). Sudah saya faham.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: Dalam ini sudah ada. Lanjutan daripada penjelasan Tuan Yang di-Pertua berhubung penolakan ini walaupun usul itu berbunyi mengambil ketetapan tetapi sekiranya Tuan Yang di-Pertua membenarkan perbahasan, ianya juga boleh dirujuk sebagai ketetapan. Kami mewakili rakyat di dalam negara ini hampir 50% berhubung krisis keyakinan terhadap kepimpinan negara pada hari ini.

Jadi, saya hendak rayu kalau Tuan Yang di-Pertua boleh timbang semula 18(1) ini membenarkan sekurang-kurangnya kami dapat membahaskan isu krisis keyakinan terhadap kepimpinan Perdana Menteri dan Jemaah Menteri...

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Setuju, setuju.

Tuan Mohamed Azmin bin Ali [Gombak]: ...Pada hari ini. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bangun]*

Seorang Ahli: PAS setuju.

Tuan Yang di-Pertua: Peraturan Mesyuarat 18(8). Mana-mana usul yang ditolak di bawah perenggan 7, tidak boleh dikemukakan dan tidak boleh dibaca dalam Majlis Mesyuarat. Sudah pun saya buat keputusan, sudah saya mempertimbangkan keputusan saya dengan tidak mengambil kira kepentingan siapa.

Dalam hal ini, apabila saya membuat keputusan, pertamanya keputusan mesti diambil kira jangan Parlimen Malaysia terutama sekali Speakernya menjadi bahan ketawa oleh Speaker-speaker seluruh dunia kerana membenarkan sesuatu usul di bawah satu peraturan mesyuarat yang tidak ada kena mengena dan tidak ada kaitan kerana tanggungjawab saya adalah itu. Jangan heret saya dalam gelenggang politik. Tolong.

Yang Berhormat Shah Alam, sudahlah Yang Berhormat Shah Alam. Hendak masa saya habiskan untuk soal ini...

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Hendak dapat penjelasan Tuan Yang di-Pertua. Daripada penjelasan Tuan Yang di-Pertua berhubung dengan...

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Belajar buat soalan dahulu.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Boleh Tuan Yang di-Pertua. Minta penjelasan sahaja supaya kalau kita tersilap, kita tidak buat kesilapan yang sama.

Tuan Yang di-Pertua: Sila Yang Berhormat Shah Alam.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Penghabisan Yang Berhormat Shah Alam. Yang lain tolonglah. Sila.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Saya faham daripada penjelasan yang diberikan oleh Tuan Yang di-Pertua bahawa kesilapan di dalam usul yang dikemukakan ialah penggunaan perkataan ketetapan. Sekiranya diubah dengan disebut "Merundingkan hilang kepercayaan terhadap kepimpinan Perdana Menteri" adakah ianya akan diterima oleh untuk

dibahas Tuan Yang di-Pertua. *[Dewan riuh]* Saya rasa, dari segi apa yang berlaku pagi ini pun telah menunjukkan bahawa sudah hilang keyakinan kerana ada unsur-unsur...

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat Shah Alam. Sekarang ambil kesempatan lagi untuk berhujah.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: ...Kerana ada unsur-unsur...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Shah Alam, kita ada lima tahun lagi untuk berbahas dalam Parlimen ini sebelum pilihan raya. Saya cadangkan kepada Ahli Yang Berhormat sekalian, setiap hujung minggu, balik kawasan-kawasan masing-masing, bawa propaganda politik masing-masing. Jangan bawa dalam Dewan ini.

Beberapa Ahli: *[Ya]*

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Yang Berhormat Johor Bahru sokong Yang Berhormat Shah Alam.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Tuan Yang di-Pertua, teruskan agenda.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Tuan Yang di-Pertua, ini bukan propaganda.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: ...Gunakan kuasa Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Shah Alam, boleh Yang Berhormat Shah Alam dudukkan? Sudah saya faham. Kalau ada usul, semua Ahli Yang Berhormat berhak usul, Yang Berhormat Shah Alam pun boleh bawa usul esok. Hantar di pejabat saya, saya timbang. Jangan tanya saya sewaktu sudah buat keputusan kepada suatu perkara yang baru juga saya ambil keputusan. Itu pun di luar *standing order* kerana spekulasi.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Tuan Yang di-Pertua teruskan agenda. Tuan Yang di-Pertua ada kuasa.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih, terima kasih Yang Berhormat Jempol. Saya mahu teruskan ini Yang Berhormat Jempol. Kalau tidak, dari pagi tadi lagi saya mahu teruskan. Hakikat saya mahu teruskan daripada kelmarin lagi mahu teruskan. Jangan ganggu lagi.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Shah Alam mahu ganggu lagi. Sila, siapa menteri yang mahu berbahas.

Tuan Chua Tian Chang [Batu]: Tuan Yang di-Pertua, bolehkah kita tahu di mana Perdana Menteri dan Timbalan Perdana Menteri? *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu, janganlah Yang Berhormat Batu. Ahli-ahli Yang Berhormat, siapa di antara Ahli Yang Berhormat yang berdiri selepas Yang Berhormat Batu untuk tidak patuh kepada arahan saya, saya akan suruh keluar. Sila. *[Dewan riuh]*

Tuan M. Kula Segaran [Ipoh Barat]: Kita keluar sahajalah, kita keluar sahajalah.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Tuan Yang di-Pertua.

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Bermakna ini Ahli-ahli Yang Berhormat ingkar. *[Dewan riuh]* Ahli Yang Berhormat ingkar ya? Ahli Yang Berhormat ingkar, sudah saya minta daripada tadi bahawa saya minta kerjasama. Sekarang ini bermakna Ahli-ahli Yang Berhormat semua *sure defiance*. Terpulang kepada Ahli Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Ha, pergilah keluar.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Batu bukan *standing order*?

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Ha, keluarlah keluar.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Sila menteri. Sila sambung. *[Dewan riuh]*

Seorang Ahli: Dia pergi *police station* la itu.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: ...diberi pendengaran untuk...

Seorang Ahli: Tian Chua keluarlah, apa lagi. *[Dewan riuh]*

Tuan Yang di-Pertua: Ahli Yang Berhormat... Yang Berhormat Permatang Pauh apa, *point of order*?

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Kalau boleh Tuan Yang di-Pertua dipertimbangkan supaya kita bahaskan sebab apa kita...

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Baik tidak payah layan Tuan Yang di-Pertua.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Saya tahu kata Tuan Yang di-Pertua memang mempunyai masalah, tetapi fikirkanlah bagaimana negara kita ditadbirkan sehinggakan Parlimen dibuatkan begini.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Permatang Pauh.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Ada satu *fortress* kah dalam ini?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Permatang Pauh, Yang Berhormat Permatang Pauh ya, saya faham Yang Berhormat Permatang Pauh.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Apakah mereka-mereka yang memegang kuasa ini takut...

Seorang Ahli: Sudah, duduk.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: ...untuk orang datang ke Parlimen.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Menyampuk]*

[Dewan riuh]

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Sri Gading sudahlah.

Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Kuala Krai]: BN takut, BN takut.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Kuala Krai]: BN takut untuk ...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, Tuan Yang di-Pertua.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Kenapa lantik ahli Majlis yang ada rekod jenayah. Sepatutnya fikir ...

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: *[Bangun]*

Dato' Samsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua.

[Dewan riuh]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, telah pun membuat keputusan bahawa mesyuarat kita akan diteruskan.

Tuan Haji Khalid bin Abd. Samad [Shah Alam]: Tidak usah bodek lah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terus kita bermesyuarat.

Tuan Haji Mahfuz bin Omar [Pokok Sena]: Tuan Yang di-Pertua, saya ...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Melayan kerenah ini Tuan Yang di-Pertua, sampai hujung minggu pun tidak akan selesai.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Sri Gading, saya faham. Saya ucapkan terima kasih kepada Yang Berhormat Sri Gading. Saya faham.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya sebenarnya bangga dengan Tuan Yang di-Pertua, kesabaran, kebijaksanaan, Tuan Yang di-Pertua. Marilah kita...

Tuan Haji Roslan Shaharum [Bukit Gantang]: Duduklah Yang Berhormat Sri Gading, duduk.

Tuan Yang di-Pertua: Saya faham...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Kita soal takut tidak timbul. Kerajaan Barisan Nasional ada 140 suara. Majoriti rakyat memilih Barisan Nasional, Parti Pembangkang...

Dr. Mohd. Hatta bin Md. Ramli [Kuala Krai]: Tetapi kenapa takut hendak bahas.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Soal itu telah pun diputuskan oleh rakyat.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Sri Gading sudahlah. *[Dewan riuh]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Maka marilah kita serahkan keputusan dan mandat...

Seorang Ahli: Habis kenapa takut?

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Di luar lah.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: ...sesiapa yang bersidang dalam Dewan ini, mari kita bersidang secara tertib dan saya amat mengalu-alukan apa yang diputuskan oleh Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: Saya minta mohon, kita terpaksa meninggalkan. Kalau beginilah cara kami diperlakukan di sini. *[Dewan riuh]*

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Yang Berhormat Permatang Pauh boleh keluar.

Datin Seri Dr. Wan Azizah Wan Ismail [Permatang Pauh]: ...Suara dari rakyat sedikit untuk kita menyuarakan...

Beberapa Ahli: *[Bangun]*

Seorang Ahli: Ikut jalan belakang.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Barisan Nasional pun suara rakyat Tuan Yang di-Pertua. Jangan dia kata... Kami pun ada suara rakyat. Barisan Nasional pun suara rakyat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Inilah pembangkang yang... *[Dewan riuh]*

Beberapa Ahli: *[Menyampuk]*

Tuan Yang di-Pertua: Sudah lah. *[Dewan riuh]*

Seorang Ahli: Letak jawatan

Datuk Md. Sirat Abu [Bukit Katil]: Jalan, jalan.

Seorang Ahli: Balik kampung.

[Semua Ahli Yang Berhormat dari Pihak Pembangkang meninggalkan Dewan]

Tuan Yang di-Pertua: Sila menteri yang menyambung perbahasan tadi, sila sambung perbahasan.

Seorang Ahli: Balik kampung, pergi balik kampung.

Timbalan Menteri Tenaga, Air dan Komunikasi [Dato' Joseph Salang anak Gandum]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyambung ucapan penggulungan saya yang berakhir pada Khamis yang lalu.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: *[Menyampuk]*

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, kerajaan amat peka dan sedar akan keperluan untuk mengurangkan kebergantungan kepada sumber tenaga fosil atas pertimbangan *supply security* serta kesan negatif ke atas alam sekitar.

Oleh yang demikian, tenaga boleh diperbaharui atau *renewable energy (RE)* telah dijadikan sumber tambahan kepada bahan api sedia ada. Sumber tenaga RE yang telah dikenal pasti termasuklah biomas, biogas dan sisa buangan bandaran atau *municipal waste*, tenaga suria dan mini hidro.

Projek *Malaysian Building Integrated Photovoltaic*, MBIPV dengan izin, yang telah dilancarkan pada tahun 2005 merupakan salah satu inisiatif kerajaan untuk menggalakkan penggunaan sumber tenaga suria kerana ia adalah sumber tenaga sempurna yang boleh diperolehi sepanjang tahun.

■1220

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, untuk menjimatkan masa dan kementerian pun ada banyak lagi, kita bersidang hari ini, mana-mana Ahli Yang Berhormat yang tidak ada di dalam Dewan ini kita tidak payah jawab secara lisan, jawab secara bertulis kerana jawapan Yang Berhormat Menteri sudah sempurna dan sudah sedia ada. Jadi bagi kepada mereka secara bertulis.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih, Yang Berhormat Sri Gading. Sila, Yang Berhormat Timbalan Menteri teruskan.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Ia sedang dilaksanakan dalam tempoh RMK-9 dan seterusnya. Tuan Yang di-Pertua, penggunaan angin sebagai sumber tenaga boleh diperbaharui masih baru di negara ini. Pada masa ini projek pembekalan elektrik luar bandar di Pulau Perhentian berdasarkan sistem hibrid, penggunaan *wind turbine* dengan izin, solar dan jana kuasa diesel sedang beroperasi. Projek tersebut yang juga satu kajian *feasibility* tenaga angin dan solar dilaksanakan dengan menggunakan peruntukan dari Akaun Amanah Industri Bekalan Elektrik (AAIBE) Kerajaan Negeri Terengganu dan TNB.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar) **mempengerusikan Mesyuarat**]

Untuk negeri Sabah, telah ada usaha untuk menggunakan sumber tenaga daripada bahan api alternatif khususnya biomass dan hidro. Penggunaan sumber biomass untuk penjanaan elektrik mempunyai potensi yang tinggi di negeri Sabah kerana terdapat banyak ladang kelapa sawit di negeri tersebut. Sisa sawit - *empty fruit bunches* (EFB) dan sisa kilang minyak kelapa sawit, *palm oil mill effluent* (POME) dengan izin adalah sumber-sumber penjanaan tenaga elektrik.

Tuan Yang di-Pertua, sebuah projek RE berasaskan biomass dengan berkapasiti 10 megawatt telah mula beroperasi dan menjadi salah satu sumber bekalan tenaga elektrik di Tawau. Dua lagi projek RE yang menggunakan sumber sisa sawit, Seguntor Bioenergy 10 megawatt dan Kina Biopower 10 megawatt yang telah diluluskan pada tahun 2006 akan mula beroperasi secara komersial pada tahun ini di Sandakan.

Di samping itu juga tiga projek mini hidro di Sabah oleh 'Pisajabi Power Sdn. Bhd.' di Kundasang 2 megawatt, Kota Marudu 4.5 megawatt dan Tambunan 4 megawatt dijangka akan mula beroperasi pada akhir tahun ini. Jumlah kapasiti penjanaan kelima-lima projek tersebut adalah 30.5 megawatt yang mana akan disambung ke grid. Secara keseluruhannya penjanaan elektrik daripada sumber RE yang tidak disambung ke sistem grid atau *non-grid connected* dengan izin, adalah berjumlah lebih kurang 700 megawatt.

Langkah-langkah kerajaan terhadap penggunaan sumber tenaga boleh diperbaharui. Tuan Yang di-Pertua, walaupun Yang Berhormat Lembah Pantai tidak ada di sini, beliau menyatakan bahawa langkah-langkah kerajaan...

Beberapa Ahli: Tidak payah jawab!

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tidak Payah jawablah.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: *[Ketawa]* Tidak payah? Okey. Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan penjaan tenaga elektrik dari sumber hidro, ingin saya jelaskan bahawa bekalan sumber ini amat dipengaruhi oleh faktor cuaca dan pembangunan di sekitar kawasan empangan. Sekiranya sumber air berkurangan pada sesuatu masa tertentu kita tidak dapat bergantung pada sumber tenaga hidro. Oleh yang demikian sumber tenaga fosil masih lagi merupakan sumber utama untuk penjaan elektrik.

Tuan Yang di-Pertua, ini berkenaan dengan perkhidmatan bekalan air, isu NRW, perkhidmatan pemetungan dan kadar caj dikenakan. Yang Berhormat Bayan Baru menimbulkan isu perkhidmatan air dan oleh kerana Yang Berhormat Bayan Baru tidak ada di sini, saya tidak akan jawab. Isu kualiti air dan keluasan liputan bekalan air di Sabah. Tuan Yang di-Pertua, beberapa orang Ahli Yang Berhormat dari Sabah turut membangkitkan isu bekalan air di Sabah.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, Kerajaan Persekutuan memang peka dengan isu bekalan air terawat di negeri Sabah. Kerajaan Persekutuan melalui kementerian ini bersama dengan Kerajaan Negeri Sabah sedang melaksanakan rancangan bekalan air negeri Sabah secara berperingkat-peringkat. Rancangan ini yang dilaksanakan melalui rancangan setiap lima tahun adalah usaha yang rapi dan menyeluruh bagi meningkatkan perkhidmatan bekalan air di kawasan bandar dan luar bandar. Ini mencakupi usaha memperluaskan kawasan liputan perkhidmatan bekalan air, meningkatkan keupayaan dan kapasiti bekalan air serta memodenkan sistem bekalan air di negeri tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, selari dengan itu sebanyak RM1.3 bilion telah diperuntukkan di bawah RMK-9 bagi projek-projek bekalan air di Sabah. Peruntukan tersebut adalah untuk menampung projek-projek bekalan air termasuk empat projek bekalan air utama bagi Kota Kinabalu, Sandakan, Papar dan Tawau yang dijangka siap sepenuhnya menjelang tahun 2009. Seterusnya kerajaan akan memberi tumpuan untuk meningkatkan bekalan air dan kawasan liputan di kawasan bandar kecil dan pekan-pekan dalam rancangan Malaysia yang berikutnya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: sudah habis, Yang Berhormat Timbalan Menteri?

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Saya masih memilih mana yang patut di jawab. Tuan Yang di-Pertua...

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Mohon penjelasan. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Mengenai dengan bekalan air ini, tujuan kita menubuhkan Suruhanjaya Perkhidmatan Air Negara (SPAN) ini ialah untuk kita menyediakan perkhidmatan air yang lebih cekap.

Saya ingin tahu, apabila Kerajaan Negeri Selangor bercadang untuk mengambil alih SYABAS yang kita tahu mempunyai rekod yang baik dari segi perkhidmatan bekalan air bersih dan sebagainya, apakah Kerajaan Pusat akan membenarkan tindakan yang akan diambil oleh Kerajaan Negeri Selangor ini untuk mengambil alih SYABAS?

Sedangkan kita tahu dalam pengumumannya bahawa dia akan menggunakan pelabur asing - wang daripada luar untuk melabur dalam mengambil alih SYABAS ini sedangkan air adalah satu aspek yang begitu penting iaitu isu strategik kepada negara. Jadi apakah ini dibenarkan, apatah lagi rekod SYABAS yang begitu baik, yang kita tahu tujuan untuk pengambilan alih ini ialah bagi memudahkan kerajaan negeri menggunakan SYABAS ini untuk memberikan air percuma yang mereka tidak boleh tunaikan hingga ke hari ini.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Terima kasih, Yang Berhormat Batu Pahat. Berkenaan dengan pengambilalihan SYABAS oleh Kerajaan Negeri Selangor ini adalah masih dalam rundingan awal dan tidak payah saya membangkitkannya. Setakat ini memadailah sekiranya kita memikirkan bahawa pentingnya air kepada masyarakat umum dan semua penduduk di Selangor dan apa jua tindakan yang akan diambil untuk mempertahankan kepentingan pengguna di negeri Selangor. Oleh yang demikian harap bila sampai masanya kita akan dapat mengetahui apakah tujuan yang sebenar Kerajaan Negeri Selangor dan begitu juga SPAN sudah tentu akan mengambil tindakan dan memberi pandangan yang sewajarnya mengenai isu ini.

■1230

Tuan Yang di-Pertua beberapa Ahli Yang Berhormat telah menimbulkan isu kegagalan syarikat swasta membekalkan perkhidmatan jalur lebar dengan baik dan mencadangkan peranan itu diserahkan kepada Telekom Malaysia Berhad dan memohon agar perkhidmatan telekomunikasi di kawasan pedalaman dipertingkatkan.

Untuk makluman Ahli-Ahli Yang Berhormat, sehingga akhir tahun 2007, kerajaan telah mengeluarkan sebanyak 25 lesen kepada syarikat bagi menawarkan perkhidmatan jalur lebar sehingga pengguna terakhir ataupun *last mile*. Selain daripada 25 syarikat tersebut, perkhidmatan jalur lebar juga turut ditawarkan oleh syarikat telekomunikasi utama seperti Telekom Malaysia, Celcom, Maxis, Digi dan TT dotCom. Kebanyakan syarikat telekomunikasi utama dan syarikat yang menawarkan khidmat kepada pengguna terakhir juga menawarkan khidmat jalur lebar tanpa wayar.

Statistik kementerian ini pada akhir tahun 2007 menunjukkan sebanyak 73 peratus daripada pelanggan jalur lebar adalah merupakan pelanggan jalur lebar talian tetap dan selebihnya merupakan pelanggan jalur lebar tanpa wayar. Keadaan ini berlaku adalah kerana pelaburan yang sangat besar diperlukan bagi menyediakan infrastruktur jalur lebar secara menyeluruh. Menyedari hakikat ini, kerajaan telah mengambil beberapa langkah bagi memastikan negara mempunyai prasarana komunikasi yang lengkap antaranya dengan

membuat pelaburan dalam projek jalur lebar kelajuan tinggi atau *high speed broadband* atau HSBB yang akan dilaksanakan secara *public private partnership* atau PPP, dengan Telekom Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan memutuskan untuk bekerjasama dengan Telekom Malaysia Berhad yang telah menunjukkan prestasi yang baik dalam membangunkan prasarana telekomunikasi negara di mana TM memiliki 95 peratus prasarana telekomunikasi di negara masa kini. Walaupun setelah hampir 10 tahun *market liberalization* diperkenalkan di negara ini, adalah didapati hanya sebilangan kecil pelesen sahaja yang telah membangunkan infrastruktur secara menyeluruh.

Oleh yang demikian, cadangan supaya Telekom mengambil alih dari syarikat-syarikat yang gagal dalam membangunkan infrastruktur jalur lebar tidak boleh ditakrifkan sebagai *takeover*. Ia lebih menjuruskan kepada penawaran rangkaian secara terbuka, *open network* kepada syarikat-syarikat lain yang menawarkan perkhidmatan jalur lebar dengan membeli lebar jalur atau *bandwidth* daripada rangkaian teras atau *core network* dan *last mile* yang disediakan oleh Telekom.

Tuan Yang di-Pertua, kementerian melalui Suruhanjaya Komunikasi dan Multimedia Malaysia atau SKMM, akan terus memperluaskan liputan *celular* terutamanya di kawasan pedalaman dan kawasan-kawasan luar bandar di bawah program *time three* atau T3. Program ini akan menumpukan kepada kawasan dengan kepadatan penduduk kurang daripada 80 orang per kilometer persegi yang merangkumi kawasan-kawasan yang kurang liputan di seluruh negara.

Di bawah Program T3 sebanyak 1,250 menara akan dibina dalam tempoh dua tahun sehingga tahun 2010. Bagi memastikan penjimatan kos dapat dilakukan, pelaksanaan Program T3 akan menggunakan pendekatan perkongsian menara dan perayauan domestik ataupun *domestic roaming*, dengan izin. Dengan siapnya program ini, kadar liputan populasi negara dijangka akan meningkat kepada 97 peratus.

Tuan Yang di-Pertua bagi mempertingkatkan telekomunikasi di kawasan pedalaman, pihak kementerian telah memperkenalkan Program Perkhidmatan Sejagat atau PPS, ataupun *Universal Service Provision* atau USP pada tahun 2003, bagi membekalkan perkhidmatan telekomunikasi ke kawasan-kawasan yang dikenal pasti sebagai 20 peratus di bawah kadar penembusan negara bagi talian tetap. Dalam usaha ini, sebanyak 89 daerah di seluruh negara yang telah dikenal pasti sebagai kawasan PPS telah dibekalkan dengan talian tetap yang meliputi 500 talian individu dan 30 talian telefon awam di setiap daerah...

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Jasin bangun Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya hanya ingin penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri dan ingin mengucapkan tahniah kepada kerajaan dalam usaha memperluaskan *broadband* ke seluruh negara pada ketika ini. Walaupun sebenarnya, kita belum lagi menepati seperti yang diharapkan. Apa yang saya ingin penjelasan daripada Timbalan Menteri bahawa kos *broadband* yang dikenakan kepada pengguna kos *broadband per max* pada setiap bulan, kalau kita bandingkan negara kita dengan negara Jepun, kita dapati perbezaannya cukup ketara sekali. Di Jepun walaupun kos sara hidup mereka lebih tinggi tetapi mereka hanya dikenakan sebanyak 70 sen USD, sedangkan di Malaysia, kita dikenakan sebanyak 25 Dolar USD. Mungkin Yang Berhormat Timbalan Menteri akan sebut nanti kerana *cable link* ataupun *cable landing* hanya majoriti dibuat oleh atau hanya dimonopoli oleh syarikat TM. Kita minta penjelasan.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Terima kasih Yang Berhormat Jasin. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Berkenaan dengan harga yang di *charge* atau *charge* yang tinggi yang dikenakan oleh Telekom mengenai *broadband* di Malaysia, Tuan Yang di-Pertua, saya minta maaf oleh kerana tidak ada perbandingan yang saya boleh anggap sebagai khusus atau sebagai yang boleh saya pakai sebagai bandingan yang betul tetapi memang betul, ramai yang mengatakan *charge* yang dikenakan di Malaysia adalah tinggi kalau dibandingkan dengan hasil pendapatan di Malaysia.

Sekiranya kita membandingkan di negara-negara lain, ada kala kita terlupa berkenaan dengan penawaran dan permintaan. Di negara Jepun, permintaannya tinggi. Oleh yang demikian boleh jadi *charge* yang lebih rendah dari di Malaysia oleh kerana permintaannya tinggi dan kos untuk seseorang pengguna adalah lebih rendah dari kos yang dikenakan kepada pengguna di Malaysia, oleh kerana penggunaannya masih rendah, dan diharapkan apabila kita sampai ke tahap di mana penggunaan jalur lebar ini lebih ramai orang menggunakannya, diharapkan tarif ataupun *charge* ini boleh menurun. Saya ingat buat masa ini, setakat itu sahaja Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Sikit sahaja Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya saya ucapkan terima kasih penjelasan Yang Berhormat Timbalan Menteri tadi saya dapat faham, tetapi apa yang ingin saya cadangkan supaya pengendali ini yang kita peruntukan kepada TM sahaja seolah-olah ia dimonopoli. Kalau kita hendak melihat supaya pengendalian lebih efisien lagi, kita bukakan peluang kepada syarikat-syarikat yang lain kerana TM pun hanya 30 peratus penguasaan kerajaan selebihnya syarikatnya diapungkan. Kalau kita pilih syarikat-syarikat yang mempunyai kepakaran misalnya Jaring yang dipunyai 100% kerajaan. Mereka, syarikat ini ada mempunyai kepakaran. Jadi saya minta pandangan daripada Yang Berhormat Menteri.

■1240

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Terima kasih Yang Berhormat Jasin. Berkenaan dengan penguasaan Telekom ke atas infrastruktur yang ada dan yang dicadangkan berkenaan

dengan *the high speed broadband*, yang bakal kita laksanakan itu memang ramai mengatakan isu ini dan minta bahawa penyelenggaraan projek ini diberikan kepada syarikat yang lain ataupun badan-badan yang lain.

Akan tetapi, biarlah Yang Berhormat nanti saya habiskan beberapa penggal yang akan datang, berkemungkinan saya akan dapat menerangkan mengapa Telekom dipilih sebagai satu infrastruktur perbadanan yang unggul dalam *high speed broadband* yang akan disediakan. Tuan Yang di-Pertua...

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Sedikit, penjelasan.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Belum sampai lagi Yang Berhormat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Tidak, yang tadi itu. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyebut tentang kos itu hanya boleh diturunkan apabila ramai yang menggunakannya. Jadi, saya ingin penjelasan sebab maksud Yang Berhormat tadi ialah tidak ada guna kita menyediakan infrastruktur yang lebih baik tetapi penggunaanya sedikit sebab itu kosnya tidak dapat diturunkan.

Jadi, saya ingin tahu apakah sebenarnya yang dilakukan oleh kementerian untuk menimbulkan kesedaran kepada orang ramai khususnya di luar bandar tentang kepentingan menggunakan ICT ini supaya dengan adanya kesedaran itu maka apa yang disebut sebagai *digital divide* ini dapat dirapatkan sebab apa yang menjadi masalah ialah dari segi *services* iaitu penjelasan, penerangan, kesedaran tidak ada. Oleh sebab itu, banyak pusat IT pun jadi tempat kambing berkeliaran sahaja. Mohon penjelasan.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Terima kasih Yang Berhormat Batu Pahat dan sebagaimana yang telah saya katakan tadi, saya akan sampai tidak lama lagi ke isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dan sedikit sebanyak berkenaan dengan isu Yang Berhormat telah bangkitkan semasa perbahasan mungkin menyentuh juga berkenaan dengan kelemahan yang masih ada di dalam penggunaan ICT lebih-lebih lagi di kawasan luar bandar.

Mengenai isu caj penggunaan Pusat Internet Desa, Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Ledang mengutarakan persoalan pelaksanaan Perkhidmatan Pusat Internet Desa ataupun PID. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, program Pusat Internet Desa (PID) merupakan program bagi merapatkan jurang digital yang melibatkan komuniti tempatan secara langsung dan dilaksanakan secara usaha sama antara pihak kementerian dan institusi-institusi lain di tanah air. Sehingga kini, terdapat 42 lokasi PID yang beroperasi di setiap negeri di seluruh negara.

Tuan Yang di-Pertua, PID hanya mengenakan bayaran yang minimum kepada para penggunaanya termasuklah caj bayaran perkhidmatan percetakan, keahlian dan sewaan peralatan ICT. Bayaran yang dikenakan adalah bagi menampung kos operasi seperti pembelian kertas, alat tulis, *toner* dan penyediaan buku nota.

Berkenaan dengan isu yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat tadi berkenaan dengan memperluaskan penggunaan ICT di kalangan masyarakat kita lebih-lebih lagi di luar bandar, dengan adanya dan dengan diperluaskan program PID ini, kita mengharapkan supaya lebih ramai lagi orang-orang kita di luar bandar akan dapat menguasai iaitu ICT dan boleh menggunakannya untuk menjalankan tugas harian mereka.

Begitu juga kementerian ini memang sentiasa dan sedang mempergiatkan promosi untuk memperkenalkan penggunaan ICT kepada ramai lagi penduduk kita supaya ada pada masa yang tidak berapa lama lagi peningkatan kepada penggunaan dan penebusan penggunaan jalur lebar kepada rakyat kita di Malaysia. Tuan Yang di-Pertua, isu pemberian tender dan pelaksanaan projek HASBB.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Belum habis dijawabkah Yang Berhormat Ledang punya tadi, Yang Berhormat? Jangan bangkitkan Yang Berhormat ya.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Sikit, sikit. Tentang bayaran PIP tadi, berkenaan Internet, *sorry* PID, Pusat Internet Desa. Saya menerima banyak aduan. Mereka mengatakan selama ini PID percuma kerana tujuannya adalah untuk memperluaskan lagi ataupun merapatkan lagi jurang internet di kalangan masyarakat desa dan bandar. Akan tetapi, sekarang ini dengarnya sudah ada bayaran. Kalau ada bayaran, pertama saya mohon supaya bayaran itu pastinya kalau boleh, dikecualikan dan seperti lazim yang lepas-lepas, tidak perlu ada bayaran sampailah ke satu tahap di mana matlamat kita akan tercapai. Sekian, terima kasih.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Terima kasih Yang Berhormat Ledang, yang mencadangkan pengurangan caj kepada penggunaan PID. Memang benar Yang Berhormat, penggunaan PID mulanya memang percuma. Ia sekarang dicaj dan caj itu pun masih tidak begitu tinggi iaitu memang untuk pengendalian *centre-centre* ataupun PID-PID yang ada dan pembayaran itu adalah diberi kepada jawatankuasa-jawatankuasa yang mengelolakan PID di tempat-tempat yang ada dan sekiranya boleh, saya juga akan meminta macam mana kementerian boleh mengurangkan lagi supaya penggunaan PID ini lebih banyak lagi dan terima kasih Tuan Yang di-Pertua di atas cadangan Yang Berhormat dan bukan saya berjanji tetapi saya hanya mengatakan saya akan cuba menyampaikan hasrat Yang Berhormat ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Apakah PID Yang Berhormat?

Dato' Joseph Salang anak Gandum: PID tadi iaitu Pusat Internet Desa.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kita banyak sangat *cross shortcut* Yang Berhormat. Kena jalan panjang sikit, beri penjelasan baik-baik.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Tuan Yang di-Pertua, saya memang katakan Pusat Internet Desa, selepas itu atau PID.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik.

Dato' Joseph Salang anak Gandum: Tuan Yang di-Pertua, saya ingat oleh sebab telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Jasin berkenaan *high speed broadband* walaupun isu ini dibangkitkan oleh Yang Berhormat Kuantan dan Yang Berhormat Kuantan tidak ada di sini, saya rasa kalau Tuan Yang di-Pertua membenarkan, saya boleh membaca sedikit berkenaan dengan *high speed broadband* oleh sebab Yang Berhormat Jasin pun telah membangkitkannya.

Yang Berhormat Kuantan membangkit isu berkenaan *high speed broadband* yang diberikan secara rundingan terus serta jaminan kerajaan untuk mencapai 50% pencapaian isi rumah pada hujung tahun 2010.

■1250

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pelaksanaan projek infrastruktur jalur lebar berkelajuan tinggi atau *high speed broadband* atau HSBB, bukan secara rundingan terus tetapi merupakan projek usaha sama, *public private partnership* atau PPP antara kerajaan dengan Telekom Malaysia. Bagi fasa pertama projek HSBB, jumlah kos yang dipersetujui antara kerajaan dan Telekom Malaysia adalah sebanyak RM11.3 bilion. Ia melibatkan pelaburan kerajaan sebanyak RM2.4 bilion, manakala Telekom Malaysia akan mengeluarkan sebanyak RM8.9 bilion. Fasa pertama ini akan meliputi Lembah Klang Dalam atau *Inner Klang Valley*, semua kawasan perindustrian seluruh negara dan Wilayah Pembangunan Iskandar. Projek ini akan dilaksanakan pada awal tahun 2009 untuk tempoh 10 tahun.

Tuan Yang di-Pertua, Ahli-ahli Yang Berhormat, setakat ini sahaja penjelasan yang dapat saya berikan ke atas perkara-perkara yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat. Sekali lagi saya mengucapkan terima kasih di atas keprihatinan Ahli-ahli Yang Berhormat terhadap perkara-perkara yang menyentuh Kementerian Tenaga, Air dan Komunikasi. Saya berjanji bahawa kementerian ini akan sentiasa mengambil tindakan yang sewajarnya untuk menangani semua masalah yang berkaitan dengan kepentingan orang ramai. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat. Sekarang saya menjemput Yang Berhormat Menteri Kesihatan. Sila Yang Berhormat.

12.52 tgh.

Menteri Kesihatan [Dato' Liow Tiong Lai]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pertama sekali saya ingin merakamkan ucapan terima kasih ke atas Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam sesi perbahasan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan yang menyentuh tentang Kementerian Kesihatan Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menyentuh tentang perkara yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Pontian supaya Kementerian Kesihatan memansuhkan caj perkhidmatan kesihatan dan rawatan perubatan kepada rakyat di hospital-hospital dan klinik-

klินิก kerajaan. Ingin dimaklumkan di Dewan yang mulia ini bahawa caj minimum yang dikenakan adalah bertujuan untuk menyampaikan mesej bahawa kesihatan adalah merupakan tanggungjawab setiap individu. Oleh itu, kerajaan tidak bercadang untuk menghapuskan caj perkhidmatan kesihatan dan rawatan tersebut. Walau bagaimanapun, pada masa ini kerajaan sedang mengkaji untuk menghapuskan caj sebanyak RM1 yang dikenakan kepada pesakit luar yang mendapat rawatan dan perkhidmatan di hospital-hospital dan klinik-klinik kerajaan.

Kementerian Kesihatan juga sedang mengkaji untuk memberikan pengecualian kepada pesakit warganegara yang berumur 60 tahun dan ke atas bagi wad kelas ketiga dengan syarat pesakit dimasukkan ke dalam wad atas arahan pegawai perubatan kerajaan. Ketiga, Kementerian Kesihatan Malaysia juga sedang mengkaji untuk memberi pengecualian semua caj perubatan kepada pelajar-pelajar IPTA mahupun IPTS yang belajar sepenuh masa yang diberi pengecualian bagi wad kelas dua.

Berhubung dengan isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Sungai Siput dan Yang Berhormat dari Kota Melaka berhubung dengan pelaksanaan pelancongan kesihatan, *health tourism* di negara ini. Saya ingin menjelaskan bahawa pelaksanaan program pelancongan kesihatan ini bukanlah faktor utama yang mendorong penghijrahan doktor kerajaan ke sektor swasta. Penghijrahan doktor kerajaan ke sektor swasta boleh didorong oleh pelbagai faktor seperti gaji, imbuhan, bonus serta persekitaran tempat kerja dan ia bukannya disebabkan oleh pelaksanaan pelancongan kesihatan di hospital swasta.

Bagi memastikan doktor kerajaan terus berkhidmat di sektor awam, kerajaan telah memperkenalkan pelbagai insentif kepada doktor-doktor pakar di sektor awam yang antaranya merupakan kelulusan terhadap amalan lokum, pelaksanaan skim *full-paying patient*, kenaikan elaun doktor pakar dan lain-lain.

Tuan Yang di-Pertua, semua hospital yang giat memasarkan pelancongan kesihatan seperti juga di hospital-hospital yang lain adalah tertakluk kepada undang-undang dan peraturan semasa di negara ini. Kementerian Kesihatan di bawah bidang kuasanya akan memantau dan menguatkuasakan pemantauan undang-undang ini dan peraturan-peraturan dari segi kemudahan dan perkhidmatan jagaan kesihatan pendaftaran, etika dan amalan profesional serta perkhidmatan-perkhidmatan sokongan. Sebuah badan berkecuali iaitu *Malaysian Society for Quality in Health* atau MSQH turut memantau dan melaksanakan akreditasi hospital bagi memastikan perkhidmatan perubatan yang ditawarkan adalah sentiasa berkualiti dan selamat.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan masalah kekurangan anggota kesihatan terutamanya pegawai perubatan sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Jempol, Yang Berhormat Sibuti, Yang Berhormat Kota Kinabalu, Yang Berhormat Limbang, pihak kementerian sentiasa berusaha untuk meningkatkan mutu perkhidmatan dalam sistem penyampaian kesihatannya. Walau bagaimanapun, sehingga kini kementerian masih menghadapi masalah kekurangan anggota kesihatan termasuk pegawai perubatan.

Sehingga 30 Jun 2008, peratusan pengisian jawatan di Hospital Jempol adalah pada kadar 76% dan bilangan ini boleh dikatakan agak tinggi berbanding dengan peratusan pengisian jawatan di fasiliti-fasiliti kesihatan lain di seluruh negara. Walau bagaimanapun, kementerian sentiasa memandang serius tentang perkara ini dan pengisian anggota perkhidmatan kesihatan terutamanya pegawai perubatan akan dibuat berdasarkan kepada keperluan perkhidmatan sesebuah fasiliti kesihatan tersebut.

Merujuk kepada isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Sibuti, pengisian jawatan di sesebuah fasiliti kesihatan adalah berdasarkan beban tugas dan juga saiz sesuatu fasiliti kesihatan yang dibina. Sehingga 30 Jun 2008, pengisian jawatan di hampir semua klinik kesihatan di Parlimen Sibuti adalah melebihi 90% dan bilangan ini adalah mencukupi untuk menampung keperluan semasa fasiliti kesihatan tersebut.

Selain itu, bagi mengatasi masalah kekurangan pegawai perubatan negara ini umumnya, serta di Sabah dan Sarawak khususnya, beberapa langkah telah diambil. Antara langkah-langkah yang tersebut adalah seperti berikut:

- (i) kita melantik semula secara automatik pegawai perubatan yang telah bersara wajib, khususnya pakar perubatan, pegawai perubatan serta anggota paramedik untuk berkhidmat dengan Kementerian Kesihatan;
- (ii) meneruskan syarat perkhidmatan wajib selama tiga tahun kepada pegawai perubatan;
- (iii) menggunakan khidmat pegawai perubatan swasta untuk bertugas di hospital-hospital kerajaan secara *sectional*;
- (iv) bekerja dengan Kementerian Pengajian Tinggi dan JPA untuk menambahkan kuota pengambilan mahasiswa mahasiswi dalam bidang perubatan;
- (v) bekerjasama dengan Kementerian Sumber Manusia dalam program menggalakkan warganegara Malaysia yang berkepakaran dan yang bekerja di luar negara pulang ke Malaysia untuk berkhidmat sebagai pegawai perubatan di hospital-hospital kerajaan;
- (vi) mengambil pegawai perubatan dan jururawat bukan warganegara secara kontrak;
- (vii) menambah baik terma dan syarat-syarat perkhidmatan pegawai perubatan dan anggota paramedik;
- (viii) memperkenalkan *locum full-paying patient scheme* serta elaun-elaun dan insentif-insentif yang lebih baik dan menarik kepada pegawai-pegawai perubatan termasuk insentif-insentif tertentu kepada anggota paramedik; dan

- (ix) 'menempatkan pegawai-pegawai perubatan yang berasal dari Sabah dan Sarawak untuk berkhidmat sekurang-kurangnya dua tahun di negeri-negeri tersebut.

Di samping itu juga, bagi memastikan rakyat di Sabah dan Sarawak tidak dinafikan keperluan kesihatan di kawasan-kawasan terpencil dan sukar dihubungi akibat ketiadaan klinik-klinik kesihatan, Kementerian Kesihatan telah dan akan sentiasa menambah baik *flying doctor service* mengikut keperluan supaya rakyat di kawasan pedalaman turut menerima dan menikmati perkhidmatan kesihatan yang cekap.

Tuan Yang di-Pertua, menjawab isu-isu pembangunan fizikal sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Lipis..

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Lajuan, penjelasan.

Dato' Liow Tiong Lai: Ya.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Sedikit sahaja tentang doktor kontrak tadi itu. Saya ingin tahu apakah ada *ecophene* yang disediakan pengambilan doktor daripada luar untuk secara kontrak ini.

Dato' Liow Tiong Lai: Luar negara.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Luar negara, iaitu maksudnya apakah kita akan tengok kelulusannya dari mana. Ini kerana kita sendiri ada sekatan tertentu kepada doktor kita yang belajar di universiti yang tidak diiktiraf dan adakah negeri-negeri tertentu yang kita tidak benarkan doktor mereka untuk berkhidmat secara kontrak di negara kita yang masih kita kekalkan.

Dato' Liow Tiong Lai: Ya, untuk makluman Yang Berhormat...

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Boleh jawab sekali gus?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, jam pukul 1, boleh sambung pada petang ini.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Sedikit sahaja, hendak tanya sekali gus. Hendak bantu. Adakah kementerian bercadang untuk sementara waktu ini menghantar atau meramaikan bilangan pembantu perubatan bagi pihak doktor seperti zaman saya kecil dahulu, tidak jumpa doktor, jumpa pembantu perubatan pun sudah cukup, terutama di kawasan luar bandar. Sekian, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, sila jawab pada pukul 2.30 petang. Ahli-ahli Yang Berhormat, persidangan pada sesi pagi kita tangguhkan dahulu dan kita sambung semula pada jam 2.30 petang nanti. Terima kasih.

Mesyuarat ditempohkan pada pukul 1.00 petang.

Mesyuarat disambung semula pada pukul 2.30 petang.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Tuan Yang di-Pertua: Sila duduk. Siapa menteri yang sedang menjawab tadi? Sila teruskan

Menteri Kesihatan [Dato' Liow Tiong Lai]: Menteri Kesihatan.

Tuan Yang di-Pertua: Sila.

2.32 ptg.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Sebelum rehat tadi ada dua soalan daripada Yang Berhormat Batu Pahat dan Yang Berhormat Ledang.

Menyentuh tentang isu yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Batu Pahat, kriteria yang digunakan untuk memilih seseorang doktor dari negara asing adalah daripada segi kelayakan, pengalaman, bidang iaitu *specialty areanya*, dan kebolehan untuk bertutur dalam bahasa Inggeris untuk tujuan komunikasi. Memang semua doktor yang kita ambil dari luar negara adalah secara kontrak dan dari universiti yang diiktiraf oleh negara kita. Bahagian Sumber Manusia, Kementerian Kesihatan Malaysia akan meneliti semua permohonan daripada doktor-doktor dari negara asing. Permohonan tersebut seterusnya akan diteliti oleh sebuah jawatankuasa khas daripada Majlis Perubatan Malaysia atau MMC, *Malaysian Medical Council* untuk mendapatkan kelulusan. Kelulusan tersebut kemudiannya perlu mendapatkan persetujuan daripada Menteri Kesihatan.

Berhubung dengan isu yang disentuh oleh Yang Berhormat Ledang tadi, ingin dimaklumkan bahawa sememangnya di hospital-hospital dan klinik kesihatan yang tiada pegawai perubatan atau kekurangan pegawai perubatan, pembantu perubatan akan menjalankan tugas-tugas merawat dan penurunan tugas ini adalah diamalkan sehingga hari ini. Memang pembantu perubatan kita diberi latihan yang secukupnya. Ternyata peranan yang dimainkan oleh pembantu perubatan ini dapat mengurangkan beban tugas pegawai perubatan dan sekali gus dapat mengurangkan masa menunggu oleh para pesakit.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Lipis membangkitkan tentang keperluan untuk mendirikan sebuah blok bangunan baru di Hospital Lipis. Untuk makluman Yang Berhormat, dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, projek ini diluluskan dan kontraktor telah pun dilantik oleh Kementerian Kesihatan. Pada masa ini, pihak kementerian sedang dalam proses akhir menyiapkan anggaran kos dan pihak kontraktor dijangka akan memasuki tapak pada awal tahun depan.

Bagi pembinaan klinik-klinik di kawasan pedalaman di daerah Lipis dalam Rancangan Malaysia Kelapan, sejumlah 18 buah projek telah diluluskan dan telah pun siap dibina. Dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, beberapa projek telah diluluskan untuk daerah Lipis khususnya di kawasan pedalaman. Antaranya ialah Klinik Kesihatan Pos Lanai dan Klinik Desa Jeransang. Projek ini sedang dalam tindakan pelaksanaan oleh pihak ibu pejabat Jabatan Kerja Raya.

Bagi cadangan pembinaan klinik kesihatan di kawasan Rukun Makmur dan Jengka 17, dimaklumkan bahawa kedua-dua projek ini tidak tersenarai dalam Rancangan Malaysia Kesembilan. Walau bagaimanapun, kementerian merancang untuk membina projek-projek tersebut dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh.

Merujuk kepada pembinaan Klinik Kesihatan Pelaga yang terletak di kawasan Hulu Rejang, untuk makluman Yang Berhormat Hulu Rejang, projek ini sedang dalam pelaksanaan oleh Jabatan Kerja Raya dan dijangka akan siap pada awal tahun 2010. Dua buah klinik kesihatan di kawasan Hulu Rejang telah dinaiktarafkan dan diubahsuai iaitu Klinik Kesihatan Sungai Asap dan Klinik Kesihatan Sungai Koyan.

Bagi projek pembinaan klinik desa di Panjam dan Lok Usam, projek tersebut tidak tersenarai dalam Rancangan Malaysia Kesembilan dan akan dilaksanakan di dalam RMK-10.

Sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Sibuti, Klinik Kesihatan Jambatan Suai yang berhampiran dengan kawasan Sibuti sedang dalam pelaksanaan oleh JKR Sarawak dan dijangka siap pada penghujung tahun 2008. Merujuk kepada pertanyaan daripada Yang Berhormat Limbang, dimaklumkan bahawa pada masa ini masih belum terdapat perancangan untuk membina klinik pakar di Hospital Limbang bagi *general surgeon*. Walau bagaimanapun, perkhidmatan tersebut masih dapat disediakan melalui lawatan doktor pakar dari Hospital Miri setiap dua bulan sekali bagi disiplin *orthopedic*, perbidanan dan sakit puan, kanak-kanak dan mata. Namun bagi kes-kes am yang memerlukan rawatan segera, kes berkenaan akan dirujuk ke Hospital Miri.

Merujuk kepada perkara yang disentuh oleh Yang Berhormat Gopeng yang meminta kementerian supaya dapat menaik taraf Klinik Desa Pegoh kepada sebuah klinik kesihatan, ingin dimaklumkan bahawa kementerian sememangnya memahami keperluan perkhidmatan kesihatan yang semakin meningkat terutamanya kawasan luar bandar dan bandar di seluruh negara. Walau bagaimanapun, projek menaik taraf Klinik Desa Pegoh kepada sebuah klinik kesihatan adalah tidak tersenarai dalam Rancangan Malaysia Kesembilan dan kita akan perhalusi keperluannya yang amat mendesak. Orang ramai masih boleh mendapat rawatan di dua buah klinik kesihatan yang sedia ada dan beroperasi berhampiran Klinik Desa Pegoh iaitu Klinik Kesihatan Pasir Pinji dan Klinik Kesihatan Menglembu.

Bagi pembinaan hospital baru di Bandar Sri Iskandar sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Parit, kerajaan dalam merancang untuk membina sebuah hospital baru Sri Iskandar di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan. Pembinaan hospital baru Sri Iskandar dijangka akan dapat dimulakan pada penghujung Rancangan Malaysia Kesembilan bergantung kepada jumlah peruntukan yang mencukupi.

Pada masa ini, kementerian sedang menyediakan *brief project* dan pelan reka bentuk untuk hospital ini. Berhubung pembinaan hospital baru di daerah Dungun yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Dungun, dimaklumkan bahawa di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan,

kementerian sememangnya telah merancang untuk membina sebuah hospital baru di daerah Dungun bagi menggantikan hospital yang sedia ada. Walau bagaimanapun, memandangkan peruntukan yang kurang mencukupi, maka projek tersebut dijangka hanya akan dapat dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Parit menyarankan supaya perkhidmatan ambulans di klinik-klinik kesihatan dapat diperluaskan skopnya kepada perkhidmatan yang lebih menyeluruh. Untuk makluman Yang Berhormat, perkhidmatan ambulans digunakan bagi merujuk kes-kes kecemasan untuk rawatan lanjut sama ada bagi pesakit yang datang ke klinik atau pesakit yang membuat panggilan kecemasan yang memerlukan bantuan ambulans.

Disebabkan bilangan ambulans yang terhad dan perlu diberikan kepada kes-kes kecemasan sahaja, pesakit yang stabil digalakkan berusaha mendapatkan bantuan pengangkutan secara sendiri supaya perkhidmatan ambulans dapat digunakan untuk kes-kes kecemasan. Walau bagaimanapun, pegawai perubatan yang menjaga klinik boleh memberikan pertimbangan mengikut budi bicara bagi kes-kes tertentu yang memerlukan bantuan pengangkutan.

Di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan, sejumlah 100 buah ambulans akan diperoleh di mana 85 buah untuk adalah untuk kegunaan hospital, manakala 15 buah unit lagi untuk klinik kesihatan. Ambulans ini dijangka akan dapat dibekalkan sebelum akhir tahun 2009.

Bagi Yang Berhormat Parit yang telah meminta pihak Kementerian Kesihatan dan pihak berkuasa tempatan bekerjasama dalam meningkatkan usaha memupuk kesedaran masyarakat tentang pentingnya pembasmian tempat pembiakan nyamuk dan terhindar daripada penyakit nyamuk aedes, untuk makluman Yang Berhormat, hasil kajian Tinjauan Kesihatan Kebangsaan Ketiga, *National Health and Morbidity Survey III* yang telah dijalankan oleh Kementerian Kesihatan Malaysia pada tahun 2006 mendapati bahawa tahap pengetahuan serta sikap masyarakat tentang penyakit demam denggi ini adalah tinggi iaitu melebihi 80%.

■1440

Ini menunjukkan bahawa kesedaran masyarakat berkenaan penyakit ini adalah tinggi. Walau bagaimanapun, amalan membersihkan kawasan persekitaran mereka daripada menjadi tempat pembiakan aedes adalah rendah. Sebagai contoh, kurang daripada 20% masyarakat yang terlibat secara aktif dengan aktiviti gotong-royong. Oleh yang demikian, kerjasama daripada semua pihak seperti pemimpin masyarakat dan masyarakat sekitar adalah diperlukan untuk menangani masalah demam denggi ini dan tidak hanya terhad kepada usaha-usaha oleh Kementerian Kesihatan dan pihak berkuasa tempatan sahaja.

Tuan Yang di-Pertua, menyentuh isu yang berhubung dengan perkhidmatan pusat hemodialisis sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat daripada Jempol, dimaklumkan bahawa perkhidmatan hemodialisis akan diperluaskan di semua hospital di bawah Kementerian Kesihatan. Sehingga kini, sejumlah 122 buah daripada 130 buah hospital

Kementerian Kesihatan mempunyai unit hemodialisis dengan jumlah keseluruhan 1,278 buah mesin hemodialisis. Perkhidmatan hemodialisis di 122 buah hospital berkenaan disediakan oleh kakitangan yang telah menjalani latihan dalam bidang tersebut.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Jempol minta penjelasan Yang Berhormat. Yang Berhormat Jempol.

Dato' Liow Tiong Lai: Yang Berhormat Jempol. Ya.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Tuan Yang di-Pertua, oleh kerana pusat hemodialisis ini kebanyakan hospital dalam bandar saja dibekalkan, adakah rancangan kementerian untuk membekalkan juga pusat-pusat hemodialisis di hospital luar bandar termasuk Hospital Jempol.

Dato' Liow Tiong Lai: Ya, memang dalam rancangan. Terima kasih Yang Berhormat Jempol. Memang dalam rancangan kementerian, semua hospital tidak kira di bandar mahupun di luar bandar akan disediakan pusat hemodialisis di semua hospital dan sekarang selepas semua hospital, kita akan masuk ke semua klinik. Klinik untuk mendapatkan unit hemodialisis. Kita buat peringkat berperingkat. Sila.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih. Yang Berhormat, memang kita mengalu-alukanlah perancangan ini. Walau bagaimanapun, kebimbangan kita perancangan hanya tinggal perancangan iaitu alasan kekurangan peruntukan atau kewangan. Jadi apakah ada jaminan sebab penyakit buah pinggang ini bukan lagi penyakit yang baru bahkan ia telah melanda semua masyarakat di bandar dan luar bandar dan salah satu punca untuk membantu iaitu mesin hemodialisis ini. Jadi apakah Yang Berhormat ada jaminan bahawa ia akan dilaksanakan di klinik-klinik di luar bandar juga.

Dato' Liow Tiong Lai: Ya, terima kasih Yang Berhormat daripada Kinabatangan yang prihatin tentang masalah pesakit di luar bandar. Untuk makluman Yang Berhormat, seperti yang telah saya katakan tadi, bahawa 122 buah hospital daripada 130 yang sedia ada telah pun mempunyai unit hemodialisis dan saya yakin kita akan pastikan semuanya ada unit hemodialisis. Selepas ini, kita akan buat di klinik-klinik dan sekarang kerajaan sedang berusaha bukan saja kita mewujudkan unit hemodialisis di dalam klinik, kita juga telah memberi sokongan kepada NGO untuk membantu mereka mewujudkan lebih banyak pusat hemodialisis di swasta dan juga NGO dan kita memberi bantuan kepada mereka dan banyak komitmen kerajaan telah pun buat.

Untuk makluman Yang Berhormat, Kementerian Kesihatan sentiasa prihatin terhadap golongan miskin dan kanak-kanak. Untuk itu, pesakit yang terdiri daripada golongan miskin dan kanak-kanak yang menerima rawatan di hospital-hospital kerajaan, diberikan rawatan secara percuma manakala bagi pesakit-pesakit yang menjalani rawatan di pusat-pusat hemodialisis milik NGO, kerajaan memberikan bantuan subsidi bagi kos rawatan hemodialisis sebanyak RM50 setiap pesakit miskin yang kurang berkemampuan. Saya, ya Yang Berhormat.

Dato' Seri Azmi bin Khalid [Padang Besar]: Terima kasih Yang Berhormat. Saya bukan nak tanya soalan. Saja nak bagi pendapat. Minta izin bukan ucapan. Yang Berhormat,

didapati ada banyak klinik ataupun hospital kerajaan yang mempunyai unit-unit hemodialisis tetapi juga dimaklumkan saya dalam pengalaman saya, masalah kakitangan yang tidak cukup. Walaupun ada alat, tetapi kakitangan tidak cukup. Maka banyak dekat kampung, orang yang bermasalah terpaksa pergi kepada NGO ataupun klinik-klinik swasta dan mendapat bantuan juga daripada wakil-wakil rakyat. Kita terpaksa membantu kerana mereka tidak ada tempat lain kerana tempoh masa menunggu begitu lama.

Jadi saya nak tanya Yang Berhormat sama ada *manpower* juga diambil kira dalam urusan ini. Terima kasih.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat dari Padang Besar yang memberi sokongan kepada Kementerian Kesihatan untuk mendapatkan kakitangan yang lebih ramai. Memang Kementerian Kesihatan menghadapi kekurangan doktor. Seperti mana yang kita sedia maklum, kita hanya 60% kapasiti saja. 40% tidak diisi lagi kekosongan kita dan kita amat memerlukan bilangan doktor. Sebab itu kita terpaksa mengambil doktor daripada luar negara dan kita mempunyai pelbagai langkah-langkah yang telah diambil yang telah saya sebut tadi. Kita akan terus meningkatkan kakitangan kita. Di samping itu, seperti yang dikatakan oleh Yang Berhormat Padang Besar tadi, kita akan terus meningkatkan kemahiran pembantu pegawai perubatan kita iaitu HA untuk dapat membantu menjalankan dari segi unit hemodialisis ini. Sila Yang Berhormat Putatan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Soal kesihatan ini amatlah penting bagi rakyat yang golongan berpendapatan rendah. Soal kesesakan di klinik-klinik kita telah pun utarakan beberapa kali di Dewan yang mulia ini dan pihak kementerian telah pun bersetuju pada satu ketika terutama sekali di kawasan saya Yang Berhormat bahawa ada memerlukan empat lagi Klinik Kesihatan Desa. Apabila wakil rakyat dengan pegawai kesihatan mengenal pasti tapak-tapak yang sesuai, tapak yang *ready to be built* dengan izin, semata-mata jawapan bertulis saya mengatakan ini tidak penting dan akan dimasukkan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh.

Jadi tapak yang tersebut Yang Berhormat adalah Klinik 'Tubanson' yang jauh daripada klinik di Penampang dan klinik di Putatan di pertengahan. Jadi ini golongan yang termiskin. Jadi terpaksa. Penyakit biasa terpaksa menunggu begitu berjam-jam kerana kesesakan di klinik-klinik ini. Jadi soal saya, soalan saya Yang Berhormat, bilakah pihak kementerian ingin menetapkan bahawa apa yang dasar yang dahulu ini tetap juga dilaksanakan. Jangan berubah-ubah. Jadi saya lihat menteri yang baru ini supaya jangan buat perubahan di mana dasar yang dahulu. Penat kami kerja, sudah laksanakan dibatalkan pula.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat Putatan. Memang saya berjanji di sini kita tidak akan berubah-ubahlah.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Termasuk kawasan Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Liow Tiong Lai: Tuan Yang di-Pertua, ya.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih Yang Berhormat Putatan.

Dato' Liow Tiong Lai: Tanah kalau dah beli memang kita akan teruskan projek di sana kerana kita tahu klinik kesihatan ini satu projek *people centred*. Satu projek yang amat penting untuk menjaga kesihatan penduduk kita dan kita berikrarlah bahawa kita akan memberi perkhidmatan yang sebaik mungkin dengan sokongan Yang Berhormat-Yang Berhormat sekalian.

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: [Bangun]

Dato' Liow Tiong Lai: Tuan Yang di-Pertua, bagi isu kekurangan katil sebagaimana yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat dari Kota Kinabalu, pihak kementerian mengambil maklum tentang masalah kekurangan katil di Hospital Queen Elizabeth, Kota Kinabalu. Pada masa ini, Hospital Queen Elizabeth mempunyai sejumlah 589 buah katil bagi menangani masalah ini di bawah RMK-9. Sebuah bangunan blok menara berkembar setinggi 10 tingkat sedang dalam proses perancangan untuk dibangunkan pada akhir tahun 2008.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Soalan tambahan bagi Hospital Queen Elizabeth. Sekarang dia punya projek sudah berhenti. Apa masalahnya? Ini masalah ini. Dia sebenarnya patut diteruskan tetapi sekarang mengikut pengetahuan saya, di KIV. Apa masalahnya?

Dato' Liow Tiong Lai: Saya kena lihat balik kerana ini memang...

■1450

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Soalan tambahan Yang Berhormat, saya ada pergi minggu lalu, hospital ini, terlampau sedihlah. Orang sakit duduk di bawah, bukan di atas katil, dia angkat tilam, dia pergi bawah. Hendak lalu pun payah, hendak menjenguk orang sakit. Saya mencadangkan Yang Berhormat, turunlah ke Hospital Kota Kinabalu ini lihat apa yang berlaku, dan mungkin Yang Berhormat ada cadangan *fast track* untuk membantu menyelesaikan masalah yang dihadapi, walaupun bukan kawasan saya tetapi orang saya juga selalu masuk sana. Terima kasih.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat Putatan, Yang Berhormat Kinabatangan. Memang Hospital Queen Elizabeth ini memang satu projek yang penting. Projek ini apabila siap pada tahun 2010, kita jangka 2010, Hospital Queen Elizabeth akan mempunyai sejumlah 827 buah katil. Kita harap..., sekarang ada 500 lebih. Kita akan tambah 200 lebih sehingga 827 buah katil. Kita harap ia akan memenuhi keperluan di Kota Kinabalu. Kerana Kota Kinabalu, ia bukan sahaja ada Queen Elizabeth, dia ada Likas dan ada hospital-hospital lain.

Ini memang penting, dari segi masalah yang diutarakan oleh Yang Berhormat Putatan tadi, saya akan periksalah, kerana saya tidak dimaklumkan bahawa projek itu berhenti. Kalau ia berhenti, itu masalah besar. Kita tidak boleh jadikannya masalah projek sakit, Tuan Yang di-Pertua. Saya akan turun padang, seperti yang dikatakan turun padang, saya akan pergi ke Queen Elizabeth, akhir bulan ini juga.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih, bawa MP-MP dari Sabah.

Dato' Liow Tiong Lai: Saya akan turun ke Queen Elizabeth untuk melihat hospital tersebut.

Tuan Yang di-Pertua, orang ramai yang berada di sekitar kawasan Kota Kinabalu juga boleh mendapatkan rawatan perubatan atau perkhidmatan kesihatan di Hospital Likas yang mempunyai sejumlah 504 buah katil. Hospital Likas ini terletak kira-kira enam kilometer daripada Hospital Queen Elizabeth dan ia turut menyediakan perkhidmatan pesakit dalam rawatan harian bagi beberapa disiplin termasuk obstetrik dan *gynecology*, pediatrik dan onkologi bagi pesakit-pesakit di negeri Sabah.

Yang Berhormat bagi Rasah ada membangkitkan tentang perlunya kementerian membeli sebuah peralatan digital *funduscopy camera* di samping menyediakan sistem pendaftaran secara elektronik, *e-registration* di Klinik Kesihatan Rasah memandangkan sistem pendaftaran sedia ada yang dilakukan secara manual menyebabkan pesakit terpaksa menunggu lama.

Untuk makluman Yang Berhormat, kementerian sedang dalam proses perolehan mesin, *digital funduscopy camera* bagi menggantikan mesin manual yang telah rosak untuk keperluan para pesakit diabetes. Kementerian juga menyedari waktu menunggu yang lama di Klinik Kesihatan Rasah di mana jumlah kedatangan pesakit adalah dianggarkan sejumlah 800 hingga 1200 orang sehari. Sehubungan dengan itu kementerian akan mengkaji tentang kegunaan sistem pendaftaran digital ini bagi memudahkan bagi pesakit mendapatkan rawatan dalam tempoh waktu yang sewajarnya.

Tuan Yang di-Pertua, akhir kata saya ingin merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat...

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Yang di-Pertua: Hulu Rajang, sila.

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Saya ada menyentuh beberapa perkara, tetapi Yang Berhormat Menteri tidak menjawab.

Dato' Liow Tiong Lai: Hulu Rajang?

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Ya.

Dato' Liow Tiong Lai: Okey.

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Khasnya klinik untuk kaum Penan kalau dapat dibina satu untuk mereka.

Dato' Liow Tiong Lai: Klinik ya?

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Ya.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih, saya tidak ada catatan di sini. Saya akan catatkan. Klinik untuk kaum Penan. Saya akan jawab secara bertulis kepada Yang Berhormat Hulu Rajang.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: [Bangun]

Dato Paduka Abu Bakar bin Taib [Langkawi]: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Langkawi dahulu Langkawi.

Dato' Liow Tiong Lai: Ya, Kinabatangan.

Tuan Yang di-Pertua: Kinabatangan kah Langkawi?

Dato' Liow Tiong Lai: Langkawi.

Tuan Yang di-Pertua: Langkawi. Kinabatangan banyak kali dia.

Dato Paduka Abu Bakar bin Taib [Langkawi]: Tuan Yang di-Pertua, saya bangkitkan masalah ambulans, membawa pesakit dari Langkawi ke daratan. Saya minta adakan helikopter ataupun satu pesawat yang boleh digunakan. Saya haraplah perkara ini sudah lama, sudah bertahun-tahun. Tiga jam pergi ke Alor Star adalah begitu lama sekali. Terima kasih.

Dato' Liow Tiong Lai: Okey. Saya jawab ini kejap Kinabatangan. Berhubung dengan Langkawi ini, saya memang memahami masalah Hospital Langkawi yang memang kekurangan ambulans. Ambulannya bukan ambulans laut ya. Kita sekarang sudah memang memesan satu *speed boat*, tetapi tidak lagi memenuhi. Kita tahu masih mengambil masa yang lama juga untuk sampai ke hospital Alor Star dan memang dalam perancangan kita adalah untuk melihat, untuk mendapatkan bantuan dari segi helikopter untuk membawa pesakit-pesakit yang kronik ke Hospital Alor Star.

Pada masa sekarang kita telah ada perjanjian seperti ini, tetapi ia adalah bukannya *full time*. Kalau ada masalah kita akan panggil helikopter dari Alor Star datang ke Langkawi, tetapi permintaan Hospital Langkawi, dia hendak *station* satu helikopter sana. Itu masih dalam pertimbangan kita lagi. Belum buat keputusan, tetapi memang dari Hospital Alor Star ke Langkawi memang sudah ada. Kita sudah pesan, memang sudah ada tetapi *base on, case-on-case basis*. Terima kasih.

Ya, Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Yang Berhormat. Ini ada beberapa perkara. Yang pertama saya ingin merakamkan terima kasih ke atas keprihatinan Yang Berhormat Menteri sebab sudi memberi peruntukan untuk pembinaan Klinik Kampung Sukau dan Klinik Kesihatan Kampung Pinanga, enam tahun saya tunggu Tuan Yang di-Pertua, baru Yang Berhormat Menteri ini memberi jaminan akan dibina dalam Rancangan Malaysia Kesembilan. Terima kasih.

Satu persoalan besar ini dihadapi oleh para doktor kita iaitu *housemen doctor on call*. Iaitu dipaksa bekerja seminggu dua kali iaitu dari jam 6.30 petang hingga jam 6.30 pagi. Esoknya sambung lagi sampai 5 petang. Bermakna mereka bekerja Tuan Yang di-Pertua, 36 jam tanpa rehat dan ini menampakkan mereka tidak boleh memberi perkhidmatan secara profesional. Mereka tertekan, mereka rasa tidak ada rehat. Jadi impak dia kepada pesakit, iaitu mungkin salah bagi ubat, salah bagi *injection*. Otak mereka tidak ada tidak ada rehat, bercelaru, 36 jam. Jadi kalau boleh mereka yang bekerja ini dicadangkan daripada 6.30 petang hingga 6.30 pagi. Keesokan mereka direhatkan. Ini baru cadangan yang lebih rasional ke arah mereka boleh

berkhidmat secara cemerlang. Kalau tidak, saya takut doktor ini akan jadi gila Tuan Yang di-Pertua dan mereka gantung diri, kalau kita paksa mereka bekerja sedemikian. Terima kasih.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih di atas keprihatinan Yang Berhormat Kinabatangan. Memang kita setiap minggu ada gilirannya untuk doktor-doktor *on call*. Kita perlukan perkhidmatan ini 24 jam, tidak boleh sebelah malam tidak ada doktor. Kita perlukan doktor. Oleh itu doktor mesti disediakan untuk *on call*. Maka bagi doktor-doktor yang *on call*, dari 6.30 petang hingga 6.30 pagi, beliau boleh dikecualikan untuk terus bekerja pada sebelah pagi...

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Tidak, ini doktor jumpa saya, dia *been tortured 36 hours*.

Dato' Liow Tiong Lai: Ini adalah masalah. Kalau pengarah atau mana-mana pihak atasan memberi tekanan untuk beliau terus bekerja, beliau boleh buat aduan kepada saya. Memang tidak boleh membenarkan atau memberi tekanan kepada mana-mana doktor selepas *on call* satu malam, meneruskan kerja dari pagi sampai ke petang lagi. Seperti yang dikatakan 36 jam. Itu bukan tindakan kementerian. Kementerian tidak memberi kebenaran bagi mana-mana pihak memberi tekanan kepada pihak doktor kecuali kalau mereka hendak kerja sukarela, kita tidak dapat buat apa-apa kerana memang sebelah malam, kalau mereka masih segar dan masih hendak meneruskan kerja, tidak ada halangan, tetapi kita tidak memberi tekanan kepada mereka untuk terus bekerja.

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Ranau Yang Berhormat, berdiri.

Dato' Liow Tiong Lai: Ranau, sila.

Datuk Siringan Gubat [Ranau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri. Baru-baru ini saya sempat bersama-sama dalam satu majlis di Hospital Ranau di kawasan saya, dan saya dapati Hospital Ranau hanya mempunyai enam doktor dan tidak ada *specialist*, dan saya rasa bilangan enam doktor di kawasan saya ini terlalu sedikit memandangkan daerah Ranau ini mempunyai 70,000 penduduk. Bolehkah Yang Berhormat Menteri menempatkan sekurang-kurangnya seorang pakar di Hospital Ranau. Terima kasih.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat Ranau. Memang saya sudah katakan tadi, kita amat kekurangan doktor sekarang. Semua hospital, bukan sahaja di Ranau enam doktor, Hospital Kota Tinggi, Ahli Parlimen Kota tinggi sudah bising dengan saya, hanya lima doktor sahaja Kota Tinggi lagi besar, dia ada lima doktor sahaja.

■1500

Memang kita menghadapi kekurangan doktor dan saya sedang berusaha gigih untuk menambah bilangan doktor dan kalau boleh kita hantar lebih untuk mencapai tahap yang kita tetapkan. Bagi *specialist*, kita memang tidak dapat sediakan tetapi kita boleh hantar dia membuat lawatan seminggu sekali ke hospital. Saya akan cuba dapatkan bantuan daripada KK,

sama ada boleh buat lawatan seminggu atau dua minggu sekali untuk melihat keadaan di Hospital Ranau. Sekian, Tuan Yang di-Pertua...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pasir Salak, sebelum duduk...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri. Sebelum saya minta penjelasan, Tuan Yang di-Pertua saya ingin mengalu-alukan kehadiran pelajar-pelajar daripada Sekolah Menengah Sultan Abdul Jalil, seberang Perak, Kampung Gajah Pasir Salak seramai 103 orang dan juga guru-guru seramai 7 orang ke Parlimen Malaysia.

Tuan Yang di-Pertua, saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Menteri, iaitu bagaimanakah keadaan klinik-klinik desa kita di seluruh negara? Saya mendapat maklum bahawa banyak klinik desa berada di dalam keadaan yang begitu daif.

Ada yang macam orang kata reban ayam, kandang kambing pun ada. Kalau ada gambar-gambar yang saya lihat yang diambil menunjukkan keadaan yang begitu menyedihkan sekali. Jadi, dalam hal ini kalau sekiranya pihak kerajaan bercakap soal pembangunan modal insan, meningkatkan daya saing, dan juga produktiviti sumber manusia, kesihatan amatlah penting, kesihatan rakyat. Kalau kesihatan rakyat di kampung-kampung dalam keadaan yang tidak mendapat perhatian, jadi ini sudah tentunya menjejaskan salah satu daripada teras Rancangan Malaysia Kesembilan sebagaimana yang telah diberitahu sebelum ini.

Selain daripada saya ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri, tindakan kerajaan dalam hal ini, mungkin dari segi *main power*, dari segi peruntukan kewangan, dari segi jadual pembangunannya, satu aspek ingin saya bertanya ialah, tidakkah boleh umpamanya Kementerian Kesihatan mengadakan program klinik *mobile* ke kampung-kampung, kerana saya dapati melalui pengalaman saya sebagai wakil rakyat, kita pergi masuk ke kampung-kampung, ramai di antara pesakit-pesakit ataupun orang tua-tua yang uzur, dia tidak boleh pergi ke klinik. Kadang-kadang dia tidak ada keluarga, anak-anak yang membawa mereka ke klinik. Amat menyedihkan pula kadang-kadang ketua kampung pun tidak ambil berat.

Jadi mereka yang tergulung dalam kategori ini, saya rasa kita terpaksa cari mereka, pergi kepada mereka, tetapi kalau kita tidak buat begitu maka terbiarlah keadaan yang sebegitu. Saya boleh tunjuk gambar ramai orang tua-tua yang sakit-sakit, yang terlantar di rumah-rumah, tidak dapat layanan atau perkhidmatan kesihatan. Harap dapat jawapan dari pihak Yang Berhormat Menteri. Sekian, terima kasih.

Dato' Liow Tiong Lai: Terima kasih Yang Berhormat Pasir Salak yang begitu prihatin berhubung dengan keadaan klinik desa di negara kita. Kementerian baru-baru ini telah mengeluarkan peruntukan sebanyak RM200 juta untuk memperbaiki semua keadaan klinik-klinik kita di luar bandar mahupun di seluruh negara. Saya yakin dalam masa yang singkat ini kita dapat memperbaiki keadaanlah. Saya memang memahami keadaan yang daif ini perlu diperbaiki

dengan secepat mungkin. Berhubung dengan klinik *mobile*, terima kasih cadangan daripada Yang Berhormat Pasir Salak, untuk mengadakan satu program kita masuk kampung.

Ini satu program yang baik, saya hendak melancarkan program ini kalau boleh untuk mendapatkan sokongan daripada semua Ahli Parlimen, kita buat bersama-sama. Kita boleh sediakan klinik *mobile*, tetapi kita perlukan semangat gotong-royong ataupun semangat daripada ketua-ketua kampung kita untuk bantu keluaran orang-orang kampung untuk, apabila klinik *mobile* sampai ke kampung, maka ada orang keluarlah untuk mendapatkan rawatan dan juga untuk mendapatkan nasihat daripada doktor-doktor yang sedia ada. Melalui kementerian dan melalui Lembaga Promosi Kesihatan, kita boleh menganjurkan program ini bersama dengan Ahli-ahli Parlimen.

Itu sahaja Tuan Yang di-Pertua berhubung dengan beberapa perkara yang telah ditimbulkan oleh Ahli-ahli Parlimen. Sesungguhnya segala cadangan, teguran dan pandangan tersebut akan diambil perhatian sewajarnya oleh pihak Kementerian Kesihatan agar memberikan perkhidmatan kesihatan yang lebih baik kepada rakyat negara ini. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Yang Berhormat Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat.

3.06 ptg.

Timbalan Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat [Puan Noriah binti Kasnon]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah menyentuh perkara-perkara di bawah tanggungjawab Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat. Semasa perbahasan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan, kementerian amat menghargai serta mengambil perhatian serius terhadap semua pandangan, saranan, cadangan dan teguran Ahli-ahli Yang Berhormat berkenaan.

Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat juga ingin mengambil kesempatan mengucapkan syabas dan tahniah kepada DCP Datuk Robiah Abdul Ghani sebagai Ketua Polis Negeri Pahang, menjadikan beliau wanita pertama mengisi jawatan Ketua Polis Negeri dalam sejarah Polis Diraja Malaysia. Begitu juga tahniah kepada enam orang pegawai wanita yang merupakan kumpulan pertama di Malaysia yang ditugaskan di kapal operasi TLDM. Kejayaan ini sesungguhnya amat membanggakan kaum wanita Malaysia khususnya kepada Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat.

Tuan Yang di-Pertua, untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, isu-isu pembangunan wanita telah diambil kira di bawah teras dua dan teras empat Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan. Oleh itu dakwaan beberapa Ahli Parlimen Pakatan Rakyat, khususnya yang menyatakan hal-hal wanita tidak diberi perhatian adalah tidak benar. Yang tidak ada mungkin saya tidak jawab Tuan Yang di-Pertua tetapi saya akan hantar jawapan secara bertulis.

Untuk Yang Berhormat Jempol, mencadangkan supaya Skim Jaringan Keselamatan Sosial dikemaskinikan semula oleh kerajaan, di mana bantuan kepada golongan orang kurang upaya atau OKU, pesakit-pesakit kronik, orang tua dan kanak-kanak ditambah.

Yang Berhormat Lenggong pula turut mencadangkan supaya kadar bantuan kepada orang kurang upaya, ibu tunggal dan sebagainya ditambah dan dipertingkatkan sesuai dengan apa yang disebut di dalam Kajian Separuh Penggal.

Ahli-ahli Yang Berhormat, sukacita dimaklumkan bahawa kerajaan telah pun menyediakan jaringan keselamatan sosial kepada anggota masyarakat yang memerlukan dengan menaikkan kadar sedia ada serta mewujudkan skim bantuan baru seperti berikut:

- (i) Elaun Pekerja Cacat (EPC), kadar lama RM200 telah dinaikkan kepada RM300 seorang sebulan mulai Januari 2008. Kadar syarat pendapatan OKU yang bekerja juga telah dinaikkan daripada RM750 kepada RM1,200 sebulan mulai bulan Jun 2008;
- (ii) Bantuan Orang Tua (BOT), kadar lama RM200 telah dibaikkan kepada RM300 seorang sebulan mulai Januari 2008;
- (iii) bantuan penjagaan OKU terlantar dan pesakit kronik terlantar diperkenalkan mulai bulan Januari 2008 dengan kadar bantuan RM300 seorang sebulan; dan
- (iv) kanak-kanak miskin ataupun bantuan kanak-kanak pada kadar RM100 sebulan seorang dan maksimum RM400 sebulan sekeluarga.

Pemberian bantuan adalah dibuat mengikut bilangan orang yang layak dalam sesebuah isi rumah. Oleh itu bagi keluarga yang besar mereka akan mendapat bantuan mengikut bilangan orang yang layak dan bukan mengikut keluarga atau dengan izin, *not for family basis but per person basis*. Kadar-kadar bantuan ini sentiasa disemak dan dikaji oleh kementerian dari masa ke semasa Tuan Yang di-Pertua bagi memastikan...

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Jempol minta laluan Yang Berhormat.

Puan Noriah binti Kasnon: ...Bagi memastikan bantuan kebajikan diterima oleh kumpulan sasar dapat menampung keperluan asas mereka. Sila Yang Berhormat.

■1510

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingat angka kenaikan itu diambil kira sebelum kenaikan harga barang. Jadi sistem jaringan sosial kita mesti dikaji semula apabila berlaku lonjakan harga barang dengan mengambil kira suasana masyarakat termiskin kini. Yang kedua, bilangan mereka yang mempunyai tanggungan yang ramai mestilah dibuat bantuan secara khusus.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat. Saya kira Kerajaan Barisan Nasional memang cukup prihatin tentang perkara tersebut Yang Berhormat tetapi kita buat

langkah demi langkah Yang Berhormat. Skim-skim tadi hanya sebahagian sahaja daripada jaringan keselamatan sosial yang diberikan oleh kementerian dan kerajaan juga sedang memperincikan liputan jaringan keselamatan sosial agar lebih ramai rakyat miskin dapat diliputi di bawah skim-skim bantuan ini dan perluasan jaringan juga akan mengambil kira peruntukan kewangan yang akan ditanggung oleh kerajaan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: *[Bangun]*

Puan Noriah binti Kasnon: Silakan Yang Berhormat Kinabatangan.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Penjelasan sedikit. Memandangkan dalam keadaan kita tenteram, aman, damai pembangkang tidak ada saya cadangkan kalau boleh setiap kementerian menjawab 10 minit sahaja supaya urusan-urusan kita cepat dan tak payah lagi ada Dewan disambung sampai 9.00 malam... *[Tepuk]*

Sebab wakil rakyat pun letih juga daripada pagi sampai malam. Kalau boleh tak payah jawablah. Bertulis pun bolehlah saya cadangkan.

Tuan Yang di-Pertua: Sila menteri. Saya tidak ada halangan perkara itu. Saya pun letih juga.

Puan Noriah binti Kasnon: Adakah saya diberi had masa Tuan Yang di-Pertua?

Tuan Yang di-Pertua: Sila jawab sahaja menteri.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Tuan Yang di-Pertua, saya minta laluan sedikit. Saya pun bersetujulah dengan Yang Berhormat Kinabatangan tadi cuma saya hendak tanya dengan Timbalan Menteri berhubung dengan cara pengagihan bantuan kepada orang tua dan orang miskin ini. Saya mencadangkan supaya pengagihan atau pemberian itu dipermudahkan. Kita mendapati bahawa penerima-penerima bantuan ini kadang-kadang mengalami kesukaran untuk mendapatkan bantuan. Jadi saya cadangkan supaya pegawai-pegawai kita di Jabatan Kebajikan Masyarakat bergerak untuk berjumpa dengan penerima-penerima bantuan. Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Kinabatangan saya cuba laju Yang Berhormat ya dan terima kasih kepada Yang Berhormat Hulu Terengganu.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: *[Bertdiri sambil berbisik-bisik kepada Yang Berhormat Arau]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Arau dengan Yang Berhormat Kinabatangan berbisik-bisik ini apa hal?... *[Ketawa]*

Puan Noriah binti Kasnon: *Distract* saya Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Kalau mahu berbisik, bisik di luar Yang Berhormat Kinabatangan dan Yang Berhormat Arau.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, boleh minta penjelasan sedikit Yang Berhormat Timbalan Menteri? Berbisik di khalayak itu salah Tuan Yang di-Pertua. Menimbulkan fitnah.

Tuan Yang di-Pertua: Sila Yang Berhormat Pasir Salak.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, saya ingin minta penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri berhubung dengan pemberian bantuan kepada orang-orang tua dan orang susah ini. Dia ada masalah yang timbul di masa yang lalu iaitu apabila pegawai-pegawai Jabatan Kebajikan Masyarakat membuat penyiasatan kalau sekiranya orang tua itu ataupun orang susah itu mempunyai anak-anak dan anak-anak ini pula mungkin empat atau lima orang bekerja di Kuala Lumpur atau mana-mana. Dengan itu tanpa dia menyiasat sama ada anak-anak ini mampu membantu ibu atau bapanya yang sudah tua atau sakit ini terus dianggap tidak layak oleh pegawai Jabatan Kebajikan Masyarakat.

Padahal untuk pengetahuan Yang Berhormat Timbalan Menteri walaupun seseorang ibu atau bapa itu anak-anaknya ramai dan mungkin bekerja tetapi pekerjaannya itu sekadar cukup untuk dia pula menampung keperluan hidupnya dengan isteri dan anak-anaknya atau setengah itu kalau bujang pun pendapatan dia pun tak cukup. Jadi begitulah ramainya ibu tunggal yang tua-tua atau bapa-bapa yang tua di kampung-kampung tak dapat pertolongan. Anak pun tak tolong walaupun anak empat lima orang dan Jabatan Kebajikan Masyarakat pula mendapati mereka ini tak layak dengan sebab itu. Jadi hiduplah mereka dalam kesusahan, kemiskinan, tak dapat bantuan. Jadi ingin mendapat penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri adakah kali ini dengan menteri dan timbalan menteri yang baru perkara ini dapat diselesaikan. Terima kasih.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Bangun]*

Dato' Ismail Kasim [Arau]: *[Bangun]*

Puan Noriah binti Kasnon: Silakan Yang Berhormat Pasir Mas.

Tuan Yang di-Pertua: Terpulang kepada Yang Berhormat mana satu?

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Arau minta dahulu.

Tuan Yang di-Pertua: Mana?

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Yang Berhormat Pasir Mas dahulu lepas itu Arau sekali.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih. Mana semua ini kosong Tuan Yang di-Pertua ini? Saya hendak tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri saya bersetuju dengan apa yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Pasir Salak. Yang Berhormat Menteri Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat sebelum ini pun sudah jawab seolah-olah semua masalah orang-orang yang sepatutnya menerima bantuan Jabatan Kebajikan Masyarakat diberi layanan tetapi saya hendak tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri sedar atau tidak ramai lagi di kawasan-kawasan yang mereka tidak menerima bantuan. Orang-orang tua, ibu tunggal tidak

sedikit, cukup ramai dan saya hendak tanya macam mana proses mengenal pasti mereka ini dan caranya bagaimana.

Sebab saya diberitahu bila ada pihak-pihak yang difikirkan patut pergi ke pejabat untuk mendapatkan borang mereka tak dapat borang. Dia kata balik tak ada borang. Kononnya nama ini diangkat oleh pihak-pihak tertentu. Penghululah saya tak tahulah caranya. Kemudian mereka pun balik dan mereka mengharapkan ada pihak-pihak berkenaan turun ke akar umbi untuk memastikan mereka mendapat bantuan juga tidak dapat.

Jadi apakah keadaan di akar umbi ini. Pihak kementerian, ketua pengarah, pegawai yang bertanggungjawab tahu atau tidak masalah yang dihadapi oleh orang-orang yang patut menerima bantuan kebajikan masyarakat ini. Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Yang Berhormat Arau, lain tajuk ataupun sama. Takut saya lupa.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Sama.

Puan Noriah binti Kasnon: Sama?

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Pertama berhubung dengan bantuan. Saya ingin tanya Yang Berhormat Timbalan Menteri soal kadar yang telah ditetapkan oleh pihak kementerian kerana saya difahamkan masih lagi terdapat bukan sahaja di Semenanjung bahkan di Sabah dan Sarawak iaitu kadar yang diterima oleh penerima-penerima bantuan ini ada yang masih lagi dalam peringkat RM80 atau RM90 sebulan yang kalau kita fikirkan dalam keadaan sekarang ianya tidak munasabah.

Yang kedua, dari segi bantuan di masa kecemasan. Contohnya kita ambil pada masa Gelombang 1 dan Gelombang 2 dalam masa banjir besar di Johor dua tiga tahun yang lepas di mana kita lihat Jabatan Kebajikan Masyarakat daerah-daerah kurang bersedia. Selepas kita sudah mendapat amaran dalam Gelombang 1 sepatutnya *preparation* ke arah menyediakan bantuan termasuk makanan sudah pun berada dalam perkiraan pihak pejabat-pejabat daerah. Namun apa yang dilihat dalam Gelombang 2 kalau ada pun wakil rakyat yang berjumpa dengan pegawai-pegawai ini mereka lihat kita terpaksa menunggu hari bekerja sedangkan kalau banjir berlaku hari Jumaat malam hendak tunggu hari Isnin baru bantuan ada sedangkan orang kelaparan, orang perlukan semua bantuan segera seperti *pampers*, pakaian, selimut dan sebagainya tidak dapat dilaksanakan dengan kadar yang segera.

Jadi kita minta pihak kementerian dalam hal ini supaya kita membuat persediaan-persediaan rapi untuk menghadapi semua keadaan yang begitu mendesak sekiranya ia berlaku. Apa pandangan Yang Berhormat Timbalan Menteri?

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih kepada beberapa orang Ahli Yang Berhormat yang telah membuat pertanyaan dan penjelasan sebentar tadi. Saya yakin pegawai-pegawai saya turut mencatat yang mana teguran kita akan bawa tetapi seperti kata Yang Berhormat Pasir

Salak sebentar tadi bahawa masih terdapat ramai ibu tunggal ataupun warga miskin yang masih terlepas pandang oleh pegawai JKM kerana mungkin melalui penyiasatan melihatkan mempunyai beberapa orang anak yang dianggap mampu untuk memberi perhatian kepada kesejahteraan ibu bapa dan sebagainya tetapi kementerian mempunyai satu garis panduan. Asal sahaja memenuhi kriteria yang difikirkan layak seperti warganegara Malaysia, bermastautin di Malaysia, pendapatan di bawah RM700 sebulan dan berkeperluan. Maknanya tidak ada waris ataupun tidak ada ahli keluarga yang boleh menanggung kehidupan mereka biasanya kita luluskan Yang Berhormat.

■1520

Jadi kalau secara umum Yang Berhormat, saya boleh menyatakan di sini bahawa itulah *standard operating procedures* yang kita adakan Tuan Yang di-Pertua. Jika ada masalah spesifik di peringkat daerah, saya mohon diberikan butiran secara terperinci supaya kita boleh memantau secara terus kepada masalah di akar umbi.

Begitu juga saranan daripada Yang Berhormat Pasir Mas sebentar tadi bagaimana proses permohonan diluluskan. Borang-borang sebenarnya memang boleh diambil Yang Berhormat di pejabat-pejabat kebajikan daerah. Walaupun tanpa sokongan daripada ketua kampung ataupun sokongan daripada wakil rakyat, pemohon boleh datang sendiri. Kita sebenarnya Yang Berhormat, tidak ada pilih warna kulit ataupun kepartian dalam memberi bantuan. Itu adalah *basic* asas kita, keperluan asas kita Yang Berhormat, asalkan memenuhi Insya-Allah kita akan beri perhatian.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak minta penjelasan lagi. Kalau Yang Berhormat mengatakan boleh dapat borang di pejabat, saya sangsiilah, minta maaf ya, sebab saya menerima aduan. Mereka tak diberi borang, mereka kata borang ini sesudah dikenal pasti orang-orang tertentu. Ini jawapan daripada orang kampung yang layak patut menerima.

Yang kedua, saya hendak tanya lagi satu, ada kaitan juga. Berapa sebenarnya, sudah jawab dulu peruntukan tetapi juga ada kaedah di mana apabila seseorang itu menerima bantuan kemudian setahun berikutnya, bantuan itu ditarik balik. Dan peruntukan yang ada ini diberi kepada pihak lain. Jadi ada juga penerima-penerima tidak konsisten dari segi menerima bantuan daripada kebajikan masyarakat. Saya masih lagi mengatakan masih sukar untuk mendapat borang, pengadu-pengadu yang patut menerima bantuan kebajikan. Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat. Mungkin kita boleh beri perhatian kepada aduan Yang Berhormat Pasir Mas. Yang Berhormat, saya harap kalau ada bukti saya akan siasat sendiri tentang kes sukarnya mendapatkan borang, kerana memang sebelum ini pun saya ada dengar tetapi tidak ada bukti. Saya harap mendapat maklum balas daripada semua rakan-rakan Ahli-ahli Yang Berhormat. Prosedurnya sama ada mengisi borang sendiri ataupun dibawa oleh ketua kampung atau JKKK atau JKKP.

Selepas menerima permohonan, akan dirujuk dan didaftarkan kes dalam buku indeks bantuan di peringkat daerah, buka fail dan kemudian akan diteruskan dengan siasatan dan pegawai akan turun melawat atau menziarahi rumah-rumah pemohon. Di situlah akan dipertimbangkan, semua ya, bukan sahaja kalau ada peti sejuk ibaratnya ya Yang Berhormat, ada peti sejuk, makna tidak layak, tidak. Sekarang ini arahan Yang Berhormat Menteri adalah kalau ada peti sejuk sekalipun, buka peti sejuk sama ada ulat di dalam atau betul ada makanan di dalam.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Boleh Yang Berhormat, saya minta jalan sekali lagi?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, ini sudah berdialog ini.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tidak berdialog, ramai tidak ada boleh saya gunakan masa ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Saya hendak minta Yang Berhormat boleh ke tidak buat seperti Kementerian Telekomunikasi, kemudian Kementerian Kesihatan. Saya menyanjung tinggi usaha mereka ini sebab mereka mengedar borang-borang kepada Ahli-ahli Parlimen. Boleh tak Yang Berhormat esok Yang Berhormat bawa borang kebajikan kepada Ahli-ahli Parlimen, kata 100 orang. Kita balik, kita akan bagi kepada mereka-mereka yang tidak dapat, kita akan bagi sokongan dan buatlah siasatan supaya mereka ini disahkan layak terima atau tidak. Betul tak Tuan Yang di-Pertua? Ini cadangan yang membawa pahala ni Tuan Yang di-Pertua, sabarlah. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Insya-Allah Yang Berhormat, insya-Allah kita akan sama-sama membuat kerja-kerja kebajikan, sukarela ini, insya-Allah kita akan dapat ganjarannya, saya cuba Yang Berhormat. Ya, sahabat saya Yang Berhormat Tenggara.

Datuk Halimah Mohamad Sadique [Tenggara]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya nak maklumkan kepada pihak kementerian supaya setiap kali bila kementerian *review* kerana setiap enam bulan sekali, Jabatan Kebajikan Masyarakat akan *review* bantuan-bantuan yang akan diberikan kepada pemohon. Saya harap bila tiap kali kita *review* bantuan yang akan diberikan kepada pemohon, ini bersabit dengan apa yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Pasir Mas tadi.

Maknanya kriteria itu, ketetapan terhadap kriteria itu biar dia tetap. Jangan dia baru terima bantuan pada enam bulan pertama dan bila dia *review* balik, enam bulan kedua itu dia tidak terima; dan alasannya adalah sepertimana yang telah dinyatakan oleh Yang Berhormat Pasir Mas tadi. Kenapa tidak disambung *review* nya? Ini kerana anaknya mampu untuk menanggung. Saya juga banyak di antara pengundi-pengundi di kawasan saya yang tidak mendapat bantuan kebajikan dengan alasan bahawa warisnya mampu untuk menanggung. Maka oleh kerana warisnya mampu untuk menanggung,, maka tidak dibenarkan, makna tidak layak untuk mendapat bantuan yang disediakan oleh jabatan, itu pertama.

Keduanya, saya harap bayaran yang dikeluarkan oleh Jabatan Kebajikan Masyarakat ini kepada penerima-penerima bantuan ini Yang Berhormat Timbalan Menteri supaya dapat ditetapkan. Bayaran itu biarlah dibayar secara tiap-tiap bulan, jangan bayaran tiap-tiap bulan itu dibayar tiga bulan sekali, empat bulan sekali, lima bulan sekali kerana ini memberikan ketidakselesaian.

Ini kerana pemohon-pemohon perlukan sangat dengan bantuan ini. Mereka perlukan bantuan ini tiap-tiap bulan tetapi kadar bayaran yang diberikan ini bukan mengikut kepada bulan tetapi mengambil masa tiga, empat atau lima bulan baru diberikan pembayaran. Saya harap pihak kementerian akan mengambil maklum tentang perkara ini. Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat sahabat saya dari Tenggara. Tentang masalah kaji semula ya selepas tamat tempoh, dulu enam bulan, sekarang ini tempohnya adalah 12 bulan Yang Berhormat. Sebelum habis 12 bulan, kita akan *review* dan pegawai akan turun sekali lagi untuk membuat siasatan dan membuat kertas laporan. Biasanya sekarang ini arahan sebelum habis tempoh seseorang penerima itu seboleh mungkin kalau layak kita harap tidak akan putus, tiada ada sebab putus.

Walau bagaimanapun memang terdapat penerima-penerima yang kita anggap produktif maknanya boleh berdikari selepas kita beri bantuan awal. Kita memang tidak menggalakkanlah supaya anak-anak lepas tangan dan menyerahkan semuanya kepada kebajikan. Ini salah satu cara untuk kita menggalakkan anak-anak lebih bertanggungjawab. Walau bagaimanapun kalau memang layak kita akan kaji semula dan sambung...

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: *[Bangun]*

Puan Noriah binti Kasnon: Kemudian Yang Berhormat, Yang Berhormat Pontian, sekejap ya Yang Berhormat. Tentang dakwaan ataupun kenyataan yang mengatakan tidak menerima secara konsisten pada setiap bulan. Yang Berhormat, harus kita tahu bahawa bantuan kebajikan ini ada dua. Satu, skim bantuan Persekutuan dan satu lagi skim bantuan negeri. Saya tidak mahu menyalahkan negeri tetapi kerana jumlah yang diberikan oleh negeri berbeza-beza, jumlahnya mengikut negeri-negeri. Oleh kerana jumlah agak rendah, Majlis Tindakan Ekonomi Negara telah meluluskan tambahan untuk *top-up* kepada jumlah yang diberikan oleh negeri sebanyak 33.3%. Saya difahamkan bahawa jumlah yang ditambah ini turunnya empat kali setahun, maknanya setiap tiga bulan, tiga bulan.

Jadi saya rasa itu adalah jumlah yang dimaksudkan dan bukan skim bantuan Persekutuan yang enam bulan ataupun *straight* 12 bulan yang kita berikan. Itu memang konsisten setiap bulan. Sekarang arahnya kalau boleh 5 hari bulan pada setiap bulan.

Dan menjawab kepada Yang Berhormat Hulu Terengganu sebentar tadi, cara bayarannya ada secara datang ke pejabat mengambil daripada pegawai. Ataupun pegawai mengumpulkan satu lokasi atau satu pusat kelompok dan disampaikan di mana itu ada dicadangkan Ahli-ahli Yang Berhormat boleh turut sama bersama-sama pegawai di masa yang

akan datang ini. Satu lagi dimasukkan ke dalam akaun penerima. Silakan sahabat Yang Berhormat Pontian.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: Terima kasih. Bolehkah pembayaran itu semua sekali dimasukkan terus ke dalam bank dan tidak menyusahkan mereka untuk pergi ke pejabat-pejabat kerana itu juga merupakan satu kos tambahan kepada mereka untuk pergi, itu yang pertama.

Yang kedua, setelah diisi borang, berapa lamakah borang itu akan diproses? Sebab saya mendapat beberapa aduan, terlalu lambat borang tersebut diproses menyebabkan mereka tertanti-nanti keputusan yang dibuat.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat Pontian. Sebenarnya Yang Berhormat, salah satu metode ataupun kaedah kita menyampaikan bantuan ini adalah memang dengan memasukkan ke dalam akaun penerima. Akan tetapi ada di beberapa tempat yang tidak begitu sesuai ke dalam akaun penerima seperti mereka tidak kenderaan untuk keluar ke bandar, ke bank dan sebagainya. Itu memang yang uzur, memang memerlukan pegawai untuk terus, jadi ia mengikut kesesuaian dan persetujuan penerima sebenarnya semasa temu duga Yang Berhormat. Apa yang kedua tadi Yang Berhormat?

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: Tempoh proses.

Puan Noriah binti Kasnon: Ya tempoh proses, minta maaf. Carta aliran proses selepas menerima permohonan. Seboleh mungkin, bukan seboleh mungkin, arahnya Yang Berhormat kalau mengikutkan yang memang ditetapkan oleh kementerian pada masa sekarang yang kita harapkan pegawai-pegawai kebajikan masyarakat daerah akan mengambil perhatian serius kepada arahan oleh kementerian ini. Mestilah dibuat keputusan dan juga pemberitahuan sama ada lulus ataupun tidak dalam tempoh 14 hari daripada tarikh mereka mendaftarkan kes di PKMD ataupun Pejabat Kebajikan Daerah. Kalau ada masalah harap secara spesifik beritahu dan kita akan memantau di bawah Yang Berhormat

■1530

Tuan Yang di-Pertua, seterusnya baru saya hendak masuk Yang Berhormat Pontian..., atau saya tidak payah jawab.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Kalau diizinkan. Saya hendak bertanya dengan kementerian. Adakah kementerian bercadang kerana tadi yang saya nyatakan itu bukan dakwaan tetapi adalah dakwaan sebenarnya yang berlaku di peringkat akar umbi. Saya hendak bertanya dengan kementerian, dari semua masalah yang kita bangkitkan pada hari ini, adakah kementerian bercadang untuk membuat ataupun mengadakan satu kajian untuk mengkaji tahap kepuasan hati pelanggan tentang tahap perkhidmatan JKM yang telah diberikan kepada pemohon-pemohon selaku pelanggan jabatan. Terima kasih.

Puan Noriah Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat Tenggara. Saya kira itu adalah satu cadangan yang baik dan insya-Allah saya akan bawa ke pihak kementerian dan kita akan cuba seboleh mungkin untuk melaksanakan supaya dapat memperbaiki sistem penyampaian

kementerian. Terima kasih Yang Berhormat. Yang Berhormat Pontian meminta kementerian memaklumkan bilangan yang layak menerima bantuan JKM bagi kawasan Parlimen Pontian dan ingin tahu usaha-usaha kementerian mengenal pasti golongan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, sehingga akhir bulan Jun 2008, Pejabat Kebajikan Masyarakat Daerah Pontian Yang Berhormat telah menerima sebanyak 21 kes permohonan baru. Penerima bantuan bulanan sedia ada sebanyak 850 kes iaitu:

Penerima bantuan	Jumlah kes
Bantuan orang tua	256
Bantuan kanak-kanak	316
Elaun pekerja cacat	161
Bantuan am	113
Bantuan penjagaan orang kurang upaya terlantar	4

Jabatan Kebajikan Masyarakat ataupun JKM menerima laporan kes dan laporan baru untuk mendapat bantuan kebajikan melalui saluran termasuklah datang sendiri ke pejabat kebajikan masyarakat daerah, kes-kes dirujuk oleh wakil-wakil rakyat, ahli-ahli jawatankuasa kemajuan keselamatan kampung, ketua kampung, penghulu ataupun orang awam serta aduan menerusi Talian NUR dan media masa merupakan tambahan kepada aktiviti tetap JKM melalui Unit Bergerak Penyayang yang menjalankan program dengan izin secara *outreach* kumpulan sasar JKM.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, saya cuba cari rakan-rakan yang ada di dalam Dewan ini. Yang Berhormat Kanowit meminta kerajaan lebih prihatin terhadap keperluan penerima bantuan memandangkan penerima bantuan yang telah dihentikan bantuannya tanpa alasan yang sewajarnya manakala permohonan baru pula terpaksa melalui proses kelulusan bantuan yang memakan masa terlalu lama.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Kanowit, terdapat dua jenis bantuan kebajikan yang disediakan oleh JKM iaitu Skim Bantuan Persekutuan dan juga Skim Bantuan Negeri. Bantuan Am Kerajaan Negeri boleh dipertimbangkan untuk ibu-ibu tunggal dan lain-lain kumpulan sasar sekiranya memenuhi syarat serta prosedur kelulusan dan kadar bantuan yang ditetapkan oleh Kerajaan Negeri.

Terdapat kes-kes di mana bantuan diberhentikan sementara kerana klien tidak dapat dihubungi untuk disediakan laporan kaji semula bagi meneruskan bantuan walaupun surat panggilan untuk hadir ke pejabat telah dihantar. Walau bagaimanapun Yang Berhormat, bantuan akan diteruskan semula sekiranya penerima didapati layak setelah pegawai JKM daerah mengambil tindakan membuat lawatan ke rumah klien bagi menyediakan laporan kaji semula.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, bagi Sabah dan Sarawak cuma dua jenis bantuan sahaja buat masa ini yang menerima pakai Skim Bantuan Persekutuan iaitu EPC atau

Elaun Pekerja Cacat dan juga bantuan untuk penjagaan pesakit kronik ataupun OKU terlantar, yang lain-lain belum lagi dipanjangkan Yang Berhormat tetapi berita baik untuk Sarawak. Insya-Allah pada Januari 2009 akan menerima pakai semua jenis Skim Bantuan Kerajaan Persekutuan ke Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, setiap permohonan bantuan kebajikan dikendalikan mengikut prosedur yang telah ditetapkan seperti mana yang saya katakan tadi ada dengan izin, *standard operating procedure* termasuklah siasatan dan lawatan ke rumah bagi tujuan menyediakan laporan. Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, Ahli Yang Berhormat Jempol mencadangkan supaya ibu-ibu tunggal dan ibu-ibu tinggal yang miskin serta mempunyai anak-anak yang ramai dan tanggungan bersekolah diberikan pinjaman untuk menjalankan projek-projek secara kecil-kecilan seperti membuat makanan tradisional dan juga barangan kraf.

Kementerian Pembangunan Wanita Keluarga dan Masyarakat sentiasa menggalakkan wanita berusaha meningkatkan diri supaya mencapai tahap ekonomi melalui penyertaan dalam aktiviti yang dapat menjana pendapatan seperti projek-projek perusahaan, pertanian dan perkhidmatan walaupun ianya dijalankan secara kecil-kecilan. Walau bagaimanapun, kementerian tidak mengeluarkan dana untuk pinjaman. Kementerian menerusi Jabatan Pembangunan Wanita ataupun JPW menyediakan pelbagai program bagi membangunkan kapasiti golongan wanita termasuk ibu-ibu tunggal, wanita miskin dan juga siswazah menganggur. Antara program kemahiran yang diadakan adalah seperti Program Jejari Bestari iaitu berbentuk latihan kemahiran. Ya Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Tuan Yang di-Pertua, tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri mengatakan bahawa ibu-ibu tunggal dan ibu-ibu tinggal akan diberi perhatian. Ada atau tidak cadangan kementerian supaya mengambil tindakan kepada bapa-bapa yang meninggalkan sebab kita dapati bahawa ibu tinggal kita beri bantuan tetapi bapa yang meninggalkan itu hidup dengan senang lenang tanpa memberi perhatian kepada anak-anak yang ditinggalkan. Ada cadangan atau tidak. Terima kasih.

Puan Noriah Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat Hulu Terengganu. Sebenarnya istilah ibu tinggal tidak ada dalam kementerian tetapi saya menyebut semula apa yang telah dinyatakan oleh Yang Berhormat Jempol dan tentang cadangan tindakan kepada bapa yang meninggalkan isteri dan juga anak-anak ini. Yang Berhormat, inilah kesedaran yang perlu dimainkan oleh kaum lelaki, suami dan kaum bapa dan sebenarnya tindakan-tindakan adalah melalui saluran undang-undang dan kita di pihak kementerian memberikan kaunseling, panduan ke arah mana tindakan itu boleh disalurkan.

Cuma kita bertindak sebagai sebuah kementerian kita tidak ada mengambil tindakan untuk menyaman ataupun menguatkuasakan kerana itu adalah di pihak yang ditinggalkan atau pihak ibu tunggal sendiri Yang Berhormat tetapi kita membantu termasuk dari segi kaunseling

dan juga menguruskan emosi rakan-rakan wanita kita. Ya Yang Berhormat Jempol. Tidak habis lagi Yang Berhormat Jempol.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Tidak habis. Tuan Yang di-Pertua, selalunya ibu-ibu tunggal ini mempunyai tanggungan yang ramai terutama sekali anak-anak yang bersekolah. Bebanan yang terpaksa ditanggung ibu-ibu tunggal ini amat berat untuk membiayai persekolahan anak-anak mereka. Ada terdapat sebahagian ibu tunggal ini yang aktif menjalankan industri-industri kecil dan juga projek-projek tertentu yang boleh menambah sumber pendapatannya. Ini peranan kementerian dalam membantu supaya mereka ini dapat mengembangkan industrinya supaya dapat dipertingkatkan lagi pendapatan mereka.

Puan Noriah Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat Jempol yang nampaknya begitu prihatin tentang nasib ibu-ibu tunggal. Sebenarnya Yang Berhormat, seperti yang saya katakan tadi kita tidak ada dana tetapi kita banyak mengadakan Program Pintar, Perkongsian Pintar dengan Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi bersama dengan MARA, Pusat Giat MARA, dengan Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani dan AIM atau Amanah Ikhtiar Malaysia yang mana kita JPW, Jabatan Pembangunan Wanita misalnya di peringkat negeri memanggil wakil-wakil daripada pengeluar pinjaman atau yang mempunyai dana ini dan kita mengumpulkan ibu-ibu tunggal ini, kemahiran kita berikan seperti dalam Jejari Bestari atau I-KIT, inkubator khas untuk ibu tunggal, kursus dan kemahiran tiga hingga enam bulan ini.

Kemudian kita salurkan mereka kepada salah satu daripada pengeluar atau pemberi dana ini sama ada dalam bentuk insentif atau dalam bentuk pinjaman dan memang kita secara berterusan kita jalankan. Yang Berhormat, yang terbaru Insya-Allah kita akan adakan di peringkat negeri Selangor pada 1 Ogos ini yang mana kita kumpulkan agensi-agensi pemberi pinjaman di bawah Kementerian Pembangunan Usahawan. Seterusnya Yang Berhormat, satu lagi program yang terbaru.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Satu soalan lagi. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Tadi Yang Berhormat Timbalan Menteri menyebutkan yang kita tidak ada dana dan kementerian bekerjasama dengan kementerian yang ada dan sebagainya. Tidakkah kementerian bercadang bukan sahaja menumpang ke atas program-program yang ada pada kementerian-kementerian yang lain tetapi membangunkan program-program khusus dengan kerjasama kementerian yang lain tetapi menjadikan itu program kepada kementerian sendiri, satu. Keduanya segala ilmu-ilmu kemahiran yang hendak diberikan kepada ibu-ibu tunggal ini tidak cukup setakat memberikan kemahiran dari segi keilmuannya sahaja.

■ 1540

Dia punya proses *follow through* itu mesti ada. Maknanya kalau sudah diberikan ilmu, sudah diberikan kemahiran, misal kata kemahiran dalam bidang jahitan contohnya *follow through* dia mesti ada. Bila dia balik nanti ada kemudahan mesinnya, kemudahan tempat untuk dia memulakan perniagaan dan sebagainya.

Jadi saya harap supaya kementerian melihat kepada program yang akan dilaksanakan ini bukan sekadar melepaskan batuk di tangga sahaja dengan memberikan kemahiran kursus dan sebagainya setakat itu sahaja. Akan tetapi mesti diselesaikan tugas dan tanggungjawab itu untuk mencipta kejayaan kepada ibu-ibu tunggal yang perlukan kepada pembelaan kementerian ini. Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat Tenggara. Sememangnya itu adalah menjadi salah satu daripada kekangan di peringkat kementerian kerana kita tidak mempunyai dana untuk membantu. Kita faham kerana ibu-ibu tunggal ataupun wanita miskin ini sekiranya hanya diberikan kemahiran dan juga membangunkan kapasiti mereka sahaja tanpa ada modal untuk memulakan perniagaan memang agak susah dan memang memerlukan *follow through*.

Saya bersetuju Yang Berhormat dan kita akan ambil perhatian tentang cadangan yang baik tersebut. Insya-Allah beberapa program yang saya sebutkan tadi akan kita adakan secara perintis di peringkat negeri antaranya projek vermikompos ataupun cacing, ikan keli, membela lintah dan cacing, tanaman keladi serta teh herba. Satu program terbaru Satu Kampung Satu Produk wanita tani. Merupakan satu projek khas JPW untuk melahirkan usahawan tani di kalangan wanita dan para peserta terdiri daripada wanita miskin, diberi latihan dan tapak. Ini adalah yang projek rintis kita adakan di Pahang. Kita ada membantu untuk mendapatkan pasaran bagi produk pertanian mereka dan ianya melibatkan penanaman bunga melur untuk perusahaan teh herba.

Tuan Yang di-Pertua, selain daripada program-program yang saya katakan tadi terdapat program-program lain dengan kerjasama kementerian dan agensi lain yang turut prihatin. Mereka memang mempunyai program-program khas untuk ibu-ibu tunggal ini seperti yang baru-baru ini diumumkan oleh Yang Berhormat Menteri daripada Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi. Silakan Yang Berhormat Batu Pahat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Ini tentang ibu tunggal ini, yang berpunca daripada suami yang tidak bertanggungjawab ini. Sekarang ini ada satu trend saya lihat kebanyakan ibu tunggal ini mereka menubuhkan Persatuan Ibu Tunggal yang juga mereka memerlukan dana. Saya ingin tahu apakah kementerian ada menyediakan peruntukan khas kepada Persatuan Ibu Tunggal? Supaya mereka ini dapat membela nasib mereka ini secara lebih tersusun, lebih teratur dengan memberikan peruntukan kepada aktiviti mereka dan memberikan bantuan. Jika sekiranya mereka ada satu projek yang khusus yang mereka dapat kembangkan pula untuk membela ibu-ibu tunggal lain yang berpunca daripada suami yang tidak bertanggungjawab ini.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat Batu Pahat, saya kira sama ada masalahnya ibu tunggal itu balu ataupun ditinggal suami masalahnya sama iaitu kehilangan pemberi nafkah ataupun hilang mata pencarian.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Pohon penjelasan.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar)] *mempengerusikan Mesyuarat*

Puan Noriah binti Kasnon: Sekejap ya Yang Berhormat Silam, sebentar ya. Kita memang tidak ada Yang Berhormat, bajet khusus untuk diberikan kepada persatuan-persatuan ibu tunggal. Akan tetapi yang kita ada ialah memberikan program seperti yang saya katakan tadi sama ada sulaman, jahitan manik, jahitan dan sebagainya. Tidak ada kursus seperti yang dikeluarkan oleh kementerian lain Yang Berhormat. Namun kita boleh memandu mereka untuk tidak buntu terhadap permasalahan ini. Ya, Yang Berhormat Silam.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Panjang lagikah Yang Berhormat Timbalan Menteri?

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih timbalan menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tolong minta jawapan.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Saya mohon penjelasan tentang...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Silam berhenti dulu. Saya tanya sini dulu.

Puan Noriah binti Kasnon: Tidak begitu panjang Tuan Yang di-Pertua kerana saya hanya akan menjawab kepada persoalan Ahli-ahli Yang Berhormat yang ada di dalam Dewan sahaja.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih timbalan menteri. Saya hanya ingin memohon penjelasan daripada Yang Berhormat Timbalan Menteri iaitu berhubung dengan program penambahan penempatan.

Tidakkah ia bertindih dengan program-program yang dibuat oleh Kementerian Kemajuan Luar Bandar iaitu dari segi Program Satu Kampung Satu Produk. Saya ingin tahu juga berapa ramai wanita di negeri Sabah yang terlibat dalam program penambahan penempatan ini. Jikalau di Silam, di kawasan saya belum ada program penambahan penempatan ini, saya berharap supaya dapat ia diwujudkan di kawasan saya sebab Silam ini kalau dari segi pengundi wanita merupakan yang teramai di negeri Sabah. Terima kasih.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat Silam. Sebenarnya Program Satu Kampung Satu Produk ini belum lagi dibawa ke kawasan Parlimen lain, Yang Berhormat. Ini adalah satu projek rintis yang baru kita mulakan di Pahang. Projek penanaman bunga melur di mana kita menggunakan tanah Jabatan Pertanian dan kita menggunakan sistem *contract farming* Yang Berhormat. Sekiranya ini berjaya Yang Berhormat, insya-Allah kita yakin akan kita dapat kita kembangkan.

Mungkin tajuknya nampak sama dengan Kementerian Luar bandar tetapi saya kira ini adalah satu rintis, percubaan daripada pihak kementerian dan tidak berniat untuk mengganggu ataupun bertindih dengan apa yang telah diberikan oleh kementerian lain, ini pengembangan sahaja, Yang Berhormat.

Sebenarnya program-program kemahiran kepada kumpulan wanita miskin Yang Berhormat, di Silam saya yakin sudah ada. Akan tetapi dalam bentuk yang kecil kerana program seperti Jejari Bistari hanya melibatkan 30 orang sahaja pada satu-satu masa untuk setiap negeri. Mungkin ada wakilnya empat hingga lima orang sahaja, mungkin daripada Silam. Insya-Allah kita akan teruskan program ini untuk membantu kaum ibu yang miskin.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Maran. Beliau meminta kementerian mewujudkan Program Pemulihan Dalam Komuniti ataupun PDK di dalam kawasan Maran. Untuk makluman sahabat saya pada masa ini telah ada sebuah program PDK di kawasan Parlimen Maran iaitu PDK Teratai, FELDA Jengka 21 Maran. PDK ini dikendalikan oleh seramai empat pekerja telah mendapat manfaat kepada 31 orang OKU. Sungguhpun begitu Yang Berhormat, sekiranya keperluan tambahan PDK ini benar-benar perlu di kawasan Yang Berhormat kementerian tidak ada halangan untuk membuka PDK yang baru di kawasan Ahli Yang Berhormat. Silakan sahabat saya Yang Berhormat Kuala Krau.

Tuan Haji Ismail bin Mohamed Said [Kuala Krau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih timbalan menteri. Sebenarnya fakta ini tidak berapa betul ini. Jengka 21 di bawah Parlimen Kuala Krau. Di bawah Parlimen Kuala Krau ini ada dua PDK iaitu Jengka 21 dan Jengka 19. Memang di Parlimen Maran belum ada lagi PDK. Saya minta bantulah sahabat saya di Maran.

Puan Noriah binti Kasnon: Okey, terima kasih Yang Berhormat. Rupanya sahabat dari Pahang yang membetulkan fakta ini, terima kasih Yang Berhormat. Jikalau begitu kedudukannya Yang Berhormat, saya pasti tidak ada masalah untuk kita mewujudkan satu PDK. Ini kerana Yang Berhormat Maran kata dalam 90 orang OKU di sana yang memerlukan tempat ini, insya-Allah.

Seterusnya Tuan Yang di-Pertua, pada sahabat-sahabat yang ada di dalam Dewan. Yang Berhormat Kota Belud ada menyentuh mengenai gejala homoseksual di negara ini serta mencadangkan supaya diadakan kempen-kempen yang sesuai untuk menyedarkan masyarakat akan bahaya gejala tersebut. Beliau turut meminta kementerian memantau dan menyediakan khidmat nasihat kepada mereka yang terlibat dalam aktiviti ini.

Usaha memantau gejala sosial seperti homoseksual bukanlah merupakan tanggungjawab Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat semata-mata. Sebaliknya tanggungjawab ini memerlukan penglibatan dan komitmen semua lapisan masyarakat dan ianya sukar untuk dibedung oleh hanya sesebuah institusi ataupun kementerian sahaja. Ya Yang Berhormat Putatan, hendak bantu?

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri. Saya tertarik dengan hujah daripada Kota Belud. Jadi Yang Berhormat semalam saya baca di *New Straits Times* soal *swinging club* ini, ini masalah keluarga Yang Berhormat. Apakah pendirian kementerian terhadap soal *swinging club* ini bertukar pasangan berleluasa di ibu kota kita, okey atau tidak?

■1550

Puan Noriah binti Kasnon: [Ketawa] K.O. Yang Berhormat. Ini adalah satu budaya yang songsang Yang Berhormat dan memang kita semua sama-sama bertanggungjawab untuk memperbetulkan masyarakat dan trend songsang ini Yang Berhormat.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: [Bangun]

Puan Noriah binti Kasnon: Gejala ini Yang Berhormat adalah merupakan satu isu yang terlalu subjektif kerana pelaku-pelakunya sebenarnya sukar kita kenal pasti. Golongan ini boleh terdiri daripada ahli masyarakat biasa yang menjalani kehidupan seperti orang normal, ada kerjaya dan mempunyai keluarga dan anak-anak yang ramai. Justeru, kesukaran kita mengenal pasti kumpulan ini, menyukarkan juga usaha-usaha pemantauan dalam menangani gejala sosial ini Yang Berhormat.

Saya yakin institusi-institusi keagamaan, institusi keluarga, institusi pendidikan perlu sama-sama mengorak langkah memberikan tunjuk ajar dan pendedahan awal mengenai keburukan dan bahaya gejala homoseksual di kalangan anak-anak daripada kecil lagi supaya mereka dapat membesar menjadi manusia mengenal baik dan buruk dan mampu membuat pilihan yang terbaik untuk diri mereka. Kegagalan institusi-institusi ini Yang Berhormat, sudah tentu akan menyumbang kepada peningkatan gejala songsang ini Yang Berhormat.

Ya, Yang Berhormat Kota Belud.

Dato' Abd. Rahman Dahlan [Kota Belud]: Terima kasih Yang Berhormat Timbalan Menteri dan juga Tuan Yang di-Pertua. Dalam soalan saya, dalam ucapan saya tempoh hari, saya bertanya tentang apakah ada cadangan daripada kementerian untuk membuat satu *survey*. Satu *survey* yang khusus untuk menentukan berapa ramai di kalangan anak-anak muda kita, terutamanya di ibu kota yang terjebak dalam kegiatan homoseksual ini. Tujuannya ialah supaya rakyat tidak terperanjat jika ada kes-kes homoseksual yang berlaku di negara kita ini. Mungkin juga kementerian perlu memikirkan *segmentation* dari segi *survey* ini. Ada yang profesional, ada yang memegang jawatan penting sama ada mereka terlibat dalam kegiatan-kegiatan yang boleh merosakkan negara, moral dan keluarga ini.

Jadi, saya hendak tanya kepada Yang Berhormat Menteri, apakah ada tujuan, cadangan daripada kementerian untuk mengadakan *survey* homoseksual ini?

Puan Noriah binti Kasnon: Buat masa ini Yang Berhormat, kita belum ada lagi sebarang kajian khusus mengenai kumpulan pelaku homoseksual ini tetapi saya yakin gejala ini

memang sangat membimbangkan dan kita akan angkat perkara ini Yang Berhormat. Ya, Yang Berhormat Batu Pahat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin membangkitkan satu perkara oleh kerana belum ada *survey* yang dibuat dan oleh kerana gejala ini sebenarnya adalah gejala yang sudah lama menular. Jadi, apakah kementerian tidak berhasrat sebenarnya untuk mewujudkan satu unit khas di bawah kementerian iaitu unit yang boleh memberikan khidmat nasihat untuk membanteras gejala ini ataupun menangani masalah ini. Kalau tidak ada unit khas ini, maka perkara ini akan terbiar sebab perkara ini sebenarnya datang juga akibat daripada budaya. Budaya yang mempengaruhi anak-anak muda kita.

Jadi, sebab itu saya fikir kalau kita ada pakar-pakar dalam bidang lain, sudah sampai masanya kementerian mempunyai kepakaran menangani gejala yang saya bimbang satu hari nanti kalau di universiti luar negara sudah ada kelab-kelab homoseksual yang dibenarkan, maka mungkin suatu hari nanti wujud di negara kita pula.

Puan Noriah binti Kasnon: Terima kasih Yang Berhormat, kita semua memang sama-sama turut bimbang tentang trend kehidupan masyarakat hari ini. Walaupun kita belum ada kajian spesifik Yang Berhormat, tetapi kementerian pada bulan Ogos 2007 telah membuka satu pusat bantuan khidmat sosial di kawasan Chow Kit bersama dengan satu NGO yang mana kita menyediakan perkhidmatan sosial dan kebajikan kepada penghidap HIV AIDS, pekerja seks dan juga mak nyah.

Kumpulan ini Yang Berhormat, memang memerlukan satu pendekatan yang lain sedikit kerana kehidupan mereka yang sebegitu rupa dan kalau melihat kita datang, memang mereka tidak akan singgah pun ke tempat itu Yang Berhormat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Maksud saya, tidakkah ada cadang hendak wujudkan unit khas ini? Beri perhatian dan keutamaan.

Puan Noriah binti Kasnon: Insya-Allah, Yang Berhormat. Saya akan bawa ke perhatian kementerian dan saya yakin kita akan sama-sama memberi perhatian yang khusus ya, Yang Berhormat. Satu untuk kajian dan satu untuk unit khas untuk memantau dan menangani masalah sosial ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Timbalan Menteri, saya ingat boleh kita pindah daripada itu.

Puan Noriah binti Kasnon: Okey, Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kalau banyak masih berminat, jemputlah dia orang, Yang Berhormat Putatan, Yang Berhormat Batu Pahat, Yang Berhormat Kota Belud dan sebagainya, untuk bincang lanjut lagi Yang Berhormat.

Puan Noriah binti Kasnon: Okey, Tuan Yang di-Pertua. Saya yakin ya, Yang Berhormat Menteri akan sentiasa buat perjumpaan berkala dengan Ahli-ahli Yang Berhormat mengenai satu-satu isu yang timbul.

Saya kira Tuan Yang di-Pertua, itu sahaja isu terakhir yang perlu saya jawab. Mana-mana persoalan yang tidak dapat saya jawab pada hari ini kerana penyoal ataupun Ahli-ahli Yang Berhormat yang bertanya tidak ada di dalam Dewan, insya-Allah, saya akan panjangkan jawapan secara bertulis. Akhir sekali, saya ingin merakamkan setinggi-tinggi ucapan terima kasih kepada semua Ahli-ahli Yang Berhormat. Segala pandangan, saranan, teguran dan cadangan akan diberikan perhatian yang serius oleh pihak kementerian untuk kita sama-sama melaksanakan program-program dan aktiviti untuk melahirkan masyarakat yang penuh harmoni dan sejahtera Yang Berhormat. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih. Dalam peraturan 7(5) – Tuan Yang di-Pertua termasuklah Timbalan Yang di-Pertua ataupun mana-mana orang yang dilantik menjadi Pengerusi persidangan, makna tak perlulah kata Timbalan Yang di-Pertua. Menteri juga begitu, sama ada dia menteri, timbalan menteri ataupun Setiausaha Parlimen, di bawah peraturan 98 telah dipanggil menteri di dalam Dewan. Terima kasih Yang Berhormat. Saya sekarang ingin menjemput Menteri - Kementerian Sumber Manusia.

3.56 ptg.

Menteri Sumber Manusia [Datuk Dr. S. Subramaniam]: Tuan Yang di-Pertua, lebih kurang 10 orang Ahli-ahli Yang Berhormat telah mengambil bahagian di dalam perbahasan tentang kementerian saya, tetapi pada hari ini saya cuma nampak satu orang sahaja di dalam Dewan... [Ketawa] Lagi sembilan tidak ada. Saya minta keizinan cuma menjawab satu sahaja dan yang lain saya ingat saya akan beri secara bertulis... [Ketawa]

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat daripada Ledang mendapati gaji pekerja ladang kelapa sawit dan getah adalah rendah berbanding dengan keuntungan majikan hasil daripada kenaikan harga kelapa sawit dan getah. Bagi maklumat Dewan yang mulia ini, Kementerian Sumber Manusia sentiasa prihatin terhadap kebajikan pekerja-pekerja ladang dan dalam masa yang sama turut menjaga kepentingan para majikan.

Bagi para pekerja ladang yang berkesatuan, perjanjian kolektif yang termeterai di antara MAPA dan NPEW telah memperuntukkan kaedah penetapan pendapatan pekerja-pekerja ladang. Purata pendapatan bulanan bagi penoreh getah adalah sebanyak RM760 sebulan, sementara bagi pekerja ladang kelapa sawit ialah antara RM840 dan boleh sampai daripada RM1,900 kepada orang yang bekerja kuat. Pecahan pendapatan bulanan bagi penoreh getah ialah mengikut beberapa jenis bayaran yang termasuk *basic pay*, *price bonus*, pendapatan daripada *latex* dan getah *scrap*, elaun kedatangan dan elaun perumahan.

Manakala untuk pekerja di dalam ladang kelapa sawit, pendapatan mereka datang daripada *basic pay*, *price bonus*, elaun kedatangan, elaun perumahan dan elaun *shift*. Untuk *harvester*, pendapatan mereka ialah daripada *basic pay*, *price bonus*, *addition price bonus* dan elaun kedatangan. So, pada masa sekarang, ada perjanjian di antara majikan dan kesatuan dan

perbincangan sedang diadakan pada masa sekarang. Mungkin lepas perjanjian yang baru ini, pendapatan untuk golongan-golongan ini akan dinaikkan.

Selain daripada itu, pekerja ladang turut menerima beberapa kemudahan asas yang disediakan oleh pihak majikan bagi memastikan keselesaan para pekerja seperti perumahan pekerjaan, bekalan air dan elektrik, kemudahan perubatan, peruntukan tanah untuk bercucuk tanam dan kemudahan pusat asuhan kanak-kanak. Ini merupakan faedah bukan kewangan yang diterima oleh pekerja ladang. Walau bagaimanapun, Kementerian menggalakkan para majikan untuk mengagihkan keuntungan mereka dengan pekerja terutamanya keuntungan yang diperoleh daripada harga komoditi yang tinggi dan kos sara hidup yang tinggi.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *[Bangun]*

Datuk Dr. S. Subramaniam: Itulah sahaja jawapan saya.

■ 1600

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Minta penjelasan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri. Saya telah mendengar tadi Yang Berhormat Menteri memberikan penjelasan jawapan menyentuh dengan pendapatan pekerja-pekerja ladang.

Untuk makluman Yang Berhormat Menteri, berdasarkan kepada pengalaman saya di kawasan saya, pekerja-pekerja ladang ini. Ladang Rebana, Ladang Seberang dan beberapa ladang lagi, saya mendapati keadaan mereka begitu menyedihkan. Pekerja-pekerja India dan juga pekerja-pekerja Melayu di ladang-ladang ini.

Saya hendak minta daripada Yang Berhormat Menteri membuat satu tindakan ataupun mengambil satu tindakan yang sewajarnya ataupun daya usaha yang sewajarnya terhadap pengusaha-pengusaha ladang ini. Kebanyakan ladang-ladang ini adalah ladang yang besar-besar, *it is a plantation companies*, dengan izin. *Plantation company* ini membuat keuntungan yang begitu banyak sekali, beratus-ratus juta ringgit setahun.

Walaupun tadi Yang Berhormat Menteri ada sebut ada tadikalah, ada itulah, ada inilah tetapi saya rasa apa yang diberi balik oleh syarikat-syarikat perladangan ini *is nothing*, dengan izin. Ialah, ada macam melepaskan batuk di tangga sahaja. Keuntungan yang ada diperoleh beratus juta ringgit itu, kenapa tidak dilaburkan semula di kawasan berkenaan, mengadakan projek-projek ekonomi yang berasaskan kepada sumber-sumber tempatan ataupun pertanian yang boleh memberi peluang kepada pekerja-pekerja ladang ini ataupun anak-anak mereka, keluarga mereka untuk mendapatkan pekerjaan, mendapatkan peluang ekonomi, meningkatkan pendapatan. Ini nampaknya sudah berapa puluh tahun syarikat-syarikat ladang ini mengaut keuntungan, memeras titik peluh pekerja-pekerja ladang India dan juga Melayu ini. Saya sedihlah kerana keuntungan yang begitu banyak ini bawa ke mana sebenarnya? Syarikat-

syarikat *plantation* ini bawa ke mana? Bawa kepada *shareholders*, dividen, beri kepada *shareholders*, ataupun membuat projek-projek lain di luar negara ke, buka kawasan perladangan di luar negara, di Indonesia kah, di mana kah?. Yang tidak ada membela kepada pekerja-pekerja ladang.

Jadi, persoalan saya, mengapa pihak kerajaan tidak mengambil daya usaha untuk memanggil syarikat-syarikat perladangan ini dan setengahnya syarikat perladangan ini dimiliki oleh kerajaan. Sime Darby, Guthrie, *it is belongs to the government*, dengan izin. *Is belong to the government. The employers are the government, the owner, the shareholders is government*, dengan izin. So, kalau ini berlaku bermakna kerajaan tidak prihatin kepada pekerja-pekerja ladang yang miskin.

Saya memperjuangkan termasuklah peladang-peladang atau pekerja-pekerja ladang terdiri daripada masyarakat India. Saya tidak ada memilih bulu dalam hal ini. Kalau India miskin, kita bela mereka. Kalau Cina miskin, kita bela masyarakat Cina. Kalau Melayu miskin, kita bela mereka. Khusus hari ini kita membincangkan pekerja ladang. Kebanyakan mereka masyarakat India. Apabila mereka tidak terbela, kita yang menjadi sasaran. Kerajaan, wakil rakyat, kita yang dikatakan tidak mengambil berat tentang nasib pekerja-pekerja ladang ini. Jadi, tolong Yang Berhormat, sebagai menteri yang berkenaan saya rasa *it's about time*, dengan izin. *Call, call all these directors, general managers, chairman* kah, apa kah. Beri mereka ini faham sedikit perjuangan kita.

Perjuangan kita bukan setakat melepaskan batuk di tangga sahaja dengan beri hamperlah, beri sari lah waktu Deepavali. *Do something better than that. Economic projects. You know.... [Tepuk] Don't they understand this*, dengan izin. Kita boleh bercakap, wakil rakyat boleh bercakap, Ahli Parlimen bercakap bergegar dalam Dewan ini tetapi kita tidak ada fulus, tidak ada kuasa, tidak ada keupayaan untuk melakukan, melaksanakan projek-projek ini, mereka *managers, directors, chairman* jangan mereka asyik sibuk main golf jer. Main golf di luar negara, main golf di sana, main golf di sini. Gaji besar RM20,000, RM30,000 sebulan. Kereta besar, isteri pun besar... *[Ketawa]* Ini nak marah ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Pasir Salak sudah habis dah?

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Beri lepas sedikit dahulu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sudah, lepas dah itu.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Puas-puas. Orang kampung hendak dengar ini.... *[Ketawa]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Itu yang belakang pun dengar Yang Berhormat.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya. Sila.

Dato' Haji Lilah bin Yassin [Jempol]: Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Jempol pun hendak lepas juga ini.

Dato' Haji Lilah Yassin [Jempol]: Tidak ada Tuan Yang di-Pertua. Hendak tambah sedikit boleh?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Silam duduk dahulu ya.

Dato' Haji Lilah Yassin [Jempol]: Saya tengok kemerosotan undi daripada perkampungan pekerja-pekerja estet sehinggakan Barisan Nasional kalah teruk di kawasan-kawasan tersebut. Saya hendak tanya bidang kuasa menteri, menteri yang bertanggungjawab ini, masuk tidak bidang tugasnya untuk memastikan jalan masuk ke perkampungan India yang tinggal di estet-estet, di kawasan-kawasan ladang ini yang tidak dinaiktarafkan.

Jadi, kalau boleh kita hendak gunakan kuasa menteri ini, paksa syarikat ini bina jalan supaya masyarakat situ dapat infrastruktur yang baik dan mereka tidak marah kepada Barisan Nasional. Pilihan raya esok, dia undi Barisan Nasional.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat Silam.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Menteri. Pertama sekali saya, iaitu salah satu ladang antara yang terbesar di kawasan Parlimen Silam adalah ladang yang dimiliki oleh Sime Darby. Di ladang Giram dan Mosten.

Apa yang menyedihkan ialah mereka telah bekerja di ladang-ladang tersebut lebih kurang lebih tua daripada saya sebenarnya dan gaji yang mereka peroleh hanya lebih kurang RM9 dalam satu hari. Jadi, saya mohon mencadangkan di sini kepada kementerian yang bertanggungjawab dalam hal ini supaya dapat mengkaji semula kadar gaji yang diterima oleh pekerja-pekerja ladang di kawasan ladang Giram dan Mosten.

Selain daripada itu juga, dari segi kebajikan, kita melihat pekerja-pekerja ladang di kawasan tersebut apabila mereka mencapai umur pencen, tidak ada satu pembelaan pun yang diberikan kepada mereka dan mereka perlu keluar daripada ladang Giram dan Mosten. Syukurlah kalau ada anak mereka yang berjaya dalam pendidikan, itulah tempat mereka bernaung. Jadi, saya ingin menyarankan dan mencadangkan kepada kementerian yang bertanggungjawab dalam hal ini supaya mencadangkan kepada syarikat-syarikat besar ini seperti Sime Darby untuk tanah yang begitu luas di peruntukkan kawasan-kawasan tertentu sama ada di

persekitaran ladang-ladang yang ada di Mosten dan Giram itu diperuntukkan untuk menjadi kawasan perumahan ataupun tempat untuk mereka bercucuk tanam.

Ini kerana jaminan yang mereka peroleh daripada PERKESO dan sebagainya mungkin hanya boleh menyara hanya sekadar setahun atau dua tahun. Yang selepas itu tidak ada. Jadi, saya nampak sebab kebetulan mereka ini memang, saya tidak hairanlah kalau kawasan Mosten dan Giram pada pilihan raya baru-baru ini pun dari segi peratusan undi yang diperoleh oleh calon-calon Barisan Nasional merosot. Mungkin faktor-faktor ini apabila baru-baru ini mereka jemput saya waktu ada keuzuran di tempat tersebut.

Selain daripada itu juga kemudahan asas yang kita dapati di kawasan ladang-ladang yang ditadbir oleh Sime Darby ini sangat berkurangan dan tidak begitu diambil perhatian, rumah-rumah peneroka ataupun pekerja di kawasan ladang-ladang tersebut, dari segi saiz keluarga itu memang mempunyai lima orang anak memang tidak menampunglah sebab saya sendiri naik ke rumah mereka yang hanya mempunyai dua buah bilik, lepas itu dapur dan kita berharaplah supaya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat Silam. Saya ingat ini dah habis..., Jempol ya.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: ...*Orientation* ini, dengan izin. Saya bercakap ini adalah lebih baik dari saya berhadapan dengan penduduk dan rakyat saya di kawasan Silam yang nanti mereka juga akan hentam saya. Lebih baik saya bercakap di Dewan yang mulia ini supaya kementerian yang bertanggungjawab dapat bertanggungjawab untuk memastikan keadaan ini. Jangan sampai pihak Pembangkang yang membangkitkan isu ini. Seolah-olah kita semua wakil daripada Barisan Nasional ini tidak bertanggungjawab dan tidak berani menyuarkan perkara ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

■1610

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya hendak tanya dengan...

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya nampak Yang Berhormat Tenggara bangun lagi.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat Menteri, adakah kerajaan benar-benar membela nasib pekerja-pekerja ladang ini? Pekerja-pekerja ladang ini dia bekerja seumur hidup di ladang. Habis tempohnya dia akan keluar daripada ladang. Mereka mempunyai bilangan ahli keluarga yang besar. Saya hendak tahu sama ada kementerian benar-benar melihat kepada masa hadapan mereka. Maknanya selepas mereka habis tempoh masa bekerja di ladang mereka juga mampu untuk meneruskan penghidupan mereka selepas itu, terutamanya dari segi pemilikan rumah. Adakah kementerian bercadang untuk membantu mereka ini untuk mendapat

penghidupan yang lebih baik pada masa akan datang selepas habis tempoh bekerja di ladang. Terima kasih.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: *[Bangun]*

Tuan Razali bin Haji Ibrahim [Muar]: *[Bangun]*

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Nampaknya ramai yang berucap ini, Yang Berhormat. Yang Berhormat Pontian.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: Pendek sahaja, Tuan Yang di-Pertua. Adakah syarikat-syarikat besar ini patut kita cadangkan agar menubuhkan tabung pendidikan untuk anak-anak estet supaya mereka boleh keluar daripada estet pada satu ketika nanti?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Muar.

Tuan Razali bin Haji Ibrahim [Muar]: Tuan Yang di-Pertua, saya rasa sungguh aman. Sudah lama kita tidak merasakan satu suasana di mana kita pun boleh memberi cadangan kepada kerajaan untuk membuat suatu perkara yang boleh memberi manfaat. Bila tidak ada pembangkang ini kita boleh memainkan perkara itu dengan lebih sempurna.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Barisan bekerja kuat, Yang Berhormat.

Tuan Razali bin Haji Ibrahim [Muar]: Yang Berhormat Menteri, setelah disebut oleh rakan-rakan Yang Berhormat, saya hendak tambah satu perkara. Ada satu faktor di kalangan ladang-ladang ini apabila penggunaan pekerja asing terlalu besar seolah-olah pertamanya, mereka ini dijaga lebih. Kedua, kadang-kadang mereka ini tidak dijaga langsung. Akhirnya pekerja-pekerja asing ini apabila tidak diberikan tanggungjawab oleh pengusaha-pengusaha ladang ini, dia boleh menjejaskan sebenarnya dari segi faktor-faktor sampingan, masalah sosial di kalangan pekerja-pekerja ladang. Saya mohon pandangan kementerian dari segi ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Labuan.

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Mungkin sudah terlalu banyak yang berhujah tentang ladang. Kami di Labuan ini sebuah pulau, tidak ada ladang sebenarnya. Cuma saya mahu membangkitkan masalah pekerja-pekerja maritim yang terdapat di Malaysia ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ini betul-betul pelaut, Yang Berhormat... *[Ketawa]*

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: Memang saya bekas pelaut, Tuan Yang di-Pertua. Saya bekas *engineer* kapal. Jadi saya mahu suarakan pelaut mengenai kapal. Masalahnya adalah setakat ini kita cuma ada satu akademi yang melatih pelaut-pelaut di

Malaysia ini iaitu Akademi Laut Malaysia atau ALAM. Sehingga kini pelaut-pelaut di Malaysia masih belum cukup untuk diketengahkan.

Buat masa ini kita mengambil pelaut-pelaut daripada Indonesia dan Filipina. Mungkin cuma 50% - itu pun mungkin tidak sampai pelaut-pelaut Malaysia yang bertugas di Malaysia. Apa yang kita lihat pada hari ini, apakah langkah-langkah kerajaan untuk menyelesaikan masalah ini. Janganlah kita biarkan, perusahaan kita yang punya, tetapi yang menikmati gaji daripada pelaut ini ialah orang asing - orang lain, sedangkan gaji pelaut-pelaut ini bukannya kecil. Paling kecil pun sekurang-kurangnya sebagai krew ataupun kelasi sahaja pada saat ini gajinya tidak kurang daripada RM1,500 hingga RM2,000. Cuba bayangkan kalau 50% daripada pekerja itu adalah pelaut-pelaut asing, berapa banyak wang yang kita hantar ke negara mereka. Berjuta-juta jugalah istilahnya.

Jadi, apakah langkah-langkah kementerian untuk menambah pelaut-pelaut *local* ini ataupun pelaut-pelaut Malaysia ini? Mungkin dengan cara kita menambahkan lagi pusat latihan pelaut dan sebagainya supaya peluang-peluang pekerjaan yang sedemikian dapat dinikmati oleh orang-orang tempatan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik, Yang Berhormat. Silakan, Yang Berhormat Menteri. Satu soalan mengenai gaji peladang - infrastruktur dan keduanya mengenai pelaut.

Datuk Dr. S. Subramaniam: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Tuan Yang di-Pertua, saya mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberi pandangan tentang nasib, keadaan dan kedudukan pekerja-pekerja di ladang-ladang pada masa sekarang. Saya berkongsi dengan mereka, sentimen yang telah dikeluarkan dan kementerian telah mengambil beberapa langkah untuk mengatasi isu-isu yang telah dibangkitkan.

Untuk pandangan Yang Berhormat Pasir Salak, baru-baru ini saya telah membuat lawatan ke Ladang Saberong di dalam kawasan Yang Berhormat dan telah membuat satu perbandingan dengan keadaan...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tidak bagi tahu saya pun.

Datuk Dr. S. Subramaniam: [Ketawa] Pada masa itu... saya minta maaf. Saya pun tidak tahu mengapa dan selepas itu ke ladang yang satu lagi di kawasan yang sama berdekatnya iaitu Ladang Jenteratah untuk membuat satu perbandingan dengan kedua-dua ladang, di mana satu ladang keadaannya mempunyai kemudahan asas yang memuaskan dan satu lagi yang kemudahan asasnya kurang memuaskan.

Langkah-langkah yang telah diambil untuk mengatasi isu ini, salah satu daripadanya ialah tentang bekalan elektrik dan air di dalam kawasan perladangan, di mana ada ladang yang mengenakan bayaran elektrik bagi pekerja-pekerja berasaskan kepada kadar bayaran korporat, kerana bekalan elektrik disalurkan daripada *factories* atau kilang-kilang yang ada di dalam ladang itu. Perbincangan telah diadakan dengan majikan ladang dan pihak TNB. Satu keputusan telah

dicapai di mana pihak majikan telah sudi bahawa mereka akan berusaha untuk menurunkan kadar bekalan elektrik ini supaya pekerja-pekerja ladang akan membayar mengikut kadar domestik kalau boleh sebelum pada penghujung tahun ini. Begitu juga bagi kemudahan bekalan air.

Selain daripada itu perbincangan telah diadakan dengan Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah, di mana satu keputusan telah dibuat. Sebelum ini kemudahan-kemudahan asas yang telah diberi oleh kerajaan tidak dimasukkan ke ladang-ladang. Berikutan perbincangan tersebut Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah itu telah membuat keputusan bahawa kemudahan-kemudahan jalan dan lain-lain seperti tadika dan sebagainya yang di bawah tanggungjawab kementerian ini boleh dibawa masuk ke ladang-ladang demi kepentingan pekerja-pekerja ladang.

Tentang isu perumahan, kita telah berbincang panjang lebar dengan majikan tentang hal ini dan pelbagai cadangan telah dibuat. Salah satu daripadanya ialah untuk menggalakkan majikan mewujudkan satu tabung khas di mana majikan boleh melabur kepada tabung ini demi kepentingan pekerja-pekerja seperti yang sedang dibuat oleh *FELDA Plantations*. Pada masa ini setiap bulan *FELDA Plantations* telah melabur bagi semua pekerja di bawah mereka sebanyak lebih kurang bagi RM100 setiap pekerja untuk disimpan dan boleh digunakan oleh pekerja-pekerja tersebut selepas mereka bekerja 10 tahun dengan majikan ini, dengan tujuan menggunakan wang tersebut untuk membeli rumah. Saya telah mencadangkan supaya majikan-majikan lain mewujudkan tabung seumpama itu supaya pekerja-pekerja ladang yang hampir ataupun selepas mereka bersara apabila mereka menghadapi masalah perumahan dan dengan tabung ini akan membantu mereka untuk mendapatkan rumah.

Selain daripada itu ialah mengenai gaji yang mereka dapat. Ini terpulang kepada perjanjian bersama yang telah diadakan oleh kesatuan dengan majikan mereka. Perjanjian ini dikaji balik setiap dua tahun sekali. Pada tahun ini mereka akan mengadakan perbincangan untuk perjanjian dan selepas itu saya berharap bayaran yang dibuat untuk mereka akan menjadi lebih banyak daripada apa yang diberikan sebelum ini.

Selain daripada itu kita telah menegaskan bahawa ada satu program Buku Hijau, di mana pekerja-pekerja ladang dihadkan sebidang tanah di dalam kawasan ladang itu dan pekerja-pekerja boleh menggunakan tanah tersebut untuk menanam sayur-sayuran dan sebagainya bagi mengurangkan perbelanjaan mereka. Ini adalah usaha-usaha yang telah diambil oleh kementerian pada masa sekarang demi kepentingan pekerja-pekerja ladang. Kalau semua langkah yang kita cadangkan boleh dilaksanakan, maka kedudukan pekerja-pekerja ladang ini akan bertambah baik.

Tentang isu pekerja asing, ini adalah satu isu yang kerajaan sedang berusaha untuk mengatasinya kerana pada masa sekarang lebih kurang 60% daripada pekerja-pekerja yang ada dalam ladang-ladang terdiri daripada pekerja asing.

■1620

Kita berharap melalui langkah-langkah yang telah diambil pada masa sekarang ini akan menjadi sebagai satu penggalak supaya pekerja tempatan akan mengambil bahagian di dalam pekerjaan ladang ini dan dengan itu kita boleh mengurangkan pergantungan kepada pekerja-pekerja asing. Melalui ini isu-isu lain seperti isu sosial yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat daripada Muar tadi diharap boleh di atasi.

Isu baru telah dibangkit Yang Berhormat tentang peluang latihan untuk pekerja-pekerja di bidang maritim ini. Saya akan mengambil pandangan ini dan kita akan mengadakan perbincangan di dalam kementerian untuk mewujudkan peluang latihan di dalam bidang ini supaya pekerja-pekerja tempatan boleh memainkan peranan yang lebih aktif di dalam bidang ini. Itu lah sahaja, baru-baru saya nampak Yang Berhormat daripada Alor Gajah, tetapi sudah keluar lagi. Tadi sekejap nampak, sekejap tidak ada.

Itulah sahaja Yang Berhormat dengan kata-kata itu saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah membangkitkan isu-isu yang berkaitan Kementerian Sumber Manusia dan kalau ada apa-apa isu yang tidak dapat dijawab kita akan jawab secara tulisan. Akan tetapi saya rasa sedihlah bahawa lebih kurang daripada 90% daripada yang telah tanya soalan tetapi tidak bertanggungjawab untuk datang dan mendengar tentang jawapan yang kita sedia untuk beri. Terima kasih.... [*Dewan riu*h]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih sekarang saya ingin menjemput Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna untuk menggulung.

4.25 ptg.

Menteri Perdagangan Dalam Negeri Dan Hal Ehwal Pengguna [Dato' Shahrir Abdul Samad]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Pertamanya saya ingin ucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang ketika membahaskan usul mengenai Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan telah membuat teguran, pandangan dan syor-syor terhadap beberapa perkara di dalam bidang kuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna. Daripada tinjauan saya dan pemerhatian saya, banyak perkara yang telah dibawa dalam perbahasan usul itu merupakan perkara-perkara yang telah diutarakan semasa membahaskan Usul Penstrukturan Semula Subsidi Bahan Api pada 23 Jun yang lalu.

Namun demikian, izinkan saya mengambil peluang untuk memaklumkan kepada Dewan yang mulia ini beberapa perkara terkini yang ada kaitan dengan tugas dan tanggungjawab Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna. Pertamanya Tuan Yang di-Pertua, sukaiah saya merujuk kepada pandangan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pontian mengenai perancangan kerajaan terhadap penggunaan gas asli atau NGV dalam sektor pengangkutan.

Berikutan penyusunan semula sistem subsidi khususnya subsidi kepada bahan bakar - petrol, diesel, LPG dan NGV, kerajaan agak cenderung untuk menggalakkan penggunaan NGV yang lebih meluas oleh sektor pengangkutan awam. Pada tahun 1992 NGV mula diperkenalkan dan sememangnya tertumpu penggunaannya atau penggalakan penggunaannya kepada sektor pengangkutan awam khususnya oleh teksi-teksi dan kumpulan teksi ini hari ini merupakan pengguna terbesar bahan bakar NGV iaitu hampir 95% dari keseluruhan pengguna NGV.

Kumpulan teksi ini diikuti pula oleh kenderaan-kenderaan persendirian dan bas-bas merupakan satu kumpulan pengangkutan awam yang paling kecil sekali. Berikutan dengan kecenderungan kerajaan untuk menggalakkan juga bas-bas menggunakan gas asli sebagai bahan bakar. Adalah diharapkan Tuan Yang di-Pertua, pertama kos pengangkutan awam kepada pengusaha juga kepada pengguna dapat dipertahankan pada paras harga yang munasabah. Yang kedua penggunaan NGV oleh pengangkutan awam...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tunggu sekejap Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Belum lagi Yang Berhormat. Menteri masih berdiri sebab itulah saya tunggu sekejap. Duduk dulu Yang Berhormat. Ha menteri sudah duduk.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Ada tidak cadangan kementerian untuk menaikkan gas NGV ini sebab saya dengar cerita daripada tuan punya teksi dikatakan bahawa kerajaan akan menaikkan harganya dalam keadaan masa terdekat. Jadi saya hendak kepastian.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Saya hendak habiskan tapi kalau saya jawab mungkin yang lain-lain fakta tidak dapat saya huraikan.

Memang digalakkan kepada penggunaan NGV yang pertama Tuan Yang di-Pertua ialah agar kita dapat mempertahankan kos pengangkutan awam itu mahupun kepada pengusaha atau pengguna-pengguna pengangkutan awam pada paras harga yang munasabah.

Kedua, penggunaan NGV patut digalakkan penggunaannya oleh pengangkutan awam kerana ia juga dapat membantu pengurangan kesan negatif terhadap alam sekitar. Ketiga, dapat dikurangkan juga penggunaan bahan api diesel yang merupakan satu hasil daripada pemprosesan sumber minyak mentah negara sambil dapat dialihkan kepada penggunaan gas asli iaitu juga satu sumber asli negara.

Perlulah saya ingatkan kepada Dewan yang mulia ini pada dasarnya harga runcit NGV sepatutnya diletakkan pada paras 50% daripada harga petrol. Namun demikian, kaedah ini tidak dilaksanakan di bawah penstrukturan semula subsidi bahan api pada bulan lepas. Petronas masih menanggung subsidi terhadap pembekalan NGV di peringkat runcit. Ini bermakna oleh

kerana kerajaan telah berjanji bahawa tidak akan berlaku kenaikan harga peringkat runcit bagi petrol dan diesel maka harga NGV yang ada pada hari ini akan dipertahankan pada paras yang sedia ada. Namun pada dasarnya, harus saya ingatkan kepada Dewan yang mulia ini bahawa sepatutnya harga NGV itu hendaklah 50% daripada harga runcit petrol. Itu yang dijadikan sebagai asasnya.

Harus juga saya kembali kepada apa yang saya katakan tadi bahawa memang kerajaan setelah penstrukturan semula subsidi kepada bahan api memang ingin melihat khususnya sektor pengangkutan awam menggunakan lebih NGV di dalam negara kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya Hulu Terengganu.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: *[Bangun]*

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Okey-okey. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak kepastian sebab pemandu-pemandu teksi telah bercakap bahawa harga runcit NGV ini akan dinaikkan. Jadi kita hendak kepastianlah supaya ianya tidak dinaikkan secara mendadak atau pun secara tanpa notis sebagaimana yang berlaku pada kenaikan harga minyak baru-baru ini. Jadi itu saya hendak jawapan yang pastilah. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Saya jawab tadi. Saya menjawab tadi bahawa kerana kerajaan telah menjamin bahawa harga runcit petrol dan diesel tidak naik dan kerana NGV pun tidak dinaikkan ketika itu sehingga hujung tahun ini tidak akan berlaku kenaikan. Walaupun pada dasarnya, sepatutnya harga NGV itu 50% daripada harga runcit petrol pada dasarnya. Jadi bermakna patutnya bila dinaikkan harga runcit petrol dengan menarik balik sebahagian daripada subsidi dengan menjadikan harga runcit petrol RM2.70 seliter. Sepatutnya harga NGV juga menjadi RM1.35 seliter tetapi kerana tidak dinaikkan ketika itu pada bulan Jun yang lepas dan kerana kerajaan telah janji bahawa tidak akan berlaku kenaikan harga sehingga akhir tahun maka tidak adalah kenaikan.

Saya minta maaf sahaja saya panjang sikit jawapannya kalau tidak dan ya tetapi saya ingin memberikan fahaman kita kepada apa yang telah menjadi dasar kerajaan dan keputusan kerajaan mengekalkan harga bahan api terutamanya petrol dan diesel pada paras yang sedia ada sehingga hujung tahun ini.

■1630

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri. Kita semua sedar dengan dasar kerajaan bahawa kita menggalakkan penggunaan NGV ini kerana memberi kesan yang baik kepada alam sekitar. Kami sedar.

Jadi Yang Berhormat, saya tidak tahu kalau kementerian Yang Berhormat yang sepatutnya menjawab soalan ini tetapi soalan yang menggalakkan ini. Kita tidak lihat, walaupun

di semenanjung sudah 95% digunakan oleh kenderaan untuk kegunaan awam. Akan tetapi, apakah cadangan kerajaan untuk memanjangkan penggunaan ini kepada Sabah dan Sarawak?

Adakah kerajaan dan saya berharap Yang Berhormat Menteri dalam Kabinet bagi pihak mungkin daripada MITI ataupun daripada Kementerian Pengangkutan, bilakah penggunaan NGV ini kepada kereta-kereta awam di negeri Sabah dan Sarawak? Kedua, kepada kereta-kereta diubahsuai supaya kereta yang baru ini boleh menggunakan NGV ini?

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, saya ucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat Putatan dari segi soalan tambahan yang ditimbulkan itu. Dari segi dasarnya memang hendak digalakkan kepada penggunaan NGV bagi sektor pengangkutan awam. Itu yang pertama.

Yang kedua, perkara tentang bekalan NGV atau penggunaan NGV di Sabah dan Sarawak telah dibincangkan di dalam Mesyuarat Jawatankuasa Membendung Inflasi pada minggu yang lalu. Ia juga telah ditimbulkan bagaimana umpamanya di kawasan Bintulu di mana gas asli telah dibekukan dan dieksport kepada negara luar sedangkan penduduk tempatan hanya melihat bahawa gas asli yang dieksploitasi, yang telah dikeluarkan dari lautan kita hanya diproses, hanya dibekukan dan untuk eksport.

Perkara ini telah ditimbulkan di dalam perbahasan dan perbincangan Jawatankuasa Membendung Inflasi pada mesyuarat yang baru lepas dan bila perkara ini telah ditimbulkan, adanya persetujuan untuk cuba mengembangkan penggunaan NGV sekurang-kurangnya bagi pengangkutan awam. Iaitu bagi bandar-bandar seperti Bintulu ataupun yang berdekatan dengan Bintulu di mana adanya pemprosesan gas asli untuk dieksport tetapi sebahagiannya patut digunakan bagi pengangkutan awam.

Bagi membolehkan perkara ini dilaksanakan, ia perlu kepada satu cara penyampaian atau *delivery system*, penyampaian bahan NGV ini dengan cara yang agak berbeza. Iaitu bukan dengan menggunakan *pipeline* ataupun *pipe* tetapi dengan menggunakan secara bentuk 'emak dan anak' ataupun *mother and daughter*, dengan izin, Tuan Yang di-Pertua.

Jadi, kesimpulannya memang ada perbincangan tentang untuk memperluaskan penggunaan NGV. Ini kerana kerajaan sedar bahawa setelah kita memulakan atau melakukan penstrukturan semula sistem subsidi, harus ia diikuti pula dengan satu dasar tentang penggunaan bahan api yang alternatif. Kalaulah penstrukturan subsidi itu bertujuan juga untuk mengurangkan penggunaan petrol dan diesel, harus dibuka peluang bagi rakyat Malaysia menikmati penggunaan gas asli. Di antaranya ialah NGV dan pengkhususannya diberi kepada pengangkutan awam.

Ini bermakna bahawa walaupun begitu ramai yang telah menukar sistem kenderaan mereka untuk menggunakan NGV bagi kereta-kereta, kenderaan-kenderaan persendirian; harus saya menegaskan bahawa keputusan kerajaan setakat ini setelah daripada penstrukturan

semula subsidi dan dalam langkah untuk mewujudkan satu dasar dalam penggunaan bahan api di negara kita, galakan itu adalah lebih kepada pengangkutan awam...

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: *[Bangun]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Jadi Tuan Yang di-Pertua...

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: Terima kasih. Mengenai stesen NGV, Petronas berjanji untuk mengadakan 200 buah stesen NGV dan akan diadakan sebelum tahun 2010.

Soalan pertama, mengapakah tahun 2010, agak terlalu lama dan yang kedua, hanya 40% daripada stesen petrol di Malaysia ini dimiliki oleh Petronas sedangkan kita tidak meminta syarikat-syarikat Shell, Esso, BHP dan lain-lain untuk mengadakan stesen NGV. Apa pandangan Yang Berhormat Menteri?

Dato' Shahrir Abdul Samad: Jawapannya Tuan Yang di-Pertua ialah kerana subsidi yang diberikan kepada bahan api NGV adalah subsidi yang ditanggung sendiri oleh Petronas. Buat masa ini mereka telah memberi subsidi sebanyak RM170 juta setahun untuk penggunaan NGV bagi kenderaan, bagi sektor pengangkutan awam, teksi, kenderaan persendirian, dan juga bas walaupun kecil penggunaannya di peringkat sektor bas.

Jadi ini bermakna bahawa kalaulah syarikat minyak yang lain ingin menjual NGV, mereka pula perlu juga menjual NGV pada harga yang bersubsidi dan mereka perlu menanggung kos subsidi terhadap penjualan NGV pada harga runcit yang ada hari ini. Jadi oleh yang demikian, tidaklah mereka mahu untuk menanggung subsidi untuk memperluaskan penjualan NGV di stesen-stesen milik mereka. Ini kerana mereka perlu menanggung kalau kosnya yang saya difahamkan ialah RM1.92 sen bagi satu liter dan dijual pada 68 sen bermakna lebih daripada seringgit merupakan subsidi daripada pihak Petronas.

Saya tidak percaya, saya rasa dari segi pemikiran *business* mereka, bahawa syarikat-syarikat minyak yang lain mahu menjualkan NGV kerana bukan sahaja mereka perlu melakukan pelaburan untuk membawa bekalan NGV daripada stesen-stesen mereka malahan mereka perlu pula tanggung subsidi. Ini bermakna bahawa sebenarnya ia merupakan satu usaha Petronas untuk menyampaikan penjualan NGV ini secara tanggungjawab sosial mereka kepada rakyat. Sedangkan buat masa ini memanglah penggunaan NGV bagi kenderaan tidaklah begitu besar. Akan tetapi walaupun tidak besar, ia meliputi perbelanjaan subsidi seperti mana saya katakan, dalam RM160 juta, RM170 juta setahun bagi bekalan pada tahap yang ada hari ini.

Jadi bermakna bahawa Petronas sendiri yang memberikan subsidi kepada penjualan NGV dan sungguhpun demikian, mereka sanggup dan komited untuk menambahkan stesen-stesen yang mampu menjual NGV ataupun membekalkan NGV di peringkat runcit sehingga kepada jumlah 200 pada tahun yang akan datang iaitu tahun 2009.

Jadi ini bermakna bahawa mereka terus komited untuk membekalkan NGV. Akan tetapi saya hendak ingatkan kembali bahawa dasar keputusan kerajaan ialah untuk menggalakkan kepada penggunaan NGV oleh sektor pengangkutan awam.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: *[Bangun]*

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: *[Bangun]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Ya, Yang Berhormat Ledang.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Silam Yang Berhormat, dari tadi berdiri.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Ya, Yang Berhormat Silam.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya ingin mohon penjelasan dan bertanya adakah pihak kementerian juga memberi subsidi bantuan kepada pengusaha-pengusaha pelancong yang menggunakan motor ataupun kapal; terutamanya di negeri Sabah dan ada sebahagiannya juga di kawasan Pantai Timur Sabah seperti di kawasan saya di Silam. Terima kasih.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, ini belum lagi masuk kepada bantuan subsidi diesel, bukan? Jadi ini masih NGV.

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Masih NGV.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Jadi mungkin ini Yang Berhormat Ledang berminat?

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Masih NGV.

Tuan Yang di-Pertua: Sila.

■1640

Ir. Haji Hamim bin Samuri [Ledang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Cuma saya hendak bandingkan dengan Indonesia, Pertamina menyediakan 5% NGV untuk kegunaan tempatan sedangkan Petronas tidak sampai pun 0.1% daripada keluaran gas aslinya untuk NGV. Adakah Petronas boleh sampai kepada sekurang-kurangnya 3% pengeluaran gas aslinya untuk NGV bagi seluruh negara? Sekian, terima kasih.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, ini merupakan antara perkara yang perlu dijadikan dalam rangkuman dasar penggunaan bahan api oleh pihak kerajaan di dalam negara kita ini iaitu setelah kita mengadakan penstrukturan semula subsidi kepada bahan api, sudah tentulah harus kita fikirkan dan gubalkan satu dasar yang baru di mana penggunaan bahan api itu bukan sahaja petrol, malahan diesel termasuk juga NGV harus dilihat pada keseluruhannya dari segi impaknya kepada sektor pengangkutan itu pada keseluruhannya, mahu pun daripada kereta persendirian ataupun kepada pengangkutan awam.

Jadi soal jumlah yang hendak digunakan bagi penggunaan NGV negara pada keseluruhannya yang mana sebahagian besarnya lebih digunakan bagi pengeksportan kepada negara-negara lain dalam bentuk LNG. Jadi tentunya ia akan diambil kira dalam pertimbangan kepada satu dasar yang perlu kita lakukan, yang perlu kita gubalkan setelah kita mengadakan penstrukturan semula subsidi bahan api negara ini.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: *[Bangun]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Ya, Sekijang.

Tuan Yang di-Pertua: Sekijang.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya begitu tertarik tadi dengan Yang Berhormat Menteri kata kerajaan memang cenderung untuk menggalakkan kita rakyat menggunakan NGV untuk bahan bakar pada masa-masa yang akan mendatang, tetapi sebagaimana Yang Berhormat terangkan tadi pertumbuhan nampaknya yang pertama pembinaan stesen NGV kita tengok terlalu lembap.

Tadi sahabat saya dari Sabah pun membangkitkan bahawa di Sabah tidak ada sebenarnya stesen NGV. Yang ada ialah di Lembah Klang, mungkin di Johor Bahru dan di Pulau Pinang tetapi di kawasan luar bandar, saya ingat tidak ada satu pun stesen NGV yang dibina. Tadi Yang Berhormat juga ada menyatakan bahawa sebenarnya pembinaan stesen NGV ini adalah salah satu daripada satu tanggungjawab sosial yang diberikan oleh Petronas dengan subsidi harga yang diberi. Bermakna stesen yang di bawah Petronas sahajalah yang akan mengelolakan tanggungjawab sosial ini, tetapi saya hendak bertanya kepada Yang Berhormat, kenapa kalau syarikat lain juga yang mendapat keuntungan daripada perniagaan mereka di dalam negara kita, kenapa beban ini tidak ataupun tanggungjawab ini tidak diagih sama kepada mereka ini.

Misalnya dia kata kalau untuk pembinaan sebuah stesen NGV ini yang dikatakan menelan belanja mungkin sekitar RM2 juta atau RM3 juta setiap satu, kenapa kita tidak boleh agaknya pihak kerajaan menyediakan pinjaman mudah ataupun pinjaman tanpa faedah kepada setiap stesen-stesen ini supaya mereka ini dapat menyediakan NGV ini untuk kegunaan orang ramai daripada kita membayar balik kepada yang mempunyai kenderaan, tetapi saya rasa kalau diberikan pinjaman tanpa faedah ini, lebih baik daripada kita membayar balik kepada rakyat kita yang memakan belanja pun, saya ingat berbilion juga. Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Yang di-Pertua: Sebelum menteri jawab, ada usul daripada menteri. Sila.

USUL**WAKTU MESYUARAT DAN URUSAN DIBEBASKAN
DARIPADA PERATURAN MESYUARAT****4.44 ptg.****Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]:**

Tuan Yang di-Pertua, mengikut Peraturan Mesyuarat 12(1), saya mohon mencadangkan

“Bahawa Mesyuarat pada hari ini tidak akan ditangguhkan sehingga selesai giliran menjawab kesemua Kementerian dan diputuskan Usul Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan dan sehingga selesai ucapan-ucapan penangguhan dan selepas itu Majlis Mesyuarat akan ditangguhkan sehingga jam 10.00 pagi, hari Selasa, 15 Julai 2008.”

Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna [Dato' Shahrir Abdul Samad]: Tuan Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

Tuan Yang di-Pertua: Baik. Ahli-Ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah kepada Majlis untuk diputuskan. Masalahnya ialah usul seperti yang dikemukakan tadi hendaklah disetujui.

Usul dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Tuan Yang di-Pertua: Sila menteri.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, ingin saya menjelaskan kekeliruan yang dibawa oleh Ahli Yang Berhormat Sekijang. Saya hendak ulangkan semula kenyataan saya bahawa setelah diadakan penstrukturan semula subsidi kepada bahan api, kerajaan buat keputusan bahawa perlulah diadakan satu dasar tentang penggunaan bahan-bahan api termasuk petrol, diesel dan juga NGV dan kerajaan lebih cenderung untuk melihat penggunaan NGV ini bagi pengangkutan awam.

Buat masa ini kalau kita ingat balik memang NGV ini digalakkan kepada teksi iaitu dalam bentuk pengangkutan awam dan diharapkan bahawa jumlah bas yang begitu kecil hari ini yang menggunakan NGV dapat ditingkatkan. Bermakna bahawa pada masa yang akan datang, dengan keadaan di mana kita akan melihat perpindahan daripada penggunaan kenderaan persendirian kepada pengangkutan awam harusnya kita mempunyai dasar untuk menentukan bahawa kos pengangkutan awam mahupun untuk pengusaha pengangkutan awam itu ataupun pengguna pengangkutan awam itu berada di satu paras harga yang munasabah dengan penggunaan NGV.

Bermakna bahawa galakan penggunaan NGV oleh kereta persendirian tidaklah digalakkan seperti mana digalakkan penggunaan NGV oleh pengangkutan awam. Saya tidak bolehlah cakap tidak boleh langsung digunakan kerana bilangan stesen NGV akan terus dibina seperti dijanjikan dan juga kalau hendak dipaksa syarikat minyak yang lain untuk menjual satu perkara yang bersubsidi bermakna kerajaan perlu membayar subsidi kepada syarikat minyak ini

seperti mana kita lakukan sekarang kepada penjualan petrol dan diesel. Itu sudah menjadi pasti. Buat masa ini kerajaan paksa kepada Petronas untuk menanggung subsidi itu.

Jadi kalau kita hendak suruh pula kepada syarikat-syarikat minyak yang lain untuk menjual NGV, memang tidak boleh dilakukan kecuali kerajaan sanggup memberi subsidi kepada syarikat-syarikat minyak asing yang berkenaan untuk menjual NGV. Paksa memang boleh tetapi kalau dia tidak hendak buat, dia tutup, kita tidak boleh buat apa. Jadi buat masa ini untuk mencapai penggunaan NGV, kerajaan berpendapat bahawa dalam masa yang akan datang, setelah kita mengadakan penstrukturan semula subsidi bahan api ini, arahnya yang kita hendak lihat ialah penggunaan yang lebih oleh sektor pengangkutan awam, khususnya syarikat-syarikat bas kerana akhirnya sistem pengangkutan awam boleh memberi manfaat kepada rakyat. Hari ini rakyat sudah pun beralih kepada sistem pengangkutan awam akibat daripada penstrukturan semula yang kita lakukan kepada subsidi bahan api.

Jadi bukan bermakna bila kerajaan membuat penstrukturan semula subsidi bahan api itu bahawa kita berhenti di situ sahaja. Harus kita mengkaji, memikirkan dan menggubal satu dasar bagaimana kita hendak memberi bantuan dan galakan kepada penggunaan pengangkutan awam dan sebab itu di antaranya ialah dengan menggalakkan kepada penggunaan NGV bagi syarikat-syarikat pengangkutan awam supaya harga dan kos pengangkutan awam bagi rakyat khususnya berada pada paras yang munasabah. Itu sahaja dasarnya.

Jadi saya berharap bahawa ini bayangan yang saya hendak buat dari segi pemikiran yang ada hari ini setelah kita mengadakan penstrukturan semula subsidi kepada bahan api.

■ 1650

Jadi Tuan Yang di-Pertua, dalam apa yang saya tulis, inilah kesimpulannya bahawa penstrukturan semula subsidi bahan api menegaskan kepada penggubalan satu dasar penggunaan bahan api iaitu *fuel utilization policy*, dengan izin, yang menegaskan kepada peningkatan faedah kepada sektor pengangkutan awam khususnya bagi pengguna-pengguna pengangkutan awam dan juga pengusaha-pengusahanya. Selain daripada itu, setelah saya merujuk juga kepada pandangan daripada Ahli Yang Berhormat, ada lagi pasal ini?

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: [Bangun]

Tuan Yang di-Pertua: Okey, Yang Berhormat Jasin.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. saya amat sedar sebenarnya memang kita simpati kerajaan sedang menghadapi zaman yang amat sukar sekali. Namun sebenarnya penstrukturan semula bahan api yang telah kita perkenalkan baru-baru ini walaupun pada setengah pihak kita dilihat sebagai *fire fighting*. Akan tetapi dengan izin Tuan Yang di-Pertua, *the full impact of inflation*, bagaimana ia menular daripada segi ekonomi dan juga daripada segi kehidupan rakyat pada ketika ini. Ini kerana tumpuan kita sekarang adalah kepada penstrukturan semula subsidi tentang bahan bakar sahaja yang mungkin kita tidak dapat menyelesaikan masalah yang kita hadapi. Ini kerana

daripada akibat tersebut, pertamanya inflasi berlaku. Yang kedua, kita mungkin menghadapi pengangguran dan seterusnya kita akan menghadapi krisis makanan.

Jadi, saya nak minta kalau boleh penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri, sama ada kerajaan memikirkan tentang bentuk-bentuk subsidi lain yang akan diperkenalkan. Misalannya, hasil daripada kenaikan bahan bakar pada ketika ini, petani-petani menghadapi harga baja yang tiga kali ganda naik. Harga insektisid ataupun racun yang berganda-ganda naik. Jadi, memang mereka cukup menghadapi masalah. Terima kasih.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, saya minta maaf kerana apabila kita membincangkan tentang penstrukturan semula subsidi bahan api. Sebenarnya kalau kita fikirkan kembali bila diumumkan tentang dasar jaminan makanan, sudah pun awal-awal kerajaan menggariskan dan melaksanakan sebenarnya satu dasar jaminan makanan yang juga melibatkan subsidi kepada makanan. Ini bermakna bahawa sebelum bulan Jun, semasa itu sebelum kita membahaskan tentang soal penstrukturan semula subsidi bahan api, kerajaan sudah pun sebulan sebelum itu mengumumkan tentang dasar jaminan makanan. Bermakna bahawa kerajaan sudah pun melihat dan berhadapan dengan masalah soal bahan makan yang perlu kepada subsidi dan subsidi juga diberikan. Ini juga telah diumumkan kepada penyeragaman umpamanya di antara harga beras di Semenanjung, di Sabah dan Sarawak iaitu satu perkara yang baru yang tidak pernah dulu kita buat. Akan tetapi kali ini kerana kita hendak melahirkan sebenarnya perasaan sebagai sebuah negara.

Saya telah, dengan kerjasama dan sokongan daripada Jemaah Menteri serta Jawatankuasa Membendung Inflasi bersetuju untuk melaksanakan satu skim harga *pan Malaysian* iaitu satu harga kalau seboleh-bolehnya satu harga yang sama bagi Semenanjung, Sabah dan Sarawak dan ia pertamanya dilakukan bagi LPG. Ini kerana orang Bintulu hari-hari melihat kapal yang mengeksportkan LNG itu tetapi harga mereka, LPG lebih tinggi daripada harga di Semenanjung. Apatah lagi di Kuala Lumpur. Orang di Sabah dan Sarawak juga melihat harga minyak masak yang datangnya daripada *oil-palm* atau minyak sawit lebih tinggi di Sabah dan Sarawak daripada di Wilayah Persekutuan. Walaupun Wilayah Persekutuan Kuala Lumpur tidak mempunyai pokok kelapa sawit.

Jadi dalam kesedaran itu, kerajaan telah pun melaksanakan skim subsidi kepada bahan makan terutamanya, katakan LPG sebagai gas untuk memasak kepada minyak masak yang berjumlah sebanyak RM1.5 bilion setahun kepada tepung yang kegunaan awam dan juga disamakan harga-harga ini bagi Semenanjung, Sabah dan Sarawak. Apatah lagi bagi beras juga diseragamkan harga dan melibatkan subsidi daripada kerajaan sebanyak RM500 juta.

Jadi bermakna bahawa sebelum kita beralih kepada subsidi kepada bahan api, pemerintah sudah pun melaksanakan Dasar Jaminan Makanan yang tertumpu khusus kepada peningkatan pengeluaran padi. Di mana tanah-tanah terbiar dibuka semula untuk dibangunkan supaya dapat ditingkatkan hasil pengeluaran padi. Di samping itu juga di bawah Dasar Jaminan

Makanan, telah dinaikkan harga minima kepada padi daripada RM650 satu tan kepada RM750. Subsidi yang dulu pun sudah diberikan kepada golongan petani termasuk daripada segi subsidi, daripada segi insentif kepada hasil sebanyak RM248 satu tan dan berbagai-bagai subsidi bantuan yang lain.

Walaupun ia tak dilihat sebagai subsidi tetapi sudah pun diberikan bantuan kepada sektor pertanian dan terus ditingkatkan daripada tahun 2007 yang di mana dibelanjakan hampir RM1 bilion. Saya percaya akan meningkat lebih daripada itu kerana memang galakan dan bantuan ataupun subsidi terus-menerus diberikan kepada golongan petani khususnya penanam padi untuk menentukan supaya bekalan padi dan beras khususnya di negara kita berada di paras yang agak tinggi, lebih tinggi daripada keadaan sekarang.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Bangun]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Untuk menentukan agar bekalan beras itu mencukupi. Kerajaan sendiri telah membuat keputusan daripada satu stok penimbal sebanyak 92,000 metrik tan yang di bawah perjanjian dengan BERNAS dapat ditingkatkan kepada 200,000 metrik tan, supaya kita tidak berhadapan dengan satu kemungkinan berlakunya kekurangan beras atau makanan yang asas bagi negara kita.

Ini bermakna Tuan Yang di-Pertua, bahawa apabila dilakukan penstrukturan semula subsidi bahan api, sebelum itu sudah diambil kira segala-gala usaha yang lain kerana apa yang kerajaan hadapi hari ini atau negara hadapi hari ini bukan soal hanya kenaikan harga bahan api tetapi kita terkena dengan izin, *double warming*, dua kali kena tumbuklah. Satunya daripada segi kenaikan harga bahan makan dan juga kenaikan harga minyak. Jadi sebab itu pendekatan yang telah kerajaan lakukan telah mengambil kira keadaan ini dan menentukan bahawa perancangan semula subsidi itu akan mengambil kira juga subsidi untuk makanan. Yang Berhormat Kinabatangan,

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: *[Bangun]*

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Bangun]*

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: Eh, tunjuk perasaan *mix* ini. Terima kasih Yang Berhormat Menteri, Tuan Yang di-Pertua. Saya tidak bertanya soal subsidi. Saya ingin bertanya jaminan kerajaan. Sekiranya ini kemungkinan berlaku *supplier* beras seperti Thailand, seperti China, Vietnam dan lain-lain negara tidak lagi boleh membekalkan beras ke negara kita. Apa risiko yang kita hadapi sekiranya ini berlaku dan apa persediaan kita untuk memastikan bahawa kita masih cukup beras walaupun negara-negara ini tidak berhasrat untuk membekal kepada negara kita.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, itu sebenarnya kalau ikut peraturan Dewan ini, soal teoretikal, soal kemungkinan ini tak perlu dijawab tetapi untuk Ahli Yang Berhormat daripada Kinabatangan, memanglah langkah-langkah yang telah diambil oleh kerajaan mengambil kira kemungkinan dan suasana ketika itu.

■1700

Suasana ketika itu Tuan Yang di-Pertua, ketika kita berhadapan dengan masalah kenaikan harga beras umpamanya, kita melihat harga beras Thailand telah melonjak sampai USD1000 satu tan. Kita melihat bagaimana Vietnam umpamanya telah tidak mahu mengeksport berasnya. Kita lihat negara India umpamanya tidak lagi mahu mengeksport hasil pengeluaran berasnya. Dalam keadaan itu memang telah timbul dan terlintas dalam pemikiran pemimpin-pemimpin kerajaan dan juga menteri-menteri apabila dibincangkan bahawa akan mungkin berlaku apa yang telah dibayangkan oleh Ahli Yang Berhormat daripada Kinabatangan.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Bangun]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: ...Dan kerana itu, ini nak habis dah ini. Sekejap-sekejap. Saya panjang sedikit.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Kinabatangan, biar Yang Berhormat Menteri dulu jawab lepas tu Yang Berhormat Kinabatangan baru celah balik.

Datuk Bung Moktar bin Radin [Kinabatangan]: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Betul, betul. Serupalah itu. Fasal begitulah.

Tuan Yang di-Pertua: Serupalah, serupa. Yang Berhormat Kinabatangan wakil pengundi.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Sebab itu, keputusan asal kerajaan ialah untuk mengimport dan mempunyai satu stok pengimbal sehingga 5000 metrik tan daripada satu kedudukan yang kita hanya mempunyai 92,000 metrik tan di bawah perjanjian dengan Bernas iaitu penggunaan sebanyak dua minggu. Langkah kerajaan di dalam untuk menambahkan stok penimbal itu kepada satu tahap yang lebih membawa kepada keyakinan kita di mana sampai keperluan lima bulan sekiranya tidak boleh import dan sebagainya, tidak boleh diimport keperluan selama lima bulan telah dilaksanakan. Akan tetapi dalam masa nak dilaksanakan sepenuhnya, apa yang telah berlaku ialah baru harga beras di peringkat antarabangsa telah menurun dan juga telah berlakunya negara-negara yang tidak mahu menjual, mengeksport hasil beras mereka pada satu ketika telah mula sanggup untuk mengeksport.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Bangun]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Jadi Alhamdulillah akhirnya saya rasa mungkin kita kerugian, kerugian kerana kita beli beras untuk stok penimbal pada harga yang tinggi tetapi kerana keselamatan dan jaminan *security* makanan, maka ini satu tindakan yang perlu kita lakukan. Alhamdulillah hari ini harga beras antarabangsa telah turun dan di samping itu telah mula digalakkan pembukaan semula kawasan-kawasan tanaman padi yang terbiar dulu ataupun mengambil tindakan meningkatkan pengeluaran di kawasan-kawasan di negeri Sabah sendiri ataupun di negeri Sarawak bahawa supaya tidaklah kita terlalu bergantung kepada pengimportan beras daripada negara-negara lain walaupun sebenarnya kita ini merupakan sebuah pengeluar yang kos tinggi berbanding dengan negara-negara lain. Ya, Yang Berhormat Pasir Mas.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri. Dulu beras memang tidak menjadi masalah di negara kita sebab beras masuk secara halal dan secara haram. Sekarang in sudah menjadi tidak cukup oleh kerana salah satu sumber kita daripada Thailand. Harga di Thailand naik akibat daripada wang kita dengan wang Baht Thailand ada perbezaan sedikit iaitu dulu RM10 sama dengan 100 Baht, sekarang ini RM10.50 sen sama dengan 100 Baht. Sementelah pula di Thailand sendiri juga mereka menyembunyikan beras.

Jadi apa yang saya nak tanya Yang Berhormat Menteri, sekarang ini beras masih banyak. Saya ini duduk Pasir Mas. Saya ini duduk di sempadan kepada Thailand dan saya memang agak ariflah di antara Malaysia dengan Thailand.

Seorang Ahli: Selalu pergi Golok?

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Saya pergi Golok tetapi alhamdulillah akhlak saya baik...

Seorang Ahli: *[Menyampuk]*

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Ketawa]* Jangan menyeleweng. Sudah hilang dalam kepala ini. Soalnya adakah kita sedar dari segi penguatkuasaan, duduk kepada kawal selia. Kawal selia yang bertanggungjawab kepada penguatkuasaan dan ada pihak ini yang mempunyai lesen menyimpan beras. Beras masuk saya tidak tahu halalkah haram. Bila masuk dalam stor ini yang ada lesen tidak boleh sentuh dah. Jadi kadang-kadang beras tidak cukup di pasar tetapi dalam stor ini beras banyak. Di mana duduknya pihak kawal selia ini? Ada main kongkalikung kah?

Saya tidak patut bangkit Tuan Yang di-Pertua ini sebab ini kerja penyeludup. Saya balik ke Pasir Mas ini bimbang juga. Ini periuk nasi penyeludup tetapi saya kena dedah sebab ini masalah negara sekarang. Dulu kalau tidak jadi masalah negara tidak apa dan penguatkuasaan pihak kawal selia inilah yang sepatutnya diberi perhatian dan siapa pula nak pantau pihak kawal selia ini. Itu soalan nombor satu.

Soalan nombor dua, minta maaf Tuan Yang di-Pertua, saya nak tanya Yang Berhormat Menteri Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna, lusa akan ada debat antara Menteri Penerangan dengan Penasihat Parti Keadilan bersabit dengan penstrukturan semula subsidi harga minyak ini. Kalau pembangkang memerintah, kata mereka boleh turun. Baik, itu pokoknya. Saya nak tanya Yang Berhormat adakah Yang Berhormat Menteri sendiri akan hadir.

Saya percaya debat ini nanti..., saya bimbang takut menambahkan banyak lagi kekeliruan, banyak lagi kekeliruan di kalangan rakyat nanti. Saya tidak tahu mungkin Menteri Kewangan petah bercakap, boleh berpidato saya pun tidak tahu. Cuma tinggal lagi penjelasan Yang Berhormat Menteri tadi, saya takut nanti walaupun ada pihak boleh bercakap tetapi kalau penerangan itu nanti timbul macam-macam percanggahan akibat provokasi daripada orang yang bijak berpidato, saya percaya rakyat akan bertambah keliru.

Jadi apakah Yang Berhormat Menteri sendiri akan hadir, duduk sama sana tolong bantu lagi. Terima kasih... *[Ketawa]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan soal pemantauan kepada kawal selia padi dan beras iaitu yang menjaga soal penyeludupan, soal-soal pemborong dan juga penyimpanan stok beras. Ini memang dilakukan oleh pihak Kawal Selia Padi dan Beras Negara di bawah Kementerian Pertanian dan kementerian saya membantu dari segi peringkat runcitnya iaitu dari segi bahagian penguat kuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna sudah diwartakan untuk membantu memantau dari peringkat runcit dan tidaklah di peringkat borong atau di peringkat kilang.

Namun demikian, kerana pemantauan itu lebih kepada peringkat runcit, bermakna bahawa kekurangan bekalan atau penjualan harga yang lebih daripada yang sepatutnya di bawah jagaan bahagian penguat kuasa Kementerian Perdagangan Dalam Negeri dan Hal Ehwal Pengguna dan tindakan ini bolehlah kita lakukan untuk membantu Kementerian Pertanian dan Kawal Selia Padi dan Beras Negara dalam menghadapi masalah penyeludupan dan sebagainya. Ini kerana sebagai kerajaan kita tidak boleh kata ini tugas kementerian yang lain, ini kementerian saya, bukan kementerian saya dan sebagainya. Harus kita bertindak sebagai satu kerajaan dan bertindak mengikut peraturan dan undang-undang yang sedia ada.

Jadi saya ambil maklumlah bahawa adanya sorokan yang dilakukan di Pasir Mas, walaupun ini kalau diambil tindakan mungkin membahayakan nyawa Ahli Yang Berhormat. Jadi bermakna kalau saya sayang kepada Ahli Yang Berhormat, saya tidak boleh ambil tindakan. Nanti kalau saya ambil tindakan melaporkan nanti Ahli Yang Berhormat tidak boleh balik ke kawasan. Saya ingat tidak menjadi masalahkan? Yang Berhormat popular di sanakan?

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tidak ada. Bukan soal popular. Saya rasa tidak ada masalah sebab insya-Allah saya pun mungkin ada kekebalan kot. Terima kasih... *[Ketawa]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Kalau begitu saya ucap terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat daripada Pasir Mas kerana sanggup berkongsi secara begini untuk kebaikan negara. Ini saya rasa inilah tujuannya kita adakan Parlimen di mana pendapat dan pandangan yang boleh membawa kita ke depan. Bukan untuk mengheret kita ke belakang tanpa membuat kemajuan. Jadi saya ucapkan tahniah dan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat Pasir Mas.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih. Tahu pun... *[Beberapa Ahli ketawa]*

Dato' Shahrir Abdul Samad: Dari segi soal debat, walaupun sebenarnya ini bukan satu daripada perkara yang telah dibangkit dalam perbahasan semasa perbahasan kajian separuh penggal, saya berpendapat bahawa kerana perbahasan itu bukanlah satu perbahasan yang terbuka seperti mana mungkin kita biasa semasa kita di peringkat universiti dahulu atau peringkat sekolah dengan perbahasan berpidato yang boleh menimbulkan kekeliruan. Akan tetapi struktur perbahasan yang saya difahamkan lebih kurang seperti bertemu dengan media di bawah RTM di mana adanya pengerusi, adanya juga dua wakil media untuk bertanya soalan dan had masa bagi

setiap pihak untuk menjawab kepada pertanyaan yang disampaikan oleh wakil-wakil media bagi kedua-dua pihak.

■1710

Jadi bermakna bahawa ia bukanlah satu perbahasan yang boleh mana-mana pihak mengambil kesempatan hanya untuk mengelirukan keadaan. Saya penuh yakin, bahawa penyusunan perbahasan itu lebih tersusun dan lebih rapi bahawa perbincangan yang bakal dilakukan akan membawa manfaat kepada mereka yang benar, percayalah.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Minta laluan.

Tuan Yang di-Pertua: Pasir Salak.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Minta laluan.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Saya , saya...

Tuan Yang di-Pertua: Pasir Salak.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Sedikit sahaja, saya hendak selesaikan ini.

Tuan Yang di-Pertua: Pasir Mas, okey.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Saya hendak selesaikan ini. Betul kata Yang Berhormat menteri tadi. Kita tengok di dalam Dewan Rakyat ini pun betapa penat Tuan Yang di-Pertua kita jadi pengerusi. Hendak kawal. Jadi sama juga perbahasan nanti walaupun katanya nanti ada syarat-syarat dan sebagainya. Saya percaya ada juga tetamu saya difahamkan, tetamu akan hadir 50-100 orang. Akan dipancar melalui beberapa saluran, TV9 dan sebagainya. Saya hanya tolong peringatkan sahaja, sebab yang pentingnya kalau rakyat bertambah keliru, maka rugilah undi Barisan Nasional. Saya tidak ada apa, saya BEBAS. Jadi saya untung ikut mana pun. Terima kasih... *[Ketawa]*

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Sila Pasir Salak.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri. Ada satu dua. Satu mengenai perbahasan tadi, debat. Menteri Penerangan akan berdebat besok, saya hendak tanya adakah dengan kelulusan Jemaah Menteri ataupun dia pergi debat atas peribadi? Satu. Sebab saya tidak baca dalam surat khabar mengatakan bahawa Jemaah Menteri mewakilkan beliau untuk berdebat untuk menjelaskan dasar kerajaan, keputusan kerajaan berhubung dengan perkara ini. Jadi perdebatan dia akan menjejaskan secara positif atau membawa negatif kepada kerajaan.

Kita menyokong kerajaan dan kita sendiri pun tidak tahu menahu hal ini, tidak dirunding, tidak dibincangkan. Dia dalam perdebatan, fakta satu perkara dan persembahan satu perkara lain dan orang yang mendengar kadang-kadang tidak berminat soal fakta pun. Lebih berminat dari segi persembahan. Dan kita telah lihat bagaimana Pembangkang memutarbelitkan fakta dalam pilihan raya sehingga ramai rakyat yang terkeliru dan terpengaruh dengan persembahan

diayah-diayah dan tohmahan parti Pembangkang, kita kenal siapa dia penasihat PKR ini, seorang kaki putar, kaki belit dan pandai menggunakan sentimen...

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat, fokuskan kepada perbahasan.

Dato' Shahrir Abdul Samad: [*Bangun*]

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Jadi, persoalan saya tadi, iaitu saya hendak tahu sudah ambil pertimbangan kah kalau kerajaan membuat keputusan ini? Satu. Saya bangun, saya tanya sekali gus.

Nombor dua, Tuan Yang di-Pertua, dan juga Yang Berhormat Menteri ialah walaupun keputusan mengenai dengan penstrukturan semula subsidi yang membawa kepada kenaikan harga petrol ini telah kita luluskan dalam usul sebelum ini, tetapi dalam pada itu sebagai Dewan yang mulia ini dan sebagai wakil-wakil rakyat yang terus memantau akan perkembangan yang berlaku dalam negara khususnya berhubung dengan kesejahteraan rakyat, saya ingin menyebutkan kepada Yang Berhormat dan minta komen.

Tadi, Yang Berhormat menjawab bahawa kita telah bersedia dengan *food security*, kita telah bersedia dari segi perkhidmatan awam, *public transport*, kita telah bersedia itu dan ini tetapi Yang Berhormat Menteri, perkembangan yang berlaku dalam tempoh sebulan ini sejak ia dinaikkan, kita dapat melihat bahawa jaminan-jaminan itu, persediaan-persediaan itu tidak komprehensif, tidak meliputi keperluan hidup rakyat pada keseluruhannya. Kalau kita bercakap soal jaminan makanan, berapa *item* dalam senarai makanan yang telah pun diberi jaminan bahawa rakyat akan terpelihara. Kerana ada *item-item* makanan yang saya rasa di luar daripada perkiraan ini.

Saya tidak mahu bagi contoh, banyaklah contohnya yang mana menjejaskan kehidupan rakyat dari segi sebagaimana yang disebut kesan inflasinya, satu. Jadi bermaknanya inilah yang berlaku. Selain daripada itu Yang Berhormat Menteri juga tidak menjawab tadi apabila seorang Yang Berhormat membangkitkan, saya rasa Yang Berhormat dari Bukit Katil?

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Jasin.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Jasin. Yang Berhormat Jasin ada menyebut dengan jelas bahawa tindakan yang telah diambil itu membawa kepada inflasi, inflasi yang membawa kepada mungkin *recession*, *depression* dan akibatnya pengangguran akan berlaku. Apakah persediaan kita menghadapi pengangguran? Apa kesilapan kita? Ada *unemployment benefit*, dengan izin.

Tuan Yang di-Pertua: Pasir Salak, kalau boleh saya ingin mencelah. Saya sering kali dituduh bahawa saya adalah Speaker yang paling kuat berleter.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Boleh tegur, Tuan Yang di-Pertua boleh tegur, kalau saya buat salah saya minta maaf.

Tuan Yang di-Pertua: Tuan Yang di-Pertua, kalau saya biarkan begini bermakna hujah....

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Okey, saya rasa cukup. Okey, saya berhenti kalau...

Tuan Yang di-Pertua: Tolonglah.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Okey, terima kasih.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Saya bersetuju kalau, pasal kadang-kadang saya pun faham Tuan Yang di-Pertua. Kita kadang-kadang bercakap kena ada *gallery* kita. Kalau ada pihak yang mendengar, saya minta maaf banyak-banyak kepada Ahli Yang Berhormat Pasir Salak.

Saya menyatakan bahawa sebenarnya bahawa persediaan kita khusus kepada soal barang makan, itu memang saya katakan bahawa kita telah pun isytiharkan dan maklumkan tentang dasar jaminan makanan sebelum kita melakukan penstrukturan semula subsidi bahan api, tetapi saya tidak pula bercakap bagi pihak kerajaan menyatakan sudah ada persediaan bagi pengangkutan awam. Kalau Yang Berhormat Pasir Salak menyatakan saya menyatakan begitu, saya nafikan.

Saya tidak bercakap begitu dan tidak ada sesiapa dari kalangan kami di peringkat di sini menyatakan bahawa kami berpuas hati dengan pengangkutan awam. Pengangkutan awam masih merupakan satu masalah yang perlu diatasi tetapi apabila kita pula menyatakan kita sudah bercakap begitu seolah-olah macam dalam keadaan ini kita membentangkan semuanya kita sudah buat persediaan, minta maaf. Saya hanya bercakap bahawa kita telah bersedia dari segi dasar jaminan makanan bagi soal beras.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Sedikit mencelah.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Saya minta maafah Tuan Yang di-Pertua kalau tidak kita akan berpanjangan. Saya tidak hendak bagi jalan.

Tuan Yang di-Pertua: Teruskan Menteri. Mahu kasi laluan ke tidak terpulang kepada menteri.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Kalau bagi laluan, dia panjang cerita.

Tuan Yang di-Pertua: Okey, sila menteri.

Dato' Shahrir Abdul Samad: Jadi sebab itu perkara yang disebutkan tentang perbahasan saya rasa kalau dalam satu keadaan kita sendiri yang cakap, besar sangatkah Anwar Ibrahim, minta maafah, tetapi dalam keadaan yang sama, kita pula rasa resah apabila hendak melihat seorang daripada rakan kita hendak berhadapan, sanggup berbahas dengan tokoh ataupun pemimpin yang berkenaan. Mengapa kita begitu resah tentang perkara ini dan saya rasa perkara berbahas atau bertemu di pentas awam daripada kalangan wakil daripada Barisan Nasional ataupun UMNO pernah dilakukan oleh Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri sendiri apabila beliau berbahas dan bertemu dengan wakil daripada parti PAS.

■1720

Sebab itu saya rasa bahawa peluang ini yang tidak sama seperti peluang semasa kempen pilihan raya yang dahulu, kita tidak menjawab. Kita tidak menjawab tohmahan yang dibuat oleh pihak pembangkang, tetapi sekarang ini saya rasa, saya mempunyai keyakinan kepada sahabat saya yang menjadi Menteri Penerangan bahawa beliau mampu untuk berhadapan. Bukannya setakat untuk soal dari segi penyampaiannya saya percaya Tuan Yang di-Pertua, tetapi juga dari segi faktanya. Saya pada esok malam akan hadir bersama-samalah seperti mana yang disebutkan, yang menjadi pertanyaan daripada Ahli Yang Berhormat Pasir Mas.

Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya untuk meneruskan jawapan saya kepada perkara yang juga telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat daripada Pontian mengenai dengan cadangan untuk mewujudkan sistem *dual* harga di peringkat pam, iaitu satu rejim harga untuk kenderaan Malaysia dan satu lagi rejim harga pasaran untuk kenderaan luar negeri, khususnya di kawasan-kawasan sempadan negara kita mahupun di utara ataupun di selatan.

Cadangan ini sedang dalam penelitian kerajaan dan penelitiannya ialah terutama bagi menentukan paras harga pasaran yang hendak ditentukan bagi pam yang dikhaskan bagi kenderaan-kenderaan asing, kerana sistem dwi harga ini merupakan satu kaedah yang bagi kali pertama diamalkan di negara kita walaupun ada negara-negara lain seperti Brunei dan Indonesia, di mana sistem dwi harga ini sudah pun dilaksanakan. Di Brunei umpamanya sudah pun ada harga petrol yang berbeza iaitu satu harga bagi kenderaan Malaysia iaitu pada harga yang sama dengan harga di negara kita, iaitu RM2.70 sen satu liter dan harga bersubsidi hanyalah bagi kenderaan-kenderaan milik rakyat Brunei.

Di Indonesia pula, cara penentuan dwi harga ini atau harga yang berbeza ialah ia mempunyai penjualan petrol yang bersubsidi, yang dipanggil sebagai premium pada harga sebanyak Rp6,000, tetapi petrol yang dijual pada harga Rp6,000 ini ialah petrol yang mempunyai jenis RON 90, iaitu satu jenis gred petrol yang tidak dijual di negara kita kerana di negara kita dijual petrol RON 92 dan RON 97. RON 92 pada harga RM2.66 sen dan RON 97 pada harga RM2.70 sen satu liter. Di Indonesia, adanya perbezaan iaitu, di mana dia jual juga petrol bersubsidi dan petrol yang tidak bersubsidi. Petrol yang tidak bersubsidi ialah petrol RON 92 dijual pada harga Rp9,850 ataupun RM3.52 sen satu liter sedangkan kita jual RON 92 pada RM2.66 sen satu liter.

Satu lagi jenis petrol yang tidak bersubsidi di Indonesia ialah RON 95 yang dijual pada Rp10,500 atau RM3.75 sen satu liter, yang sebenarnya memperlihatkan satu cara dan kaedah yang digunakan di Indonesia dengan menjual petrol yang bersubsidi pada harga yang rendah, kualiti yang rendah dan petrol yang baik kualitinya dijual pada harga yang sebenarnya lebih tinggi daripada harga petrol sama gred di Malaysia. Jadi kedua-dua kaedah ini sedang dipertimbangkan oleh pihak kementerian saya dan Kementerian Kewangan untuk mencari harga

pasaran yang patut kita letakkan penjualan petrol di kawasan sempadan di utara dan selatan. Ia mengambil sedikit masa dan pihak pengusaha petrol juga, pihak syarikat minyak yang terlibat juga meminta masa sedikit untuk melaksanakan skim penjualan dwi harga ini.

Ketiga Tuan Yang di-Pertua, izinkan saya menyatakan bahawa kerajaan sebenarnya terus menanggung subsidi kepada bahan api, walaupun setelah distrukturkan semula subsidi keseluruhannya pada bulan Jun yang lalu. Tanggungan subsidi bagi tempoh Januari dan Jun tahun 2008 adalah sebanyak RM4.006 bilion untuk petrol, untuk enam bulan, RM5.056 bilion bagi diesel dan RM1.118 bilion untuk LPG, iaitu jumlah keseluruhannya bagi enam bulan pertama tahun ini ialah subsidi sebanyak RM10.25 bilion. Ini kalau kita bandingkan dengan jumlah subsidi pada keseluruhan tahun 2007 iaitu sebanyak RM8.77 bilion.

Jadi bermakna dalam enam bulan yang pertama tahun ini, kerana peningkatan harga dunia yang begitu mendadak, sebenarnya kerajaan telah lebih mengeluarkan subsidi dalam enam bulan pertama berbanding dengan sepanjang satu tahun 2007, dan adalah dijangkakan bahawa pada tahap harga minyak mentah dunia pada USD140 satu tong, jumlah subsidi termasuk pulangan balik melalui rebat dan juga sebagai subsidi kepada sektor pengangkutan awam dijangka mencecah sebanyak RM30 bilion.

Tuan Yang di-Pertua, itu sahaja ucapan saya dan jawapan saya, saya mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada pandangan-pandangan dan teguran-teguran yang telah disampaikan di dalam perbahasan mengenai dengan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan. Sekian, terima kasih.

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: *[Bangun]*

Dato' Paduka Abu Bakar bin Taib [Langkawi]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Langkawi, Yang Berhormat Rembau minta maaf menteri sudah habis. Yang Berhormat Menteri Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah.

5.27 ptg.

Menteri Pembangunan Luar Bandar dan Wilayah [Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terlebih dahulu saya ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan yang menyentuh mengenai Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah.

Pertama, pembasmian kemiskinan. Tuan Yang di-Pertua, seramai 11 orang Ahli Yang Berhormat telah menyentuh perkara-perkara mengenai kemiskinan. Berhubung dengan saranan Yang Berhormat dari Kalabakan supaya kementerian mengadakan lawatan ke kawasan luar bandar, pedalaman Sabah dan Sarawak serta memberikan bantuan membaik pulih rumah daif sebanyak RM10,000 setiap rumah.

Kementerian sememangnya melaksanakan pendekatan secara turun padang bagi mengenal pasti masalah kemiskinan luar bandar termasuk di Sabah dan Sarawak. Kementerian

ada melaksanakan program membaik pulih rumah golongan miskin tegar dan yang daif dengan bantuan sebanyak RM9,000 bagi sebuah rumah.

Mengenai isu pendapatan garis kemiskinan yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Rembau, Yang Berhormat Tanjong Manis, pendapatan garis kemiskinan adalah ditentukan oleh Unit Perancang Ekonomi, Jabatan Perdana Menteri. Pendapatan garis kemiskinan ini dikaji dari masa ke semasa sehingga tahun 2005, pendapatan garis kemiskinan di luar bandar yang digunakan adalah seperti berikut:

Negeri	Miskin (RM)	Miskin Tegar (RM)
Semenanjung	660	420
Sabah	900	20
Sarawak	750	480

Setelah dikaji semula pendapatan garis kemiskinan yang diguna pakai mulai Mei 2008 adalah seperti berikut:

Negeri	Luar Bandar (RM)	Miskin Tegar (RM)
Semenanjung	700	442
Sabah	940	540
Sarawak	810	500

■1730

Menyentuh tentang bantuan rumah miskin tegar PPRT kementerian sedar permohonan untuk mendapatkan bantuan rumah adalah besar sedangkan kementerian hanya mempunyai peruntukan yang terhad iaitu RM54 juta sahaja di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan. Peruntukan di bawah program bantuan rumah adalah diagihkan kepada negeri-negeri berdasarkan indeks kemiskinan negeri-negeri berkenaan.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar)
mempengerusikan Mesyuarat]

Kementerian mempunyai data berhubung dengan keperluan bantuan rumah dan ia dikemas kini dari semasa ke semasa. Berdasarkan kepada data yang ada sekarang peruntukan yang diperlukan bagi tujuan tersebut adalah melebihi RM700 juta.

Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Lenggong telah membangkitkan pelupusan hutang lapuk pekebun kecil RISDA dan FELCRA. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, pada 3 Julai 2008 kementerian telah membuat keputusan untuk menghapuskan hutang lapuk pekebun-pekebun kecil RISDA yang berjumlah RM139 juta. Manakala bagi FELCRA perkara ini sedang diteliti oleh kementerian.

Mengenai permintaan Yang Berhormat Hulu Rejang bagi membangunkan tanaman semula getah pekebun kecil di Sarawak, kementerian telah membuat keputusan dengan persetujuan Kerajaan Negeri Sarawak supaya RISDA juga terlibat dalam pembangunan tanam semula getah di Sarawak yang selama ini hanya dilaksanakan oleh Jabatan Pertanian Sarawak.

Yang Berhormat Tenom telah bertanyakan status pelaksanaan projek agropolitan di Pulau Banggi dan sebagai maklumat kepada Yang Berhormat, sukacita saya maklumkan bahawa kemajuan projek agropolitan di Pulau Banggi adalah seperti berikut:

- (i) ladang sejahtera fasa satu seluas 1,000 hektar sebanyak 18% telah siap ditanam;
- (ii) jalan luar bandar dari Pekan Kerakit ke Kampung Limbuak sejauh 15 kilometer telah dilaksanakan. Kemajuannya sehingga kini ialah 31% dan dijangka siap Jun 2009;
- (iii) bekalan elektrik solar hibrid, kerja-kerja telah siap sebanyak 71% dan dijangka siap sepenuhnya pada bulan Oktober 2008; dan
- (iv) bekalan air luar bandar. Pembinaan loji telah siap sepenuhnya dan telah pun diserahkan ke Jabatan Bekalan Air Sabah pada 16 Jun 2008. Pemasangan paip dijangka siap pada bulan Disember 2008.

Berkaitan dengan agropolitan di negeri Kedah kementerian pernah mengemukakan pelawaan kepada kerajaan negeri untuk mengenal pasti kawasan bagi projek berkenaan pada tahun 2007. Walau bagaimanapun, sehingga kini kementerian belum menerima sebarang maklum balas berhubung perkara ini.

Berhubung isu tanah terbiar yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat Baling dan Yang Berhormat Parit sememangnya kementerian melalui FELCRA Berhad selaku agensi pembangunan tanah terbiar telah pun melaksanakan program penyatuan dan pemulihan tanah terbiar.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Pontian bangun.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Ya.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: Terima kasih. Apakah perbezaan agropolitan dengan sistem FELDA. Itu yang pertama. Yang kedua, tadi dimaklumkan oleh Yang Berhormat Menteri RM700 juta diperlukan untuk PPRT sedangkan peruntukan yang ada ialah RM54 juta. Bagaimana kaedah untuk mengatasi perkara itu? Beza banyak daripada keperluan dan juga apa yang ada diperuntukkan.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat. Perbezaan antara FELDA dan agropolitan. Bagi kawasan FELDA tanah yang akan diberikan kepada peserta ialah lebih kurang 10 hingga 12 ekar satu ketua isi rumah dan bagi agropolitan

kita hanya memberi antara lima hingga enam ekar bagi satu ketua isi keluarga. Sebenarnya agropolitan ini bolehlah dikatakan mini FELDA yang dilaksanakan oleh Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah. Bagi rumah-rumah PPRT memang benar kerana ada siaran daripada televisyen terutamanya TV3 ada menyiarkan mengenai program bertajuk *Bersamamu*.

Jadi saya telah menyiasat oleh kerana TV3 banyak menyiarkan program *Bersamamu* menunjukkan betapa daifnya rumah-rumah di luar bandar maka setelah saya menyiasat pegawai-pegawai memaklumkan kepada saya untuk menyelesaikan semua sekali rumah-rumah yang agak daif di seluruh negara memerlukan RM700 juta tetapi daripada apa yang saya siasat dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, kita cuma dibekalkan sebanyak RM50 juta. Pertanyaan Yang Berhormat macam mana hendak mengatasi perkara ini. Saya telah pun memaklumkan kepada pihak kerajaan kita supaya pihak kerajaan menambah. Alhamdulillah, pihak kerajaan melalui kajian separuh penggal telah memberikan satu peruntukan yang agak besar RM1 bilion kepada negeri Sabah dan RM1 bilion kepada negeri Sarawak dan kira-kira RM2 bilion lagi untuk infrastruktur luar bandar...

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: *[Bangun]*

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: *[Bangun]*

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Jadi saya berharap perancangan yang teliti dibuat untuk sebahagian daripada peruntukan ini diperuntukkan kepada pembinaan rumah-rumah PPRT.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Rembau bangun. Mana satu Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Rembau atau Yang Berhormat Sri Gading?

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Sila, sila Yang Berhormat Rembau.

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. ini soal rumah PPRT. Di kawasan saya antara aduan yang paling banyak yang saya terima adalah mengenai memperbaiki rumah melalui skim PPRT. Saya juga difahamkan bahawa ada agensi-agensi kerajaan, GLC-GLC yang ada dana tersebut. Baru-baru ini saya telah kemukakan kepada Bank Simpanan Nasional yang menyediakan dana untuk memperbaiki rumah sebanyak RM5,000 ke RM10,000 untuk sebuah rumah.

Adakah pihak kementerian dan juga kerajaan mencadangkan untuk menyelaraskan antara dana-dana GLC ini dan juga agensi-agensi kerajaan yang lain agar dapat meningkatkan lagi peruntukan untuk program memperbaiki rumah di bawah program PPRT kerana saya percaya ini adalah satu sentuhan yang cukup secara langsung *direct* kepada rakyat dan juga pengundi dan saya percaya kalau dana ini dapat dicantumkan di antara kerajaan dan juga agensi-agensi dan juga GLC yang lain kita akan dapat meningkatkan lagi peruntukan tersebut. Terima kasih.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat daripada Rembau, terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya fikir ini satu cadangan yang baik. Kalau boleh pihak-pihak yang berkemampuan terutamanya kepada pihak-pihak GLC turut serta dalam memberikan sumbangan. Pihak Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah sanggup menyelaraskan bantuan-bantuan dan pembinaan-pembinaan khususnya daripada pihak yang ingin *sponsor*.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bangun]*

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: *[Bangun]*

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: *[Bangun]*

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Ya, silakan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Sri Gading.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya bagi pihak keluarga yang terlibat dengan hutang lapuk RISDA hendak ucapkan setinggi penghargaan dan terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri dan Kerajaan Barisan Nasional. Saya ulang sekali lagi Kerajaan Barisan Nasional.... *[Tepuk]* Kerana sudi melupuskan hutang lapuk yang telah pun menjadi beban kepada peserta-peserta RISDA dan kebanyakannya sudah pun menjadi arwah. Mudah-mudahan dengan penghalalan ini arwah-arwah ini akan terlepaslah daripada beban tidak membayar hutang. Terima kasih sebanyaknya.

Cuma saya hendak menyarankan di sini Yang Berhormat Menteri ada juga permintaan daripada kawasan saya bahawa hutang-hutang lapuk peserta FELCRA yang juga beratus-ratus ribu berjuta juga jumlahnya dan sama juga macam kes RISDA ada juga keluarganya sudah meninggal dunia. Marilah kita lepaskan orang-orang yang berhutang berkaitan dengan FELCRA ini kita lupuskan macam juga kita lupuskan kepada peserta-peserta RISDA. Mudah-mudahan dapat diperkenankan jua. Terima kasih.

■1740

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat dari Sri Gading, terima kasih Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua. Sebenarnya perkara ini sedang dikaji oleh pihak kementerian, memang ada kita memberitahu kepada pihak FELCRA supaya kita mendapatkan butiran-butiran mengenai perkara ini. Kerana apa? Kita nak menyelesaikan perkara ini, seperti juga di RISDA ialah kita tak nak angka-angka yang besar wujud sehingga tidak menunjukkan prestasi yang baik kepada anak-anak syarikat. Oleh itu, insya-Allah selepas kajian ini dibuat oleh pihak FELCRA, kita akan membuat keputusan. Ya, sila.

Tuan Haji Salleh bin Haji Kalbi [Silam]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Senator Menteri. Kali terakhir Menteri Luar Bandar Malaysia melawat Parlimen Silam ialah pada tahun 1999 ketika itu Datuk Seri Annuar Musa menjadi Menteri Luar

Bandar. Alhamdulillah, beliau telah membawa pembangunan perumahan PPRT di kawasan Sabah baru dan di kawasan desa Bajau. Selepas itu tidak ada lagi lawatan yang dibuat oleh seorang Menteri Luar Bandar Malaysia.

Saya ingin bertanya kepada Yang Berhormat Menteri, adakah rancangan kerajaan lagi untuk mewujudkan agropolitan yang baru selain daripada kawasan di Banggi untuk diwujudkan di negeri Sabah? Jika ada perancangan tersebut, saya ingin mencadangkan supaya ianya dibuat di kawasan Parlimen Silam sebab sejak perobohan perumahan di kawasan Kampung Panji, Kampung Air, Kampung Bakau di kawasan daerah Lahad Datu di Parlimen Silam belum ada suatu kaedah yang terbaik untuk menyelesaikan masalah penempatan perumahan PPRT di kawasan saya.

Jadi saya sangat berharap dan ingin mohon penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri adakah rancangan untuk mewujudkan agropolitan ataupun sekurang-kurangnya untuk perumahan masyarakat setempat diwujudkan di lain tempat selain daripada di kawasan Banggi di Sabah. Terima kasih.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat daripada Silam. Sebenarnya Yang Berhormat, kita mempunyai lapan projek agropolitan yang akan dilakukan di seluruh negara, di Sabah, di Banggi. Sebelum saya menjawab itu, saya terangkan lagi, di Kelantan, KESEDAR, di Perak, di Wilayah Ganda, di Pahang, di Gahai, Pekan, di Cemomoi, di Terengganu, di Setiu, di Sarawak, di Batang Lupa, Batang Sadong dan di Johor, Kota Tinggi yang berjumlah kira-kira 25,558 hektar yang akan menempatkan 10,000 ketua isi rumah. Kalau kali dengan satu orang bini dan lima anak, tujuh kali 10,000 ada 70,000 penduduk yang melibatkan 1.12 bilion.

Untuk Silam, bagi Sabah terutamanya kita sedang membuat siasatan dengan bantuan daripada EPU. Kawasan-kawasan yang tinggi kemiskinan tegar seperti mana yang diarahkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, kita tumpu kepada kawasan-kawasan yang ramai kumpulan miskin tegar, pendapatan kurang daripada RM430 sebulan.

Jadi bagi kawasan-kawasan seperti ini kita telah pun memaklumkan kepada kerajaan negeri carikan tanah dalam lingkungan 4,000 hektar ataupun lebih ataupun kurang. Seperti di Kelantan, 9,900 hektar berikan kepada kita. Saya harap Yang Berhormat daripada Silam turut bantu juga menempatkan, *identify* dengan izin, tanah dan kalau tempat itu ramai keluarga miskin tegar, kita akan utamakan kawasan-kawasan seperti ini.

Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memang pemurah memberikan bantuan kewangan kepada kawasan-kawasan ini supaya menjelang tahun 2010 kita boleh hapuskan kemiskinan tegar di seluruh negara.

Datuk Haji Yussof bin Haji Mahal [Labuan]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Biar Menteri menjawab dulu Yang Berhormat ya, itu jawab soalan.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Tuan Yang di-Pertua, mengenai persoalan oleh Yang Berhormat Maran. Berhubung dengan pembubaran Lembaga Kemajuan Jengka atau DARA. Seperti mana Yang Berhormat sedia maklum, pembubaran ini adalah persetujuan Kerajaan Negeri Pahang pada satu masa dahulu yakni pada tahun 1993. Walau bagaimanapun, oleh kerana permintaan daripada Kerajaan Negeri Pahang dan juga daripada Yang Berhormat Maran sendiri supaya ia diwujudkan semula Jengka dan DARA, saya telah meminta pihak kementerian untuk menyediakan kertas untuk dibawa kepada Kabinet supaya satu keputusan dapat dilakukan.

Pembangunan prasarana asas dan utiliti luar bandar. Tuan Yang di-Pertua, seramai 19 orang Ahli Yang Berhormat telah menyentuh perkara-perkara berkaitan dengan pembangunan prasarana asas dan utiliti luar bandar. Yang Berhormat Libaran bertanya mengenai kemudahan liputan kawasan 30 kilometer radius daripada pusat pembangunan yang akan diberikan kemudahan asas, sedangkan Libaran terletak 60km daripada Sandakan.

Untuk makluman Yang Berhormat, liputan 30km radius yang dimaksudkan itu ialah berpusat kepada bandar atau pekan-pekan kecil di kawasan luar bandar supaya kita dapat tengok, senang dari segi agihan dengan izin, *equitable distribution of* pembangunan asas. Bagi kawasan yang terletak lebih daripada 30km radius tetapi mempunyai penduduk yang ramai, ia akan diberikan keutamaan. Seperti kawasan-kawasan pedalaman, kita memberikan pembangunan secara solar ataupun *solar hybrid* untuk bekalan api ataupun dengan cara *gen set*, dengan izin, atau dengan cara *wind turbine*, kita cadangkan di Pulau Banggi. Untuk bekalan air, kita menggunakan cara alternatif.

Kementerian mengucapkan terima kasih di atas keprihatinan Ahli-ahli Yang Berhormat yang mencadangkan supaya kementerian ini diberikan peruntukan yang lebih bagi membolehkan kementerian melaksanakan kemudahan-kemudahan asas di luar bandar. Sesungguhnya kementerian sentiasa memberi perhatian kepada usaha meningkatkan kemudahan asas di luar bandar.

Untuk makluman Yang Berhormat, bagi tempoh Rancangan Malaysia Kesembilan, sejumlah RM5.889 bilion telah diperuntukkan untuk melaksanakan projek-projek kemudahan asas seperti jalan luar bandar, jalan kampung, bekalan elektrik, bekalan air dan kemudahan-kemudahan *amenity* sosial...

Datuk Haji Yussof bin Haji Mahal [Labuan]: [Bangun]

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Berhubung dengan cadangan dan permohonan Ahli-ahli Yang Berhormat Ranau, Kota Kinabalu, Putatan, Limbang, Kinabatangan, Tenom, Lawas dan Lubok Antu bagi melaksanakan dan menaikkan taraf jalan luar bandar di kawasan masing-masing.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Labuan bangun lagi.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Okey.

Datuk Haji Yussof bin Haji Mahal [Labuan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Untuk Labuan Tuan Yang di-Pertua, kita mungkin tidaklah menghadapi masalah besar untuk jalan dan juga elektrik dan air. Apa yang menjadi dilema kepada saya sekarang adalah kita di Labuan mempunyai tiga buah kampung air. Yang mana apa yang kita lihat kekurangan di kampung air ini untuk *electrical* dan sistem air cukup bagus, kerana Kementerian Wilayah telah pun memberi perhatian yang begitu mantap.

Cuma yang menjadi satu masalah adalah sistem pembetungan najis yang ada di perumahan, rumah-rumah di kampung air. Buat masa ini, kita ada tiga, satu sudah di *upgrade* sebenarnya, kita mempunyai vakum sistem untuk sistem pembetungan najis. Akan tetapi yang dua kampung lagi mungkin masih ada masalah yang mana sistem yang ada sekarang tidak ada langsung sistem pembetungan, yang kita tahu sistem tradisional lah. Apabila air pasang, ia terjun langsung ke bawah, tidak nampaklah Tuan Yang di-Pertua. Akan tetapi musim air surut, bayangkan benda itu akan nampak di bawah.

■1750

Jadi adakah peruntukan ataupun perancangan kementerian untuk membangunkan atau memperbaiki kampung-kampung air yang ada baik di Sabah mahupun di Labuan. Terima kasih.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat walaupun perkara ini bukan di bawah bidang Kementerian Luar Bandar, saya akan mengambil butir-butir ini dan kita akan memanjangkan kepada kementerian berkenaan. Terima kasih.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: [Bangun]

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Putatan, apa benda Yang Berhormat?

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Ini soal luar bandar Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Pontian duduk dulu.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin bincangkan apa yang telah diutarakan oleh Yang Berhormat yang juga sahabat saya dari Labuan. Soal rumah-rumah yang dibina di atas paras laut. Soalan Labuan itu agak berlainan sedikit daripada saya Tuan Yang di-Pertua. Soal di kawasan saya, saya rasa ada lebih dari tiga kawasan yang terbesar di mana perumahannya semua di atas laut. Soal pembetungan najis tidak timbul sebab Sabah, Labuan sudah timbul, ini mahu juga berlaku tetapi persoalan saya Tuan Yang di-Pertua sebagaimana dalam perbahasan saya minggu lepas adalah kawasan yang terdekat yang saya rasa Tuan Yang di-Pertua tahu tempat ini.

Tidak jauh lebih kurang 1.5 kilometer dari Bandar raya Kota Kinabalu. Penduduk-penduduk yang berjumlah lebih daripada 1000 orang masih lagi bergantung kepada air telaga

Tuan Yang di-Pertua. Bahan api hanya dari jam enam sampai sembilan malam, 40 lebih tahun merdeka Tuan Yang di-Pertua.

Saya telah pun menulis, berjumpa, berbahas di dalam Dewan yang mulia ini Tuan Yang di-Pertua pada kementerian yang lalu dan menulis lalu diberi jawapan bahawa semua ini sedang dibuat kajian dan apa yang saya tahu setakat ini soal bil B ini sedang dikaji oleh SESB dan saya hendak tahu bilakah cadangan untuk memproses air laut ini, kalau boleh. Kalau itu kira murah daripada menarik sebagai *sub marin cable* ke Pulau Gaya. Tuan Yang di-Pertua, tahu tempat ini dan kalau boleh juga *sub marin pipe*, dengan izin, bawalah ke tempat pulau ini supaya mereka pun dapat menikmati hasil daripada kemerdekaan Tuan Yang di-Pertua, itu sahaja saya minta.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat Putatan. Saya telah mencadangkan kepada pihak kementerian supaya kawasan-kawasan yang di sekeliling 30 kilometer tiap-tiap pekan atau bandar sama ada di Sabah, di Sarawak atau di Semenanjung disediakan dengan kemudahan-kemudahan asas. Jadi kalau kata Yang Berhormat tadi di kawasan ini kurang 1.5 kilometer daripada Kota Kinabalu, saya fikir kemudahan-kemudahan asas boleh dibawa ke tempat ini secara umumnya atau secara dasarnya saya fikir kemudahan-kemudahan asas boleh dibawa kepada kawasan-kawasan ini.

Begitu juga kawasan-kawasan lain. 30 kilometer daripada pekan misalnya daripada Tuaran atau Kota Belud, kalau radius 30 kilometer daripada bandar itu, kemudahan-kemudahan boleh dibawa, ditarik dari pusat bandar. Itu dari segi perancangan dan dari segi penentuan kemudahan-kemudahan asas yang patut diberi kepada kawasan-kawasan sekitar.

Saya harap kawasan ini cuma 1.5 kilometer barangkali berada di atas air. Saya akan siasat perkara ini macam mana ia boleh ketinggalan, tentu ada sebab-sebab khusus mengapa ia belum lagi mendapat kemudahan-kemudahan asas. Sila Yang Berhormat Kapit.

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Memang saya menyambut baiklah cadangan daripada kementerian untuk di mana-mana kawasan dalam radius lingkungan 30 kilometer itu dibekalkan dengan kemudahan asas seperti yang telah diterangkan oleh Yang Berhormat Menteri tadi. Akan tetapi dalam perbahasan saya tempoh hari, saya membawa satu masalah di bandar Kapit, di pekan Kapit bahawa sistem loji untuk membekalkan air kepada bandar Kapit sendiri sudah tidak cukup untuk menampung bandar itu sendiri, bagaimanakah untuk menghantar ataupun hendak memberi bekalan air kepada kawasan-kawasan lain di dalam lingkungan 30 kilometer radius itu. Jadi saya telah difahamkan JKR Negeri Sarawak telah menghantar satu cadangan untuk dipertimbangkan dalam kos kira-kira RM16 juta untuk menaik taraf sistem loji pembekalan air di bandar Kapit. Saya pohon penjelasan kalau boleh.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat Kapit. Apa yang saya cadangkan 30 kilometer radius daripada pekan termasuk Kapit ialah satu idea untuk menyenangkan pegawai-pegawai membuat perancangan. Kita tidak hendak tengok satu-

satu kawasan yang tertentu terlampau banyak kemudahan asas kerana kawasan tersebut adanya orang-orang yang boleh lobi kuat-kuat tetapi ada juga kawasan di hulu-hulu yang ketinggalan.

Jadi pada prinsipnya kita berkehendakkan supaya apa yang saya sebutkan dengan izin, *equal and equitable distributions of* kemudahan-kemudahan asas tetapi untuk kawasan Kapit yang dikatakan tidak cukup bekalan, itu adalah perkara lain dan Yang Berhormat telah pun menjelaskan tadi bahawa ada satu peruntukan di bawah JKR untuk menaik taraf kemudahan-asas. Insya-Allah dengan adanya kemudahan yang telah dinaiktarafkan maka bagi Kementerian Luar Bandar, kita hendak bawa perkhidmatan itu ke kawasan di sekitar Kapit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya ingat Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Kapit menyatakan sumber kewangan RM16 juta untuk menaik taraf untuk diberi kepada JKR melaksanakan projek itu jadi masalah. Kalau tidak ada RM16 juta JKR tidak akan buat. Itu soalan dia, sama ada kementerian bersedia beri duit.

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Betul itu Tuan Yang di-Pertua.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Sekejap, sekejap. Boleh saya jawab. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Kapit. Mengenai dengan peruntukan ini oleh kerana sekarang ini satu peruntukan yang besar telah pun diberi kerajaan kepada Sabah dan Sarawak. Kita berharap daripada RM1 bilion yang diberi kepada Sarawak bolehlah diperuntukkan RM16 juta untuk memajukan kawasan Kapit.

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Sedikit lagi. Bolehkah saya merayu sekarang juga menteri agar dalam RM1 bilion itu yang telah diperuntukkan kepada Sarawak itu, mohon jasa baik Yang Berhormat Menteri untuk memastikan RM16 juta dimasukkan. Terima kasih.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat. Saya akan berunding dengan Kerajaan Negeri Sarawak supaya RM16 juta ini diberi kepada Kapit.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Pontian.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: Terima kasih. Penyelenggaraan jalan kampung, jalan bandar kita diselenggarakan dengan baik, berlapis-lapis ditampal tar tetapi jalan kampung berlubang-lubang Yang Berhormat Menteri, sempit dan sebagainya. Setakat manakah peruntukan untuk penyelenggaraan jalan kampung dan ini merupakan rintihan yang utama terutama di kawasan saya.

■ 1800

Kedua ialah jalan pertanian. Saya bertanya kepada Menteri pertanian dia kata itu tugas Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah. Sebenarnya tugas siapa di dalam pertanian ini? Adakah tidak siapa-siapa yang mempunyai tanggungjawab ke atas jalan-jalan pertanian untuk petani-petani terutama pekebun sawit untuk mengeluarkan hasil daripada kawasan-kawasan yang tidak mempunyai jalan. Terima kasih.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Saya sambung sikit boleh Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kita minta Yang Berhormat Jempol sekali.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Perkara yang sama Yang Berhormat Menteri. Saya ada masalah jalan yang melalui ladang ke kampung Orang Asli dan ke perkampungan masyarakat orang India. Bila kita utarakan kepada Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah dia kata ini bukan bidang tugas dia. Pagi tadi saya dengar Menteri Sumber Manusia pula cakap ini di bawah bidang kuasa Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah. Petang ini saya hendak dapatkan kepastian bidang kuasa siapa dan peruntukan yang ada itu boleh tidak menampung keperluan untuk membina jalan ataupun naik taraf jalan di perkampungan Orang Asli yang melalui ladang dan juga di perkampungan masyarakat India di Jempol.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat daripada Pontian dan Jempol. Mengenai perbezaan jalan kampung, jalan luar bandar, jalan pertanian. Jalan kampung dan jalan luar bandar di bawah Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah. Jalan pertanian adalah di bawah Kementerian Pertanian.

Namun demikian penyelarasan di antara kementerian, jalan kampung, jalan luar bandar, jalan pertanian biasa di buat di bawah mesyuarat yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri yakni di bawah Jawatankuasa Kabinet Industri dan Infrastruktur. Memang wujud pertindihan dan persaingan siapa hendak buat jalan. Namun demikian dalam kes-kes Yang Berhormat boleh melaporkan kepada kementerian saya, kita akan menyelaraskan jalan-jalan ini supaya ada agensi-agensi tertentu yang akan membina jalan-jalan tersebut.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Menteri tidak jawab Tuan Yang di-Pertua yang berkaitan bidang tugas membina jalan yang lalu di ladang-ladang, sama ada di perkampungan masyarakat Asli ataupun di kawasan kampung India tapi dia lalu di ladang.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat Jempol. Seperti mana yang disebutkan tadi oleh Yang Berhormat Menteri Sumber Manusia bahawa jalan-jalan dan *amenities* di dalam ladang-ladang telah kita bincangkan di dalam mesyuarat Jawatankuasa Industri dan Infrastruktur baru-baru ini yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri.

Kita membuat keputusan bahawa Kementerian Perusahaan Perladangan dan Komoditi, Kementerian Sumber Manusia, Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah sedang menyelaraskan jalan-jalan dalam ladang-ladang *amenities* sosial dalam ladang-ladang termasuk bekalan api, elektrik, jalan, balai raya dan lain-lain mesti dipikul sama oleh pihak kerajaan. Oleh kerana baru-baru ini kita banyak menyerahkan kepada pihak ladang-ladang untuk menyelesaikan soal jalan-jalan dan *aminities* sosial di ladang-ladang maka, penduduk-penduduk di ladang-ladang sudah menunjukkan kemarahan mereka kepada kerajaan. Oleh itu besar kemungkinan

projek-projek dalam ladang-ladang, estet dan *aminities* sosial akan diletakkan di bawah tanggungjawab dan bidang kuasa Kementerian Kemajuan Luar Bandar dan Wilayah.

Begitu juga dengan kawasan Orang Asli. Sebenarnya kawasan Orang Asli lebih banyak lagi kemudahan-kemudahan yang diberikan oleh pihak kerajaan. Termasuklah jalan, rumah Tok Batin, rumah-rumah PPRT, jalan-jalan kampung, bekalan elektrik, bekalan air, pakaian-pakaian dan berus gigi. Begitu juga kalau anak-anak Orang Asli duduk di asrama tua-tua wanita pun kita *supply* termasuk juga pengasuh-pengasuhnya disediakan oleh kerajaan. Boleh dikatakan kawasan Orang Asli adalah kawasan yang paling mendapat perhatian daripada pihak kerajaan. Akan tetapi apa yang secara fizikal yang ditawarkan oleh pihak kerajaan dengan apa yang berada dalam mental mereka, itu dua perkara yang berbeza. Kerajaan boleh bagi kemudahan-kemudahan yang baik tetapi kalau *the mind setting* mereka, dengan izin, belum bersedia untuk keluar daripada rangka pemikiran dan kepompong persekitaran mereka di kawasan mereka agak sukar untuk menjadi maju. Tuan Yang di-Pertua...

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Tuan Yang di-Pertua, saya tertarik dengan jawapan yang dikemukakan oleh Yang Berhormat Menteri tadi tentang masyarakat Orang Asli ini.

Memang betul jalan, rumah Tok Batin, rumah PPRT, bekalan elektrik belum semua lagi Yang Berhormat Menteri, masih lagi menggunakan solar. Bekalan air dan sebagainya diberikan kepada kampung-kampung Orang Asli. Sebagai contoh di Johor kita ada 62 perkampungan Orang Asli ada 12,000 masyarakat Orang Asli yang ada. Namun kalau menyatakan bahawa selagi mereka tidak keluar daripada kerangka dan kepompong mereka untuk mereka memajukan diri maka sukar untuk kerajaan menjayakan mereka. Kalau pihak kerajaan masih berpegang pada kenyataan itu Yang Berhormat Menteri saya rasa selamanyalah maka masyarakat Orang Asli ini tidak akan berupaya untuk dimajukan oleh kerajaan.

Saya harap mudah-mudahan dalam Kajian Separuh Penggal RMK-9 ini tumpuan khusus diberikan juga kepada masyarakat Orang Asli. Kerana apa, kalau kerajaan tidak rancang dengan sebaik mungkin maka selama itulah mereka tidak akan berubah. Apa yang akan membantu untuk merubah pemikiran mereka supaya mereka dapat berhijrah ke satu tahap *paradigm shift* yang lebih tinggi lagi untuk mereka menyesuaikan diri dengan masyarakat asal tempatan yang ada, bergantung kepada tindakan di peringkat Kementerian.

Jadi saya harap mudah-mudahan dengan adanya Yang Berhormat Menteri yang baru ini, mudah-mudahan langkah-langkah itu akan dapat dilaksanakan terutama melalui Majlis Penasihat orang Asli Peringkat Kebangsaan untuk mengerakkan segala program untuk memajukan lagi masyarakat Orang Asli ini. Terima kasih.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Arau bangun lagi.

Dato' Ismail bin Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri.

Saya ingin bertanya, inginkan penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri berhubung dengan tanah-tanah Orang Asli yang telah diambil untuk dibuat estet ataupun perladangan bagi kelapa sawit ataupun getah. Saya difahamkan bayaran yang diterima oleh mereka menerusi agensi-agensi yang terbabit di bawah kementerian Yang Berhormat Menteri seperti RISDA dan juga FELCRA adalah tidak setimpal dengan sepatutnya mereka dapat mengikut keadaan pasaran semasa. Saya tidak tahu apa yang sebenarnya berlaku, kalau sebenarnya perkara ini ada berlaku kita minta penjelasan. Ini kerana di kalangan Orang Asli inilah merupakan di antara perkara-perkara yang menjadi konflik di dalam pemikiran mereka dan ada di antaranya telah mencuri sendiri hasil pertanian di ladang mereka kerana mereka merasakan RM300, RM400 sebulan itu tidak wajar. Walaupun mereka Orang Asli, mereka tahu juga harga pasaran semasa bagi kelapa sawit dan getah yang pada pandangan dan pertimbangan mereka ini adalah sesuatu yang tidak adil. Jadi saya mohon penjelasan Yang Berhormat Menteri untuk mendapat fakta sebenar berhubung dengan perkara ini.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Satu lagi Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, terlanjur dengan apa Yang Berhormat Arau bangkitkan. Saya harap mudah-mudahan pindaan terhadap Akta 134 itu akan dapat disegerakan, kerana dulu masih lagi di tahap perbincangan dengan AG. Kita harap pindaan terhadap Akta 134 ini akan dapat dilaksanakan. Terima kasih banyak.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat. Mengenai pandangan Yang Berhormat tadi mengenai perkampungan-perkampungan di kawasan Orang Asli yang agak ketinggalan. Walaupun dari segi kemudahan-kemudahan fizikal disediakan dengan bekalan elektrik maknanya kerajaan begitu sekali prihatin dan berbelanja. Cuma kata Yang Berhormat tadi pendekatan-pendekatan dalaman *the mind setting*, dan juga sepertimana Yang Amat Berhormat Perdana Menteri kata pendekatan membina modal insan.

■1810

Saya amat setuju dengan apa Yang Berhormat sebutkan tadi. Itulah sebabnya saya mengadakan pendekatan, sering mengadakan perbincangan dengan Bahagian Jabatan Orang Asli supaya pendekatan kita ialah dengan izin, *to nurture and to be compassionate* dengan masyarakat Orang Asli.

Pada hari Ahad dan Isnin ini kita akan adakan mesyuarat Majlis Orang Asli yang akan diadakan di Johor Bahru. Untuk itu, pada hari Ahad, saya akan pergi ke Kota Tinggi dan bermalam di perkampungan Orang Asli. Saya akan tidur di rumah Orang Asli dan hendak bercakap dengan mereka, Tok Batin mereka, anak-anak mereka dalam suasana tempat mereka.

Jadi, saya percaya bila kita mendekatkan diri kepada mereka, mereka akan terasa bahawa mereka diberikan perhatian dan oleh yang demikian, mereka dihargai. Maklum

sahajalah mereka ini dengan izin, *very inferiority complex*. Di tempat-tempat yang saya pergi tengok mereka contohnya di Pahang, di Slim River, mereka sangat-sangat terasa rendah diri dan mereka terasa *lost, lost* ya, dengan izin, dalam keadaan kemajuan dan modenisasi yang begitu hebat.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri masih menjawab Yang Berhormat. Kita ada lagi tiga kementerian dan lima menteri akan menjawab Yang Berhormat. Jadi, bantulah saya.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Ya. Saya...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Jadi, kita kena habiskan malam ini juga.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Yang kedua tadi, Yang Berhormat dari Arau membangkitkan mengenai projek-projek. Saya bersetuju ada 167 buah ladang. Keluasannya 24,104.03 hektar telah dibangunkan dengan tanaman-tanaman untuk kelapa sawit dan getah iaitu 117 buah ladang oleh RISDA dan 50 buah ladang oleh FELCRA. Pembangunan ladang yang dilaksanakan oleh kedua-dua agensi ini adalah secara tanaman semula ataupun komersial. Setakat ini, sejumlah 96 ladang telah berjaya mengeluarkan hasil dan memberikan faedah kepada 6,656 peserta masyarakat Orang Asli dan sebanyak sedikit ini satu cara untuk kita mengeluarkan masyarakat Orang Asli daripada tahap kemiskinan tegar.

Walau bagaimanapun, saya bersetuju dengan Yang Berhormat daripada Arau bahawa berlaku juga Orang-orang Asli rasa tidak puas hati kerana dividen-dividen yang diperoleh oleh mereka tidaklah setinggi yang seperti mana dividen-dividen yang diperoleh di tempat-tempat lain. Namun demikian Tuan Yang di-Pertua,...

Dato' Haji Mohd. Jidin bin Shafee [Setiu]: *[Bangun]*

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: ...Setelah saya mendapatkan maklumat ini, sebahagian daripada tanah-tanah ini...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tunggu Yang Berhormat Setiu. Tunggu.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: ...Bukanlah tanah *first class* dengan izin. Bukanlah tanah *first class* ya. Macam FELCRA ini kita seolah-olah memaksa mereka terlibat dalam tanah-tanah yang agak kurang bermutu ini. Bukan seperti tanah-tanah ladang, macam Guthrie, IOI, ataupun tanah-tanah bekas-bekas daripada ladang-ladang orang putih. *First class*, tanah. Jadi, tanahnya cantik, dengan izin, *fertile* tetapi tanah-tanah yang Orang Asli ini, kadangkala tanah-tanahnya berbukit-bukit yang kita minta supaya FELCRA pergi memajukan. Kita minta supaya RISDA pergi majukan atas *political will*, kita dengan izin.

Jadi, oleh yang demikian, kos tentulah lebih tinggi. Lepas itu hasil juga kadang-kadang bukan boleh diperoleh dengan banyak kerana bila digugurkan buah-buah kelapa sawit, ia gugur jatuh ke bawah dan kadang-kadang curam yang tinggi menyebabkan pendapatan pun kurang.

Jadi, itu salah satu daripada puncanya. Walau bagaimanapun, kita selalu mengingatkan kepada agensi-agensi kerajaan seperti RISDA dan FELCRA supaya cuba mempertingkatkan hasil supaya Orang-Orang Asli, tanah-tanah Orang Asli dan Orang-Orang Asli yang menjadi peserta dan peneroka itu dapat pendapatan yang tinggi...

Dato' Haji Mohd. Jidin bin Shafee [Setiu]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, Yang Berhormat Setiu bangun Yang Berhormat.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Sila.

Dato' Haji Mohd. Jidin bin Shafee [Setiu]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak minta penjelasan daripada menteri. Adakah kerajaan telah pun menyempurnakan permohonan ataupun permintaan daripada Orang Asli:

- (i) tapak rumah;
- (ii) ladang; dan
- (iii) kebun.

Adakah pelarasan telah dibuat oleh pihak kementerian supaya penetapan ini diberi sebagaimana yang dijanjikan? Jadi, sudah beberapa kali wakil Orang Asli telah membangkitkan perkara ini. Jadi, minta penjelasanlah daripada Yang Berhormat Menteri.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Sakit. Yang Berhormat Menteri, di bahu Yang Berhormat Menteri terpikul untuk melestarikan perkara yang tidak tertunai selama 50 tahun kerana Akta Orang Asli ini dibuat sebelum kita mencapai Kemerdekaan di tahun 1956.

Jadi, Jabatan Orang Asli telah diwujudkan pada ketika itu. Kalau kita lihat dengan jumlah mereka yang tidak sampai 200,000 di negara kita ini, saya ingat tadi Yang Berhormat Menteri telah mengatakan hasrat Yang Berhormat Menteri lebih bersungguh-sungguh dan untuk kita berhadapan dengan masalah ini. Biarlah masalah ini kita tidak malu untuk diselesaikan dengan secepat mungkin setelah kita menunggu sekian lama.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat daripada Setiu dan Arau juga Yang Berhormat daripada...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tenggara.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Tenggara tadi yang menimbulkan perkara ini. Sememangnya, berhubung dengan soal penganugerahan dan pemberi milikan tanah kepada Orang-orang Asli, buat masa ini Kementerian Luar Bandar dan Wilayah sedang bercadang menyediakan kertas kerja, kertas cadangan mengenai pemberian pemilikan tanah kepada Orang Asli. Insya-Allah, bila kita sudah menerima ulasan-ulasan daripada jabatan-jabatan, pihak-pihak yang lain termasuk kerajaan-kerajaan negeri, saya akan membawa kertas

cadangan ini kepada Jemaah Menteri supaya kita mewujudkan satu akta yang kekal dan memberikan satu keyakinan, memberikan satu hak kepada Orang-Orang Asli supaya mereka terasa mereka tidak diancam dengan kemajuan yang begini pesat dan kawasan-kawasan tanah-tanah mereka sering kali dicerobohi. Ya.

Dato' Haji Ismail bin Haji Abd. Muttalib [Maran]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya pernah bertugas dengan Orang Asli ini hampir tiga, empat tahun. Saya hendak minta, tahniahlah kepada menteri kerana telah memberikan perhatian kepada Orang Asli. Cuma saya hendak minta cadangkan satu sahaja.

Saya pernah membuat pemerhatian bahawa banyak daripada tanah-tanah Orang Asli dieksplotasi oleh orang-orang luar yang akhirnya bukan sahaja tanah itu dapat kepada orang lain tetapi hasil-hasil bumi yang sepatutnya kembali kepada Orang Asli tidak kembali kepada mereka. Jadi, saya minta supaya kerajaan khususnya Yang Berhormat Menteri dapat memberikan perhatian ini dan supaya kita dapat membangunkan masyarakat Orang Asli ini seiring dengan masyarakat lain dalam negara kita. Saya harap minta diberikan perhatianlah. Terima kasih.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Apa lagi Yang Berhormat Tenggara?

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Satu lagi Tuan Yang di-Pertua. Ini soal pemilikan tanah yang dibangkitkan oleh Yang Berhormat kawasan Setiu tadi dan telah dijawab oleh Yang Berhormat Menteri.

Tentang pemilikan tanah kepada masyarakat Orang Asli ini Yang Berhormat Menteri, sebenarnya persetujuan daripada kerajaan negeri telah diperoleh. Kerajaan Negeri Johor adalah merupakan kerajaan negeri yang terakhir yang dimintakan persetujuan daripada semua negeri-negeri. Saya ingat lagi kerana saya jaga Orang Asli pada waktu itu dan telah pun diperoleh. Saya tak faham kenapa Yang Berhormat Menteri hendak kena buat kertas lagi bila kerajaan negeri telah bersetuju semua. Kita sudah setuju pada dasar pemilikan tanah sama ada kebun, perladangan ke, dusun ke dan tapak rumah, satu.

Keduanya, adakah kerajaan maksud Yang Berhormat Menteri tadi, melihat kembali kepada kertas kerja itu sesuai dengan negeri-negeri yang diambil alih oleh pembangkang. Terima kasih.

Tan Sri Dato' Muhammad bin Muhammad Taib: Terima kasih Yang Berhormat daripada Maran dan Tenggara.

■ 1820

Saya nampak penekanan hendak diberikan kepada pemilikan tanah. Sememangnya ini memang salah satu daripada usaha kita supaya biarlah sekarang ini oleh kerana ada kerajaan yang bukan di bawah Barisan Nasional, kita juga harus mendapatkan maklum balas daripada

semua kerajaan-kerajaan negeri dan selepas itu seperti mana yang saya sebutkan tadi kita akan membuatkan kertas cadangan untuk disampaikan kepada Kabinet, insya-Allah.

Tuan Yang di-Pertua, program bekalan air luar bandar telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Sibuti, Putatan, Kota Kinabalu, Limbang, Kapit dan Lawas. Untuk makluman Yang Berhormat, di kawasan Parlimen Limbang sebanyak RM1.97 juta telah diperuntukkan pada tahun 2007, 2008 untuk melaksanakan dua projek bekalan air luar bandar dan dijangka siap pada bulan Julai 2008.

Bagi bekalan air luar bandar ke kawasan Pulau Gaya pula, projek ini akan dijalankan melalui kaedah *sub marine* paip dan akan dimasukkan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh. Bagi Parlimen Beluran pula, satu projek menaik taraf loji air telah siap dilaksanakan pada bulan Januari 2008 dan memberi manfaat kepada 6,000 orang penduduk di kawasan tersebut. Kementerian juga telah meluluskan pembinaan Projek Loji Air di Sukau, Kinabatangan.

Untuk makluman Yang Berhormat Sibuti, kementerian juga menyediakan bekalan air melalui sistem retikulasi dan sistem alternatif. Sistem ini dilaksanakan berdasarkan spesifikasi yang ditetapkan oleh Kementerian Kesihatan dan memenuhi piawaian antarabangsa. Kepada Yang Berhormat Lawas, sukacita juga dimaklumkan satu projek bekalan air luar bandar sistem alternatif akan dilaksanakan dalam tahun ini di kawasan Bakalalan yang dianggarkan bernilai RM1.16 juta. Bagi kawasan Bario, satu projek bekalan air luar bandar, sistem alternatif sedang giat dilaksanakan dan dijangka siap pada penghujung tahun 2008.

Mengenai pertanyaan Yang Berhormat Kapit berkaitan dengan projek menaik taraf sistem loji pembekalan air. Perkara tersebut akan diberi pertimbangan dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh. Program bekalan elektrik luar bandar, isu berkaitan bekalan elektrik luar bandar ini telah dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat dari Kota Kinabalu, Putatan dan Seri Aman.

Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, kementerian hanya melaksanakan projek bekalan elektrik luar bandar dengan membina talian ke kampung-kampung dari sumber talian utama SESB atau Sabah Elektrik Sdn. Bhd. Memandangkan keupayaan penjanaan elektrik, Sabah Elektrik Sdn. Bhd terhad bagi kawasan-kawasan yang tidak dapat dihubungi dengan talian grid, kementerian akan menyediakan sistem alternatif seperti solar hibrid, *gen set* secara berperingkat-peringkat bergantung pada peruntukan semasa.

Bagi program bekalan elektrik luar bandar di Pulau Gaya, penyambungan elektrik akan dilaksanakan secara kabel dasar laut. Projek ini akan dimasukkan ke dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh. Projek lampu jalan kampung, mengenai pertanyaan Yang Berhormat Lawas, sukacita dimaklumkan bahawa sejumlah 636 unit lampu jalan kampung telah dipasang di 66 buah kampung di Lawas. Bagi tahun 2008 pula, berdasarkan senarai cadangan projek lampu jalan kampung negeri Sarawak yang disediakan oleh Kementerian Pembangunan Luar Bandar

Sarawak. Parlimen Lawas telah diperuntukkan dengan 333 unit lampu yang melibatkan pemasangan di 39 buah kampung.

Pembangunan Masyarakat Orang Asli. Permintaan Yang Berhormat Batu Pahat supaya masyarakat Orang Asli Kampung Minyak Beku, Batu Pahat Johor diberi penempatan semula. Kementerian telah mengambil tindakan menyediakan kawasan penempatan menyediakan kawasan penempatan di Kampung Sungai Banang atas kawasan seluas 14 hektar yang dapat menampung 100 keluarga. Kerja-kerja awal telah pun bermula sejak awal tahun 2008 dan dijangka siap pada tahun 2010. Saranan Yang Berhormat Lenggong dan Yang Berhormat Paya Besar supaya pembelaan ke atas masyarakat Orang Asli dibuat dengan lebih berkesan. Kementerian telah mengambil tindakan sewajarnya melalui Jabatan Hal Ehwal Orang Asli merangkumi tiga aspek:

- (i) pembasmian kemiskinan;
- (ii) pembangunan infrastruktur; dan
- (iii) pembangunan modal insan.

Bagi mengatasi masalah kemiskinan, kerajaan telah melaksanakan projek-projek ekonomi dan peningkatan pendapatan seperti pembangunan tanah ladang dan agensi kementerian seperti RISDA dan FELCRA.

Program ternakan, pertanian dan bantuan usahawan, bagi pembangunan infrastruktur, tumpuan diberi kepada pelaksanaan projek-projek kemudahan asas seperti jalan raya, jambatan, klinik desa, bekalan air, elektrik dan sebagainya secara berperingkat-peringkat mengikut keutamaan. Kerajaan juga menyediakan bantuan rumah kepada golongan miskin tegar.

Bagi pembangunan modal insan, kerajaan telah menyediakan bantuan dan kemudahan pendidikan di peringkat pra sekolah, sekolah rendah, menengah dan pendidikan tinggi. Kursus pembinaan minda serta latihan kemahiran yang sesuai dengan keperluan pasaran pekerjaan seperti kursus kemahiran, jahitan, automatif, binaan dan lain-lain juga diadakan. Dari segi pemilikan tanah sejumlah 50,563.51 hektar tanah telah diluluskan kepada masyarakat Orang Asli. Daripada jumlah tersebut seluas 19,713.65 hektar telah diwartakan sebagai rizab Orang Asli dan seluas 30,849.86 hektar lagi telah diluluskan lagi untuk diwartakan.

Selain itu, terdapat 1,716 Orang Asli yang diberikan geran tanah, tapak perumahan, pertanian yang melibatkan tanah seluas 1,335.5 hektar. Jumlah ini merangkumi hak milik tanah untuk tapak perumahan seluas 79.08 hektar melibatkan seramai 939 orang.

Berkaitan keperluan bekalan elektrik dan air serta kemudahan jalan masuk di perkampungan Orang Asli. Air Lenggong iaitu Rancangan Perkumpulan Semula Dala dan Kampung Air Bah, sebanyak 243 unit rumah dan bekalan air graviti, jalan masuk seluas 30 km dan lain-lain kemudahan ameniti sosial telah diadakan. Menyentuh tentang saranan Yang Berhormat Hulu Rajang agar setiap rumah panjang di Hulu Rajang didirikan tabika untuk pendidikan awal. Pembinaan tabika adalah berdasar kepada keperluan dan kemampuan

kerajaan. Sekiranya terdapat keperluan untuk membina tabika sama ada di rumah panjang atau di kawasan-kawasan lain, ia akan diberikan pertimbangan. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat.

6.28 ptg.

Menteri Perumahan dan Kerajaan Tempatan [Dato' Seri Ong Ka Chuan]: *[Bercakap tanpa menggunakan pembesar suara]* Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu....

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tidak boleh dengar. Ya, menteri.

Dato' Seri Ong Ka Chuan: Tuan Yang di-Pertua, terlebih dahulu saya ingin mengambil kesempatan ini merakamkan ucapan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang membangkitkan isu-isu menyentuh bidang tugas Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan semasa mengambil bahagian dalam perbahasan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan di Dewan yang mulia ini.

Ahli-ahli Yang Berhormat dari Jempol, Pontian, Bukit Katil dan Parit yang mencadangkan agar rumah yang mencukupi disediakan untuk golongan berpendapatan rendah. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat, matlamat Program Perumahan Rakyat, PPR adalah untuk penempatan semula masyarakat setinggan serta golongan pendapatan rendah.

Di samping itu, terdapat juga agensi-agensi yang lain seperti Syarikat Perumahan Negara Berhad, SPNB yang melaksanakan Skim Rumah Mampu Milik, PPMM serta pihak swasta yang turut menyediakan kemudahan perumahan rumah kos rendah di seluruh negara untuk dijual kepada golongan yang berpendapatan rendah yang memerlukan perumahan sedemikian.

Sehingga kini, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah membina sebanyak 50,820 unit rumah di bawah Program Perumahan Rakyat, PPR untuk disewa dan sebanyak 2,568 unit PPR untuk dimiliki.

■1830

Selain daripada itu Syarikat Perumahan Negara atau SPNB, telah pun membina sebanyak 3,898 unit di bawah Skim Rumah Mampu Milik dan sebanyak 5,504 unit di bawah Skim Rumah Mesra Rakyat. Di bawah Rancangan Malaysia Kesembilan kerajaan juga telah menyalurkan peruntukan sebanyak RM2.1 bilion juta untuk menyiapkan projek dalam pembinaan sebanyak 11,138 unit dan juga pelaksanaan projek baru sebanyak 10,888 unit rumah di seluruh negara.

Ahli Yang Berhormat Lipis mencadangkan supaya kerajaan memudahkan pembeli memiliki rumah yang telah siap dan dapat diduduki dengan segera. Untuk makluman Ahli-ahli Yang Berhormat Lipis dan juga Kuala Nerus, Program Perumahan Rakyat atau PPR, sama ada bagi tujuan disewa atau dijual yang dilaksanakan oleh KPKT akan diserahkan kepada kerajaan negeri untuk mengurus sewaan atau jualan kepada golongan berpendapatan rendah apabila ia

disiapkan. Pada ketika ini mekanisme pengagihan yang dilaksanakan oleh kerajaan-kerajaan negeri berdasarkan kepada syarat-syarat yang ditetapkan melalui Sistem Pendaftaran Terbuka atau SPT, dan proses temu duga melalui jawatankuasa pemilihan yang ditubuhkan di peringkat daerah.

[Tuan Yang di-Pertua *mempengerusikan Mesyuarat*]

Kedua-dua mekanisme ini adalah untuk memastikan golongan sasaran yang layak disenaraipendekkan dan dipilih untuk menyewa atau membeli rumah-rumah PPR. KPKT dari semasa ke semasa akan mengkaji semua mekanisme pengagihan ini supaya ia dapat dibuat penambahbaikan secara berterusan.

Untuk maklumat lanjut Ahli Yang Berhormat, bagi dua projek di daerah Lipis, Pahang iaitu PPR Padang Tengku sebanyak 100 unit dan PPR Kerambit sebanyak 100 unit telah siap pada tahun 2006. Kerajaan negeri sedang berusaha untuk menjual keseluruhan unit dengan mendapatkan pihak Bank Islam dan Bank Simpanan Nasional sebagai pembeli pinjaman menerusi Skim Jaminan Kredit Perumahan atau SJKP. Surat tawaran kepada 171 orang pembeli yang layak telah pun dikeluarkan.

Mengenai cadangan daripada Ahli Yang Berhormat Labis supaya kerajaan memberi diskaun dan subsidi untuk projek perumahan kos rendah, saya ingin memaklumkan bahawa bagi projek-projek Program Perumahan Rakyat atau PPR, yang dilaksanakan oleh KPKT, harga jualannya adalah RM35,000 seunit di Semenanjung Malaysia dan RM42,000 di Sabah dan Sarawak, sedangkan kos pembinaannya adalah antara RM80,000 sehingga RM100,000 seunit.

Tuan Yang di-Pertua, kerajaan adalah komited untuk membasmi kemiskinan tegar dan mengurangkan kemiskinan menjelang tahun 2010. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat Dungun, di bawah Program Pembasmian Kemiskinan Bandar atau PPKB, KPKT berhasrat mencapai sasaran yang ditetapkan melalui dua pendekatan, iaitu panduan untuk meningkatkan kualiti hidup keluarga miskin bandar dan program bagi membangunkan keupayaan keluarga miskin untuk keluar dari belenggu kemiskinan. Program-program peningkatan kualiti hidup keluarga miskin adalah pelaksanaan bantuan secara langsung kepada keluarga yang dikenal pasti seperti berikut:

- (i) bantuan sewa rumah membantu keluarga miskin untuk mendapat tempat tinggal yang selamat dan selesa;
- (ii) bantuan pengurangan beban tanggungan keluarga; dan
- (iii) bantuan ihsan keluarga miskin.

Rancangan seterusnya ialah golongan membangunkan keupayaan keluarga miskin, di mana setiap ketua isi rumah dan ahli isi rumah layak untuk menyertai program pembangunan keupayaan bagi mendapatkan pekerjaan yang lebih baik, latihan kemahiran...

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Boleh minta penjelasan?

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Jempol.

Dato' Haji Lilah Yasin [Jempol]: Terima kasih Yang Berhormat, Tuan Yang di-Pertua. Kalau kita lihat masyarakat termiskin di luar bandar, mereka semua ada mendapat rumah yang diberikan secara percuma oleh Kerajaan Barisan Nasional. Bolehkah kementerian Yang Berhormat Menteri menyediakan satu skim yang sama, di mana kumpulan rakyat termiskin yang betul-betul daif - dia hendak bayar sewa rumah tidak mampu. Hendak beli rumah, lagilah tidak mampu. Jadi, kumpulan yang betul-betul termiskin dalam bandar ini kita sediakan rumah secara percuma.

Dato' Seri Ong Ka Chuan: Tuan Yang di-Pertua, sebenarnya melalui kementerian saya ini, kita ada membina rumah PPR yang disewa kepada golongan miskin dengan harga RM124 sebulan. Namun begitu ada juga golongan yang tidak mampu membayar sebanyak RM124 ini. Maka di bawah Program Pembasmian Kemiskinan kementerian saya juga ada bantuan disalurkan kepada golongan ini, di mana kita memberikan bantuan sebanyak RM124 ini kepada mereka untuk membayar sewa. Maka ini adalah lebih kurang percuma. Itulah aturan yang ada buat masa ini.

Tuan Yang di-Pertua, kursus jangka pendek dibantu untuk mendapatkan pembiayaan mikro dengan agensi-agensi kerajaan dan NGO bagi mendapatkan modal untuk menjana pendapatan yang lebih baik. Kempen kesedaran untuk menjaga kebersihan seperti mana yang dicadangkan oleh Ahli Yang Berhormat Parit akan diteruskan.

Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan telah menyediakan peruntukan sebanyak RM3.5 juta setahun kepada PBT untuk menjalankan aktiviti kawalan vektor. Pihak berkuasa tempatan akan bekerjasama dengan Kementerian Kesihatan sedang memantapkan dan meningkatkan lagi aktiviti membendung wabak penyakit dari menular melalui pelbagai program.

Mengenai cadangan Ahli Yang Berhormat Simpang Renggam supaya dibina sebuah balai bomba baru di Simpang Renggam, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan ingin memaklumkan bahawa Jabatan Bomba dan Penyelamat Malaysia telah mempunyai tapak seluas 13.6 ekar di Simpang Renggam, Johor yang akan digunakan bagi pembinaan balai bomba baru pada masa akan datang. Walau bagaimanapun cadangan pembinaan tersebut masih tidak dapat dilaksanakan pada masa ini, kerana projek ini tidak termasuk dalam senarai projek-projek yang diluluskan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan. KPKT akan mengkaji dan menimbang agar cadangan pembinaan balai bomba tersebut dimohon semula dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh berdasarkan kepada perkembangan dan keperluan semasa di Simpang Renggam.

Cadangan pembinaan balai bomba dan penyelamat di Pekan Song seperti mana yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat Kapit pada asalnya telah diluluskan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan, tetapi projek ini terpaksa ditangguhkan kerana siling peruntukan tidak mencukupi. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPKT telah memohon semula untuk dimasukkan projek ini ke dalam Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan.

Akhir kata sekali lagi saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang sudi mengambil bahagian untuk...

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: *[Bangun]*

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *[Bangun]*

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Pasir Salak berdiri.

Dato' Seri Ong Ka Chuan: Sila.

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Ini mengenai Balai Bomba Kapit. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya hendak kepastian pada hari ini, adakah projek balai bomba ini dimasukkan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan? Projek balai bomba ini kita tahulah, ia hanya penting apabila ada kejadian kebakaran. Jadi, Pekan Song ini, untuk penjelasan kepada Yang Berhormat Menteri, adalah pekan yang tidak ada jalan raya yang menghubungkan Pekan Song ini ke mana-mana pun. Kalau ada kejadian kebakaran di Song ini memang kita tidak dapat dengan secara cepat bagi tugas-tugas menyelamatkan. Oleh kerana itu adalah penting projek dilaksanakan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan ini. Jadi, saya minta kepastiannya. Terima kasih.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Tuan Yang di-Pertua, sebelum Yang Berhormat Menteri jawab...

Tuan Yang di-Pertua: Mahu beri laluan kepada Yang Berhormat Tenggara? Selepas itu Yang Berhormat Pasir Salak, sekali.

Datuk Halimah binti Mohamed Sadique [Tenggara]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Saya tertarik kepada jawapan Yang Berhormat Menteri tentang Balai Bomba Simpang Renggam ini yang akan dimasukkan ke dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh. Yang Berhormat Menteri, Balai Bomba Simpang Renggam ini amat diperlukan, kerana kalau berlaku kebakaran atau *accident* di Renggam atau di Simpang Renggam ia perlu datang daripada daerah Kluang.

■1840

Ia ambil masa sekurang-kurangnya 40 minit hingga 45 minit. Kalau berlaku *accident* di *highway* yang berdekatan dengan Bandar Simpang Renggam, dia akan ambil masa lebih panjang. Jadi saya harap keperluan Balai Bomba Simpang Renggam ini tidaklah sampai tunggu RMK-10, sekurang-kurangnya. Ini adalah permohonan yang sudah diminta oleh kerajaan negeri daripada dahulu lagi sampai hari ini dan hari ini kata RMK-10. Saya rasa kecewalah, minta maaf. Saya wakil kepada Ahli Parlimen daripada Simpang Renggam ini. Terima kasih kerana daerah Simpang Renggam ini duduk dalam daerah saya Kluang. Terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Menteri, bahaya ini. Kalau wanita kecewa, bahaya ini Yang Berhormat Menteri.... *[Ketawa]* Sila Yang Berhormat Pasir Salak.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri. Saya pun ada hendak membangkitkan soal projek bomba ini. Saya telah menulis surat kepada Yang Berhormat Menteri. Mungkin ada Yang Berhormat Menteri

sudah terima dan saya hendak mengingatkan sekali lagi iaitu projek bomba di Kampung Gajah, Pekan Kampung Gajah dalam kawasan DUN Kampung Gajah, Parlimen Pasir Salak. Projek ini telah pun diluluskan beberapa lama dahulu dan tanah pun, tapaknya sudah diperoleh daripada kerajaan negeri. Sekarang ini menunggu pelaksanaan sahaja.

Saya berharap dapat dilaksanakan sebagaimana yang disebut oleh Yang Berhormat Tenggara tadi. Sama jugalah, banyak kebakaran berlaku disebabkan itu dan ini dan tidak dapat diambil tindakan untuk memadamkan disebabkan masalah ketiadaan pasukan bomba.

Yang kedua berhubung dengan perumahan rakyat. Saya sudah beritahu Yang Berhormat Menteri dalam taklimat Yang Berhormat kepada Ahli-ahli Parlimen berkenaan ini dan juga saya telah menyusuli dengan menulis surat kepada Yang Berhormat berhubung dengan satu projek Kampung Tersusun Moden ataupun Perumahan Rakyat di Changkat Lada, Seberang Perak, Kampung Gajah, Pasir Salak, Perak.

Saya mohon dan hari itu pun Yang Berhormat Menteri telah memberikan respons yang positif untuk membantu menjayakan projek ini. Kalau boleh saya ingatkan balik satu kawasan perumahan lebih kurang 1,500 lot yang saya telah usahakan sejak saya menjadi ADUN dahulu di kawasan ini dan kita telah dapat memberikan lot-lot perumahan kepada penduduk-penduduk kampung yang sekarang ini menunggu untuk mendirikan rumah. Saya minta pertolongan daripada kementerian Yang Berhormat Menteri sekurang-kurangnya untuk melaksanakan infrastruktur kalau pun tidak boleh membantu dari segi pembinaan rumah. Sekian, terima kasih.

Tuan Yang di-Pertua: Silakan.

Tuan Liang Teck Meng [Simpang Renggam]: Yang Berhormat Menteri dan Tuan Yang di-Pertua, minta laluan sekejap. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya mengucapkan terima kasih atas keprihatinan Yang Berhormat Tenggara kerana atas keprihatinan terhadap Simpang Renggam tentang pembinaan bomba ini.

Untuk makluman Yang Berhormat Menteri, sebenarnya pembinaan balai bomba ini telah pun lama dicadangkan semasa RMK-8 dan bukan sahaja timbul pada masa-masa sekarang. Terima kasih.

Dato' Seri Ong Ka Chuan: Tuan Yang di-Pertua, berkenaan dengan permintaan untuk membina balai bomba di Simpang Renggam.

Untuk makluman Ali-ahli Yang Berhormat, memang permintaan untuk membina balai bomba ini adalah penting dan saya telah mendapat banyak permintaan di merata-rata tempat. Namun oleh sebab siling peruntukan kementerian ini juga sangat ketat, tetapi saya akan cuba di mana untuk Pekan Song ini, mungkin kita akan masukkan dalam Rancangan Kajian ini...

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Terima kasihlah.

Dato' Seri Ong Ka Chuan: Simpang Renggam saya akan cuba supaya dapat diawalkan. Berkenaan dengan Kampung Tersusun yang dibangkitkan oleh Ahli Yang Berhormat dari Pasir Salak, saya akan usahakan peruntukan untuk melaksanakan prasarana itu.

Akhir kata, sekali lagi saya ingin mengucapkan berbanyak-banyak terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang sudi mengambil bahagian untuk membahaskan isu-isu berkaitan dengan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan. Segala cadangan dan pandangan yang dikemukakan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat akan diambil perhatian sebagai input untuk menambahbaikkan berterusan dalam melaksanakan dasar dan program pihak kementerian. Sekian, terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Tuan Yang di-Pertua: Terima kasih. Yang Berhormat Menteri Belia dan Sukan.

6.45 ptg.

Menteri Belia dan Sukan [Dato' Ismail Sabri bin Yaakob]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang mengambil bahagian dalam perbahasan di atas pandangan, pendapat, pertanyaan dan cadangan yang membina ke arah memantapkan lagi peranan dan tanggungjawab Kementerian Belia dan Sukan sempena perbahasan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan ini.

Tuan Yang di-Pertua, oleh sebab pihak pembangkang tidak berada di dalam Dewan ini maka saya memohon untuk menjawab secara bertulis terhadap semua persoalan yang ditimbulkan oleh pihak pembangkang. Saya ingin mengulas beberapa pandangan daripada pihak rakan-rakan daripada parti kerajaan yang ada di dalam Dewan ini.

Oleh sebab masalah belia banyak berkaitan dengan kementerian-kementerian lain, maka Yang Berhormat Lenggong telah pun mencadangkan supaya satu Jawatankuasa Kabinet Pembangunan Belia ditubuhkan dengan dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri atau Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri. Pihak kementerian ingin mengucapkan setinggi-tinggi terima kasih di atas cadangan yang telah diutarakan tersebut.

Walau bagaimanapun suka dimaklumkan bahawa pihak kementerian melalui Akta Pertubuhan Belia dan Pembangunan Belia 2007 telah mewujudkan Majlis Perundingan Belia Negara yang fungsinya adalah dijadikan sebagai badan perunding dalam hal ehwal yang berhubung kait dengan pembangunan belia. Walaupun kita tidak mempunyai satu Jawatankuasa Kabinet yang khusus yang melibatkan kementerian-kementerian lain di dalam membuat keputusan di dalam soal pembangunan belia. Akan tetapi Majlis Perundingan Belia yang diwujudkan juga mempunyai peranan seperti yang dicadangkan kerana keahlian Jawatankuasa Majlis Perundingan Belia Negara juga terdiri daripada agensi-agensi ataupun daripada wakil-wakil kementerian lain yang diwakili oleh ketua setiausaha kementerian masing-masing.

Di antara kementerian-kementerian yang terlibat di dalam Majlis Perundingan Belia Negara tersebut ialah Kementerian Pelajaran, Kementerian Pengajian Tinggi, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi, Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan Wilayah, Kementerian Sumber Manusia, Kementerian Pembangunan Wanita, Keluarga dan Masyarakat, Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Kementerian Pertanian dan Industri Asas

Tani, Kementerian Perpaduan, Kebudayaan, Kesenian dan Warisan dan juga Jabatan Kemajuan Islam Malaysia.

Jadi, fungsinya saya kira adalah hampir sama dengan Jawatankuasa Kabinet yang dicadangkan oleh Yang Berhormat Lenggong tadi. Cuma mungkin bezanya Jawatankuasa Kabinet dipengerusikan oleh sama ada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri atau Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri sedangkan Majlis Perundingan Belia dipengerusikan oleh Menteri Belia sendiri. Begitu juga di dalam...

Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]: Minta laluan, Lenggong. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Menteri, memang benar kita ada Majlis Perundingan Belia Negara. Akan tetapi, dari segi peranan dan kuasanya, saya tidak fikir ia sama dengan Jawatankuasa Kabinet yang hendak dicadangkan itu. Kita mengambil contoh Jawatankuasa Kabinet Mengenai Pembangunan Sukan yang dipengerusikan sendiri oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri. Dianggotai oleh ramai menteri-menteri Kabinet. Sudah tentu kedudukan, kuasa dan tarafnya lebih tinggi daripada itu dan keputusan-keputusan yang boleh dibuat dalam Jawatankuasa-jawatankuasa Kabinet itu lebih akan memberikan kesan besar kepada pembangunan sukan negara.

Saya percaya kalau kita wujudkan Jawatankuasa Kabinet Mengenai Pembangunan Belia yang dipengerusikan oleh sama ada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri atau Timbalan Perdana Menteri, dianggotai oleh menteri-menteri bukan setiausaha kementerian tetapi menteri yang berkaitan dengan pembangunan belia sama ada bidang keusahawanan, pendidikan, latihan kemahiran, saya percaya ia mempunyai pengaruh besar dan sudah tentu ia dapat membantu untuk membangun dan menyelesaikan banyak masalah generasi muda dalam negara ini.

■1850

Sebab itu saya tidak berapa bersetuju kalau kita membuat ukuran bahawa Majlis Perundingan Belia Negara itu boleh memainkan peranan yang sama sebagaimana Jawatankuasa-jawatankuasa Kabinet. Saya berharap Yang Berhormat Menteri dan kementerian memikirkan perkara ini kerana saya percaya dengan Jawatankuasa Kabinet Mengenai Pembangunan Belia itu, ia memberi kesan besar kepada pembangunan belia dalam negara ini. Terima kasih.

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat Lenggong. Saya bersetuju jika dikatakan bahawa kuasa yang ada pada Jawatankuasa Kabinet mestilah lebih besar daripada Majlis Perundingan Belia Negara yang telah ada pada hari ini. Cuma yang saya hendak sebutkan tadi bahawa bukanlah pada waktu ini tidak ada forum yang menggabungkan antara kementerian-kementerian lain di dalam membuat keputusan atas alasan bahawa masalah belia berkait rapat di antara satu kementerian dengan kementerian yang lain. Jadi sudah ada forum tersebut.

Walau bagaimanapun, saya tidak mengatakan kita tidak bersetuju dengan cadangan tersebut dan saya kira cadangan tersebut akan kita angkat ke peringkat yang lebih tinggi. Cuma sebelum saya beralih kepada isu yang lain, suka saya menyebutkan bahawa pihak kerajaan telah pun menubuhkan Majlis Sosial Negara. Tujuan penubuhan majlis ini adalah untuk menyelaraskan pelaksanaan Pelan Tindakan Dasar Sosial Negara yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri.

Di dalam mesyuarat Majlis Sosial Negara Kedua pada 28 Oktober 2004, telah pun diwujudkan satu panel yang dipanggil Panel Penyelaras Isu-isu Belia yang diterajui oleh Kementerian Belia dan Sukan sendiri. Walau bagaimanapun, seperti saya katakan tadi bahawa oleh kerana Yang Berhormat Lenggong sendiri seorang yang berpengalaman di dalam bidang-bidang belia selaku Presiden Majlis Belia Malaysia, saya kira cadangan untuk mewujudkan Jawatankuasa Kabinet Mengenai Pembangunan Belia itu akan kita ambil perhatian dan kita angkat kepada pihak tertinggi iaitu pihak Kabinet dan sebagainya.

Saya ingin beralih kepada pertanyaan daripada Yang Berhormat Pontian, iaitu mengenai usaha yang dilakukan oleh pihak kementerian dalam memperkasakan pembangunan belia. Terima kasih Yang Berhormat. Bagi tujuan memperkasakan pembangunan belia, Kementerian Belia dan Sukan telah pun memperkenalkan program jangka panjang iaitu Pelan Tindakan Pembangunan Belia Nasional yang mula dilaksanakan pada tahun 2004. Pelan ini merangkumi perancangan yang bersifat jangka masa pendek dan jangka masa panjang sehingga tahun 2020.

Dalam jangka masa pendek, pelan ini memberi empat tumpuan iaitu:

- (i) pengunggulan Program Rakan Muda;
- (ii) pengupayaan pertubuhan belia;
- (iii) menangani golongan belia tidak berpersatuan; dan
- (iv) memantapkan keupayaan Kementerian Belia dan Sukan dalam melaksanakan Program Pembangunan Belia.

Dalam program jangka panjang, 11 teras pembangunan belia telah diperkenalkan iaitu:

- (i) teras pembangunan ekonomi;
- (ii) pembangunan sumber manusia;
- (ii) pembangunan Rakan Muda;
- (iv) pembangunan sosial;
- (v) sistem penyampaian;
- (vi) peranan media dan komunikasi;
- (vii) peranan pertubuhan belia;
- (viii) pembangunan belia tidak berpersatuan;
- (ix) pembangunan kepimpinan;
- (x) penyelidikan dan pembangunan; dan
- (xi) politik dan integrasi nasional.

Itu adalah 11 teras untuk jangka panjang. Bagi jangka pendek pula, beberapa perkara telah pun diambil tindakan untuk memperkasakan pertubuhan belia iaitu seperti berikut:

- (i) memberikan bantuan pentadbiran kepada Majlis Belia Negeri dan Daerah secara terus; dan
- (ii) bantuan terus kepada persatuan belia daripada peringkat daerah hinggalah ke peringkat akar umbi iaitu ke kampung-kampung dengan syarat persatuan tersebut berdaftar dengan pertubuhan belia dan mempunyai akaun bank.

Untuk makluman, sehingga kini sebanyak 1,791 persatuan belia telah dikenal pasti dan akan menerima bantuan yang melibatkan perbelanjaan sejumlah RM5.37 juta. Persatuan belia juga dibenarkan atau digalakkan untuk melaksanakan sendiri program yang difikirkan bersesuaian dengan mereka.

Jadi ini bermakna Yang Berhormat, persatuan belia apabila diberikan peruntukan kewangan tersebut, mereka boleh merangka dan merancang program-program yang difikirkan sesuai. Tidak lagi program yang dirancang oleh kementerian atau jabatan dan mereka menjadi peserta. Kali ini wang diberikan kepada mereka dan mereka sendiri merancang. Dengan ini kita boleh melatih belia mampu membuat program sendiri, mengendalikan program sendiri dan saya kira ini akan melatih belia kita menjadi pemimpin yang mampu berdikari untuk masa-masa akan datang...

Dato' Ismail bin Kasim [Arau]: [Bangun]

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Arau.

Tuan Yang di-Pertua: Sila.

Dato' Ismail bin Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri. Saya terutama sekali tertarik dengan sikap Yang Berhormat Menteri yang sebenarnya tidak mengadakan ataupun set *benchmarking*, dengan izin, seperti mana yang dibuat oleh menteri terdahulu. Bukan niat saya untuk mengkritik menteri terdahulu. Ini kerana kita tidak mahu sudah ada persatuan-persatuan belia terdahulu, kemudian kita wujudkan rakan itu, rakan ini dan sebagainya.

Akan tetapi untuk memperkasakannya kita tidak buat dan banyak daripada yang kita wujudkan yang terbaru ini, kebanyakannya berakhir dengan kegagalan. Namun apabila tindakan Yang Berhormat untuk memberi peruntukan secara langsung selepas pindaan Akta Belia ini dibuat, kita lihat itu sebagai satu langkah yang cukup baik kerana ini dengan secara tidak langsung akan memperkasakan, akan memberi sedikit kemudahan kewangan kepada gerakan-gerakan atau aktiviti-aktiviti bagi gerakan persatuan-persatuan belia yang telah sedia ada.

Jadi saya berharap pihak kementerian ataupun Yang Berhormat dalam hal ini kita tidak perlu wujudkan yang baru lagi, cuma memperkasakan dengan perancangan-perancangan yang lebih baik. Ia supaya kita pastikan persatuan belia yang satu masa dahulu kelihatan hebat, gagah

dan kuat, dapat dikembalikan ke persada asalnya. Jadi saya pohon Yang Berhormat mengambil tindakan dalam perkara ini. Tidak perlu kita wujudkan *benchmarking* seperti mana yang dibuat oleh menteri terdahulu.

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih di atas sokongan Yang Berhormat tadi. Cuma saya ingin menambahkan bahawa program-program belia ini kita akan terapkan, kita akan mulakan daripada persekolahan lagi. Untuk makluman Yang Berhormat Arau bahawa Program Rakan Muda kita, kita akan mula di peringkat sekolah. Pihak Kementerian Pelajaran pada dasarnya telah pun bersetuju untuk menjadikan Program Rakan Muda atau Kelab Rakan Muda sebagai kelab untuk kokurikulum sekolah. Dengan ini kita dapat mengenal pasti bakat belia kita, pemimpin-pemimpin muda kita sejak di bangku sekolah lagi.

Dalam masa yang sama juga kita akan aktif mempergiatkan dan mengaktifkan lagi Sekretariat Rakan Muda di IPTA dan IPTS supaya belia-belia kita yang berada di peringkat IPTA juga dapat diberikan perhatian dan sebagainya. Pihak kementerian juga bercadang, bukan sahaja untuk menumpukan program-program belia ini kepada belia-belia yang berpersatuan tetapi juga menumpukan kepada program-program, kepada belia-belia yang tidak terlibat di dalam persatuan. Kita telah pun mengenal pasti sektor-sektor tertentu seperti sektor-sektor perkilangan, misalnya, sektor-sektor di *shopping complex* dan sebagainya. Di mana pekerja-pekerja ini tidak terlibat dengan mana-mana persatuan dan sebagainya, tetapi masih lagi di dalam umur belia.

Jadi tumpuan kita bukan sahaja semata-mata kepada mereka yang terlibat dalam satu persatuan, tetapi juga mereka yang tidak terlibat di dalam persatuan. Usaha-usaha yang baru juga sedang dirancang untuk mendekatkan diri dengan belia-belia kaum lain. Misalnya, melalui Timbalan Menteri Belia dan Sukan, kita merancang untuk menubuhkan Kelab-kelab Rakan Muda di kampung-kampung baru Cina dan sebagainya dan pelbagai program yang berbentuk perpaduan. Kita telah pun mengarahkan supaya setiap program, apa sahaja program mesti ada elemen-elemen patriotisme, jati diri dan sebagainya. Ini bertujuan untuk memperkasakan persatuan belia dan juga belia.

■1800

Yang Berhormat Lipis bertanya apakah rancangan konkrit dalam merealisasikan pembangunan belia. Ada tiga rancangan komprehensif yang telah kita perkenalkan iaitu Dasar Pembangunan Belia Negara, Pelan Tindakan Pembangunan Nasional Belia yang telah saya sebutkan tadi dan Akta Pertubuhan Belia dan Pembangunan Belia 2007. Bagi mencapai matlamat Dasar Pembangunan Belia Negara 1997, kita telah menggariskan tujuh strategi yang perlu dilaksanakan iaitu:

- (i) Pembangunan Ilmu
- (ii) Pembentukan Sikap
- (iii) Pembangunan Kemahiran dan Keusahawanan

- (iv) Pemupukan Gaya Hidup Sihat
- (v) Kemudahan Interaksi Sosial
- (vi) Perkongsian dan Pembangunan; dan
- (vii) Jaringan Hubungan Antarabangsa

Manakala bagi Akta Pertubuhan Belia dan Pembangunan Belia, ia juga bertujuan untuk memperkasakan pertubuhan belia dan menarik minat golongan muda untuk bergiat aktif di dalam pertubuhan-pertubuhan belia. Akta ini seperti kita tahu, perkara yang paling besar yang kita adakan di dalam akta ini ialah mengenai had umur yang tidak melebihi 40 tahun untuk memimpin persatuan-persatuan belia yang kita menganggap ini akan menarik minat lebih ramai golongan belia untuk menyertai persatuan-persatuan belia. Yang Berhormat Putatan.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Lama saya dengar dari luar Yang Berhormat Menteri telah pun menghuraikan langkah-langkah yang diambil oleh pihak kementerian untuk menyusun semula melalui persatuan-persatuan belia ini. Ini kita sudah dengarlah dah beberapa tahun kita dengar sudah dasar-dasar ini Yang Berhormat Menteri. Ini Yang Berhormat Menteri baru, jadi saya rasalah Yang Berhormat Menteri pun buatlah langkah-langkah yang terbaru kerana kita sedar bahawa penguasaan di kalangan belia ini memang sudah wujud terutama sekali dalam pilihan raya yang lalu.

Jadi saya dengar dan saya pun difahamkan oleh menteri sendiri soal *one-stop-centre* ini. Bila agaknya pihak kementerian Yang Berhormat akan mewujudkan *one-stop-centre* ini di setiap kawasan Parlimen. Saya dengar pihak kementerian telah pun mempunyai peruntukan yang secukup-cukupnya untuk mewujudkan *one-stop-centre* ini dan kalau boleh Ahli Parlimen juga dilibatkan supaya bergaul dekat dengan golongan-golongan yang muda ini. Minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri.

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat Putatan. Daripada pemahaman sayalah, *one-stop-centre* yang dimaksudkan itu ialah *cyber centre*. Saya rasa sama saja. *Cyber centre* ini akan menjadi *one-stop-centre* kepada golongan belia. Memang kita telah pun melancarkan *cyber centre* ataupun *one-stop-centre* untuk belia ini bermula dengan Tanjong Piai. Kita telah pun lancarkan pada minggu lepas dan kita akan memulakan dengan projek awalnya ialah di 16 Kompleks Rakan Muda dan selepas itu kita akan perluaskan ke setiap kawasan Parlimen yang kita jangka akan bermula pada waktu ini sehinggalah kita jangka akan selesai sebelum akhir tahun ini.

Sememangnya kita akan melibatkan Ahli Parlimen kerana tanpa sokongan Ahli Parlimen, saya percaya kita tidak akan mampu untuk bergerak lebih jauh. Jadi saya mengalu-alukan semangat kesukarelaan yang ada pada Yang Berhormat Putatan tadi untuk membantu pihak kementerian di dalam merealisasikan hasrat kita untuk membangunkan belia remaja melalui *one-stop-centre* ataupun *cyber centre*. Terima kasih Yang Berhormat.

Yang Berhormat Jasin mencadangkan supaya kita mensasarkan belia yang terlatih dengan kemahiran dan sebagainya seramai enam juta menjelang akhir Rancangan Malaysia Kesembilan. Yang Berhormat, suka saya nyatakan bahawa memang pihak kementerian mempunyai rancangan untuk melatih belia-belia supaya terlibat di dalam bidang kemahiran. Walau bagaimanapun, seperti Yang Berhormat tahu bahawa kita hanya mempunyai IKBN atau Institut Kemahiran Belia Negara di dalam melatih golongan belia ini dan suka saya nyatakan bahawa pihak IKBN cuma mampu untuk mengeluarkan sejumlah 5000 belia yang berkemahiran di dalam masa setahun. Bermakna kalau lima tahun Rancangan Malaysia Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua, 5000 bermakna cuma 25,000 untuk lima tahun dan kita ada kerjasama dengan pihak swasta yang dinamakan Program *Buying Places* dan kita cuma melatih 5000 belia sahaja dalam masa lima tahun. Jadi melalui Kementerian Belia dan Sukan, untuk lima tahun kita hanya mampu untuk melahirkan belia yang terlatih sejumlah 30,000 sahaja.

Walaupun bagaimanapun, ini tidak bermakna kita tidak mampu mengeluarkan belia yang terlatih lebih ramai daripada itu kerana banyak kementerian-kementerian lain yang terlibat di dalam mengeluarkan belia-belia yang terlatih tadi misalnya ILP atau Institut Latihan Perindustrian di bawah Kementerian Sumber Manusia, Giat MARA dan IKM di bawah MECD, di bawah Kementerian Usahawan dan Koperasi, Kolej Komuniti di bawah Kementerian Pengajian Tinggi dan sebagainya malah Jawatankuasa Kabinet Mengenai Latihan telah pun ditubuhkan yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri.

Walaupun kita hanya melahirkan 30,000 belia berkemahiran melalui IKBN tetapi itu tidak termasuk bilangan belia-belia yang kita latih secara tidak formal pada hujung minggu kepada belia-belia yang tinggal berhampiran dengan IKBN. Banyak program-program latihan *soft skill* seperti kepimpinan, ICT dan sebagainya kita jalankan juga di IKBN-IKBN yang di hujung minggu kita panggil sebagai Program Rodong Hujung Minggu. Saya kira ramai yang tak faham '*rodong*', maksud '*rodong*' ini. '*Rodong*' ini bahasa Pahang iaitu sahabat, jadi Sahabat Hujung Minggu. Kita latih belia-belia yang berhampiran dengan IKBN untuk mendapatkan latihan-latihan yang tidak formal. Jadi ini juga sebagai sebahagian daripada usaha yang dilakukan oleh pihak kementerian untuk melatih belia-belia ini...

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: [Bangun]

Dato' Ismail Kasim [Arau]: [Bangun]

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Saya beri Yang Berhormat Jasin dulu.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Terima kasih Yang Berhormat Datuk Speaker, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya ingin mengucapkan setinggi-tinggi tahniahlah kepada Menteri Belia kita yang baru yang cukup bersemangat. Pada ketika ini Tuan Yang di-Pertua, kita mempunyai sebanyak 11.2 juta belia yang merupakan lebih kurang 40% daripada jumlah penduduk negara kita dan mereka sebenarnya adalah pelapis yang bakal menjadi pemimpin pada masa akan datang. Justeru itu, setakat ini kita telah melatih sebanyak lebih

kurang 2.1 juta belia-belia. Adalah sangat bertepatan sekali kalau kementerian dapat membuat satu kerjasama pintar dengan kementerian-kementerian yang lain misalnya dengan Kementerian Pertanian, dengan Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan, Kementerian Usahawan dan Koperasi dan juga Kementerian Pembangunan Luar Bandar kerana kementerian-kementerian ini sebenarnya mempunyai skim-skim dan juga program-program yang ada hubung kait dengan pembangunan belia.

Dalam konteks ini, Institut Pembangunan Belia Malaysia yang menjalankan berbagai-bagai penyelidikan dan mewujudkan program-program pendidikan dan juga latihan seharusnya kita dapat membuat satu kajian serta kita mesti memahami tentang apa juga bentuk aspirasi dan tuntutan para belia kita. Semoga mereka ini tidak terpesong kepada semua gejala-gejala yang negatif. Terima kasih.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Memandangkan jumlah yang dilatih menerusi IKBN dan juga kemungkinan pada institut kemahiran yang lain, saya rasa masih lagi tidak mencukupi dengan pertambahan jumlah belia yang begitu besar di negara kita ini.

■ 1710

Saya mohon mencadangkan kepada Yang Berhormat Menteri supaya digunakan Kem Khidmat Negara. Ini kerana Kem Khidmat Negara ini hanya digunakan sehingga bulan Julai. Daripada bulan Januari hingga bulan Julai. Ogos hingga Disember tidak digunakan sama sekali. Jadi maknanya kata kita boleh mengarahkan kem operator ini supaya mereka membeli mesin-mesin ataupun *equipment* dengan izin, yang boleh digunakan untuk kemudahan *training*. Kita pihak kementerian hanya perlu menyelaraskan dan membayar bayaran harian berdasarkan kepada jumlah peserta yang dihantar untuk berkursus di kem-kem berkenaan. Ini kerana saya rasa selama ini program mingguan itu kita boleh *transfer* kepada kem yang terbiar selama empat bulan ini. Apa pandangan Yang Berhormat Menteri?

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat Jasin dan Arau. Seperti saya sebutkan tadi bahawa memang pihak kita sentiasa bekerjasama dengan kementerian lain, kerana jawatankuasa Kabinet mengenai latihan telah pun diwujudkan. Di mana ia melibatkan kementerian-kementerian lain seperti Kementerian Pelajaran, Kementerian Pengajian Tinggi, Kementerian Pembangunan Usahawan dan Koperasi dan sebagainya.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: [Bangun]

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Apa yang saya sebutkan tadi adalah latihan-latihan, kursus-kursus jangka panjang secara formal tetapi kementerian-kementerian lain juga mengadakan kursus jangka pendek untuk sijil dan sebagainya. Latihan enam bulan, tiga bulan, dua bulan dan sebagainya. Apa yang saya sebutkan tadi adalah program-program yang melibatkan agensi-agensi atau kementerian-kementerian di dalam kerajaan. Ia tidak termasuk

kepada belia-belia yang terlibat di dalam program-program yang melibatkan pihak swasta dan sebagainya.

Jadi walau bagaimanapun, cadangan Yang Berhormat Arau mengenai Kem Khidmat Negara tadi bolehlah kita berikan pertimbangan cuma saya tidak tahu apakah Kem-kem Khidmat Negara ini boleh dijalankan kursus-kursus jangka pendek seperti ini. Kalau boleh tidak ada salahnya pihak kementerian untuk bekerjasama dengan pihak tersebut.

Mengenai kajian ini sebenarnya ada dalam ucapan Yang Berhormat Jasin iaitu mengenai kajian IPPBM atau Institut Penyelidikan Pembangunan Belia Malaysia kita ke arah memahami aspirasi dan tuntutan golongan belia. Sebenarnya memang sejak ditubuhkan pada tahun 2005, IPPBM telah pun menjalankan penyelidikan asas untuk menentukan status terkini kualiti hidup dan taburan belia serta kemudahan yang berkaitan dengan belia. IPPBM menjalankan beberapa penyelidikan dan kajian mengenai berbagai-bagai isu tentang belia dan sebagainya.

Tuan Yang di-Pertua: Yang Berhormat Pontian.

Tuan Ahmad Maslan [Pontian]: Terima kasih. Di Pontian ada sebuah KKBN yang dahulu adalah merupakan kilang nanas dan kita ingin mengesyorkan supaya kementerian membeli tapak itu dan mengambil alih sepenuhnya pentadbiran KKBN berkenaan. Ini merupakan soalan spesifik. Terima kasih.

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat Pontian. Kita akan ambil saranan tersebut. Sebenarnya memang program-program yang kita jalankan adalah berdasarkan kepada input yang diberikan oleh IPPBM. Misalnya input yang terbaru ialah mengenai persepsi golongan belia kepada kerajaan selepas pilihan raya umum baru-baru ini dan kita telah pun menjalankan kajian dan telah pun mendapat keputusan hasil kajian tersebut. Sebab itulah selepas ini segala program yang dijalankan oleh kementerian akan dibuat berdasarkan kajian yang dibuat oleh IPPBM tersebut.

Saya ingin beralih kepada isu yang baru iaitu tadi isu belia dan saya ingin masuk kepada isu sukan. Yang Berhormat daripada. Maaf saya balik kepada isu belia. Tadi Yang Berhormat Jerai. Jerai ini saya teringat dulu Datuk Badruddin, Barisan Nasional. Ini Jerai ini PAS rupanya. Jadi saya tidak jawab lagilah sebab dia tidak ada di dalam Dewan. Dia tidak ada dalam Dewan, bukan saya tidak nak jawab kerana dia pembangkang, kerana dia tidak ada dalam Dewan.

Yang Berhormat Langkawi tadi ada. Dia baru keluar sekejap, mungkin dia keluar sekejap. Langkawi bertanya soalan mengenai dalam perhimpunan belia, karnival belia ataupun karnival belia yang dianjurkan oleh kementerian. Adakah pihak kementerian mempunyai peraturan tertentu bagi menjamin segala yang dilakukan mengikut tatasusila yang betul atau terbaik bagi belia-belia tersebut mengikut rancangan kita sendiri.

Saya ingin maklumkan kepada Yang Berhormat serta Dewan bahawa di dalam perhimpunan belia atau karnival belia yang dianjurkan oleh kementerian. Contohnya perhimpunan sambutan Hari Belia Negara yang diadakan pada setiap 15 Mei. Kementerian

menerusi Bahagian Pembangunan Belia telah menetapkan beberapa peraturan khusus kepada individu belia yang menyertai seperti berikut; umur misalnya 15 hingga 40 tahun, pemimpin-pemimpin, ahli belia dan sebagainya. Apa yang lebih penting ialah berpakaian kemas dan sopan semasa menghadiri perhimpunan atau memakai pakaian rasmi pertubuhan masing-masing, menjaga tatasusila dan kelakuan semasa berlangsungnya majlis perhimpunan.

Jika diadakan konsert mesti mengikut peraturan. Tidak bolehlah kalau di dalam konsert tersebut menonggengkan buntut kepada penonton, melondeh-londeh seluar, dengan lagu-lagunya yang lucu-lucu, jilat dan sebagainya. Itu diharamkan, tidak dibenarkan di dalam waktu program yang dianjurkan oleh Kementerian Belia dan Sukan. Inilah bezanya antara Kementerian Belia dan Sukan dengan parti pembangkang yang boleh melondehkan seluar dan sebagainya.

Begitu juga tidak dibenarkan menyediakan atau menjual minuman keras. Ini juga berbeza dengan kerajaan parti pembangkang. Ini kerana di Pulau Pinang dalam sambutan Hari Belia yang dianjurkan oleh Kerajaan Pulau Pinang, mereka telah membenarkan penjualan arak secara terbuka dengan tawaran diskaun 50% untuk membeli arak. Jadi ini bezanya kepada Yang Berhormat Langkawi. Beza antara kita kementerian dengan pihak parti pembangkang yang mungkin tidak ada peraturan-peraturan seperti ini.

Yang Berhormat Tenom bertanya mengenai insentif Sukan Olimpik sama ada perlu dikaji semula kerana ia mungkin akan menyebabkan atlet menjadi materialistik dan boleh memberikan kesan yang tidak baik kepada perkembangan sukan negara. Suka saya nyatakan bahawa pihak kerajaan tetap dengan pendirian untuk memberikan insentif RM1 juta kepada pemenang pingat emas dan juga RM5,000 sebagai pencen sehingga ke akhir hayat bagi pemenang Olimpik pingat emas, RM300,000 kepada pemenang pingat perak dan RM100,000 untuk pemenang pingat gangsa. Keputusan ini dibuat di dalam Jawatankuasa Pembangunan Sukan yang dipengerusikan oleh Yang Amat Berhormat Timbalan Perdana Menteri.

Yang Berhormat, saya yakin bahawa atlet kita berjuang tidak berdasarkan wang yang ditawarkan. Seperti kita tahu bahawa sebelum ini, sebelum adanya insentif ini, atlet kita telah pun berjuang untuk kepentingan negara. Mereka berjuang di mana-mana saja. Ramai yang mendapat tempat yang baik di dalam acara-acara yang kita tandingkan dan kita tidak pernah pun menawarkan insentif kepada mereka, sejumlah wang sebagainya tetapi mereka tetap berjuang untuk kepentingan negara. Jadi saya harap kita jangan mempunyai satu kesangsian bahawa atlet kita tidak mempunyai semangat patriotisme untuk berjuang bermati-matian untuk mengharumkan nama negara. Jadi apa yang kita lakukan lebih kepada yang pertama untuk mengiktiraf pengorbanan yang dilakukan oleh atlet-atlet ini.

Saya hendak maklumkan kepada Ahli-ahli Yang Berhormat bahawa atlet-atlet yang berjaya menempatkan diri ke Olimpik ini, mereka bermula daripada peringkat umur yang awal. Berlatih enam atau tujuh jam satu hari. Tidak ada waktu hujung minggu bagi golongan-golongan remaja ini. Mungkin ada di kalangan remaja yang hidup dengan begitu gembira dengan zaman

remaja seperti disko dan sebagainya tetapi tidak kepada golongan-golongan atlet ini. Mereka menghambakan diri kepada sukan sepanjang masa. Jadi adalah satu pengiktirafan kepada pengorbanan yang telah dilakukan oleh mereka.

■1920

Begitu juga dengan isu kebajikan. Saya kira sudah sampai masanya kita menjaga kebajikan atlet-atlet kita. Satu lagi yang ingin saya sebutkan bahawa kita pernah bercakap bahawa sukan mestilah menjadi satu kerjaya, barulah ibu bapa akan melepaskan anak-anak mereka untuk menjadi ahli sukan. Barulah mereka yakin bahawa jika anak-anak mereka terlibat dengan sukan, mereka akan mempunyai masa hadapan. Jadi, dengan pemberian insentif ini, ini adalah satu *gesture*, satu permulaan kita untuk menjadikan sukan sebagai satu kerjaya. Kita mulakan dengan Olimpik dan mungkin selepas ini kita pergi kepada kejohanan-kejohanan yang lain dan sebagainya. Jadi saya harap kita jangan sangsi kepada keikhlasan atlet-atlet kita.

Yang Berhormat Batu Pahat, terima kasih kerana meminta kerajaan melobi untuk menjadi tuan rumah Sukan Olimpik pada masa akan datang. KBS tidak menolak cadangan yang dibuat oleh Yang Berhormat Batu Pahat tersebut. Walau bagaimanapun, suka dinyatakan bahawa sebelum kita menjadi tuan rumah Olimpik, perlulah kita menjadi tuan rumah Sukan Asia dahulu. Suka saya nyatakan, untuk menjadi tuan rumah Sukan Olimpik, ianya telah pun ditetapkan dan dimuktamadkan negara-negaranya dan sehingga hari ini, tuan rumah Sukan Olimpik, hanya boleh kita cuba menjadi tuan rumah selepas tahun 2020.

Jadi, jika kita waktu itu sudah mempunyai kedudukan kewangan yang kukuh, lebih-lebih lagi waktu 2020, kita telah menjadi negara maju, mungkin insya-Allah kalau kita masih hidup lagi waktu itu, kita boleh melihat Malaysia menjadi tuan rumah Sukan Olimpik...

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: *[Bangun]*

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Yang Berhormat Rembau.

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Salah satu kriteria untuk menjadi tuan rumah bagi Sukan Olimpik adalah pencapaian sukan itu sendiri. Seperti mana yang kita maklum, negara Malaysia belum lagi pernah menang pingat emas di Sukan Olimpik. Soalan saya, dalam pencapaian sukan ini, peringkat yang tertinggi adalah pencapaian Sukan Olimpik itu sendiri. Seperti mana Yang Berhormat Menteri tahu Sukan Olimpik ini ada 28 sukan sahaja, dia tidak tetap. Dia tidak lebih, tidak kurang daripada 28 sukan. Jadi saya hendak tanya apakah perancangan kerajaan kerana sukan-sukan teras yang dapat peruntukan yang cukup banyak daripada kerajaan, ada sukan-sukan teras ini yang tidak ada kaitan dengan Sukan Olimpik.

Saya bagi contoh macam *ten pin bowling*. *Ten pin bowling* ini mendapat peruntukan yang besar daripada KBS dan kerajaan. Bagi saya *ten pin bowling* ini minta maaf Yang Berhormat Menteri, bukanlah sukan. Apa yang boleh dimainkan di pusat membeli belah bukanlah sukan bagi saya. Kita tidak ada satu perancangan dan pengkhususan kepada Sukan-sukan Olimpik

yang sebenarnya merupakan sukan dalam erti kata yang sebenar. Saya harap pihak kementerian boleh melihat kepada aspek tersebut dan mengubah pendekatan program sukan teras ini untuk lebih tumpu kepada Sukan-sukan Olimpik yang boleh membawa kegemilangan ke peringkat kebangsaan dan juga antarabangsa. Terima kasih.

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat. Memang saya bersetuju bahawa untuk kita menjadi tuan rumah sepatutnya kita mampu untuk menang di dalam program yang kita anjurkan. Tidak ada maknanya kita menjadi tuan rumah yang paling berjaya, tetapi akhirnya tidak mendapat apa-apa pingat pun.

Bagi perancangan sukan, kita tahu bahawa pada hari ini kita hanya mempunyai 19 sukan teras, sebelum ini lapan sukan teras. Baru pada tahun ini kita tambahkan 11 lagi menjadi 19 sukan teras. Sebenarnya memang antara sukan-sukan tersebut yang tidak terdapat dalam Sukan Olimpik lagi, belum masuk di dalam menjadi sebahagian daripada Sukan Olimpik. Walaupun *bowling* misalnya *bowling* di bawah Akta Sukan dianggap sebagai sukan dan kita menganggapnya sebagai sukan. Skuasy belum lagi dimasukkan di dalam program Sukan Olimpik. Takraw misalnya yang dipengerusikan oleh Yang Berhormat Sri Gading masih belum lagi di dalam Sukan Olimpik. *Ten pin bowling* juga belum...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: *[Bercakap tanpa pembesar suara]*

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: ...*[Ketawa]* Belum masuk dalam Sukan Olimpik. Sukan ini walaupun tidak termasuk dalam Sukan Olimpik, tetapi mampu membawa nama negara ke arena ke mata dunia. Misalnya Skuasy, ia bukan Sukan Olimpik. Akan tetapi kita telah menjadi juara dunia, dan kementerian kita mencipta nama di dalam sukan-sukan tersebut.

Walau bagaimanapun, memang cadangan daripada Yang Berhormat untuk melihat semula supaya penumpuan diberikan kepada sukan-sukan yang membawa kemenangan itu akan kita beri perhatian. Beberapa sukan yang kita fikir akan membawa nama kecemerlangan nama kita juga, tidak boleh kita tinggalkan. Kalau kita hendak ikutkan 28 sukan bermakna, kita hanya mempunyai 19 sahaja.

Jadi banyak lagi sukan yang perlu kita masukkan. Ini adalah peringkat kedua, daripada lapan kita jadi 19 dan saya tidak menolak kemungkinan selepas ini kita akan tambah lagi mengikut kesesuaian dan sebagainya. Yang Berhormat Rembau atas isu yang lain bersama Yang Berhormat Arau dan juga Yang Berhormat Pokok Sena, tetapi Pokok Sena tidak ada yang meminta supaya KBS disiasat berhubung dengan pemberian kontrak CYC kepada Gifted Group Ltd kerana kontrak tersebut diberi tanpa pengetahuan FAM.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: *[Bangun]*

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Saya habiskan dahulu, selepas itu saya jawab.

Datuk Dr. Marcus Makin Mojigoh [Putatan]: Sebelum balik kepada tajuk yang lain. Tajuk Olimpik ini. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua.

Saya ingin minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri berkenaan dengan penglibatan kita dalam Sukan Olimpik yang akan datang ini di China. Adakah sukan-sukan yang dikira sebagai Sukan Olimpik ini bahawa penglibatan kita ada peluang untuk mendapat pingat. Kalau kita kira badminton ini sebagai satu daripada acara yang mungkin untuk kita mendapat pingat emas.

Bagaimana dengan sukan-sukan yang lain yang mana kita akan mengambil bahagian. Adakah pihak kementerian melihat penglibatan kita ini ada peluang untuk mendapat pingat dan berapa jenis sukan yang akan kita melibatkan diri?

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Terima kasih Yang Berhormat Putatan. Selain daripada badminton, ada dua lagi acara yang kita jangka mampu untuk kita memberikan kita pingat iaitu acara berbasikal dan juga memanah.

Dalam perlumbaan basikal, Azizul Hasni dari Terengganu, *last*, perlumbaan terakhir yang dia terlibat di Eropah. Beliau mendapat tempat keempat di dunia. Jadi peluang itu ada. Begitu juga dengan memanah, saya difahamkan dalam ranking terbaru pada hari ini, pada hari ini saya mendapat laporan *ranking* terbaru daripada tempat ketujuh telah pun meningkat ke tempat keempat. Di dalam dua kejohanan yang lepas, iaitu kejohanan dunia di Perancis, pemanah kita mendapat tempat kedua di dunia dan sebelum ini kejohanan di Turki, pemanah kita juga mendapat tempat kedua.

Jadi memanah, berbasikal dan badminton mungkin mampu untuk memberikan kita pingat sebarang warna. Saya tidak sebut emas, mungkin perak, mungkin gangsa.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Keempat warna apa?

Dato' Ismail Sabri bin Yaakob: Ya? Empat kalau ada *form* ada waktu tersebut *form* dia bagus dia mungkin menjadi nombor tiga atau nombor dua. Tidak ada masalah sebab pemanah kita tempat kedua di dunia, tetapi kejohanan yang terbaru dia mendapat tempat kedua. Jadi ada peningkatan. Kita berharap mereka meningkat sewaktu Olimpik nanti.

CYC tadi, berbalik pada CYC. Penganjuran CYC oleh Gifted Group Ltd. dilaksanakan setelah mendapat keputusan Jemaah Menteri di dalam mesyuarat 28 September 2006.

■ 1930

Mengenai perjanjian kontrak, ianya merupakan proses biasa yang dipatuhi oleh pihak kementerian setelah mengadakan rundingan kontrak dengan GGL dan kandungan kontrak tersebut telah pun mendapatkan persetujuan daripada pihak Peguam Negara sebelum ianya ditandatangani. Oleh itu pihak kementerian merasakan bahawa ianya merupakan kontrak biasa dan kita berpendapat tidak perlu diadakan siasatan seperti yang diminta oleh ketiga-tiga Yang Berhormat tadi. Yang Berhormat Rembau.

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: Sikit sahaja Yang Berhormat Menteri, ini bukan soal siasatan yang dibangkitkan dalam perbahasan adalah satu kajian semula terhadap proses penentuan dari segi persetujuan kontrak-kontrak seperti ini. Saya percaya Yang

Berhormat Menteri pun setuju bahawa dalam masa yang akan datang kontrak-kontrak yang melibatkan kejohanan itu sepatutnya tidak dimeterai tanpa pengetahuan dan juga persetujuan daripada persatuan-persatuan sukan berkenaan, kerana ini melibatkan kos yang cukup tinggi seperti Yang Berhormat tahu RM17 juta tiap-tiap tahun. Keduanya ia melibatkan *sanction* ataupun kebenaran daripada Persatuan Bola Sepak Malaysia, FAM.

Dalam hal ini bukan saya salahkan Yang Berhormat Menteri cuma saya mempersoalkan bagaimana perkara ini dapat dipersetujui oleh Kabinet ataupun jemaah menteri yang tidak tahu menahu tentang pembangunan bola sepak, impak tersebut dan juga kesan perbelanjaan yang besar dalam Kejohanan CYC tersebut. Terima kasih.

[Timbalan Yang di-Pertua (Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar) *mempengerusikan Mesyuarat*]

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Laluan sikit, sambungan yang itu tadi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri panjang lagikah? Sebab kita ada tiga orang menteri lagi.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob: Ini yang terakhir.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Terakhir, pendek sahaja ini sebab berkaitan dengan saya Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua dan terima kasih Yang Berhormat Menteri, saya ingin tanya selepas kejohanan ini tidak diadakan bermakna kata kementerian akan menanggung baki sebanyak RM9 juta daripada itu tetapi Gifted Group Limited ini masih ada kontrak dengan promoter dan penaja, yang bermakna kata keseluruhan tuntutan. Saya hendak penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri, kalau tuntutan itu boleh dibuat oleh GGL kepada KBS hasil daripada pembatalan penganjuran ini, kementerian mungkin terpaksa membayar sekitar RM56 juta. Jadi adakah benar perkara ini berlaku dan sekiranya benar hendak minta Yang Berhormat Menteri membuat penjelasan kerana kita tidak mahu wang yang sebegini besar yang patut kita gunakan untuk faedah-faedah yang lain demi kepentingan sukan yang lain yang kita hanya terpaksa berikan kepada sebuah syarikat seperti GGL ini.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob: Boleh saya teruskan Tuan Yang di-Pertua?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Seberapa cepat yang bolehlah Yang Berhormat.

Datuk Ismail Sabri bin Yaakob: Yang Berhormat Rembau, saya bersetuju dengan pandangan iaitu kontrak-kontrak akan datang supaya pihak kementerian perlu lebih berhati-hati. Walaupun dirujuk kepada Kabinet, kita tidak boleh menyalahkan Kabinet kerana Kabinet hanya meluluskan kejohanan tersebut tetapi tidak terlibat dari segi perjanjian dan sebagainya. Jadi saya tidak hendak orang salah sangka bahawa seolah-olah perjanjian pun dibawa kepada Kabinet untuk dikaji oleh Kabinet. Sebenarnya Kabinet hanya meluluskan pada dasarnya, *detail* nya adalah dibuat oleh pihak persatuan.

Saya amat memahami bahawa sepatutnya tidak berlaku perkara yang ada pada hari ini, walau bagaimanapun untuk waktu akan datang, kepada Yang Berhormat Rembau saya ingin memaklumkan bahawa pihak kementerian telah pun membuat dasar yang baru iaitu segala kejohanan sukan selepas ini, pihak kementerian tidak akan memberikan sumbangan kewangan kepada mana-mana penganjur jika ianya melibatkan syarikat-syarikat Sdn. Bhd. ataupun *event-event company*. Pihak kementerian akan menghulurkan bantuan kewangan jika kejohanan itu dianjurkan oleh persatuan-persatuan sukan. Maksudnya jika kejohanan melibatkan bola sepak misalnya, FAM sahaja yang kita iktiraf dan kita akan beri peruntukan kepada FAM sahaja dan tidak lagi kepada GGL atau apa-apa *company* yang ingin menganjurkan sukan.

Jadi selepas ini tidak ada lagi kewangan diberikan kepada syarikat-syarikat di dalam penganjuran sukan tetapi hanya kepada persatuan-persatuan sukan sahaja. Ini untuk mengelakkan daripada berlakunya perkara-perkara seperti GGL ini. Mengenai tuntutan yang dikatakan sebagai RM56 juta dan sebagainya, ianya adalah gambaran yang diberikan oleh pihak GGL tetapi mengikut perjanjian, kita mesti melantik penimbang tara, *arbitrator* untuk menilai *damages* ataupun tuntutan-tuntutan yang dibuat oleh pihak GGL tetapi perlu saya ingatkan bahawa mereka boleh menuntut kepada kementerian jikalau pihak kementerian yang bersalah di dalam isu ini.

Saya ingin menjelaskan kepada pihak Dewan ini bahawa daripada pandangan kita, di dalam soal ini yang melakukan *breach of contract* adalah pihak GGL sendiri kerana di dalam perjanjian, pihak GGL mesti mendapatkan *sanction* sebelum 28 Februari tahun ini sebelum mereka boleh menjalankan kejohanan ini. Apa yang berlaku, pihak GGL gagal untuk mendapatkan *sanction* tersebut. Mereka pada hari ini meletakkan kesalahan kepada pihak kementerian kerana mereka kata kita gagal untuk mendapatkan *sanction* tersebut kepada mereka. Saya hendak maklumkan bahawa yang pertama, pihak GGL tidak pernah membuat permohonan untuk mendapatkan *sanction* melalui FAM kerana pihak Gifted Group Limited berpegang kepada satu surat daripada FIFA yang mengatakan mereka boleh menganjurkan kejohanan tersebut.

Apabila dirujuk kepada FAM, surat yang ditunjukkan oleh Gifted Group Limited itu bukanlah *sanction* menurut *sanction* yang sebenar-benarnya. Jadi ianya tidak dianggapkan *sanction*. Oleh sebab *sanction* tidak dipohon, jadi bagaimana boleh kementerian *assist* ataupun bantu mereka untuk mendapatkan *sanction*. Jadi kalau tidak ada *breach of contract* daripada pihak kementerian, dan kalau pihak kementerian berpandangan bahawa yang *breach of contract* adalah pihak GGL, maka kita sebenarnya yang perlu menuntut daripada mereka dan bukan mereka yang menuntut daripada kita.

Jadi Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat juga seorang peguam, saya ingin mengatakan bahawa perkara ini telah pun berada di tangan Peguam Negara dan kita sedang mengambil tindakan untuk memulakan tindakan kepada pihak Gifted Group Limited ini. Jadi

Yang Berhormat-Yang Berhormat sekalian, saya kira itu sahajalah jawapan-jawapan yang mampu saya jawab pada hari ini, saya sekali lagi ingin mengucapkan ribuan terima kasih kepada semua Yang Berhormat di atas minat yang ditunjukkan kepada Kementerian Belia dan Sukan. Insya-Allah pihak Kementerian Belia dan Sukan akan mengambil segala pandangan dan cadangan dan memastikan bahawa kementerian ini akan melakukan apa sahaja untuk memastikan kecemerlangan belia dan sukan di negara ini. Terima kasih. Assalamualaikum.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Waalaikumussalam Yang Berhormat, terima kasih Yang Berhormat. Sekarang kita tibalah kepada Jabatan Perdana Menteri saya ingin menjemput Yang Berhormat Menteri di Jabatan Perdana Menteri.

7.39 mlm.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian di dalam perbahasan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-9 . Saya percaya Ahli-ahli Yang Berhormat telah berjaya mengemukakan pelbagai pandangan, ulasan dan cadangan yang mana akan diambil kira sebagai input dalam pelaksanaan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Ke-9 .

Secara khususnya saya cuma ada jawapan untuk kepada perkara yang dibangkit oleh tiga wakil rakyat sahaja. Saya sebenarnya berhajat untuk mengambil tindakan yang sama seperti rakan saya Menteri Belia dan Sukan, tidak menjawab soalan yang dibangkit bagi mereka tidak hadir tetapi nampaknya semua tidak hadir maka saya akan menjawab secara bertulis. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat. *I think* ini pecah rekod lain Yang Berhormat. Saya ingin minta Yang Berhormat Menteri daripada Bagan Datok.

■1940

7.40 mlm.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Dato' Seri Dr. Ahmad Zahid bin Hamidi]: Tuan Yang di-Pertua, terdapat tiga orang Ahli Parlimen yang bertanya mengenai soal-soal keagamaan, iaitu Yang Berhormat Kulim Bandar Baharu, Yang Berhormat Baling dan Yang Berhormat Tanjong Manis dan bagi menghormati Tuan Yang di-Pertua ketiga-tiga mereka tidak ada dalam Dewan, maka saya berhajat untuk menjawab secara bertulis. Terima kasih. *[Tepuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: *[Ketawa]* Terima kasih Yang Berhormat. Nanti kita tengok tak sampai satu minit dua menteri. Jadi sekarang saya menjemput Yang Berhormat Tan Sri Senator Amirsham untuk menjawab.

7.41 mlm.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tan Sri Amirsham A. Aziz]: Bismillahir Rahmanir Rahim, dengan nama Allah yang maha pemurah lagi maha mengasihani. Tuan Yang di-Pertua, saya ingin mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan terima kasih kepada Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan. Saya percaya Ahli-ahli Yang Berhormat telah berjaya mengemukakan pelbagai pandangan, ulasan, dan cadangan yang mana akan diambil kira sebagai input dalam pelaksanaan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan.

Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan yang telah dibentangkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri pada 26 Jun lalu adalah amat penting bagi menjamin kesinambungan agenda pembangunan negara apatah lagi dalam suasana ekonomi semasa yang amat mencabar. Kenaikan harga minyak dan komoditi yang mendadak serta kemelut dalam pasaran kewangan sedunia yang masih berlanjutan perlu ditangani segera. Jika tidak ianya akan menjejaskan usaha kita untuk mengekalkan kestabilan ekonomi dan mencapai pertumbuhan yang berterusan.

Oleh itu, salah satu objektif utama bagi tempoh pelaksanaan Kajian Separuh Penggal ini adalah untuk memastikan agar mutu hidup rakyat tetap terpelihara. Untuk tujuan ini program-program peningkatan pendapatan serta jaringan keselamatan sosial akan terus dilaksanakan dan diperkasa. Pada masa yang sama Kajian Separuh Penggal ini juga tidak melupakan keperluan untuk terus meningkatkan kapasiti dan daya saing negara. Pembinaan infrastruktur pembangunan modal insan dan perkembangan sektor-sektor pertumbuhan yang baru akan terus dipacu dan diberi sinergi sewajarnya dengan mengambil kira keperluan jangka panjang pembangunan negara.

Tuan Yang di-Pertua, bagi mencapai pembangunan seimbang kerajaan juga telah menstrukturkan semula peruntukan perbelanjaan pembangunan dengan mengutamakan negeri-negeri kurang maju berbanding dengan negeri-negeri yang lebih maju. Kerajaan yakin negeri-negeri yang lebih maju adalah lebih berupaya untuk menjana pertumbuhan daripada sektor swasta dan tidak terlalu bergantung kepada perbelanjaan sektor awam khususnya daripada Kerajaan Pusat.

Tuan Yang di-Pertua, terdapat ramai Ahli Yang Berhormat membahaskan perkara yang berkaitan dengan teras pertama Misi Nasional, iaitu mengenai dengan usaha meningkatkan ekonomi dalam rantai nilai lebih tinggi. Ahli Yang Berhormat dari Tenggara telah mengemukakan beberapa cadangan berhubung dengan dasar pengeluaran makanan dalam menghasilkan makanan yang secukupnya dan mengurangkan import makanan yang tinggi.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat atas sokongan ke atas dasar kerajaan bagi meningkatkan pengeluaran makanan negara. Kementerian Pertanian dan Industri Asas Tani serta jabatan dan agensi di bawahnya telah pun memulakan pelaksanaan

program jangka pendek dan jangka panjang untuk menambah bekalan makanan negara. Sejumlah RM3 bilion diperuntukkan bagi program dasar jaminan makanan negara. Program ini merangkumi usaha untuk meningkatkan pengeluaran padi dengan menambah baik sistem pengairan, memulihkan kesuburan tanah dan memberi bantuan input pertanian kepada pesawah.

Di samping itu, beberapa langkah juga sedang dijalankan bagi meningkatkan pengeluaran daging, ikan dan sayur-sayuran dengan memberi insentif kepada pengusaha pertanian melaksanakan Program Bumi Hijau dan membangun semula tanah terbiar. Program peningkatan pengeluaran makanan digerakkan melalui pelaksanaan projek berimpak tinggi dan berskala besar seperti taman kekal pengeluaran makanan, zon industri akuakultur, pusat *feedlot national* serta projek pemprosesan makanan di bawah konsep satu daerah satu industri.

Walau bagaimanapun, pelaksanaan projek-projek ini akan mengambil masa untuk mengeluarkan hasil kerana memerlukan penyediaan yang menyeluruh dari segi pembangunan kawasan, penyediaan infrastruktur dan input pertanian. Sehubungan itu, pengimportan bahan makanan pada masa ini masih diperlukan untuk menjamin bekalan makanan yang mencukupi.

Ahli Yang Berhormat bagi Lubok Antu mencadangkan supaya lebih banyak bantuan diberi kepada kaum bumiputera di Sarawak dalam mengusahakan tanaman getah di tanah NCR yang terbiar. Kerajaan akan terus membantu pembangunan ekonomi di kalangan bumiputera di Sarawak termasuk mengadakan lebih banyak program pembangunan pertanian di tanah NCR yang terbiar.

Dalam menggalakkan pertumbuhan industri getah di Sarawak beberapa projek termasuk skim tanaman semula getah, pusat pemprosesan berkumpulan getah serta pembangunan stesen penyelidikan getah akan dipergiatkan lagi secara usaha sama di antara Lembaga Getah Malaysia dan Jabatan Pertanian Sarawak.

Tuan Yang di-Pertua, pelaksanaan Teras Kedua Misi Nasional iaitu usaha untuk meningkatkan keupayaan pengetahuan dan inovasi negara di samping memupuk minda kelas pertama di kalangan masyarakat akan terus diberikan penekanan.

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Kapit.

Tuan Alexander Nanta Linggi [Kapit]: Terima kasih Yang Berhormat Menteri. Berkenaan dengan getah di Sarawak. Saya memang mengalu-alukan usaha menambahkan projek untuk tanam getah untuk kita memberi peluang kepada penduduk-penduduk di pedalaman. Saya hanya hendak mengingatkan kepada kementerian projek-projek yang sebegini, yang memang boleh memberi peluang untuk kita menaikkan taraf sosioekonomi rakyat kita di pedalaman. Pastikan projek-projek ini diberi kepada bukan di satu-satu tempat sahaja, sebab negeri Sarawak ini memang sebuah negeri yang begitu besar dan rakyat di sana pun duduk bertaburan. Misal kata di Kapit belum ada skim getah yang besar, tapi saya memang

mengalu-alukan oleh kerana dua tiga hari, baru-baru ini pegawai-pegawai dari RISDA sudah sampai ke Kapit untuk merisik dan melihat pada peringkat awalnya. Saya hendak minta jaminan daripada Yang Berhormat Menteri agar diberikan supaya kita tidak ada tempat yang tertinggal nanti. Terima kasih.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih Yang Berhormat Kapit. Memang itulah tujuan kerajaan untuk memperkembangkan lagi penyertaan rakyat Sarawak dalam industri getah ini. Memang saya beri jaminan bahawa program ini akan dibuat secara menyeluruh di negeri Sarawak.

Ahli Yang Berhormat Lipis dan Yang Berhormat Kuala Krai telah membangkitkan isu mengenai pengurangan peruntukan kepada Kementerian Pengajian Tinggi. Berikutan wujudnya keperluan-keperluan yang lebih mendesak, kerajaan telah menyusun semula keutamaan projek-projek pembangunan di bawah semua kementerian termasuk Kementerian Pengajian Tinggi. Pengurangan peruntukan Kementerian Pengajian Tinggi adalah bagi projek-projek yang boleh ditangguhkan pelaksanaannya tanpa menjejaskan penyediaan pendidikan tinggi yang berkualiti. Sebenarnya kerajaan lebih menekankan kepada kualiti di dalam program-program pendidikan di mana pembangunan fizikal infrastruktur bukanlah faktor penentu di dalam kejayaan sesuatu program.

■1950

Walaupun tidak dinafikan pembangunan fizikal infrastruktur masih lagi dilaksanakan sekiranya ada keperluan. Bagi makluman Ahli Yang Berhormat dari Kinabatangan yang ingin mendapat penjelasan mengenai peluang pendidikan dan latihan bagi pelajar lepasan SPM dan pelajar tercicir.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: *[Bangun]*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Kerajaan akan melaksanakan pelbagai langkah, antaranya membina institusi pendidikan dan latihan baru, menaik taraf institusi sedia ada, melaksanakan program francais UiTM dan menyediakan pembiayaan tambahan supaya lebih ramai pelajar lepasan SPM berpeluang mengikuti latihan kemahiran. Di samping itu, bagi menangani masalah pelajar tercicir, kerajaan akan menambah pengambilan pelajar aliran vokasional dan kemahiran di sekolah menengah teknik, membina lebih banyak pusat Giat MARA dan memperuntukkan 80% pengambilan kepada pelajar tercicir dan melibatkan sektor swasta dalam menjalankan program latihan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya Yang Berhormat Pasir Mas.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Terima kasih. Tuan Yang di-Pertua, selalunya bila menteri menjawab dia mengikut apa yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Parlimen siapa yang bercakap dahulu, mengikut perkara-perkara yang dibangkit. Kalau tidak lupa saya di antara yang pertama mengambil bahagian berbahas Rancangan Malaysia Kesembilan, *midterm review* dan

saya bercakap panjang mengenai dengan cadangan supaya kerajaan menganjur Kongres Ekonomi Bumiputera dan disokong oleh Yang Berhormat Pontian dan Yang Berhormat Rembau.

Ini saya kira agenda yang teramat penting kerana apakah Yang Berhormat sedar sebelum ini dalam tahun ini, dua tiga bulan yang lalu ada persidangan permuafakatan Melayu yang dihadiri oleh berbagai-bagai cendekiawan di Johor. Sebelum itu, persidangan GABEM yang semuanya membicarakan soal kedudukan ekonomi orang-orang Melayu. Sesudah tamat Dasar Ekonomi Baru tahun 1990 dahulu, pencapaian 30% belum lagi terlaksana. Ini sudah berapa belas tahun kita meninggalkan Dasar Ekonomi Baru dan pegangan kaum bumiputera dalam banyak bidang belum lagi mencapai 30%. Sebut sahaja bidang apa pun, termasuklah ekuiti dan macam-macam lagi, hak milik tanah dan sebagainya.

Jadi saya cadangkan supaya kongres ini diadakan dan saya tidak dengar ada jawapan daripada Yang Berhormat tadi. Saya sebenarnya Tuan Yang di-Pertua, tunggu ini tak keluar sama dengan pembangkang - saya bebas, saya tidak keluar sebab saya nak tunggu yang ini. Saya nak tunggu sebab ini yang paling penting pada saya. Sebagai orang Melayu, saya tidak boleh tidur Yang Berhormat selagi agenda yang 30% ini tidak terlaksana dan kita mesti lakukan apa sahaja untuk melaksanakan cita-cita ini penyusunan semula masyarakat. Bukan kita hendak merompak hak kaum lain tetapi hak kaum saya, bangsa saya, orang Melayu sebab itu saya hendak dengar jawapan.

Nampaknya terus dijawab perkara-perkara yang kemudian yang saya bangkit manakala inilah saya percaya kalau kerajaan umum, kerajaan akan timbang untuk mengadakan kongres, ia melegakan sebab kita akan menghimpunkan semua cendekiawan, NGO-NGO Melayu dalam satu bumbung diwujudkan interaksi untuk perbincangan dan melahirkan gagasan, cadangan bagaimana untuk mencapai matlamat 30% yang teras ketiga tadi. Jadi saya minta Yang Berhormat beri respons mengenai perkara ini.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih Yang Berhormat Pasir Mas. Dalam agenda Rancangan Malaysia Kesembilan ini, memang kita ada nyatakan kita punya *target* untuk penyertaan bumiputera dari segi ekuiti. Akan tetapi kita punya sasaran adalah untuk tahun 2020, untuk mencapai ke taraf 30%. Untuk penghujung Rancangan Malaysia Kesembilan ini, sasarannya adalah untuk 20% ke 25%. Sekarang ini kedudukan ekuiti bumiputera masih lagi di tahap rendah iaitu sekitar 19% sahaja. Jadi memang kerajaan akan berusaha untuk mengadakan pelbagai cara perbincangan untuk mencari jalan supaya dapat kita mencapai sasaran yang telah ditetapkan itu.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Boleh tak Yang Berhormat walaupun perbincangan akan diadakan, saya tanya *quite specific*, cadangan saya itu masuk akal ke, tak masuk akal ke, tolak ke atau dipertimbangkan? Ataupun Yang Berhormat akan bawa kepada mesyuarat Kabinet, khusus, janji dengan saya. Bawa, kalau tidak kita jumpa di Padang Mahsyar nanti. Terima kasih.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Minta laluan.

Tuan Ahmad bin Maslan [Pontian]: Ini sambungan yang sama.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, ada tiga orang berdiri, dua orang lagi yang tinggal ni, Yang Berhormat Pasir Salak dan Yang Berhormat Pontian. Ya, Yang Berhormat Pontian.

Tuan Ahmad bin Maslan [Pontian]: Saya kira yang menyokong tentang Kongres Ekonomi Bumiputera ini selain daripada Yang Berhormat Pasir Mas, saya dan Yang Berhormat Pasir Salak. Ini kerana kita berpendapat penduduk di Malaysia ini 66% bumiputera, 32% lebih bukan bumiputera tetapi setelah kita berusaha banyak tahun masih lagi tidak mencapai 30% ekuiti. Kita perlu dalam suasana ekonomi yang berubah sekarang ini, negara Malaysia akan maju dalam 12 tahun lagi, kita tidak mahu 66% penduduk bumiputera ini terus tertinggal.

Oleh sebab itu pada pandangan saya dan dua lagi Ahli Yang Berhormat, mudah-mudahan Kongres Ekonomi Bumiputera ini akan dapat dilaksanakan. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Pasir Salak.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri, saya juga menyokong cadangan untuk mengadakan Kongres Ekonomi Bumiputera yang baru sekali lagi dan ini difikirkan mendesak keperluannya kerana saya tidak begitu yakin bahawa menjelang 2020, kita akan mencapai sasaran yang kita tuju sebagaimana berdasarkan pengalaman lalu, Dasar Ekonomi Baru sebenarnya yang berakhir pada tahun 1990. Kita sudah mencapai sasaran itu dan kita anjakan 30 tahun lagi untuk mencapainya.

Jadi penggemblengan, saya rasa minda orang-orang Melayu, cerdik pandai orang Melayu, tokoh-tokoh ekonomi, pejuang-pejuang Melayu mesti kita himpunkan supaya kita benar-benar mempunyai satu pelan tindakan, strategi dan program yang benar-benar akan menjamin pada tahun yang mendatang ini, kalau boleh tak mahulah tunggu 2020, biar tahun 2015 lah paling lewatlah, 2012, sebelum pilihan raya akan datang, kita hendak isytihar kepada rakyat kita telah mencapai 30% sekurang-kurangnya ekonomi ini dimiliki oleh bumiputera. Sekian, terima kasih.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua,...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Sri Gading, cerita sama sahaja?

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Cadangan Yang Berhormat Pasir Mas, walaupun dia daripada Bebas tetapi hati perutnya Melayu tulen, pejuang bangsa dan disokong oleh Yang Berhormat Pontian, disokong oleh Yang Berhormat Pasir Salak. Yang Berhormat Menteri, bawa dalam Kabinet yang akan datang ini, minta kerajaan adakan Kongres Ekonomi Bumiputera. Di situlah nanti kita canai fikiran bijak pandai Melayu bagaimana hendak mengatasi kegagalan-kegagalan kita selama ini supaya orang Melayu tidak terpinggir di

negaranya sendiri. Jawab insya-Allah akan bawa, selesai masalah ini. Kalau tidak perkara ini akan berbangkit lagi pada masa-masa yang akan datang. Terima kasih.

Seorang Ahli: Saya sokong Yang Berhormat Sri Gading.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, ini ada satu yang akhir dari Yang Berhormat Labis.

Tuan Chua Tee Yong [Labis]: Sama punya perkara. Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih kepada menteri. Saya ingin tambah bahawa saya amat menyokong dasar kerajaan untuk meningkatkan hak milik ekuiti bumiputera tetapi dalam muka surat 61 yang menyenaraikan kaum-kaum yang mempunyai saham di dalam hak ekuiti.

■2000

Saya ingin penjelasan sama ada dari segi kaum Cina, ia mungkin terdiri daripada segelintir orang sahaja yang memiliki ekuiti dan ini mungkin memberi gambaran amat tidak jelas. Itu sahaja, terima kasih.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Tuan Yang di-Pertua, selepas kajian semula Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan ini, kerajaan akan terus membuat rancangan untuk membuat Rancangan Malaysia Kesepuluh yang akan bermula pada 2010. Dari segi perancangan untuk mendapatkan input dari Rancangan Malaysia Kesepuluh, saya memang ada rancangan untuk mengadakan pelbagai kongres dan juga input daripada industri dan juga masyarakat bumiputera.

Ini supaya dapat kita melaksanakan Rancangan Malaysia Kesepuluh yang lebih berkesan lagi, agar dapat kita mencapai matlamat ekonomi kita yang kita dapat majukan termasuk juga penyusunan semula kaum bumiputera dan kaum-kaum yang tercicir dan saya akan bawakan rancangan itu.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Ya betul. Saya tanya tadi, walaupun Yang Berhormat berbagai-bagai cadangan hendak bincang, saya kata ini khusus untuk bumiputera sebab kongres dahulu ada *impact* yang kongres satu, dua, tiga. Bolehkah Yang Berhormat bawa ke...

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Saya akan bawa.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Itu yang saya hendak dengar. Terima kasih Yang Berhormat.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Okey, dan dari segi ekuiti bukan bumiputera dalam pengkajian kita, kaum Cina terutamanya memang telah mencapai kemajuan yang baik dari segi ekuitinya dan dari segi ekuiti itu ada tertumpu kepada sedikit sahaja pengusaha itu tidaklah benar. Banyak pengusaha-pengusaha kaum Cina telah dapat menyertai ekuiti termasuk peniaga-peniaga ataupun pengusaha-pengusaha SME atau pengusaha-pengusaha IKS.

Ahli-ahli Yang Berhormat Batu Gajah, Rembau, Bintulu membangkitkan isu mengenai lambakan pekerja asing. Kerajaan telah menetapkan pekerja asing akan dikurangkan berperingkat-peringkat. Bagi tujuan ini, antara kaedah yang sedang dipertimbangkan ialah:

- (i) menggalakkan majikan menyediakan kemudahan-kemudahan asas yang lebih baik bagi menarik pekerja-pekerja tempatan;
- (ii) memberi lebih banyak insentif kepada industri untuk beralih kepada mekanisasi dan automasi;
- (iii) mewajibkan penggunaan *industrialized building system* dengan izin IBS dalam projek-projek pembangunan kerajaan; dan
- (iv) menetapkan *ceiling* penggajian pekerjaan asing mengikut subsektor utama ekonomi.

Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan teras ketiga iaitu menangani masalah ketidaksamaan sosioekonomi secara membina dan produktif. Antara isu-isu utama yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat adalah berkaitan dengan kemiskinan, ketidaksamaan dari segi pendapatan, hak milik dan guna tenaga serta pembangunan koridor pertumbuhan.

Bagi isu kemiskinan, ramai Ahli Yang Berhormat telah menyentuh mengenai nilai pendapatan garis kemiskinan ataupun PJK yang perlu dikaji semula untuk menggambarkan keadaan sebenar. Untuk makluman Dewan yang mulia ini, kerajaan sememangnya mengambil kira perubahan harga barangan keperluan asas dalam menentukan PJK. Sehubungan itu, kerajaan sentiasa mengemas kini PJK berdasarkan indeks harga pengguna.

Jabatan Perangkaan Malaysia akan menjalankan HIS atau *household income survey* secara tahunan di mana HIS 2008 telah pun dimulakan pada bulan Julai tahun ini dan dijangka selesai pada Februari 2009. Kerajaan tidak bercadang untuk menubuhkan jawatankuasa khas Kabinet bagi kemiskinan seperti yang disyorkan oleh Yang Berhormat Tenggara.

Ini kerana buat masa ini *focus group* dengan izin telah ditubuhkan bagi memberi tumpuan kepada kemiskinan bukan sahaja di bandar malahan juga di luar bandar. Dengan adanya *focus group* di peringkat Pusat, negeri dan daerah semua program pembasmian kemiskinan dapat diselaraskan dengan cekap supaya projek-projek pembasmian kemiskinan yang dirancang dapat mencapai matlamat seperti mana disasarkan.

Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat Kuala Nerus di atas keprihatinan terhadap program perumahan rakyat miskin. Sebenarnya program perumahan untuk rakyat miskin terus diberi penekanan dalam program pembasmian malahan skop program ini diperluaskan merangkumi pembinaan rumah-rumah panjang di Sabah dan Sarawak. Mekanisme dan garis panduan dalam pemberian bantuan program bantuan rumah ini telah dikemaskinikan dan hanya golongan miskin tegar sahaja yang layak menerimanya. Berhubung kadar kemiskinan di Sabah yang masih tinggi seperti mana yang dibangkitkan Ahli-ahli Yang Berhormat Keningau dan Tuaran, kerajaan...

Tuan Aaron Ago Dagang [Kanowit]: [Bangun]

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: [Bangun]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, ada dua orang bangun. Yang Berhormat Sri Gading selepas itu Yang Berhormat Kanowit.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri terima kasih. Yang Berhormat Menteri Luar Bandar sebentar tadi menjawab untuk membina rumah murah memerlukan RM700 juta. Yang Berhormat Menteri jawab akan diberikan perhatian tetapi Yang Berhormat Menteri Luar bandar kata hanya dapat RM50 juta.

Kalau RM50 juta hendak sampai RM700 juta memerlukan 15 tahun. Soalnya bagaimana sebenarnya? Ini menteri yang ada kaitan untuk meluluskan projek-projek yang diminta oleh kementerian-kementerian. Kementerian Luar bandar tadi berkata bahawa dia hanya mendapat RM50 juta. Soalnya kita di Dewan ini Tuan Yang di-Pertua, kita hendakkan jawapan-jawapan yang meyakinkan kita.

Kalau hanya hendak menjawab tetapi akhirnya dia pergi balik, pergi balik tang tu juga, ini saya dengar Yang Berhormat Menteri nampaknya serius betul hendak membantu rumah PPRT ini tetapi kalau RM50 juta, ini masalahnya. Yang Berhormat tidak rasa macam kami jadi Ahli Parlimen. Kami pergi ke kampung-kampung, kami berdepan dengan rakyat. Yang Berhormat mungkin menjawab begitu mudah tetapi kami ini apabila dapat jawapan-jawapan yang bercanggah antara Menteri Luar Bandar dan Yang Berhormat Menteri ini, kita jadi bingung.

Soalnya kita memikul tanggungjawab kepada pengundi-pengundi, akhirnya pengundi tidak percaya kepada kita. Saya minta penjelasan, bagilah RM700 juta, projek-projek mega, bilion kita boleh benarkan, kita boleh luluskan, kenapa untuk orang miskin hendak kita selesaikan dalam masa satu dua tahun ini, patut diberikan bantuan sebesar-besarnya, mari kita cakap, kita buat, kata kita kota.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, boleh saya sambung sedikit apa Yang Berhormat Sri Gading sebut tadi, Tuan Yang di-Pertua, minta izin.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya hendak bagi Yang Berhormat Kanowit.

Tuan Aaron Ago Dagang [Kanowit]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih Yang Berhormat Menteri. Saya ada membangkitkan masalah ini berkenaan dengan pinjaman atau pun *loan* untuk rumah panjang. Sebab di Sarawak ini masalah yang besar adalah masalah kebakaran rumah panjang. Baru-baru ini saya ingat, yang semalam pun ada sebuah rumah panjang di Hulu Rajang telah terbakar habis.

Jadi apabila sudah terbakar, kita tahulah segalanya hilang. Jadi untuk mereka ini menubuhkan rumah panjang yang baru, mereka memerlukan pinjaman tetapi masalahnya rumah panjang ini terlalu panjang *queue* nya, kadang-kadang langsung tidak diluluskan. Jadi mereka tiak boleh tunggu, bertahun-tahun tidak boleh tunggu. Saya sudah berjanji dalam minggu depan, mereka mahu jumpa saya di Kuching untuk di bawa pergi ke pegawai-pegawai yang berkenaan.

Jadi saya minta, *I think* masalah sebenar mungkin adalah peruntukan dan mungkin syarat-syarat pun. Bukan banyak sangat, RM10,000 dalam sekeluarga, itu pun mungkin sekarang tidak cukup tetapi kalau itu dapat diluluskan sudah mencukupi. Terima kasih.

■2010

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, saya ingat beri Yang Berhormat Pasir Salak yang juga hendak cakap tadi. Jadi, saya ingat cerita yang sama itu.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Bukan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Sri Gading kata 750 juta sahaja, permohonan 700 juta. Jadi, betullah itu Yang Berhormat Kanowit kata itu.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, ya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya. Sila Yang Berhormat.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri. Ini soal angka-angka.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Angka-angka, ini betullah.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Angka ini mengelirukan. Yang mana satu yang benar. Tadi kata 40 juta, 700 juta tetapi ada juga pengumuman sebelum ini saya rasa beberapa bulan yang lalu kerajaan kata RM1 bilion telah dengan izin telah *being injected* to Bank Islam dan juga BSN untuk tujuan perumahan rakyat ini. Boleh pinjam oleh mereka-mereka yang pendapatannya tidak boleh melayakkan mereka meminjam daripada bank-bank komersial. Itu juga untuk membantu perumahan rakyat.

Jadi, yang mana satu yang betul sebenarnya. Di samping itu juga, kita tahu SPN atau Syarikat Perumahan Negara pun kerajaan ada beri peruntukan berbilion-bilion. Rumah Mesra Rakyat, Rumah Mampu Milik dan sebagainya. Berapa bilion sebenarnya disalurkan melalui SPN, Syarikat Perumahan Negara. Berapa bilion disalurkan melalui Kementerian Pembangunan Luar bandar? Berapa bilion disalurkan kepada Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan? Ini nampaknya banyak sangat agensi dan kementerian yang membuat kerja yang sama dan *there is no coordination*, dengan izin. Oleh sebab itu, angka-angka ini mengelirukan. Itu satu. *The other aspect* dengan izin Tuan Yang di-Pertua, SPN sahaja, SPN *alone* pun walaupun peruntukannya RM1 bilion, RM2 bilion tetapi susah betul hendak dapat Rumah Mampu Milik, Rumah Mesra Rakyat ini.

Bagi satu kawasan Parlimen, harus tinggi beri sepuluh. Ha, sepuluh, dua puluh. Kita ada *problem* beratus-ratus bukannya sepuluh, dua puluh. Bagaimana boleh cukup dengan sepuluh, dua puluh. Itu pun kadang-kadang layan tidak layan. Ini saya tidak sebut Pengerusi

SPN *you have to take action, what is he doing?* Pengerusi SPN ini dok sibuk melayan kontraktor sahaja. Betul, saya beberapa kali sebagai wakil rakyat minta pertolongan, buat endah tidak endah sahaja. Endah tidak endah. Menteri itu kemudahan, *facilities like a minister. You know.* Saya sudah pergi, tetapi itu lah. Buat endah tidak endah sahaja.

Saya kata, marilah tengok kawasan kampung tersusun di tempat saya ini. Saya sudah usahakan dapat tanah 400 ekar, kita sudah pecahkan kepada lot-lot. 1,500 lot, kita beri kepada orang kampung. 1 lot, 5,000 kaki persegi. Sekarang hendak bina rumah ini. Masalah kewangan, pembiayaannya. SPN tolonglah. Sampai hari ini, sudah dua tahun sudah saya bercakap. Buat reti tak reti sahaja. Surat dia untuk apa? Serupa tetapi Yang Berhormat lain sedikit. *You are good* tetapi yang *Chairman* SPN ini, dia pun Senator juga sebab itu dia buat endah tidak endah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Sedikit sahaja lagi. Jadi, akhirnya saya hendak minta Yang Berhormat Menteri kalau tidak cukup tolong tambah peruntukan dan pastikan tiap-tiap kawasan Parlimen sekurang-kurangnya 500, boleh? *[Tepuk]* Sekurang-kurangnya 500 unit Rumah Mesra Rakyat dan Rumah Mampu Milik. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat.

Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Tan Sri Amirsham A. Aziz]: Terima kasih.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Keluar TV ke malam ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sudah banyak menteri. Tunggulah Yang Berhormat selepas ini. Lepas ini saya beri peluang Yang Berhormat Hulu Rajang.

Tuan Billy Abit Joo [Hulu Rajang]: Sebelum menteri menjawab Yang Berhormat Kanowit tadi, saya ingin menyatakan di sini saya menyokonglah. Ini kerana disebutkan ada kementerian ingin melihat masalah Sabah, Sarawak. Disebut juga rumah panjang.

Di kawasan saya di Belaga, dalam dua tiga bulan ini sudah ada tiga buah rumah panjang sudah hangus. Rumah panjang itu dalam *house people, it's also like your home here.* Semua harta benda habis dan saya ingin menyokong apa yang dinyatakan oleh Yang Berhormat Kanowit. Jika dapat beri lebih sedikit peruntukan kepada pihak yang tertentu jika dapat rumah panjang hangus dia dapat memohon *loan* dan automatik diluluskan.

Yang kedua, apabila kita menyatakan tentang orang miskin, saya selalu teringat kaum Penan. *They do not fall into* ini kategori. Masalah kaum Penan ini mereka di pedalaman seperti sekarang dia punya *home ground* sudah dicerobohi, boleh dikatakan cerobohlah oleh pihak *plantation, logging* dan sebagainya. So, untuk mereka mencari hidup secara tradisional sudah

tidak dapat. Jadi, kalau dapat apabila kita bincang mengenai orang miskin *I think we should put the Penan* automatik peruntukan untuk mereka.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih Ahli-ahli Yang Berhormat yang telah memberikan beberapa pandangan. Dari segi peruntukan untuk Rumah Mesra Rakyat dan rumah-rumah kos rendah, ada berbagai agensi yang menjalankannya. Salah satu agensi yang dipertanggungjawabkan ialah Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan.

Jadi, untuk masa ini saya tidak ada angka peruntukan yang menyeluruh dari segi peruntukan-peruntukan yang diadakan untuk sektor ataupun *target group* yang dimaksudkan. Saya akan dapat memberikannya nanti, sesudah ini. Dari segi pandangan-pandangan yang kita harus memberi tumpuan yang lebih kepada perumahan terutamanya untuk orang-orang yang tidak berkemampuan. Itu memang adalah tujuan kerajaan.

Yang Berhormat membawa masalah berkenaan dengan pinjaman untuk perumahan di pinjaman perumahan untuk kos rendah dan saya akan bawakan untuk di pengetahuan pihak-pihak yang tertentu. Dari segi kaum Penan minggu sudah Kabinet pun sudah ada membahaskan berkenaan dengan siapakah akan dipertanggungjawabkan untuk memberi kursus untuk mengambil berat tentang pelaksanaan untuk membasmi kemiskinan kaum-kaum Penan. Ini telah pun dipertanggungjawabkan kepada Kementerian Wilayah dan Luar Bandar.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, bukan hendak mengajar Yang Berhormat Menteri tetapi biarlah kita jadi orang pandai. Sarawak ini hendak pilihan raya negeri tidak lama lagi. Orang Penan, rumah panjang, beri peruntukan sekarang lah supaya mereka dapat tahu bahawa yang membela mereka ialah Barisan Nasional. Ini bukan saya hendak mengajarlah, bukan hendak mengajarlah tetapi saya orang lama dalam politik, 48 tahun. Jadi, kena dengarlah cakap-cakap orang lama macam ini. pasal Sarawak akan mengadakan pilihan raya negeri bila-bila masa sahajalah dalam masa setahun ini. Jadi, beri peruntukan, rumah panjang, orang Penan, orang apa ini.

Seorang Ahli: Orang Penan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Penan Yang Berhormat.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Orang Penan, orang miskin di Sarawak. Inilah masa, kalau hendak beri budi kepada mereka baru kita dilihat bijaksana dalam mentadbirkan negara.

Tuan Haji Ahmad Lai bin Bujang [Sibuti]: Sibuti menyokong.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Memang ada tumpuan ataupun khusus untuk perumahan dan untuk pembasmian kemiskinan adalah tumpuan yang dikhususkan untuk Rancangan Malaysia Kesembilan ini.

■ 2020

Memang banyak peruntukan yang telah diberikan dan telah beberapa kali Yang Amat Berhormat Perdana Menteri memberi penekanan untuk peruntukan RM1 bilion kepada Sarawak bagi penggunaan asas dan juga untuk perumahan. Jadi, saya beri jaminan untuk memberi pengkhususan kepada masyarakat Sarawak.

Berhubung kadar kemiskinan...

Puan Hajah Nancy binti Shukri [Batang Sadong]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, Yang Berhormat Batang Sadong.

Puan Hajah Nancy binti Shukri [Batang Sadong]: Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Yang Berhormat Menteri, kita telah beberapa lama mendengar bahawa kelulusan sudah diberi kepada kita, dan saya telah beberapa kali membawa bersama pegawai-pegawai dari kawasan kami - residen, berbincang dengan pihak kementerian di sini.

Apa yang kita hendak tahu ialah bilakah kita boleh *take off*, dengan izin. Ini kerana telah dikatakan bahawa Kerajaan Pusat sudah luluskan semua ini, *allocation* sudah diberi, peruntukan sudah diberi, jangan susah hati tetapi bila hendak mula sebab sekarang ini sudah hujung bulan Julai. Jadi kita hendak tahu bila, sebab beberapa kali sudah ditanyakan oleh pegawai-pegawai kita bila lagi kita hendak *take off*.

Saya rasa kita kalau boleh hendak buat sesuatu untuk hari raya atau bulan puasa. *At least* kita boleh buat sesuatu untuk dilancarkan, bawa batu atau sebagainya tetapi sekarang ini tidak tahu bila duitnya hendak keluar. Sekian, terima kasih.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih Yang Berhormat. Selepas persetujuan ataupun kelulusan Rancangan Malaysia Kesembilan ini atau kajian semula, peruntukan akan terus diagihkan. UPEN ataupun Unit Perancang Negeri akan terus diberitahu projek-projek yang ditujukan kepada pelbagai negeri. Saya beri jaminan yang ini akan dipercepatkan.

Berhubung dengan kadar kemiskinan di Sabah yang masih tinggi seperti mana yang dibangkitkan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat Keningau dan Tuaran, kerajaan memberi peruntukan yang lebih besar di bawah Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan untuk melaksanakan program-program pembasmian kemiskinan di Sabah dan Sarawak. Usaha Kerajaan Persekutuan ini turut dibantu oleh FELDA yang menyalurkan peruntukan khas untuk Sabah di samping program-program pembasmian kemiskinan yang dirancang untuk dilaksanakan di bawah Pembangunan Koridor Sabah.

Suka saya nyatakan bahawa Ahli Yang Berhormat Tuaran tidak perlu bimbang mengenai kesahihan data isi rumah miskin dipengaruhi oleh kemasukan pendatang tanpa izin kerana data isi rumah miskin yang digunakan oleh kerajaan tidak merangkumi penduduk bukan warganegara Malaysia. Kerajaan berkeyakinan bahawa sasaran untuk membasmi sepenuhnya kemiskinan

tegar di kalangan masyarakat tempatan dapat dicapai kerana program yang dirangka hanya tertumpu pada rakyat Malaysia sahaja.

Selain penyediaan aminiiti asas seperti perumahan dan akses kepada kemudahan dan keperluan asas, program utama yang dilaksanakan turut merangkumi projek untuk membantu golongan sasaran menjana pendapatan, penyediaan latihan kemahiran kepada golongan belia, pendidikan anak-anak dan program kredit mikro untuk membolehkan golongan miskin memulakan perniagaan yang bersesuaian secara kecil-kecilan.

Selain kemiskinan di luar bandar kerajaan juga memberi tumpuan kepada pembasmian kemiskinan di bandar. Antara program yang sedang dilaksanakan termasuk bantuan kemudahan perumahan dan kesihatan, bantuan pendidikan dan latihan serta peluang pekerjaan. Kerajaan juga telah melaksanakan program penjanaan pendapatan di bawah pembangunan koridor seperti projek agropolitan bagi memastikan matlamat pembasmian kemiskinan sifar dapat dicapai.

Cadangan Ahli Yang Berhormat bagi Tenggara untuk memberi bantuan langsung pada bentuk barangan keperluan asas sebenarnya bukanlah perkara baru. Program seperti ini dilaksanakan oleh kerajaan melalui Program Tambahan Makanan Seimbang di bawah Skim Pembangunan Kesejahteraan Rakyat, Kementerian Pembangunan Luar Bandar dan Wilayah. Falsafah pembangunan yang menitikberatkan pertumbuhan ekonomi dengan penagihan sepertimana saranan Ahli Yang Berhormat Pasir Mas terus diberi keutamaan dalam setiap rancangan pembangunan negara semenjak Dasar Ekonomi Baru diperkenalkan pada tahun 1971.

Di samping program pembasmian kemiskinan yang sedia ada pembangunan koridor juga merupakan pendekatan baru dalam menangani masalah ketidaksamaan sosioekonomi dengan mewujudkan pelbagai inisiatif bagi menjana pelbagai peluang ekonomi dan pekerjaan kepada semua lapisan masyarakat Malaysia. Bagi menangani masalah ketidaksamaan pemilikan ekuiti bumiputera keperluan maklumat terperinci mengenai ekuiti bumiputera dan peribumi yang lain adalah penting. Sehubungan itu kerajaan akan membangunkan pangkalan data yang lebih komprehensif mengenai pemilikan ekuiti bumiputera yang merangkumi negeri-negeri lain di Sabah dan Sarawak sepertimana yang disarankan oleh Ahli-ahli Yang Berhormat bagi Pasir Mas dan Tuaran. Berhubung dengan...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Minta laluan, Tuan Yang di-Pertua dan Yang Berhormat Menteri. Apabila menyebut soal pemilikan ekuiti bumiputera, ini menjadi satu perkara yang bermasalah besar iaitu kita tidak berjaya.

Saya ingin mencadangkan kepada Yang Berhormat Menteri kalau boleh diambil pertimbangan dan bertanya bolehkah dipertimbangkan, syarikat kerajaan yang banyak ini buat apa? Sime Darby, Guthrie, Khazanah Nasional, ada macam-macam syarikat. Ekuitinya adalah dipegang oleh kerajaan dan kerajaan memegangnya sebagai pemegang amanah. Berapa lama hendak jadi pemegang amanah ini, serahlah kepada bumiputera. *Now is the time!* Sudah ada

bumiputera yang profesional - *entrepreneurs* yang mampu untuk menguruskan ekuiti syarikat-syarikat ini, yang dalam perladangan, perladangannya dan juga bidang-bidang lain. Saya rasa ada beberapa bilion ekuiti yang dipegang oleh Khazanah Nasional.

Saya rasa kalau kita hendak membina ekuiti yang baru untuk kita tengok ia dikuasai dan dimiliki oleh bumiputera dengan izin *it will take may be twenty years - another fifty years also* kita tidak akan mencapai 30% yang kita jadikan sasaran itu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baiklah, Yang Berhormat. Saya ingat...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Sikit sahaja Tuan Yang di-Pertua. Dulu perkara ini sudah menjadi strategi kerajaan sebenarnya iaitu syarikat-syarikat yang dimiliki oleh kerajaan dan sebagai pemegang amanah sementara waktu akan diserahkan kepada pengusaha bumiputera tetapi strategi ini tidak dilaksanakan. Ia kadang-kadang hendak buat, kadang-kadang tidak buat, kadang-kadang percaya, kadang-kadang tidak percaya. Kemudian tengok pula siapa yang kita hendak bagi, orang yang kita suka, orang kita atau orang mana. Ini yang menyebabkan kita tidak berjaya. Kalau kita tidak suka orang itu kita tidak hendak bagi. Kalau kita suka orang ini kita bagi. Daripada dulu sampai sekarang, tidak ada keikhlasan dalam hal ini.

Kadang-kadang kita pun sakit telinga bila pembangkang kata, tengok, kalau kroni kita, kita bagi. Kalau bukan kroni kita, kita tidak hendak bagi. Betul, sedikit sebanyak apa yang dia orang kata itu. [Disampuk] Hah? Sikit-sikit ada, banyak tidak? [Ketawa] Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Okey, Yang Berhormat. Saya setuju, Yang Berhormat.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih. Ada beberapa perkara...

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Arau minta laluan.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Arau pun bangun juga. Adakah cerita yang sama, Yang Berhormat Arau?

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Yang lain sikit. Tambahan kepada Yang Berhormat Pasir Salak. Terima kasih, Tuan Yang di-Pertua. Terima kasih, Yang Berhormat Menteri. Saya hendak membangkitkan soal Pembangunan Koridor Wilayah. Kalau kita lihat *blueprint* yang dibuat oleh pihak syarikat terbabit yang diberi tanggungjawab terhadap koridor wilayah masing-masing, kita lihat ia dibuat tidak begitu jelas, sedangkan hasrat kita yang sebenarnya ialah untuk melihat ke arah memperkasakan sosioekonomi, ke arah meningkatkan pendapatan rakyat.

■2030

Akan tetapi kita lihat, apa yang dibuat, syarikat ini seolah-olah lepas tangan ataupun dibuat bersifat obligasi semata-mata. Jadi adakah pihak EPU, pihak menteri sendiri dapat memberi perhatian serius terhadap semua *blueprint* ini yang kita mahu semuanya dilaksanakan mengikut arahan Yang Amat Berhormat Perdana Menteri atau Menteri Kewangan.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih. Dari segi pengagihan ekuiti untuk kaum bumiputera, kita ada dua pendekatan. Satu ialah cara dengan menyalurkan ekuiti ini melalui agensi amanah seperti dengan PNB. Akhirnya yang menikmati keuntungan syarikat adalah keturunan rakyat Malaysia terutamanya bumiputera.

Yang kedua adalah melalui penggalakan *entrepreneurs*- ataupun peniaga-peniaga bumiputera yang berkemampuan untuk mengambil alih syarikat-syarikat yang diamanahkan yang setakat ini masih berada di dalam kepunyaan Khazanah ataupun ada juga yang kepunyaan PNB.

Jadi memang digalakkan. Kalau ada bumiputera berkemampuan, yang pentingnya dapat kaum bumiputera memiliki syarikat ini dengan *sustainable*. Maksudnya dapat memegang syarikat-syarikat ini terus-menerus. Dari pengalaman kita dahulu, kebanyakan kaum bumiputera tidak dapat meneruskan pegangan itu apabila ada keadaan ekonomi yang agak meruncing. Jadi, terpaksa dilepaskan balik kepada agensi-agensi amanah. Jadi memang digalakkan supaya kaum bumiputera dapat tunjukkan kekuatan mereka untuk memiliki pelbagai...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: *We want more* dengan iaznin, Syed Mokhtar Al-Bukhari, banyak syarikat kerajaan dia ambil itu.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Memang saya pun mahu begitu. Berhubung dengan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, saya masih berminat dengan Yang Berhormat Pasir Salak punya soalan tadi. Macam mana kalau kita ambil ekuiti diserahkan dengan bumiputera diagih-agihkan tetapi *management* masih dipegang oleh pihak-pihak yang berkepakaran? Macam mana? *[Tepuk]*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Itu nanti saya akan ambil perhatian cara-cara ini. Saya bawa ke tengah nanti. Walaupun diagihkan tetapi kita harus membayarnya. Untuk membayarnya...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Bayar pun, Syed Mokhtar Bukhari pun berhutang juga.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Yalah. Kalau dapat dipegang ekuiti ini untuk selamanya, itu memang tujuan kita. Kegagalan terdahulu dari sekarang ini, pemilikan bumiputera dari segi ekuiti ialah kerana ada juga yang tidak dapat memegangnya walaupun telah diberi oleh berbagai-bagai agensi untuk memilikinya. Akan tetapi oleh sebab keadaan ekonomi yang meruncing terutama tahun 1997 dan 1998, banyak ekuiti bumiputera yang hilang.

Dato' Ismail Kasim [Arau]: *[Bangun]*

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tunggu Yang Berhormat Jasin ya, tunggu.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Okey, saya sambung lagi. Berhubung dengan gesaan Ahli Yang Berhormat bagi Batu Pahat, supaya diwujudkan...

Dato' Ismail Kasim [Arau]: Mohon laluan Yang Berhormat. Yang Berhormat, saya bukan hendak soal tadi soal pemilikan ekuiti untuk bumiputera yang dianggap berkemampuan.

Yang Berhormat, seolah-olah kita tidak bagi jalan. Kalau hendak kira latar belakang seperti mana Yang Berhormat Pasir Salak timbulkan tadi, Syed Bukhari pun dia asal pemborong beras biasa sahaja, tetapi diberi jalan yang terang hingga ke puncak. Jadi kita hendak itu yang dibuat oleh kerajaan kepada bumiputera sekarang.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Tuan Yang di-Pertua, saya sambung lagi Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Jasin, Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Dalam usaha kita untuk menangani ketidakseimbangan sosioekonomi berlandaskan daripada Teras Ketiga kita, Yang Berhormat Menteri dia ada sebut tentang ekuiti Melayu hanya 19.4%. Berbanding dengan ekuiti Cina, sebanyak 42.4%.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: 19% itu bumiputera Yang Berhormat?

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: 19.4% sahaja. Angka sebenar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya, saya tahu Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Bumi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Bumiputera.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Saya hendak tanya sekarang kepada Yang Berhormat Menteri, angka 19% adalah berdasarkan daripada pegangan, penguasaan, pemilikan orang-orang Melayu perseorangan ataupun di campur dengan pemilikan dari syarikat-syarikat GLC? Terima kasih.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Saya ingin menjawab ataupun mengambil pandangan Yang Berhormat Arau. Memang kita kalau dapat, kalau ada yang bumiputera sanggup, saya akan beri sokongan dan dari segi....

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tambahan Yang Berhormat, tambahan. Ini tambahan sedikit saya hendak minta.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Duduk dahulu. Saya hendak jawab berkenaan Yang Berhormat Jasin berkenaan dengan ekuiti bumiputera 19.4% itu. Dari mana, siapakah ataupun adakah termasuk pemilikan kerajaan? Tidak, pemilikan 19.4% ini adalah pemilikan dari segi individu dan juga pemilikan yang dipegang oleh PNB. Pegangan *direct* ataupun langsung daripada kerajaan ataupun Khazanah Malaysia, itu tidak dimasukkan kira dalam soal ini.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Ekuiti bumiputera itu berapa persen?

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Saya tidak ada dia punya...

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Yang Berhormat sedikit saya hendak tambah. Sebenarnya boleh diagih. Kalau kerajaan mempunyai sikap sayang merata. Jangan sayang bertompok, benci merata. Kalau syarikat kepunyaan kerajaan yang rugi pun boleh diberi kepada milik bumiputera. Macam Agusta, milik Poton dijual dengan RM4.00, rugi kata rugi. Kalau jual dekat saya, saya jual RM8.00, gerenti. *[Ketawa]* Kenapa jual RM4.00? Itu yang rugi. Begitu juga yang lain-lain.

Dahulu kita tengok, orang yang berjaya itu, sebab diberi perkara-perkara yang istimewa. Macam Celcom, dahulu Tan Sri Tajuddin, dibagi untunglah. Akan tetapi ada buat bagi yang kita nampak gagal-gagal ini, yang memang sudah tidak itu sangat, memang tidak menonjol sangat dari segi perniagaan syarikat-syarikat yang dia bagi. Akan tetapi syarikat-syarikat yang bagus-bagus punya, siapa kebas? Syarikat *security* milik BSN, dahulu yang namanya ECM Libra, dapat dekat siapa? *Evenue Capital*, dapat dekat siapa? Bagi dekat Ibrahim Ali pun boleh buat. Tidak ada modal pun boleh untung, syarikat macam ini. Tidak payah pergi bank pun. Tambah sahaja ini. Ini ahli Barisan Nasional tidak berani tambah, saya berani tambah ini. *[Ketawa]*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Okey, saya ambil perhatian berbagai-bagai cadangan yang dimajukan.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tadi Tuan Yang di-Pertua, sedikit sahaja. Yang Berhormat Menteri boleh berdiri tidak mengapa, saya hendak sebut satu sahaja.

Mengikut perangkaan yang kita peroleh, individu sebenarnya *is having only 3%, 3% of the equity. It is not 19%, 19%* tadi sudah tercampur dengan PNB bukan? *You take out the PNB, individual bumiputera equity is only 3% after so many years, of Dasar Ekonomi Baru and Dasar Pembangunan Nasional.*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Okey, tetapi kalau saya boleh perbetulkan. Kalau tengok dari segi pemilikan PNB, itu adalah pemilikan daripada amanah saham. Jadi individu-individu Melayu bumiputera...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Mana saham? Berapa duit sangat dapatnya?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tidak mengapa Yang Berhormat. Bagi peluang dengan Yang Berhormat Menteri jawab.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Maksudnya ada 8 juta kaum bumiputera memiliki kepentingan dalam syarikat-syarikat yang dilaburkan oleh PNB. Tuan Yang di-Pertua, berhubung dengan rancangan pembangunan koridor-koridor pertumbuhan...

Tuan Chua Tee Yong [Labis] Tuan Yang di-Pertua, saya ingin penjelasan. Minta maaf. Boleh bagi jalan?

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Nanti, saya habiskan dahulu.

Tuan Chua Tee Yong [Labis]): Okey.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Saya amat gembira kerana rancangan kerajaan ini disambut baik oleh ramai Ahli-ahli Yang Berhormat. Saya mengucapkan terima kasih kepada Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam perbahasan mengenai koridor ini. Sila.

Tuan Chua Tee Yong [Labis]: Terima kasih kepada Yang Berhormat Menteri dan Tuan Yang di-Pertua. Saya ingin penjelasan sama ada menteri akan memberi nilai-nilai dari segi hak milik ekuiti sekiranya ekuiti ini tidak dinilai dari segi nilai par.

■ 2040

Kerana kalau saya ingat menteri akan tentu bersetuju semasa bekerja di Maybank, kita tidak menilai sebuah syarikat dengan menggunakan nilai par. Ini adalah cara atau kaedah yang amat lama dan tidak sepatutnya diguna kerana ia memberi gambaran yang tidak jelas dan selain itu, apakah langkah-langkah kerajaan untuk meningkatkan hak milik ekuiti kaum India kerana sehingga sekarang tiada apa-apa yang dibangkitkan. Terima kasih.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih. Dari segi...

Tuan Khairy Jamaluddin Abu Bakar [Rembau]: Sebelum menjawab, saya hendak mencelah sedikit dengan apa yang disebut oleh Labis tadi. Ini soal penilaian syarikat yang dibuat oleh pihak EPU dan satu kemusykilan telah dibangkitkan tentang cara dan kaedah penilaian syarikat dan ada pertikaian dari segi penilaian itu dibuat berasaskan kepada *par value* dan saya percaya Labis pun setuju bahawa cara yang paling sesuai kita menilai syarikat adalah bukan melalui *par value* tetapi bukan juga dengan nilai pasaran. Nilai pasaran ini juga *misleading*.

Satu kajian yang dibuat oleh ASLI, Yang Berhormat Menteri pun setuju bahawa nilai pasaran itu *misleading*. Sebenarnya kalau betul-betul kita hendak tengok kepada nilai syarikat adalah kepada sama ada *net tangible asset* ataupun *shareholder's fund* dan memang susah untuk kita dapat maklumat daripada setiap syarikat yang didaftar sama ada yang disenaraikan ataupun yang didaftar di bawah Suruhanjaya Syarikat Malaysia untuk sama-sama kita dapatkan nilai dari *net tangible asset* ataupun *shareholder's fund*.

Jadi saya rasa perkara ini kalau dipanjangkan, akan menimbulkan kekeliruan kerana dahulu pun ada pihak ASLI yang mengatakan bahawa sudah sampai 60%, 70% bumiputera berdasarkan kepada nilai pasaran tetapi pada waktu yang sama, saya tegaskan di sini bahawa itu bukan cara penilaian yang paling sesuai dalam kes tersebut. Terima kasih.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, saya ingat Tan Sri, kita habislah cerita ini. Biarlah menteri menjawab. Saya ingat perbalahan dari segi penilaian di bawah EPU dengan ASLI itu semua orang sudah baca, saya ingatlah. Jadi kita tahu macam mana ASLI menilai dan bagaimana EPU menilai. Jadi soal teori ini memang panjanglah.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Kalau cara penilaian banyak, tetapi kita telah *adopt* nilai *par* kerana kalau kita ikut nilai *even* daripada *net tangible asset*, ada juga syarikat-syarikat yang hutangnya pun banyak. Jadi dia boleh *affect net tangible asset*. Jadi kita secara umum untuk kegunaan *proxy* bagi menilai bagaimana kejayaan kita dari segi untuk peningkatan ekuiti, bukannya dari segi bumiputera dan juga kaum-kaum India adalah yang telah digunakan ini iaitu nilai *par value* masih lagi relevan untuk digunakannya.

Ahli-ahli Yang Berhormat bagi Pasir Mas dan Batu Pahat menyuarakan pendapat mengenai Pembangunan Iskandar Malaysia, mengabaikan kepentingan kaum bumiputera dan menyoal jaminan kerajaan dalam memastikan tanah-tanah bumiputera tidak terlepas ke tangan orang asing. Untuk makluman kedua-dua Ahli Yang Berhormat, Pembangunan Iskandar Malaysia tidak akan meminggir atau mengabaikan penduduk tempatan tetapi sebaliknya kerajaan sentiasa terus memastikan mereka dapat menikmati bersama faedah-faedah daripada pembangunan koridor ini.

Usahawan tempatan, khususnya usahawan bumiputera tidak perlu bimbang dengan peluang yang telah dibuka kepada pelabur asing kerana penyediaan insentif khas kepada pelabur asing hanyalah terhad kepada syarikat-syarikat yang beroperasi dalam kawasan yang ditetapkan sahaja iaitu kawasan Lot 1 di Nusajaya. Selain daripada kawasan ini, pelabur asing tidak layak mendapat insentif tersebut dan mereka masih tetap tertakluk kepada dasar sedia ada, berstatus tetap perlu merujuk kepada Jawatankuasa Pelaburan Asing.

Begitu juga dari segi hak milik tanah. Kepentingan bumiputera akan dilindungi dan tidak ada paksaan bagi mereka menjual tanah-tanah mereka. Semua urusan tanah termasuk urusan jual beli adalah tertakluk kepada kawalan undang-undang tanah semasa dan dasar yang ditetapkan oleh kerajaan negeri berkenaan.

Bagi menjamin kepentingan kaum bumiputera tidak terjejas, pihak berkuasa Wilayah Pembangunan Iskandar dan kerajaan negeri sentiasa bekerjasama memantau dan mengawal segala pembangunan termasuklah mengenai isu pemilikan tanah bumiputera Iskandar Malaysia agar tidak terjual dengan sewenang-wenangnya.

Ramai Ahli-ahli Yang Berhormat dalam Barisan Nasional dari Sabah dan Sarawak telah memberikan cadangan dan perakuan khusus mengenai Koridor Pembangunan Sabah dan Koridor Tenaga Diperbaharui Sarawak. Saya percaya saranan ikhlas ini bertujuan baik untuk rakyat dan insya-Allah ianya akan diberi perhatian oleh kerajaan.

Ahli Yang Berhormat bagi Kinabatangan menyarankan agar tumpuan diberi kepada pembangunan yang lebih seimbang antara Semenanjung dengan Sabah dan Sarawak. Untuk makluman Ahli Yang Berhormat, kerajaan sememangnya memberi tumpuan kepada usaha ke arah pembangunan yang seimbang di negara ini. Sebab inilah kerajaan telah memperkenalkan inisiatif koridor pertumbuhan dalam Rancangan Malaysia Kesembilan untuk mempercepatkan

perkembangan ekonomi di negeri-negeri kurang membangun terutamanya di Sabah dan Sarawak.

Pembangunan koridor-koridor tersebut membuktikan komitmen dan keprihatinan kerajaan yang bersungguh-sungguh untuk memberi faedah dan meninggikan lagi taraf hidup rakyat di Sabah dan Sarawak. Walaupun masih terlalu awal untuk mengukur kejayaan kedua-dua koridor di Sabah dan Sarawak, pihak Kerajaan Negeri Sabah dan Sarawak telah pun memulakan usaha merealisasikan projek-projek yang dicadangkan. Beberapa kajian yang diperlukan juga telah dilaksanakan.

Dalam hal ini, kerajaan juga sememangnya telah memberi keutamaan dan peluang kepada kontraktor-kontraktor tempatan untuk mengambil bahagian dalam pembangunan di kawasan koridor tersebut. Kerajaan Negeri Sarawak sendiri telah mengenal pasti beberapa usahawan tempatan untuk terlibat dan mengambil peluang daripada projek-projek pembangunan yang dicadangkan di bawah SCORE. Oleh itu saranan oleh Ahli Yang Berhormat dari Lubok Antu mengenai perkara ini sudah pun diambil kira. Kerajaan yakin bahawa Pembangunan Koridor Sabah dan Sarawak ini akan menjadi pemangkin kepada pertumbuhan ekonomi negeri yang lebih pesat di samping menyediakan lebih banyak peluang pekerjaan kepada penduduk kedua-dua negeri ini.

Ahli-ahli Yang Berhormat bagi Pulai, Padang Besar, Pasir Salak dan Jasin telah membangkitkan beberapa isu berhubung masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera. Sememangnya syarikat berkepentingan kerajaan atau GLC telah memainkan peranan penting dalam membantu usaha kerajaan bagi mencapai matlamat-matlamat pembangunan masyarakat perdagangan dan perindustrian bumiputera melalui pelaksanaan pelbagai program keusahawanan yang telah berjaya membangun dan melahirkan usahawan bumiputera dalam bidang pembuatan, perkhidmatan, pembinaan, *agribusiness*, minyak dan gas.

Antara program utama yang dilaksanakan adalah pembangunan vendor, francais, kontrak dan perolehan dan pengedaran. Bagi Program Pembangunan Francais GLC melalui Permodalan Nasional Berhad dan Perbadanan Usahawan Nasional Berhad telah berjaya melahirkan francais yang terlibat dalam pelbagai bidang terutamanya dalam industri makanan, automotif dan pusat rawatan kecantikan.

Kerajaan akan memastikan bahawa GLC terus melaksanakan program yang mempunyai sasaran untuk membimbing, membangun dan meningkatkan penyertaan usahawan bumiputera dan usahawan yang berpotensi dalam bidang-bidang khusus di seluruh rantai nilai ekonomi. Pendekatan usahawan dan perkongsian pintar, dengan izin, *business smart partnership* antara bumiputera dengan bukan bumiputera serta rakan niaga asing di mana diberi penekanan..

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Tuan Yang di-Pertua, minta laluan sedikit tentang GLC dan bumiputera *entrepreneurs development*. Tuan Yang di-Pertua, dengan izin. Seronok mendengar apabila menteri sebut GLC telah memainkan peranan untuk

membangunkan usahawan dan peniaga bumiputera, tetapi saya berasa sangsi sebab saya ambil contoh, saya telah meneliti senarai pengekspor-pengeksport daripada negara kita ini, barang-barang yang kita eksport oleh syarikat-syarikat kecil dan sederhana, *medium scales*, SME yang mengeksport ke luar negara.

■2050

Saya dapati tidak ada 5% pun syarikat bumiputera dalam SME yang berjaya mengeksport barang ke luar negeri. Sama ada *plastic product*, *furniture product* dan bermacam-macam produk yang lain. Itu sebagai satu pendekatan untuk kita menilai kejayaan bumiputera dalam SME. Ini fakta. Saya boleh bawa dia punya senarai syarikat. Beribu-ribu syarikat ini. Dah bertahun-tahun dah saya buat *study*. Tidak sampai 5% pun. Jadi dimanakah yang dikatakan kejayaan GLC dalam menjana dan membangunkan peniaga bumiputera ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sudah, baik.

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Kalau setakat dalam negeri adalah, kalau Proton umpamanya ada *vendor*, buat *spare part* dan sebagainya itu. Saya daripada situ saya tidak nampak. Tidak nampak betul Yang Berhormat. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat Menteri, panjang lagikah?

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Sepuluh minit lagi.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Tuan Yang di-Pertua, Yang Berhormat Menteri, tadi yang sebenarnya Yang Berhormat Menteri sudah menyentuh tentang PNB 2, tetapi terus tinggalkan pula. Tidak sempat nak beritahu. Jangan lupa PNB 2 tadi.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Ada saya sebut tadi berkenaan dengan PNB 2, kerajaan tidak ada rancangan untuk membuat PNB 2 sekarang ini. Memang benar masih ada lagi kekurangan untuk IKS bumiputera menyertai dari segi mengeksport barang-barang. Kebanyakan pengusaha bumiputera bertumpu kepada *domestic use of* dia punya produk untuk Proton, dan dari segi perkhidmatan untuk *oil and gas* banyak bumiputera, tetapi dari segi eksport memang kurang. Kita...

Dato' Haji Tajuddin Abdul Rahman [Pasir Salak]: Saya dengar balik-balik *oil and gas*, balik-balik *oil and gas*. Itu saja. Sekarang semua orang nak *oil and gas*. Itu yang senang buat duit.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: MIDA dan agensi di bawah MITI ada memberi pelbagai galakan. MATRADE ditubuhkan, *exhibition* MATRADE ditubuhkan di beberapa negara untuk menggalakkan lagi kaum bumiputera menyertai eksport barangan ke negara asing. Jadi kalau tengok daripada usaha kerajaan, memang banyak telah diberi untuk menggalakkan. Kita harap dapatlah kaum bumiputera terutamanya pengusaha-pengusaha menyahut cabaran supaya dapat kita menyertai dari segi eksport yang telah dipromosikan oleh MATRADE.

Tuan Yang di-Pertua, sebilangan besar Ahli-ahli Yang Berhormat telah juga menyentuh Teras Keempat Misi Nasional, iaitu Meningkatkan Taraf Dan Kemampuan Kualiti Hidup. Ahli Yang Berhormat Jasin telah menyentuh mengenai pengangkutan awam. Berhubung perkara itu, sukacita saya memaklumkan bahawa adalah menjadi tumpuan kerajaan dalam Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan untuk berusaha meningkatkan liputan dan kecekapan pengangkutan awam di negara ini. Usaha ini termasuklah meningkatkan liputan sistem *rail transit* bandar dan membina lebih banyak terminal pengangkutan bersepadu serta meningkatkan kecekapan perkhidmatan komuter, bas dan teksi. Usaha ini bertujuan mencapai nisbah penggunaan kenderaan persendirian berbanding kenderaan awam sebanyak 70:30 menjelang tahun 2010.

Di samping itu, Suruhanjaya Pengangkutan Awam akan ditubuhkan bagi memperkemarkan aspek penguatkuasaan dan penyeliaan. Suruhanjaya ini yang berperanan merancang dan menyelaras program berkaitan pengangkutan awam akan bertanggungjawab mengawal selia dan membangunkan sistem pengangkutan awam yang sedia, lebih cepat dan bersepadu. Sukacita juga dimaklumkan bahawa kerajaan akan memberi tumpuan yang lebih bagi meningkatkan kecekapan sistem pengangkutan awam dalam Rancangan Malaysia Kesepuluh.

Sepanjang perbahasan, beberapa Ahli Yang Berhormat membangkitkan keperluan untuk membina jalan-jalan tertentu. Memandangkan peruntukan di bawah Kajian Separuh Penggal adalah terhad, kerajaan akan memberi keutamaan kepada kawasan pembinaan jalan raya yang menyokong pembangunan sesuatu kawasan terutamanya di luar bandar dan di Wilayah Pembangunan Koridor. Jalan raya juga akan dibina untuk meningkatkan populasi penduduk dan memudahkan pengangkutan barangan.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: *[Bangun][Mengetuk meja]*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Bagi menjawab isu mengenai bekalan air luar bandar.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Jangan ketuk Yang Berhormat. Saya ada terpandang. Saya nampak ini. Yang Berhormat nampak saya juga pandang Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Hulu Terengganu.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tidak payah ketuk. Yang Berhormat Sekijang dulu.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua. Saya tertarik dengan jawapan Yang Berhormat Menteri tadi tentang pengangkutan awam ini. Cuma saya nak tahu sejauh mana perancangan yang dibuat oleh kementerian dalam pengangkutan awam ini kerana di Kuala Lumpur sendiri, saya difahamkan bahawa nak buat satu terminal bas pun kita terpaksa buat berpecah-pecah. Nak buat satu di Bandar Tasik Selatan, satu di Gombak, satu di Jalan Duta. Tidak bolehkan kita sepadukan sekali dengan adanya LRT

kita, dengan adanya monorel kita, dengan adanya komuter, kita sekali. Kenapa kita tidak memanfaatkan sebegini. Kenapa kita nak hantar ke sana, kita nak hantar ke sini, kita nak pecahkan. Jadi kalau orang yang menggunakan pengangkutan awam ini saya ingat bukan saya saja, Tuan Yang di-Pertua pun bekas *Chairman* LPKP di Sarawak dulu, saya rasa. Saya pun berpengalaman dalam menjadi Pengerusi LPKP ini.

Jadi kalau orang yang nak datang dari selatan misalnya, naik bas kemudian terpaksa pula turun di terminal di Tasik Selatan, nak pergi ke Pantai Timur. Pantai Timur kena pula naik di Gombak. Turun situ. Kalau orang ini katakanlah orang tua yang berumur 70 tahun ataupun wanita yang mengandung yang bawa tiga orang anak kena pula ambil satu teksi nak pergi ke sana. Lebih mahal ataupun lebih lama perjalanan nak pergi ke Gombak ini. Jadi kenapa tidak disepadukan? Tidak ada perancangan langsung. Yang dulu dibuat oleh Dewan Bandaraya Kuala Lumpur sebelah Puduraya pun terbenkakai sampai hari ini. Saya rasa yang ini kena perbetulkan. Kenapa EPU yang menjadi *planning unit* ini tidak mengambil sikap yang bersepadu ini. Saya nak minta penjelasan daripada Yang Berhormat Menteri.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik, baik Yang Berhormat. Yang Berhormat Menteri bagi Hulu Terengganu sekali.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Saya nak dapat kepastianlah daripada Yang Berhormat Menteri tentang beberapa cadangan yang diucapkan oleh Yang Berhormat berkenaan dengan cadangan membatalkan Jambatan Kedua Pulau Pinang. Macam mana pendirian kerajaan tentang soal ini sebab rata-rata kita minta supaya dibatalkan dan diagihkan peruntukan itu ke tempat lain, projek-projek luar bandar. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat. Sila Yang Berhormat Menteri.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Untuk soalan berkenaan dengan *integrated system* ataupun sistem pengangkutan bersepadu. Kita sedar ada kelemahan dari sistem perancangan. Oleh sebab itulah kerajaan akan mengadakan Suruhanjaya Pengangkutan Awam. Jadi dapat kita memberi perancangan yang bersepadu. Sekarang ini sistem pengangkutan ada beberapa kementerian yang bertanggungjawab. Jadi ada kelemahan dan saya cukup positif kalau dapat kita jalankan.

Datuk Haji Baharum bin Haji Mohamed [Sekijang]: Boleh saya minta jalan sikit Tuan Yang di-Pertua? Sebab saya rasa dengan penubuhan suruhanjaya inilah yang menjadi berpecah sana berpecah sini, kerana saya rasa dalam satu bandar besar macam kita ini, mesti ada yang bersepadu, yang *integrated*. Kalau orang mencadangkan itu, mencadangkan ini, bila tubuh pun tidak menjadi apa saya ingat tidak ada guna juga Tuan Yang di-Pertua. Sebab biar kita berbelanja sekali tapi menyelesaikan masalah.

■2100

Maknanya semua akan bertumpu di satu tempat dan akan diagihkan daripada situ ke destinasi masing-masing.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat, baik Yang Berhormat.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Tentang Jambatan Pulau Pinang, kerajaan tidak membatalkan jambatan kedua Pulau Pinang.

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tunggulah Yang Berhormat Labuan, duduk dulu.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Ini masih lagi akan diteruskan.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Tak jelas, tak jelas menteri.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Pembangunan Jambatan Pulau Pinang Kedua, projek itu masih diteruskan. Tuan Yang di-Pertua,...

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Apa, apa Yang Berhormat? Jambatan Pulau Pinang juga? Kan menteri sudah jelaskan, dah bagi tahu.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Datuk Speaker, Datuk Speaker.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Dalam mengurus keadaan yang amat sukar pada ketika ini, kita sebenarnya seharusnya memberikan perhatian kepada apa juga projek-projek yang boleh menjana pertumbuhan ekonomi dengan cepat. Satunya, dalam kita mengurus keadaan semasa kita menghadapi inflasi, seharusnya kerajaan sahajalah yang kita harapkan yang boleh dapat merancakkan pertumbuhan kerana sektor swasta pada ketika ini menghadapi masalah tapi kalau kita memberikan penumpuan kepada satu projek yang kurang memberi kesan kepada penduduk secara sejagat, saya rasa ini tidak begitu bijak.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik, baik Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Kan lebih elok kalau boleh kita tangguhkan projek ini dan berikan keutamaan kepada projek-projek yang boleh memberikan manfaat kepada penduduk-penduduk kampung dan luar bandar. Terima kasih.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Saya nak mencelah sedikit Tuan Yang di-Pertua. Saya rasa kurang fahamlah bagaimana kita mengurus ini. Yang Pulau Pinang yang tak sokong kita yang tempat kita nak bagi labur sampai RM4 bilion, yang menyokong kita, kita nak abaikan. Saya rasa tidak munasabahlah pengurusan yang semacam ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik, baik Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Okey, terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Okey, bagi Yang Berhormat Labuan. Lepas itu minta tolonglah Yang Berhormat, dah jam pukul 9.00 kita nak habiskan ini.

Datuk Haji Yussof Haji Mahal [Labuan]: Terima kasih Tuan Yang di-Pertua, terima kasih menteri. Saya amat tertarik dengan sistem pengangkutan yang mana yang kita lihat di Semenanjung sudah ada sistem bersepadu, *integrated* dan sebagainya. Apa halnya yang kita-kita di Sabah, Sarawak dan Labuan. Kalau kita lihat, kita ketinggalan mungkin lebih 15 tahun tentang sistem pengangkutan yang ada pada hari ini. Macam mana kita mahu mengadakan sistem yang bersepadu sedangkan jalan yang ada di Sabah dan Sarawak yang menghubungkan Labuan juga tidak secanggih jalan yang ada di sini. Jadi sampai bilakah, sampai bilakah kita yang ada di Malaysia Timur ini akan ketinggalan dan sampai bilakah kementerian akan membiarkan benda ini dan bilakah benda ini akan dilaksanakan. Terima kasih.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Terima kasih. Seperti saya katakan tadi, dari segi Jambatan Pulau Pinang, kita telah meneliti kepentingan pengguna kerana sekarang ini jambatan yang pertama pun kapasitinya telah penuh. Jadi kita berpendapat yang keperluan untuk membangunkan satu lagi Jambatan Pulau Pinang kerana permintaan pengguna. Daripada segi pelaksanaan perkhidmatan pengangkutan bersepadu di negeri-negeri lain, saya akan ambil perhatian yang diminta itu, jadi dapat saya salurkan kepada kementerian-kementerian yang bertanggungjawab.

Sepanjang kupasan beberapa Ahli Yang Berhormat membangkitkan keperluan untuk membina jalan-jalan tertentu. Memandangkan peruntukan di bawah Kajian Separuh Penggal agak terhad, kerajaan akan memberi keutamaan kepada pembinaan jalan raya yang menyokong pembangunan sesuatu kawasan terutama di luar bandar dan di Wilayah Pembangunan Koridor, jalan raya juga dibina untuk meningkatkan mobiliti.

Berhubung dengan isu perkhidmatan kesihatan di luar bandar serta guna tenaga kesihatan yang mencukupi seperti yang dikemukakan oleh Ahli Yang Berhormat bagi Sibuti dan Hulu Rajang, ingin saya menekankan bahawa penyediaan perkhidmatan penjagaan kesihatan dan peningkatan kualiti penjagaan akan terus diberi perhatian. Antara lain, akses kepada penjagaan kesihatan bagi golongan Orang Asli dan kumpulan minoriti di kawasan pedalaman Sabah dan Sarawak akan dipertingkatkan. Klinik bergerak termasuk perkhidmatan doktor udara akan ditambah bagi kawasan terpencil. Di samping itu, untuk memastikan personel kesihatan yang mencukupi, beberapa inisiatif untuk mengatasi kekurangan personel akan diperkenalkan dan keupayaan personel kesihatan akan terus dipertingkatkan.

Ahli Yang Berhormat bagi Bukit Katil telah menyentuh isu penyediaan perumahan untuk golongan berpendapatan rendah. Memang kerajaan berhasrat untuk mempercepatkan pembinaan rumah kos rendah di bawah skim Program Perumahan Rakyat Disewa dan Rumah

Mampu Milik. Di samping itu, di bawah Kajian Separuh Penggal ini, usaha akan diteruskan untuk menyediakan kawasan perumahan kos rendah dengan kemudahan dan keselesaan yang mencukupi bagi memastikan persekitaran tempat tinggal yang selesa.

Ahli Yang Berhormat bagi Lipis telah membangkitkan isu peruntukan pembangunan belia. Pembangunan belia sememangnya merupakan salah satu agenda utama negara dan peruntukan yang telah disediakan kepada golongan belia merangkumi bukan hanya peruntukan di bawah Kementerian Belia dan Sukan tetapi termasuk juga kementerian-kementerian lain seperti Kementerian Pelajaran.

Di samping itu, kerajaan akan terus menumpukan usaha untuk memperkasa belia dengan pengetahuan, kualiti dan sikap positif untuk menjadi warganegara yang bertanggungjawab dan penggerak utama pembangunan serta menyumbang kepada pengukuhan perpaduan negara.

Tuan Yang di-Pertua, Teras Kelima iaitu mengukuhkan keupayaan institusi dan pelaksanaan juga merupakan komponen penting dalam memastikan pembangunan dapat dilaksanakan dengan jayanya. Ini terbukti dengan penglibatan yang aktif di kalangan Ahli Yang Berhormat.

Menjawab pertanyaan Ahli Yang Berhormat bagi Keningau mengenai sistem dan jentera pelaksanaan, kerajaan akan menggunakan pendekatan berasaskan pencapaian *outcome base approach* dengan izin, bagi perancangan, pemantauan dan penilaian projek-projek bertujuan memastikan pelaksanaan projek-projek tersebut memberi manfaat kepada kumpulan sasaran.

Dalam menjamin keberkesanan pendekatan berdasarkan pencapaian, kerajaan akan terus berusaha untuk mengukuhkan keupayaan institusi dan pelaksanaan dalam perancangan dan pengurusan program dan projek. Kementerian dan agensi akan menumpukan kepada tiga bidang utama iaitu sumber manusia, sistem dan struktur organisasi dalam memperkukuhkan keupayaan organisasinya. Struktur organisasi kementerian dan agensi akan diadaptasikan bagi menyokong pengurusan projek yang baik dan membolehkan kerjasama yang lebih erat dalam dan antara agensi. Langkah ini akan memastikan hubungan yang lebih baik antara dasar dan pelaksanaan projek selaras dengan pendekatan berasaskan pencapaian.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: *[Bangun]*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Melalui program penswastaan, kerajaan juga telah mendapat manfaat dalam bentuk penjimatan...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, biarlah menteri menghabiskan ini Yang Berhormat. Yang Berhormat, duduk Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: *Last, last.*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Lagi dua minit. Penjimatan perbelanjaan modal sebanyak RM159.6 bilion dan perbelanjaan mengurus sebanyak RM7.8 bilion. Ini berikutan penswastaan

58 agensi kerajaan yang melibatkan pemindahan hampir 114,000 orang kakitangan sektor awam kepada sektor swasta. Penjimatan ini membolehkan kerajaan mengagihkan semula sumber yang terhad kepada sektor yang lebih memerlukan peruntukan pembangunan seperti pendidikan, kesihatan dan program pembasmian kemiskinan.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tak payah Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Sepatah saja, sepatah dua kata.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Tuan Yang di-Pertua, akhirnya saya sekali lagi ingin mengucapkan terima kasih kepada semua Ahli Yang Berhormat yang telah mengambil bahagian dalam...

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: *Last* sekali.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: *Last, last.*

Tan Sri Amirsham A. Aziz: ...perbahasan dan mengemukakan pandangan serta saranan dan perhatian.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Tuan Yang di-Pertua, sebelum menteri berhenti, minta sepatah.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: Walau bagaimanapun, mana-mana isu yang dibangkitkan tetapi telah tidak dirangkumi dalam jawapan penggulungan akan dipertimbangkan oleh agensi...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: *I use a lot of imagination* lah duduk kat sini, minta tolonglah.

Tan Sri Amirsham A. Aziz: ...yang berkaitan. Sekian, terima kasih.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: *[Menyampuk] Last, last.*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Ya, tak ada lagi. Dah habis Yang Berhormat.

Datuk Wira Ahmad Hamzah [Jasin]: Alah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila duduk. Terima kasih Yang Berhormat.

Tuan Haji Mohd. Nor bin Othman [Hulu Terengganu]: Ya lah, kalau kita baik kena begitulah.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, kita 15 orang sahaja masuk sini. Kita ada belah bahagi malam ini Yang Berhormat. Faham tak? Itu yang saya nak elakkan. Jadi, kenapa saya mempunyai pandangan sedemikian? Sila Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah bagi diputuskan.

■2110

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tuan Yang di-Pertua, Peraturan Mesyuarat 14. Saya hendak menarik perhatian Tuan Yang di-Pertua. Di bawah Jabatan Perdana Menteri ada satu lagi bahagian yang penting iaitu bahagian undang-undang. Sepatutnya seorang menteri yang menjaga bahagian undang-undang turut datang ke Parlimen dan menjawab.

Oleh sebab di waktu perbahasan Rancangan Malaysia Kesembilan, *midterm* ini ada ahli-ahli Yang Berhormat membangkit perkara pembayaran *ex-gratia* kepada bekas-bekas hakim, saya turut mencelah dan beliau tidak ada di sini. Menteri ini kalau saya baca di suratkhobar, cukup banyak bercakap di luar tetapi di Dewan tidak datang untuk menjawab pertanyaan Ahli-ahli Dewan Rakyat. *[Tepuk]*

Beberapa Ahli: Betul, betul.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Mana dia ini? Sebab itu saya hendak minta Tuan Yang di-Pertua...

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Duduk dahulu Yang Berhormat Batu Pahat.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: ... supaya merujuk peraturan 14(1)(i) supaya membuat penerangan sendiri. Kalau tidak, tidak guna dia jadi menteri. Lebih baik bagi kat Yang Berhormat Sri Gading, Menteri Undang-undang. Tiga, empat penggal. Yang Berhormat sendiri Tuan Yang di-Pertua seorang peguam baik jadi Menteri Undang-undang. Kalau dia tidak mahu menjadi menteri. Dia bukan bertanding pilihan raya pun.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik tunggu Yang Berhormat menjadi Perdana Menteri.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tidak kira. Saya, ini perkara penting.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Sebab tidak terjawab. Saya minta *ruling* daripada Tuan Yang di-Pertua.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat. Saya tidak berupaya memberi arahan kepada menteri untuk menjawab Tuan Yang di-Pertua. Lagi pun saya menerima satu surat mengatakan tiga orang menteri dari Jabatan Perdana Menteri untuk menjawab.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: *[Bangun]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Duduk dahulu Yang Berhormat, duduklah. Saya belum habis bercakap dan saya tengah bercakap. Dinyatakan di sini, saya baca di sini;

“Adalah dimaklumkan bahawa Yang Berhormat Menteri-menteri di Jabatan Perdana Menteri yang menggulung perbahasan Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan di Dewan Rakyat pada 14 Julai 2008 akan disempurnakan oleh Menteri Yang Berhormat Dato' Seri Mohamed Nazri bin Abdul Aziz, Yang Berhormat Dato' Seri Dr. Ahmad Zahid bin Hamidi, dan Yang Berhormat Senator Tan Sri Amirsham A. Aziz. “

Jadi itu sahaja Yang Berhormat. Jadi jawapan daripada saya. Jadi saya tidak dapat memberi arahan atau memberi keputusan. Walau bagaimanapun Yang Berhormat, ada perundangan yang akan, bakal dibawa ke dalam Dewan ini Yang Berhormat boleh bawakan perkara-perkara yang dibangkitkan kepada Menteri Undang-undang nanti.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Walau apa pun saya ingin melahirkan rasa kesal yang amat sangat di atas sikap Yang Berhormat Menteri Undang-undang yang tidak bertanggungjawab. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Tuan Yang di-Pertua, sedikit sahaja Tuan Yang di-Pertua sebab daripada awal semasa kita membahaskan rang undang-undang pun kita diminta bercakap panjang semasa membahaskan Rang Undang-undang LOFSA kerana menteri selepas itu hendak membentangkan Rang Undang-undang Persaraan Hakim tidak ada. Kemudian masa menggulung pun tidak ada. Jadi kita rasa kesal sangat bagaimana perkara ini boleh berlaku. Sebab ini soal kredibiliti sebenarnya.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Dia berada di luar negara, jadi itulah kenapa...

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tidak betul Tuan Yang di-Pertua. Pagi tadi saya nampak, kat tandas di luar.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Tuan Yang di-Pertua, pagi tadi dia ada. Saya pun turut kesal dengan Yang Berhormat menteri berkenaan. Sepatutnya dalam penggulungan Jabatan Perdana Menteri dia salah seorang menteri yang penting hadir bersama-sama dengan kita. Ini soal macam tidak ada bertanggungjawab. Macam mana orang macam ini boleh menjadi menteri, saya pun tidak fahamlah. *[Tepuk]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat. Kita sudah mendengar semua saranan Yang Berhormat. Saya cukup yakin telah dimasukkan ke dalam *Hansard*. Berlandaskan surat ini Yang Berhormat, saya tidak ada kuasa untuk memberi arahan kepada Menteri Kabinet untuk datang ke sini memberi penjelasan yang tertentu. Walau bagaimanapun, ada lagi satu iaitu *Supplementary Supply Bill* yang bakal di bawa ke dalam Dewan ini. Yang Berhormat boleh bangkitkan soal ini.

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Tuan Yang di-Pertua, itu soal lain. Soalnya bahagian sekarang ini kena jawab. Jadi bila tidak terjawab nampaklah kredibiliti kerajaan menurun.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya faham Yang Berhormat. Saya sudah bagi tahu, saya sebagai Speaker Dewan Rakyat tidak ada hak pun hendak bagi tahu dengan menteri mana yang masuk datang ke sini untuk memberi penjelasan Yang Berhormat. Kita kena terima hakikat di mana letaknya kuasa Tuan Yang di-Pertua dan di mana batasan. Kita sudah dengar, saya dengar Sri Gading...

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Saya faham Yang Berhormat Tuan Yang di-Pertua tidak salah. Cuma biarlah apa yang dikemukakan Ahli Parlimen ini didengarkan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri itulah rupanya prestasi menterinya, dia kena faham.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Saya faham.

Datuk Haji Mohamad bin Haji Aziz [Sri Gading]: Prestasi dia macam itu. Jadi itulah kita kesal. Biarlah dia datang, bukan pun selalu dia datang. Sekali-sekala dia datang. Kami sampai 9.15 malam boleh tunggu, kami bukan menteri, tetapi hendak menjayakan dan menjaga kerajaan Barisan Nasional kami tunggu sampai pukul 9.15 ini. Jadi bila kita lahirkan kekesalan itu biarlah didengar oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri, pemimpin kita.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Baik Yang Berhormat. Saya cukup yakin bahawa Yang Amat Berhormat Perdana Menteri sudah dengar dan kita tunjukkan *Hansard* ini kepada Yang Amat Berhormat Perdana Menteri. Terima kasih Yang Berhormat. Sekarang...

Dato' Ibrahim Ali [Pasir Mas]: Kena tunjuk, Tuan Yang di-Pertua hendak tunjuk?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kita hendak putuskan usul ini Yang Berhormat. Ahli-ahli Yang Berhormat, sekarang saya kemukakan masalah bagi diluluskan. Masalahnya ialah bahawa Usul Kajian Separuh Penggal Rancangan Malaysia Kesembilan oleh Yang Amat Berhormat Perdana Menteri disetujui.

Masalah dikemuka bagi diputuskan; dan disetujui.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat.

USUL

**MENANGGUHKAN MESYUARAT DI BAWAH
PERATURAN MESYUARAT 16(3)**

Timbalan Menteri di Jabatan Perdana Menteri [Datuk Dr. Mashitah binti Ibrahim]:
Tuan Yang di-Pertua, saya mohon mencadangkan:

“Bahawa mengikut Peraturan Mesyuarat 16(3) mesyuarat ini
ditangguhkan sekarang.”

Timbalan Menteri Kerja Raya Pengajian Tinggi [Dato' Yong Khoo Seng]: Tuan
Yang di-Pertua, saya mohon menyokong.

UCAPAN-UCAPAN PENANGGUHAN

**ADUN Subang Jaya
Dihalang Hadir Majlis Anjuran Pelajar**

9.17 mlm.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: *[Bangun][Ketawa]*

Beberapa Ahli: Masuk Barisan Nasionallah... masuk Dewan...

Tuan Abd. Rahman Bakri [Sabak Bernam]: Saya setuju.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: ... menteri mesti dapat.

Dr. Haji Mohd. Puad Zarkashi [Batu Pahat]: Seorang sahajalah.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Seorang sahaja tidak apalah. Nanti saya
tekan butang ya, kena kurung.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Tidak apalah
Yang Berhormat.

Dato' Shamsul Anuar bin Haji Nasarah [Lenggong]: Lawan ketua ke ini?

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila Yang
Berhormat.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Pada hujung bulan lalu, seorang ADUN
negeri Selangor...

Beberapa Ahli: *[Bangun][Menyampuk][Dewan riuh]*

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila PJ Utara.

Seorang Ahli: Orang tidak ada, orang tidak ada.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Orang tidak ada? Saya tekan *you* kena
pulang tahu. Jangan lupa, saya tekan butang ini pulang.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Pada hujung bulan lalu, seorang ADUN negeri Selangor untuk Subang Jaya Hannah Yeo dilarang menghadiri satu majlis perjumpaan semula atau dengan izin *reunion* pengawas Sekolah Menengah Kebangsaan Subang Utama di luar kawasan sekolah. Yang Berhormat Subang Jaya merupakan seorang bekas Ketua Pengawas sekolah tersebut. Yang Berhormat Subang Jaya telah dilarang daripada menghadiri majlis *reunion* pengawas sekolah asalnya kerana kini beliau wakil rakyat bukan Barisan Nasional. Ini adalah satu perkara yang langsung tidak masuk akal.

Perjumpaan *reunion*, majlis yang dianjurkan oleh pihak sekolah dan tidak menggunakan wang sekolah. Kos majlis ini dibiayai oleh wang peribadi pengawas. Namun cikgu-cikgu dan pengawas-pengawas sekolah diberi amaran bahawa tindakan tegas akan diambil jika Yang Berhormat Subang Jaya menghadiri majlis tersebut. Mengapakah kerajaan sekarang bersikap begitu kebudak-budakan sehingga majlis peribadi pelajar sekolah pun kena diadakan tindakan. Apabila ADUN mendapatkan penjelasan daripada guru besar sekolah...

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Yang Berhormat, mana satu teks Yang Berhormat baca ini? Teks yang ada pada saya ini lain bunyi dia. Dalam peraturan ini, mesti membaca teks yang telah diluluskan oleh Tuan Yang di-Pertua Yang Berhormat.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Sebab teks yang saya ada memang ini.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Kita ada teks yang diluluskan oleh Tuan Yang di-Pertua. Jadi Yang Berhormat ceritanya hampir sama, baca yang diluluskan oleh Tuan Yang di-Pertua Yang Berhormat ya?

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Okey.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Senang, kalau tidak saya terpaksa berhenti Yang Berhormat.

[Bentara membawa teks ucapan yang asal daripada Tuan Yang di-Pertua dan memberikan kepada Yang Berhormat Tuan Pua Kiam Wee]

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat. *Paragraph* yang ketiga Yang Berhormat baca. Kementerian...

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Ini draf asal.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Memang, ini yang diluluskan.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Oh... tetapi..okey.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi Tuanku Jaafar]: Sila Yang Berhormat.

Tuan Pua Kiam Wee [Petaling Jaya Utara]: Kementerian juga mengeluarkan arahan kepada pendidik supaya tidak menjemput ahli-ahli pihak pembangkang yang kini sudah menjadi kerajaan di sesetengah negeri untuk menghadiri majlis-majlis di sekolah.

■2120

Arahan ini jelas merupakan arahan yang tidak adil dan lebih penting lagi tidak menghormati keputusan rakyat di peti undi. Saya memohon Kementerian Pelajaran memberi penjelasan terhadap polisi ini. Perkara ini adalah perkara serius. Adakah Kementerian Pelajaran mengeluarkan arahan tersebut atas sebab sekolah-sekolah bukan platform untuk isu-isu politik? Kalau ya, adakah kerajaan bersetuju bahawa pihak kerajaan sudah pun bersifat politik, sudah tentu ya. Walaupun demikian arahan ini tidak patut membabitkan aktiviti peribadi tidak berkaitan dengan sekolah.

Kalau begitu saya harap pihak kementerian akan mengeluarkan arahan bahawa semua ahli politik termasuk ahli politik daripada kerajaan dilarang sama sekali dalam menyertai aktiviti-aktiviti sekolah. Pendidikan pemimpin-pemimpin masa depan negara tidak boleh dikotori politik dan seharusnya dilaksanakan mengikut prinsip yang adil dan progresif. Oleh itu Kementerian Pelajaran hendaklah menyelesaikan masalah ini secepat mungkin untuk mencegah isu ini menjadi isu politik baru. Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Terima kasih Yang Berhormat. Sila Yang Berhormat Menteri.

Ir. Dr. Wee Ka Siong: Tuan Yang di-Pertua, pada kesempatan ini izinkan saya memberi penjelasan terhadap perkara yang telah dibangkitkan oleh Yang Berhormat Petaling Jaya Utara berkaitan dengan undangan menghadiri majlis rasmi di sekolah. Tuan Yang di-Pertua, Kementerian Pelajaran Malaysia telah mengeluarkan beberapa pekeliling berkaitan dengan undang kepada tetamu kehormat ke majlis-majlis rasmi di sekolah. Antaranya Surat Pekeliling Ikhtisas Bilangan 10/1989, Atur cara Majlis Rasmi Sekolah bertarikh 5 Oktober 1989, Surat Pekeliling Ikhtisas Bilangan 3/1991, mengundang orang-orang kenamaan ke upacara sekolah, institusi pendidikan bertarikh 16 Mei 1991 dan yang terbaru berhubung dengan perkara ini adalah Surat pekeliling Ikhtisas Bilangan 3/2008, mengundang orang-orang kenamaan ke upacara sekolah dan penggunaan premis sekolah yang bertarikh 31 Mac 2008.

KPM sedia maklum dalam kalendar sekolah lazimnya terdapat beberapa peristiwa tertentu yang dianggap penting serta diberi keutamaan sebagai majlis rasmi sekolah. Di antara majlis tersebut termasuklah Hari Anugerah Kecemerlangan, Hari Terbuka Sukan Tahunan dan Mesyuarat Agung PIBG yang kesemuanya melibatkan kehadiran jemputan khas, sering kali pihak sekolah akan mengundang pembesar-pembesar negeri, orang-orang kenamaan, wakil rakyat ataupun pegawai kanan jabatan atau kementerian untuk merasmikan majlis tersebut.

Mengenai dakwaan Ahli Yang Berhormat, berhubung dengan larangan wakil rakyat menghadiri majlis pertemuan semula ataupun *reunion* pengawas sekolah tersebut, seperti yang

telah saya jelaskan pada ucapan penggulungan Kajian Separuh Penggal yang lalu, bahawa setakat ini Kementerian Pelajaran tidak pernah mengeluarkan arahan secara spesifik yang melarang Ahli Parlimen atau wakil rakyat pembangkang untuk menyertai ataupun memasuki sekolah untuk menyertai program tersebut.

Namun untuk makluman Ahli Yang Berhormat, KPM telah menetapkan bahawa semua majlis rasmi di sekolah yang melibatkan majlis perasmian oleh orang-orang kenamaan atau individu-individu tertentu hendaklah mendapat kebenaran daripada KPM melalui pengarah pelajaran negeri masing-masing terlebih dahulu bagi memastikan majlis yang dianjurkan bukan untuk tujuan politik serta tidak mengganggu pengajaran dan pembelajaran murid. Sehubungan dengan itu, perkara ini usahlah dipolitikkan kerana apa yang paling penting adalah untuk memastikan institusi pendidikan berjalan dengan baik dan tidak dipengaruhi dengan unsur-unsur yang boleh merosakkan pemikiran murid-murid.

Jika kita benar-benar ikhlas dalam membangunkan institusi pendidikan, sama-samalah kita mencari satu jalan untuk menyumbang kepada perkara-perkara yang memberi kebaikan dan faedah untuk anak-anak kita. Sekian, Terima kasih.

Timbalan Yang di-Pertua [Datuk Dr. Haji Wan Junaidi bin Tuanku Jaafar]: Oleh sebab Yang Berhormat Sungai Siput tidak hadir di Dewan maka kita tangguhkan persidangan pada petang ini dan Dewan akan bersidang semula pada jam 10.00 pagi pada hari Selasa 15 Julai 2008.

Dewan ditangguhkan pada pukul 9.25 malam.